

အရှင်စတီဗ် အရှင်ဝါယဝ  
ဥပမာစုံ ရရှိငြိမ်းကားပုံ



MAUNG MAUNG U AIN 1944

- မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၁၆၅/၉၅ (၃)
- စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ် - ၇၄၄/၉၅ (၁၂)
- စောင်ရေ - ၅၀၀
- တန်ဖိုး - ၁၂၀ ကျပ်
- ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် - ပထမအကြိမ်
- ထုတ်ဝေသည့်လ - ၁၉၉၆-ခု၊ ဩဂုတ်လ။

## အရှင်စက္ကိန္ဒ၊ အရှင် ဝါသဝ

# ဥပမာစုံ ရခိုင်စကားပုံ

### - ပုံနှိပ်သူ -

ဦးဝင်းမြိုင် (မြဲ-၀၂၄၈၆)  
 သိဒ္ဓိမြိုင်ပုံနှိပ်တိုက်၊  
 အမှတ် ၁၁၃၊ ၃၄ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

### - ထုတ်ဝေသူ -

ဦးရဲမြင့် (၀၁၀၄၉)၊ တက်လမ်းစာပေ၊ ၉၆၇၊ ပဒေသာရပ်ကွက်၊  
 ဖော်ဘွားကြီးကုန်း၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့။

### - ဖြန့်ချိသူ -

ရခိုင်သားကြီးစာပေ  
 ၁/၅၅ (အေ)၊ ကျွန်းရွှေဝါလမ်း၊ ဘုရင့်နောင်ပွဲရုံတန်း၊  
 မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။  
 ဖုန်း- ၂၄၇၈၀၇

# ငါရိုဇာလုပ်ကတ်ဖို့လဲ

- ◆ စာပီပြင်မှ လူမျိုးတင်္ဂရေ
- ◆ စာပီပဟိကေ လူမျိုးပဟိ
- ◆ နှုတ်တရာ စာတစ်ကြောင်း
- ◆ စကားနန့်ပြောကေ ပုံပြင်
- ◆ အက္ခရာတင်ဗျာယ် မှတ်တမ်းဝင်အောင်
- ◆ ငါရိုဇာလုပ်ကတ်ဖို့လဲ

## ရခိုင်သားကြီးစာပေ

# ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာ

“ရခိုင်သားတို့မှာ စကားပုံပေါင်း ဇာလောက်ရှိရလဲ” လို့  
 တွေးကြည့်နီလီရေ  
 အသျှင်စက္ကိနွန့်န့် အသျှင်ဝါသရို့ အတွေးကို  
 ကျွန်တော်အံ့ဩလို့ မဆုံးနိုင်ပါ  
 ယင်းစကားပုံကို  
 အက္ခရာစိုင့်ဗျာယ်  
 စုဆောင်းသုတေသနလုပ်နီရေ  
 လုပ်ငန်းကြိုးပမ်းမှု ဇွဲလုံ့လကိုကား  
 ဒေစာအုပ်က သက်သေပြနီပါယင့်  
 ဒေစာအုပ်မှာ စကားပုံတစ်ခုတည်း မဟုတ်  
 ဥပမာ ဥပမေယျနန့်  
 သုံးလို့ပြောရေ ရခိုင်ဝေါဟာရကိုပါ  
 မှတ်တမ်းတင်ထားပါရေ  
 စကားပုံဝေါဟာရ စုစုပေါင်းရှစ်ထောင်နီးပါးကို  
 နှစ်ပေါင်းဇာလောက်ကြာအောင်  
 စုဆောင်းရလဲ မပြောတတ်ပါ  
 ကျွန်တော်ကတော့  
 စာမူအဖြစ်က စာအုပ်အဖြစ်ကိုရောက်ဖို့  
 နှစ်နှစ်လောက် ကြိုးစားရပါရေ  
 လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ဘာသာစကားဝေါဟာရတိရေ

တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ရေ  
 ရတနာတိဖြစ်တေလို့  
 ဘာသာဗေဒပညာရှင်တိ ဆိုပါရေ  
 ယင်းပိုင်ဆိုကေ  
 ဒေစာအုပ်ရေ  
 ရခိုင်အမျိုးသားရို့ အတွက်  
 တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ရေ  
 “ရတနာစာအုပ်တစ်အုပ်” ပါ  
 ယင်းပိုင်စာအုပ်မျိုးကို  
 ထုတ်ဝေခွင့်ရရှိရေးအတွက်  
 ကျွန်တော်ဝမ်းသာလို့ မဆုံးပါ  
 ဒေစာအုပ်ထွက်ရှိရေးအတွက် ကူညီရေ  
 ကိုဘိုမင်းဖြူကို  
 အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါရေ

**ရခိုင်လှမြင့်  
 ရခိုင်သားကြီးစာပေ**

**တွဲချင်ပါဗျာယ်**

ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ထဲက  
 အသျှင်သုဝဏ္ဏသာမ မိဘနှစ်ပါးရေ  
 ရွှေအိုးလှေလိုချင်ရေ  
 မျက်စိလှေမြင်ချင်  
 သားလှေရှင်ချင်ဆိုရေ ဆန္ဒစွာ  
 သကြားမင်းနန်းတို့လို့ ပြည့်စုံလီပါရေ  
 ရခိုင်စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစွာမှာ  
 စာအုပ်တိကို ကွန်ပျူတာစီဗျာယ်  
 စက္ကူကောင်းကောင်းနန်းလှေ ရိုက်ချင်  
 တန်ဖိုးလှေအနည်းဆုံးနန်း စာဖတ်သူကို ဝီချင်ရေ  
 ဆန္ဒက တစ်နိန့်ထက်တစ်နိန့်ပိုလာရေအတွက်  
 ကွန်ပျူတာစီဗျာယ်ပုံနှိပ်လိုက်ယင့် -----။  
 ဒေခိန့်စက္ကူဈေးနှုန်းက တစ်ရိပ်ရိပ်မြင့်  
 အယင်ထုတ်ဝေဖူးရေ ခဲစာလုံးစာစီရေစာအုပ်ထက်  
 ကွန်ပျူတာစီဗျာယ်က  
 အုပ်တစ်ထောင်မှာ နှစ်သောင်းမက ပိုကုန်နီဗျာယ်  
 စာအုပ်ကို ဈေးတင်ရောင်းဖို့မလွယ်  
 (စာဖတ်သူအတွက် ပြဿနာ)  
 စာအုပ်အရေအတွက်လည်း အရင်ထက်ပိုလို့ ရောင်းမထွက်နိုင်  
 ဟူး-----  
 အသျှင်သုဝဏ္ဏသာမအမိနန်းအဖတွဲလီဖူးရေ  
 သကြားမင်းနန်းတချက် ကျွန်တော့်ကို တွဲပီးကတ်ပါဖိ။

**ရခိုင်လှမြင့်  
 ရခိုင်သားကြီးစာပေ  
 ၁(၅၅)၊ ကျွန်းရွှေဝါလမ်း၊  
 ဘုရင့်နောင်ပွဲရုံ  
 ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း- ၂၄၇၈၀၇**







သာသနာ့တာဝန်ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ-

မိမိတို့၏ မဟာဒွါရဂိုဏ်းဆိုင်ရာ အနုရက္ခိတအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့နယ်၊ မဟာဒွါရ (သီးခြား) ဂိုဏ်းဆိုင်ရာမြို့နယ် သံဃနာယကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၀-ခုနှစ်မှစ၍ (၁၉၉၆-ခုနှစ်) ယခုထိ သာသနာ့တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်လျက် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ အသျှင်ဝါသဝသည် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ စစ်တွေမြို့နယ်၊ ရွာကြီးမြောက်၊ နေပူခဲရပ်ကွက်၊ သိဒ္ဓိကာရုံကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးလျက် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ။

**ဦးစက္ကိန္ဒနှင့် ဦးဝါသဝ**

ဤ (အသျှင်စက္ကိန္ဒနှင့် အသျှင်ဝါသဝ)အသျှင်နှစ်ပါးတို့၏ ဖိုးဖီးစဉ်ဆက်အနွယ်များမှာ ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်၊ တန်းစွယ်ရွာမှ (ဦးမောင်မဲ) လှကျော်ဖေ၏ အမျိုးအနွယ်များပင် ဖြစ်ကြပါသည်။ တစ်ချိန်က စစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် မိသားစုများ ထွက်ပြေးကြရာ နတ်မြစ်ကမ်းခြေသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ယင်းမှာပင်လျှင် အခြေစိုက်ချခဲ့ကြပါသည်။

ဗိုလ်ချင်းပျံခေတ် သူရဲကောင်းဖချစ်က ရပ်ရွာများချထားပေးခဲ့သောကြောင့် ၎င်းရပ်ရွာကို ဖချစ်ရွာဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ နောက် “ခြံချောင်းရွာ” ဟု ခေါ်လာခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းမိသားစုထဲတွင် လှကျော်ဖေဆိုသူက ထူးထူးချွန်ချွန်ရပ်ရွာတွင် အကြီးအကဲဆရာအဖြစ်ဖြင့် ကလေးသူငယ်များအား စာပေသင်ကြားပေးခြင်း၊ ဝါသနာအလျောက် သံချပ်များကို စပ်ဆိုရေးသားခြင်း ပြုစုခဲ့ပါသည်။

လှကျော်ဖေတွင် နှမဖြူတစ်ယောက်ရှိပြီး ယင်းနှမ၏အစွယ်အပွားမှာ အသျှင်ဝါသဝတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လှကျော်ဖေ၏ အစွယ်အပွားမှာ အသျှင်စက္ကိန္ဒပင်ဖြစ်ပြီး၊ အသျှင်နှစ်ပါးမှာ ဝမ်းကွဲညီအစ်ကို (သမီးယောက်ဖ) အဖြစ် ဆွေမျိုးတော်စပ်ပါသည်။

**(၁)  
နိဒါန်း**

လူမျိုးတိုင်းလူမျိုးတိုင်းတွင် စကားပုံများ အသီးသီးရှိကြပေလိမ့်မည်။ လူတစ်ယောက် စကားငါးခွန်းပြောလျှင် စကားပုံကတစ်ခွန်း၊ ဆယ်ခွန်းပြောလျှင် အောက်ထစ်သုံးခွန်းပါစမြဲ ဖြစ်သည်။ မေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ အချင်းချင်းနှီးနှောတိုင်ပင်ကြရာ၌ ဖြစ်စေ၊ နှိုင်းညှိညွှန်ပြရာစသည်တို့၌ဖြစ်စေ စကားပုံများသည် အလွန်အသုံးဝင်ကြလေသည်။ စကားပုံများတွင် “အစတွင်ထုံးဖြစ်တေ” ဆိုသည့်အတိုင်း တွေ့ထိခံစားခြင်းစသော ဖြစ်ရပ်တို့အပေါ်အခြေခံ၍ တီထွင်လာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စကားပုံများတွင် မင်းနှင့်ပတ်သက်သောစကားပုံဖြစ်လျှင် “ရာဇပုံ” ဟု၎င်း တိုင်းပြည်လူထုနှင့်ပတ်သက်ရာဖြစ်လျှင် “ထုံးပုံ” ဟု၎င်း ခေါ်ကြလေသည်။ ထုံးပုံဥပမာဟူသမျှတို့သည် သာဓကထဲတွင် အကျုံးဝင်လေသည်။ ထို့ကြောင့်စကားပုံသည် ဓလေ့ထုံးစံဥပဒေအနေအားဖြင့်ဖြစ်စေ စကားတန်ဆာဆင်စရာ ဇဝနလင်္ကာရအနေဖြင့် ဖြစ်စေ အသုံးကျလေသည်။ စကားပုံဆိုသည်မှာ သာဓကတစ်ခုကို ဥပမာပုံဆောင်၍ တိုတိုနှင့်လိုရင်းသိအောင် အကျဉ်းချုံးခိုင်းပြောသောစကား ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်စကားပုံတို့မှ လူ့ဓလေ့သမိုင်းယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကျင့်စာရိတ္တစသည်များကို အများကြီးရရှိနိုင်လေသည်။ စကားပုံကို ဘယ်ခေတ်ဘယ်ကာလ ဘယ်လက်ထက်





စစ်တကောင်းစား ဝိမလ၊ လေးမြို့စားကဝိကျော်၊ လေးမြို့စားသိုက်တက်ငလက်ရုံးတို့၏ စကားပုံများကိုလည်း ရခိုင်ရာဇဝင်တို့တွင် တွေ့နိုင်လေသည်။ မင်းထီးလက်ထက် ကျွန်မကောင်းလျှင် အသျှင်၊ သားမကောင်းလျှင် အဖ၊ သမီးမကောင်းလျှင် အမိ၊ မယား မကောင်းလျှင် - လင်” စသည်ဖြင့် ပညတ်ဥပဒေများသည် စကားပုံဖြစ်ရပ်များ သာဓက ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ရခိုင်လူမျိုးတို့၌ ရှေးဟောင်းစာပေလင်္ကာ၌လည်းကောင်း၊ ရာဇဝင်၌ လည်းကောင်း၊ မှူးမတ်ပညာရှိများ ထုံးဟောင်းသာဓကပုံပြောဆိုရာတို့၌လည်း ကောင်း၊ အသုံးပြုခဲ့ခြင်းမှာ ထင်ရှားသည်။ စာပေလင်္ကာများမှ စကားပုံများကား အများ အပြားပင်။ အောက်ပါရခိုင်ရာဇဝင်လင်္ကာတစ်ပိုင်းတစ်စ၌ စကားပုံများစွာကို စပ်ဆို ထားကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။

“ဉာဏ်ပညာချုပ် ခြွန်းနှယ်အုပ်လျက်၊ မလှုပ်မလှည့်၊ စိတ်ကိုတည့်မှ၊ ကြောင်လက် သည်းဝှက်၊ ညောင်လျှင်ကြက်သို့၊ အမျက်ကိုတန့်၊ ဇောမာန်ညွှန်၍၊ အခွန်မြင့်ကျင်၊ မြက်သစ်ပင်လျှင်၊ မချွတ်အပင်သေသွားသွင်သို့ ပုံပြင်ကိုသာ ထောက်စနာ၍” (ရခိုင် ရာဇဝင်လင်္ကာ)

စစ်ရေးစစ်ရာနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သောအချက်၊ စွန့်စားရမည့်အချက်တို့ကို လည်း ရခိုင်ရာဇဝင်စကားပြေပေမူ၌ အောက်ပါအတိုင်းပြဆိုထားခဲ့သည်။

- စစ်ကြီးရောက်လျှင် သူရဲကောင်းကို ရှာရာ၏။
- အမှုကြီးရောက်လျှင် ခင်ပွန်းကောင်းကို ရှာရာ၏။
- ရန်သူကိုအောင်လိုလျှင် ဥပါယ်ငါးပါးဖြင့် ရှာရာ၏။
- အမျိုးကိုလိုသဖြင့် သူတစ်ယောက်ကို စွန့်ရာ၏။
- ရွာတစ်ရွာကိုလိုသဖြင့် အမျိုးကိုစွန့်ရာ၏။
- ဇနပုဒ်ကိုလိုသဖြင့် တစ်ရွာကိုစွန့်ရာ၏။

မိမိအကျိုးဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်သဖြင့်ကား မြေပြင်အားလုံးကိုသော်လည်း စွန့်ရာ ၏။ သတ္တိဗျတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသောအာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စွန့်စားမှုအတွက် “ယောက်ျားတို့ မှာ အရာရာကိုဖွေရှာကြိုးပမ်း၊ ရှာနိုင်စွမ်းက၊ စိတ်ဝမ်းအလို၊ ပြည့်သည်ဆို၏၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်ကိုဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြည်ကြီးဝန်ကို အိုးတန်ဆန်ခပ်၊ မင်းကျင့် ဝတ်နှင့် လျှောက်ပတ်သင့်စွာ၊ စီရင်ရာသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံရာ၌လည်း “မဟုတ်မခံခွန်းတုံပြန် ဟုတ်သော်လည်းရှုံး လူကြီးမုန်း၊ မှားမှား

မှန်မှန်၊ ခေါင်းငုံ့ခံ၊ အစဉ်မမှန်း၊ လူကြီးသုံး” ဟုလည်းကောင်း (မြို့တည်လင်္ကာ)ကိုက် ရိုက်မပြုလုပ်အပ် မစီရင်အပ်သည့်အရာ၌ “သားသမီးမိုက် လွန်ဆိုးညစ်လည်း တိုက်ရိုက် မျက်မြင်၊ မိဘခင်တို့၊ စီရင်ကွပ်ညှပ်၊ မပြုအပ်” ဟုလည်းကောင်း ဓမ္မသတ်ကျမ်း စီရင် ထုံး၌ ဤသို့ပြဆိုထားသည်။

ကျမ်းဂန်နိတိပါဠိပုဒ်ပါဌာနဂါထာများသည် စကားပုံဖြစ်လာရသောအကြောင်းစာ များကို တွေ့ရသည်။ “ဌာန ဌာနကောသလ္လ၊ အတ္တဟိတ ပရဟိတ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ ဥမ္မ တကော၊ ဣတ္ထိဝင်္ဂံ၊ နဒီဝင်္ဂံ သဘောယံ၊ ကရောဟိ” စသည်ဖြင့် ပါဠိနှင့် စကားရော၍ စကားပုံအဖြစ်သုံးနှုံးသည်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ရခိုင်ပုံပြင်များတွင်လည်း စကား ပုံဖြစ်လာရသော ပုံဝတ္ထုများအများအပြားပင် တွေ့နိုင်သည်။ ငလက်ရုံးအမတ်ကြီး လျှောက်ထုံး၌ ကိုးကားတင်သွားသော ဖားပြုတ်ကေပုံပြင်မှာ “ဖားပြုတ်ကေကို ကျောက် သားနှင့်ထုလီ ကြောတက်လီ” ဟူသောစကားရပ်ဖြစ်ရပ်ကို “နိမြင့်လီအရူးရင့်လီ” “ငပြီ စုတ်ငရုပ်စပ်လီ သာကောင်းလီ” ဆိုသောစကားပုံအလားကဲ့သို့ လည်းကောင်း “ဆိုလီ ကဲလီ၊ ဟုတ်လီရောင်လီ၊ မန်းလီရမ်းလီ” ဟူသောအသုံးအနှုန်းကဲ့သို့၎င်း စကားပုံဥပမာ ယူကာ အသုံးပြုနေကြရိုး ဖြစ်လာလေသည်။ ဤစကားပုံနှင့်အတူ ‘ပြောခဲနက် ဆိုခဲ နက်’ “ကြီးလီချင်လီ သံပရာသီး ရှောက်သီးပိုင်” တို့မှာ ထပ်တူစကားပုံသွားရှိသည်။ ထို့ပြင် ရခိုင်ပုံပြင်တို့၌လည်း စကားပုံ၊ စကားသုံးခွန်း၊ တစ်ခွန်းကို တသပြာစီတန်ဖိုး ပေး၍ ဝယ်ယူခြင်းအကြောင်းနှင့်စပ်ဆိုင်သောပုံပြင်များကို တွေ့ရသည်။ ထို၌ကား-

- (၁) နည်းကေလေမပစ်ကေ၊ များကေလေ မလိုက်ကေ။
- (၂) အိမ်မှာမယားကို စကားကုန်မပြောကေ။
- (၃) မပြီးခင်မမြင်စီကေ။ (လှည်းကုန်သည်သူဌေးပုံပြင် ရခိုင်ပုံပြင်ဆန်းများမှ) နောက်ပုံပြင်တစ်ခု၌လည်း စကားနှစ်ခွန်းတစ်ခွန်းကို အသပြာတစ်ထောင်တန်ဖိုး ပေး၍ ဝယ်ယူကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရသည်။
- (၁) အကောင်းကို အဆိုးလုပ်လို့မရ။
- (၂) အဆိုးကို အကောင်းလုပ်လို့မရ။

ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားပုံများမှာ ရခိုင်လူမျိုးတို့အတွေ့အကြုံအဖြစ်သနစ် ထုံးဓလေ့ရိုးရာအစဉ်အလာ လူနေမှုအခြေအနေတည်တွင်မှု အကြံရည်ဉာဏ်ရည်အရ အစဉ်အလာ ပြောဆိုအသုံးပြုလာခဲ့ရသော စကားပုံများသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ရခိုင်တို့နှုတ်တွင် အောင်းနေသမျှသော စကားပုံတို့ကို အလလ၊ အနှစ်နှစ် နှိုက်ယူရှာဖွေ နိုင်မှ စကားပုံများကို စုစည်းမှု မှတ်တမ်းတင်မှုပြီးဆုံးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အမှန်ဆိုလျှင် စကားပုံတီထွင်ဖြစ်လာရမည့် စက်ယန္တရားကိုကား ရပ်တန့်၍လည်း မရနိုင်ချေ။ စကား

ပုံချဲ့မြဲ ကျယ်လာစမြဲ၊ တိုးလာစမြဲသာ ဖြစ်ချေရာကား တစ်စတစ်စကျယ်ပွာမည်မှာကား မလွဲပေ။ နောက်ဆုံးလူမျိုးပြုန်းတီးမှပင် စကားပုံစကားဆန်းသစ်မှု တိုးပွားမှု ရပ်သွား ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ရခိုင်စကားပုံများကို မှတ်တမ်းတင်ထားရန်မှာ ရခိုင်လူမျိုး ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံးလိုအပ်နေမည်သာတည်း။

ယခုတင်ပြလတ္တံသောစကားပုံများသည် (အရှင်စတီဖုနှင့် အရှင်ဝါသဝ) ငါတို့နှစ် ရှည်လများစုစည်းရှာဖွေ၍ ရရှိထားသောစကားပုံများပင် ဖြစ်သည်။ စကားပုံများကို စုဆောင်းပုံမှာ လူတို့စကားပြောတိုင်းပြောတိုင်း နားစိုက်နေ၍ စကားပုံအဖြစ်အသုံး ပြုရန် ထုတ်နှုတ်ယူထားခြင်း စသည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ တစ်စတစ်စ တစ်ရွေ့တစ်ရွေ့ ခြတောင်ပို့ပမာ စုဆောင်းလာခဲ့ရာ အခုဆိုလျှင် ရခိုင်စကားပုံနှစ်ထောင်ကျော်အထိ စုဆောင်းထားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့စုဆောင်းရရှိထားသော စကားပုံကိုကြည့်သော အားဖြင့် ရခိုင်တို့သည် စကားပုံများကို အလေးအနက်ပုံပြုပြောဆိုလာခဲ့သူများဖြစ် ကြောင်းကို သိရှိနိုင်ပေသည်။

စကားပုံများသည် ပညာရှိတို့အသုံးပြုခဲ့သော ထုံးပုံဖြစ်၍ သူ့အရာနှင့်သူအား လျော်စွာအရေးပါအရာရောက်လေသည်။ စကားပုံများကို လေ့လာမှတ်သားထားသော အားဖြင့် စကားပြောတိုင်းပြောတိုင်း ထုံးပုံသာမကတို့ဖြင့် ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရှိ၍ ဉာဏ်ကြွယ်ဝသော ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်နိုင်သည်။ အခေါ်ခံနိုင်သည်။ မဟာပညာကျော် အမတ်ကြီးသည် မိမိ၏လျှောက်ထုံးများ၌ စကားပုံများကို ဥပမာဖြင့် ချဲ့ထွင်ဖွင့်ပြအသုံး ချလေ့ရှိခဲ့ခြင်းကိုလည်း နမူနာယူကြစေရန်နှင့် ထိုသို့ပညာရှိများ ဉာဏ်ရည်သွားကို သိထားကြစေရန် အသုံးချနိုင်ကြစေရန် ဤသို့ရည်ညွှန်း၍ တင်ပြအပ်ပါသည်။

“ထုံးမှီကျမ်းလာ၊ သို့အရာတွင် ပညာမပြောင် မောဟထောင်၍၊ သံကြောင်ပဒ၊ ပရမတို့ ဒေါသထူထူ၊ ငြူစုစောင်းမြောင်း၊ မကောင်းစရိုက်၊ သူမိုက်ကုဋေ၊ သချေံသချာ၊ ညီညာမြောက်မြင့်၊ တဖြင့်စုတ်ငဲ့၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၊ ဆိုပြန်ကလည်း၊ မြူမျှမသန်း၊ မနွမ်းလေ ရာ၊ ဥပမာကား၊ ဂင်္ဂါရေကြော၊ တိုက်လွင့်မျောသည်၊ သဘောတို့တမ်း၊ ဆိပ်ကမ်းမမြင်၊ ပင်လယ်ပြင်၌၊ ဘယ်တွင်ဘယ်သို့၊ ရောက်တို့သနည်း၊ အသည်းကြွေလှ၊ တရုရနှင့်၊ ဗိုလ် ထုများစွာ၊ လူတစ်ကာထက်၊ သီတာမြစ်ကမ်း၊ သိနိုင်စွမ်းသည်၊ ဖြောင့်တမ်းမတိမ်း၊ ရွက်သိမ်းရွက်ဖွင့်၊ ဆိုက်သင့်အရပ်၊ လေကပ်လေကြောင်း၊ မစောင်းရအောင်၊ ဆောင် နိုင်သူအား၊ တစ်ယောက်သားသာ၊ ထင်ရှားကျော်ရှိန်၊ မာလိန်ခေါ်ကြ၊ ထိုနှစ်ဆသော်”

(မဟာပညာကျော် လျှောက်ထုံးပီမူမှ)

ဦးစတီဖု(ရခိုင်၏) ၂၃. ၈. ၈၆      ဦးဝါသဝ(နတ်မြစ်)      ၂၃. ၈. ၈၆

က

- က ကြီးခခွေးမတက်ခင် ဗေဒင်သင်ချင်။
- ၂။ ကခုန်အစ အသျှေက။
- ၃။ ကခြင်းမှာ ကျောက်ခြင်းပါ။
- ၄။ ကခြင်းအစ လက်ခြီက။
- ၅။ ကခြင်းအစ အသျှေက။
- ၆။ ကစပ်ရာမှာ ရန်ပါ။
- ၇။ ကစပ်ကြီးကေ ရန်ဖြစ်တေ။
- ၈။ ကစပ်သန်ရန်ရရေ။
- ၉။ ကစွာထက်ခုန်စွာများ။
- ၁၀။ ကဆုန်နယုန် မိုဗ်းထစ်ရုံ။
- ၁၁။ ကဆုန်ပူပြင်း တော်သလင်း။
- ၁၂။ ကတိမတည် သစ္စာမဟိ လူဒိဋ္ဌိ။
- ၁၃။ ကတိမထားခင် သတိထား။

- ၁၄။ ကတိမမှန် သစ္စာမတည် လူသဝေ။
- ၁၅။ ကတိုးဆီမိုဃ်းရီဖြစ်။
- ၁၆။ ကထောင်းကပါးဖောင်ဖျက်ဝါးသို့။
- ၁၇။ ကဏန်း/လန်ကိုအခြောက်လှန်းရေပိုင်။
- ၁၈။ ကဏန်း/လန်မှာပိုင် အဥပြင်ထွက်တေ။
- ၁၉။ ကဏန်း/လန်လည်းဆုံးခြွန်းလည်းဆုံး။
- ၂၀။ ကဏန်းသစ်မြစ်ရ ရလို့။
- ၂၁။ ကဖန်ဖျားချိုးပါ။
- ၂၂။ ကမြင်းကြောထ အရှက်ရ။
- ၂၃။ ကရား ကထား အလားလား။
- ၂၄။ ကဝါညိုမြ ကြင်းဆော်ဧည့်သည်လာ။
- ၂၅။ ကဝါနက်ဆံရည်ဆီးက ဧည့်သည်လာ။
- ၂၆။ ကဝပ်ခြံကင်းလျှောက် (ယောက်)တေပိုင်။
- ၂၇။ ကဟန်အစ လက်ဖျားက။
- ၂၈။ ကဟန်အစ အသျှေက။

ကာ

- ၁။ ကာမငါးပါးဆားအလား။
- ၂။ ကာမတဏှာ သမုဒ္ဒရာ။
- ၃။ ကာမတဏှာဟူသမျှ မီးမက။
- ၄။ ကာယအငွို့ ထိအတွို့ကို လိုက်စားသောသူ အဆိပ်ဟူ၍။
- ၅။ ကာယအငွို့ အဆိပ်ထိ။
- ၆။ ကာလကန္တိ တပေါင်းလမှာ ထလီပို့။
- ၇။ ကာလပြောင်းပြန် ကျင့်မမှန်။

ကိ

- ၁။ ကိလေသာမီးအဟိန်ကြီးက အကန်းသဖွယ်ဖြစ်တတ်တေ။

ကု

- ၁။ ကုဋီအိမ်ပျက် အပျင်ခက်။
- ၂။ ကုလားကိုခြောက် နွားကိုငေါက်။
- ၃။ ကုလားကိုထောင်း နွားကိုမောင်း။
- ၄။ ကုလားကိုမနိုင်လို စားဖို့မှာမီးထည့်၊ ဝသဲတောင်ကို ထီးတင်ကုလားကို ရှင်ပြု။
- ၅။ ကုလားကိုမနိုင် ရခိုင်ကိုမိန်း (မေး)။
- ၆။ ကုလားကိုမီးပေါက်၊ တလိုင်းကို အကောက် ပြုကို အမြောက်။
- ၇။ ကုလားကို မဲနာ ဗမာကိုပြဒါး။
- ၈။ ကုလားကိုသတ် ဇီးကိုခွက်။
- ၉။ ကုလားခတ်တေရီ ကုလားဖင်ဆီးဖို့မလောက်။
- ၁၀။ ကုလားခတ်တေရီ ကုလားသုံးဖို့မလောက်။
- ၁၁။ ကုလားချင်းအတူတူ ဘာဘူကအသာခံ။
- ၁၂။ ကုလားဂေါင်း အမာနက်ပေါက်။
- ၁၃။ ကုလားဆင်ဖမ်း အယမ်းကာရ။
- ၁၄။ ကုလားဆိပ်ခွာ မရမာဆိပ်ကပ်။
- ၁၅။ ကုလားတော(တိုက်)မှာ ကျားရောက်တေပိုင်။
- ၁၆။ ကုလားတိုက်မှာ ကျားဝင်ဝင်လို့။
- ၁၇။ ကုလားနီရာ ချိုးဖောင်သာ။
- ၁၈။ ကုလားနွားမှန် ပန်းသီးနွားဖြစ်။
- ၁၉။ ကုလားနန်းနွား သတ်နိုင်မှတာလားရေ။
- ၂၀။ ကုလားနန်းမယား သတ်နိုင်မှတာလားရေ။
- ၂၁။ ကုလားနန်းနွား နွားနန်းကုလား။
- ၂၂။ ကုလားပုဇွန် ဆယ့်နှစ်တန်။
- ၂၃။ ကုလားပဇီ နွားပဇီ။
- ၂၄။ ကုလားမကေတ ထိုး- ထိုးလို့။
- ၂၅။ ကုလားမ ကြက်ဥရွှီ ဆယ်ခါနန်းမကျီ။
- ၂၆။ ကုလားမကြက်ဥရွှီ - ရွှီလို့။
- ၂၇။ ကုလားမှာ မုတ်ဆိတ်ဟိမှ သတ္တဝါမှာ ဆူဖြိုးမှ။
- ၂၈။ ကုလားမှာမြီ သက်မှာခြီ။

- ၂၉။ ကုလားပျက်က သက်အလွယ်။
- ၃၀။ ကုလားဝက်သားစားရေပိုင်။
- ၃၁။ ကုလားသီ တစ္ဆီဖြစ်။
- ၃၂။ ကုလားသီ။
- ၃၃။ ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ။
- ၃၄။ ကုလားအိုကေ - ချောင်း ရခိုင်အိုကေ - ကျောင်း။
- ၃၅။ ကုလားအိုကေ နွားကျောင်းကျ။
- ၃၆။ ကုသိုလ်ကိုမြှောက် ငရဲကိုကြောက်။
- ၃၇။ ကုသိုလ်ကတစ်ပဲ ငရဲကတစ်ပိဿာ။
- ၃၈။ ကုသိုလ်ရှာ အပြစ်လာ။
- ၃၉။ ကုသိုလ်လည်းရ ဝမ်းလည်းဝ။
- ၄၀။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှာ မီးအုံးပြာ။

### ကဲ

- ၁။ ကဲ့ရဲ့ခုနှစ်ရက် ချီးမွမ်းခုနှစ်ခါ။
- ၂။ ကဲ့ရဲ့တစ်ခါ ချီးမွမ်းတစ်လှည့်။
- ၃။ ကဲ့ရဲ့မှု ချီးမွမ်းမှု စုံစမ်းမြော်ထောက်ပြ။

### ကော

- ၁။ ကောဓအမျက် ပြင်မထွက်ရ။

### ကင်း

- ၁။ ကင်းခြံများတိုင်း အလားမယင် (လျှင်)။
- ၂။ ကင်စွန်းရိုးနီ ငင် - ငင်လို့။

### ကိုက်

- ၁။ ကိုက်တေခွီးလည်းမဟောင် ဟောင်ရေခွီးလည်း မကိုက်။
- ၂။ ကိုက်မနိုင် မွားမရ။
- ၃။ ကိုက်မနိုင် မွားမရ အရိုးပမာဏ။

### ကိုင်း

- ၁။ ကိုင်းကိုကျွန်းမှီ ကျွန်းကိုကိုင်းမှီ။
- ၂။ ကိုင်းတောမီးလောင် သတ္တဝါကြံရာမရ။
- ၃။ ကိုင်းတောမီးလောင် လောင်ရို့။
- ၄။ ကိုင်းမှာကုန် ယာမှာစား ယာမှာကုန်ကိုင်းမှာစား။
- ၅။ ကိုင်းခက်ခွတ်ပြတ် ပင်ခြံရင်းမှာသတ်။

### ကောက်

- ၁။ ကောက်ကရ မင်းကျ။
- ၂။ ကောက်ကလီ ကောက်ကလက် ငဟောက်တွင်း။
- ၃။ ကောက်ညှင်းမနွဲ့ ကောက်ကြမ်းနွဲ့။
- ၄။ ကောက်ညှင်းမနွဲ့ ကောက်ရောင်းနွဲ့။
- ၅။ ကောက်ညှင်းမပျောင်း ဆန်ကြမ်းပျောင်း။
- ၆။ ကောက်နှောင်းကေဆင်စာ သားနှောင်းကေကျွန်စာ။
- ၇။ ကောက်နဲ့ကောက် ကောက်လို့။
- ၈။ ကောက်နဲ့ကောက်သူက အနံ့ကြီးလိုချင်။
- ၉။ ကောက်မွီးစပ်တေသား ကောက်ကျိပကျိ။
- ၁၀။ ကောက်မွီးစပ်တေသား ကောင်းကျိုးမပွား။
- ၁၁။ ကောက်ရာမှာ - ကို့ ကို့ရာမှာ လိမ်။
- ၁၂။ ကောက်ရာမှာ - ကို့ ကို့ရာမှာ လိမ် လိမ်ရာမှာကျစ်။
- ၁၃။ ကောက်ရိုးခြံမှာ လပွဲထယောင်။
- ၁၄။ ကောက်ရိုးပုံကို ခွီးစောင့်။

- ၁၅။ ကောက်ရိုးပုံမြင်တိုင်း ဆွမ်းမတင်နိုင်။
- ၁၆။ ကောက်ရိုးပုံမြင်တိုင်း ရှိမခိုးနိုင်။
- ၁၇။ ကောက်ရိုးပုံမှာ အပ်ပျောက်။
- ၁၈။ ကောက်ရိုးမီးကတစ်ချက်သာ သားမယားမီးက တစ်သက်ပါ။
- ၁၉။ ကောက်ရိုးမီးပိုင် တစ်ချက်တောက်။
- ၂၀။ ကောက်ရိုးရီစွတ် ခါမကျရေပိုင်။
- ၂၁။ ကောက်သီးဝင်းဝင်း တော်သလင်း။
- ၂၂။ ကောက်သူမစားလောက် ဖြောင့်သူစားမကုန်။

### ကောင်း

- ၁။ ကောင်းကကောင်းယင့် ဆားငန်ရေ။
- ၂။ ကောင်းကကောင်းယင့် နှာခေါင်းဖျက်တေ။
- ၃။ ကောင်းကကောင်းယင့် မမှန်။
- ၄။ ကောင်းကကောင်းယင့် မွန်ကမမွန်။
- ၅။ ကောင်းကကောင်းယင့် အောက်ခြံရင်းမှာ ပိုးထိုးရေ။
- ၆။ ကောင်းကကောင်းယင့် မမွန်။
- ၇။ ကောင်းကေစံ ဆိုးကေ ခံ။ (မကောင်းကေခံ)
- ၈။ ကောင်းကေတသက် ဆိုးကေတချက်။
- ၉။ ကောင်းကေလိုက် နံကေပစ်။
- ၁၀။ ကောင်းကင်ကိုအမိုး၊ ကမ္ဘာမြီကြီးကို အခင်း၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို ခေါင်းအုံး။
- ၁၁။ ကောင်းကင်ယုံဝဲ ငှက်သူရဲလည်း မြီဝယ်တစ်ခါကျစမြဲ။
- ၁၂။ ကောင်းကင်အစကို ရှာမရရေပိုင်။
- ၁၃။ ကောင်းကင်အစကို ရှာရေပိုင်။
- ၁၄။ ကောင်းကျိုး ဆိုပြစ်။
- ၁၅။ ကောင်းစီလိုလို့ တရားနာ၊ ပူဆီပူဆာတို့။
- ၁၆။ ကောင်းစီလိုလို့ တရားနာ ခုနာနာနုနုငြား။
- ၁၇။ ကောင်းစွာ မကောင်းစွာ နားမလည် ဝမ်းတင်းကေကျီ။
- ၁၈။ ကောင်းတစ်ခါ ဆိုးတစ်လှည့်။
- ၁၉။ ကောင်းတူဆိုးဖက် သီတူရှင်ဖက်။

- ၂၀။ ကောင်းတိုင်းစား ဝမ်းပိုက်ကားလို့ သီတတ်တေ။
- ၂၁။ ကောင်းတိုင်းမလိုက်နိုင် ဆိုးတိုင်းမပစ်နိုင်။
- ၂၂။ ကောင်းတိုင်းလည်း မလိုက်ကေ ဆိုးတိုင်းလည်း မပစ်ကေ။
- ၂၃။ ကောင်းတုံတခါ ဆိုးတုံတလှည့်။
- ၂၄။ ကောင်းကောင်းမကောင်းကောင်းနှစ်ခုပေါင်း၊ မကောင်းတွင်ကျယ်အကောင်းကျယ်
- ၂၅။ ကောင်းမှန်းယေမထင်၊ ကျိုးမှန်းယေမသိ။
- ၂၆။ ကောင်းမှန်းသိ တခါခါ။
- ၂၇။ ကောင်းမှန်းသိ သာအိတစိုစို။
- ၂၈။ ကောင်းရာကောင်းကြောင်း နည်းခံတောင်း။
- ၂၉။ ကောင်းရာကိုတု မကောင်းရာကိုထု။
- ၃၀။ ကောင်းရာကိုပြော လူမိုက်နားမှာ ဆောက်ခတ်ကြား။
- ၃၁။ ကောင်းရာကိုလုပ်၊ ချီးကျူးသံမကြားရ၊ မကောင်းရာကိုလုပ် ကဲ့ရဲ့သံဆူပွက်ညံ
- ၃၂။ ကောင်းလျှက်နှင့်ခံ၊ ဆိုးလျှက်နှင့်စံ။
- ၃၃။ ကောင်းလျှက်နှင့် ဆုံး။
- ၃၄။ ကောင်းအားကြီး ပျက်စီးတိုင်။
- ၃၅။ ကောင်းအားကြီးလေ ပျက်စီးရေ။

### ကံ

- ၁။ ကံကမြောက်မှ စီးပွားဖြစ်တေ။
- ၂။ ကံကူမှ ထင်ပေါ်။
- ၃။ ကံကောင်းရေနှား ကျားကိုက်လို့မသိ။
- ၄။ ကံကိုမယုံ ကံယုံမေကို ကြည့်ကတ်။
- ၅။ ကံကိုယုံ မီးပုံကိုခုန်မဆင်းကေ။
- ၆။ ကံကိုယုံလို့ ဆူးခြံကိုမနင်းကေ။
- ၇။ ကံကိုလက်ဆုပ် အလုပ်ကင်းက ဆင်းရဲစွ။
- ၈။ ကံကြမ္မာငင် ပြီးလျှင်မလွတ်။
- ၉။ ကံသျှင်လုပ် ဘုန်းသျှင်စား။
- ၁၀။ ကံချွန်မှ ကြံတိုင်းပြီးမြောက်တေ။
- ၁၁။ ကံငင်ရာ ပါ။



- ၁၂။ ကံဆောင် အောင်စမြဲ။
- ၁၃။ ကံဆိုးမသားလားရာတိုင်း မိုးလိုက်လို့ရွာ။
- ၁၄။ ကံဆိုးမိုးမှောင် ခိုးစားခွီးဟောင်။
- ၁၅။ ကံထိုက်ရာမှာ နား။
- ၁၆။ ကံထမ်းလာစွာကို လူမမြင်၊ ဝန်ထမ်းလာစွာကို လူမြင်။
- ၁၇။ ကံနာ၊ ဝဋ်နာ။
- ၁၈။ ကံပီးစားမည် ထိုင်မနီကေ။
- ၁၉။ ကံပစ်ချရာမှာ- ခဲ။
- ၂၀။ ကံမကူ ဉာဏ်ထူတိုင်း မွဲ။
- ၂၁။ ကံမကောင်းလို့ မကောင်းဖြစ်တေ။
- ၂၂။ ကံမကောင်းလို့ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်။
- ၂၃။ ကံမကောင်းလို့ အကြောင်းမလှ။
- ၂၄။ ကံမကောင်း အကြောင်းကိုထိုးချ။
- ၂၅။ ကံမကောင်း အကြောင်းမပါ။
- ၂၆။ ကံမလိုက် ရွှံ့နန်းမှာလည်း မစံထိုက်။
- ၂၇။ ကံမဟိအိုးမှာငါးသတစ် ကျောက်သားဖြစ်။
- ၂၈။ ကံမဟိရေခွီး ချိုးခြောက်ကိုလည်း မစားထိုက်။
- ၂၉။ ကံမဟိရေခွီး လိပ်ကိုတောင် လိုက်မမိ။
- ၃၀။ ကံဟိမှ ထင်ပေါ်။
- ၃၁။ ကံဟိမှ ထင်ပေါ်၊ ထင်ပေါ်မှကျော်ကြား။
- ၃၂။ ကံဟိမှထင်ပေါ်၊ ဉာဏ်ဟိမှမြင်မြော်။
- ၃၃။ ကံဟိမှ လတ်လာရေ။
- ၃၄။ ကံဟိရေကျား လားလားချင်း သမင်ကိုမြင် (တို့)။
- ၃၅။ ကံဟိရေခွီး ပြီးပြီးချင်း အစာကိုမြင်။
- ၃၆။ ကံဟိရေသား ကျားကိုက်လို့မသိ။

### ကန်

- ၁။ ကန်ကုဏ္ဍလာ၊ ယမုံနာမှာ၊ ပဒုမ္မာကြာမပေါက်၊ ကင်းစွန်းပေါက်။
- ၂။ ကန်တူးအိမ်ဆောက်၊ ချမ်းသာရောက်။

- ၃။ ကန်မှာရီလည်းကန်မှာ၊ ချောင်းမှာရီလည်းချောင်းမှာ။

### ကန်

- ၁။ ကန်ကူတစ်လက် သင်ပုန်းဖက်။

### ကန်

- ၁။ ကန်လို့သာ စမ်းရရေ၊ မကန်ကေမိုး ထိုးမည်။

### ကမ်

- ၁။ ကမ္ဘာကချီးခြောက်ကို ရီဆွတ်လို့နှူးရေပိုင်။
- ၂။ ကမ္ဘာကြိုလို့ ဥဒါန်း (ဝဒါန်း) မကျီ။
- ၃။ ကမ္ဘာပျက်ဖို့ခါ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်။
- ၄။ ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ခုထိုင်။
- ၅။ ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်တက်နင်း။
- ၆။ ကမ္ဘာမြိုကြီး ရွှံ့ငိုသီး။
- ၇။ ကမ္ဘာလဆန်း တစ်ရက်ကပင်။

### ကမ်း

- ၁။ ကမ်းထောင့် (တောင်း)ပြိုမှာ ရပ်မှာ။
- ၂။ ကမ်းနားသစ်ပင်။
- ၃။ ကမ်းနားသစ်ပင် မင်းခယောကျား။
- ၄။ ကမ်းပြိုတစ်ခါ ကမ်းဆန်းတစ်လှည့်။
- ၅။ ကမ်းပြိုမှာ ရပ်ခီမှာ။
- ၆။ ကမ်းပြို ရွာဆုတ်။
- ၇။ ကမ်းသားပေါက်မှာ ဗျိုင်းစောင့်ရေပိုင်။

### ကုက်

၁။ ကုက္ကိုသား ခွီးစာပီး။

### ကုန်

- ၁။ ကုန်ခေါင်တစ်ဝက်၊ အင်းတစ်ဝက် ခန့်နော ဂါဂယော် (လျှော်)။
- ၂။ ကုန်ကူး လာဘ်မြင်။
- ၃။ ကုန်စီးနှုံး လူကိုမပြောရ။
- ၄။ ကုန်ပုတ်မြင်တိုင်း ဆွမ်းမတင်နိုင်။
- ၅။ ကုန်မှာအတွက် လယ်မှာအညက်။
- ၆။ ကုန်ရာကုန်ရေ ဝရေမဟိ။
- ၇။ ကုန်သည်သမီးခါးလှ လယ်သည်သမီးဝမ်းလှ (ဝမ်းဝ)။
- ၈။ ကုန်သင့်ရာကုန် မကုန်သင့်ရာ မကုန်ရာ။

### ကုန်း

- ၁။ ကုန်းကပေါ်ကုန်းကစီး နံကပေါ်နံကစီး။
- ၂။ ကုန်းကြောင်းမထင် ရီကြောင်းထင်။
- ၃။ ကုန်းခါမှ တုံးလုံးပေါ်။
- ၄။ ကုန်းမှာနားပင်း ရီမှာဗကျင်း။
- ၅။ ကုန်းမှာလည်းမကျ ရီမှာလည်းမကျ။
- ၆။ ကုန်းမှာတဝက် ရီမှာအဆုံး။
- ၇။ ကုန်းမှောက်ဝမ်းကစီး ဝမ်းမှောက်ကုန်းကစီး။
- ၈။ ကုန်းလွတ်ကေ ရင်မလွတ် ရင်လွတ်ကေ ကုန်းမလွတ်။
- ၉။ ကုန်းသားရင်သား မခွဲခြား။

### ကိုယ်

- ၁။ ကိုယ်ကကျူး ခူးကိုလည်း မယုံရ။
- ၂။ ကိုယ်ကချစ်ခင် သူမကြင် ခင်မင်စရာမဟိပါ။

- ၃။ ကိုယ်ကတရားကိုစောင့်မှ တရားကပြန်စောင့်မည် (ဖို့)။
- ၄။ ကိုယ်ကလူကိုရိုသီးမှ လူကကိုယ်ကို ရိုသီးမည်။
- ၅။ ကိုယ်ကလည်း ခူးကိုမယုံ ခူးကလည်း ကိုယ်ကိုမယုံ။
- ၆။ ကိုယ်ကလည်း လူကိုမယုံ လူကလည်း ကိုယ်ကိုမယုံ။
- ၇။ ကိုယ်ကားမစွန်း မြင့်မိုရ်တောင်ကို မှီယောင်လှမ်း။
- ၈။ ကိုယ်ကားလွတ် ဆင်ပေါင်ကြီးမှာ ပတုံး (အမြီး)ကျပ်။
- ၉။ ကိုယ်ကောင်းကိုယ်စံ ကိုယ်မကောင်းကိုယ်ခံ။
- ၁၀။ ကိုယ်ကောင်းသူကောင်း တောကောင်းဥဒေါင်း (ဝဒေါင်း)။
- ၁၁။ ကိုယ်ကောင်းသူကောင်း ဝါးကောင်း တောင်း။
- ၁၂။ ကိုယ်ကိုစောင့်စည်းနိုင်ကေလေ နှုတ်ကိုမစောင့်စည်းနိုင်။
- ၁၃။ ကိုယ်ကြီးရို့ မျက်စိငယ်ရေ- ဆင်။
- ၁၄။ ကိုယ်ကြိုက်စွာကို ကိုယ်ရာသိရေ။
- ၁၅။ ကိုယ်ကြိုက်ကေသကာ ချိုရေ။
- ၁၆။ ကိုယ်ကြိုက်သူကြိုက် ဆင်းရို့လိုက်။
- ၁၇။ ကိုယ်ကြိုက်သူကြိုက် သဘောချို။
- ၁၈။ ကိုယ်ကြိုက်အချစ် ကိုယ်မကြိုက် အမိုက်။
- ၁၉။ ကိုယ်ကြောင့်စိတ်ကြောင့် ဗျာယထောင်း။
- ၂၀။ ကိုယ်ခင် တစ်သက်လုံးကြင်။
- ၂၁။ ကိုယ်ခန္ဓာလွတ် ဆင်ပြောင်ကြီးမှာ ပတုံး (မတုံး)ကျပ်။
- ၂၂။ ကိုယ်ချင် ကတင်ရွှီနန်း
- ၂၃။ ကိုယ်ချင် သစ်ခက်တဲနန်း။
- ၂၄။ ကိုယ်ချင်ဖြောင့်တန်း ကိုယ်မချင်ကလန်ခြွန်း။
- ၂၅။ ကိုယ်ချင်စာ ညှာတာသနား မေတ္တာထား။
- ၂၆။ ကိုယ်ချင်စာ မနာ။
- ၂၇။ ကိုယ်ချင်စာ မေတ္တာတရား အမြဲထား
- ၂၈။ ကိုယ်ချင်စာမှ ချမ်းသာ။
- ၂၉။ ကိုယ်ချစ်သူ ကိုယ်စီလှစမြဲ။
- ၃၀။ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဝန်ကိုချို။
- ၃၁။ ကိုယ်တစ်ကြောင်း သူတစ်ကြောင်း။
- ၃၂။ ကိုယ်တစ်ခါ သူတစ်လှည့်။

- ၃၃။ ကိုယ်တစ်လှည့် သူတစ်လှည့်။
- ၃၄။ ကိုယ်တစ်ပြန် သူတစ်ပြန်။
- ၃၅။ ကိုယ်တွေ့ကြုံမှ ယုံကြည်ရ။
- ၃၆။ ကိုယ်ထဲကသွီးလည်း သီဘေးကိုပွား၊ တောထဲကဆီးလည်း သီဘေးကိုတား။
- ၃၇။ ကိုယ်နန့်ခင် မိတ်ဆွေရင်း။
- ၃၈။ ကိုယ်ထီး ကိုယ်ပါး။
- ၃၉။ ကိုယ်နန့်ခင် မိရင်းဖရင်း။
- ၄၀။ ကိုယ်ထောင်ရေလေးခက် ကိုယ်ပါးမှာကျ။
- ၄၁။ ကိုယ်ထောင်ရေစူး ကိုယ်ပါးမှာစူး။
- ၄၂။ ကိုယ်နန့်ချစ် ကြိုက်သူမယှား။
- ၄၃။ ကိုယ်နန့်တူ ချစ်တူမဟိ။
- ၄၄။ ကိုယ်နန့်တူ ရွယ်တူမသျှား။
- ၄၅။ ကိုယ်နန့်တန်းတူ ချစ်သောသူ တလူမဟိ။
- ၄၆။ ကိုယ်နန့်ထပ်တူ ကိုယ်သာဟူ။
- ၄၇။ ကိုယ်နန့်မကွာ ထက်ကပ်ပါ။
- ၄၈။ ကိုယ်နန့်မကွာ အရိပ်ပါ။
- ၄၉။ ကိုယ်နန့်မဆိုင် ခွင့်မပိုင်။
- ၅၀။ ကိုယ်နန့်မတော် မပြုရာ။
- ၅၁။ ကိုယ်နန့်မတန် မင်းဖြစ်ကြိ။
- ၅၂။ ကိုယ်နန့်မတန် အဖိုးကြီးမှာ အထုပ်သန်။
- ၅၃။ ကိုယ်နန့်မတန် အဘကြီးမှာ လိုင်ဖင်းသန်။
- ၅၄။ ကိုယ်နန့်အတူ ချစ်သူမဟိ။
- ၅၅။ ကိုယ်နှုတ်သရမ်း ပြစ်ဒဏ်ခံရ။
- ၅၆။ ကိုယ်ပူစွာကို ကိုယ်ရာသီရေ။
- ၅၇။ ကိုယ်ဖော်ရေဆီး ကိုယ်မစားနိုင်။
- ၅၈။ ကိုယ်ဖော်ရေးမိ ကိုယ်ကိုလောင်။
- ၅၉။ ကိုယ်ဖော်ရေးမိ ကိုယ်သတ်လို့မသိ။
- ၆၀။ ကိုယ်မကောင်းကေ ကိုယ်ခံ။
- ၆၁။ ကိုယ်မလုံ ပုန်းမသိ။
- ၆၂။ ကိုယ်မလှစွာကိုမမြင် သူများမလှစွာကိုမြင် ရယ်ချင်။

- ၆၃။ ကိုယ်မလှစွာကိုမမြင် သူများမလှစွာကို မြင်ရေ။
- ၆၄။ ကိုယ်မိုးစပ်တေမျောက် ကိုယ့်ကိုခြောက်။
- ၆၅။ ကိုယ်မိုးရေမျောက် ကိုယ့်ကိုခြောက်။
- ၆၆။ ကိုယ့်မျက်ခိုးကိုယ်မမြင် သူများမျက်ခိုးကိုယ်မြင်။
- ၆၇။ ကိုယ်ရိုး ကိုယ်တာ။
- ၆၈။ ကိုယ်ရိပ်တူစွာ ထက်ကြပ်ပါ။
- ၆၉။ ကိုယ်ရိပ်မကွာ အတူပါ။
- ၇၀။ ကိုယ်လုပ်စွာ ကိုယ်သာခံစားရ။
- ၇၁။ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်စားရ။
- ၇၂။ ကိုယ်လိုစွာ ကိုရာသီရ။
- ၇၃။ ကိုယ်ဝယ်နှွမ်းပါး ပင်ပန်းငြားက အမိသော်လည်း သားတော်ခဲ။
- ၇၄။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ ဖောင်စီးယောက်ျား
- ၇၅။ ကိုယ်သန့် ယန့်မလို။

### ကိုယ်

- ၁။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် စိတ်ကြီးဝင်။
- ၂။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် ဆရာထင်။
- ၃။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် မြတ်သည်ထင်။
- ၄။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် လှသည်ထင်။
- ၅။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပင် မသူတော်ခုနှစ်ပါး။
- ၆။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးရာ။
- ၇။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအထင်ကြီး သွီးနားထင်ရာက်။
- ၈။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအထင်ကြီး အရိုးကျမှသိ။
- ၉။ ကိုယ့်ကိုနိမ့်ချ စောင့်သီလ။
- ၁၀။ ကိုယ့်ကြောင်းရင်းနန့် ကိုယ်ခံ။
- ၁၁။ ကိုယ့်ချီးကို လူဖင်မှာသုတ်။
- ၁၂။ ကိုယ့်ချီးကို ကိုယ်မိုးရေ။
- ၁၃။ ကိုယ့်ချီးကို ကိုယ့်ဖော်ပြ။

- ၁၄။ ကိုယ့်ချီး ကိုယ့်ဖင်မှာကပ်။
- ၁၅။ ကိုယ့်ချီးမနံ လူချီးနံ။
- ၁၆။ ကိုယ့်ခြံမှာပေါက် ကိုယ့်နွား။
- ၁၇။ ကိုယ့်ငါးပိ ကိုယ်ကောင်းရေး။
- ၁၈။ ကိုယ့်ငါးပိ ကိုယ်ချီးမွမ်း။
- ၁၉။ ကိုယ့်ငါးပိ ကိုယ်မွှီးရေး။
- ၂၀။ ကိုယ့်စကားနန့် ကိုယ့်ပါးရောင်။
- ၂၁။ ကိုယ့်စည်းကို ကိုယ်ဖောက်တေ။
- ၂၂။ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်မပိုင်။
- ၂၃။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်မပိုင် အနိုင်မရ။
- ၂၄။ ကိုယ့်စိတ်နန့်နှိုင်း မရိုင်း။
- ၂၅။ ကိုယ်စွာကောင်းရေ လူစွာမကောင်း။
- ၂၆။ ကိုယ်စွာကိုလည်း မမို့ လူစွာကိုလည်း မလှမ်း။
- ၂၇။ ကိုယ်စွာကိုလည်းမမို့ လူစွာကိုလည်း မစုတ်။
- ၂၈။ ကိုယ့်စွာပီးမှ သူ့စွာရ။
- ၂၉။ ကိုယ့်စွာသာကောင်း သူများစွာမကောင်း။
- ၃၀။ ကိုယ့်ဇာတ်နန့် ကိုယ်။
- ၃၁။ ကိုယ့်တာဝန်နန့် ကိုယ်။
- ၃၂။ ကိုယ့်တာလုံမှ သူ့တာကိုတိုး။
- ၃၃။ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်စီရွက် (သိ)။
- ၃၄။ ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ချိုး။
- ၃၅။ ကိုယ့်တပ် ကိုယ်ဖောက်။
- ၃၆။ ကိုယ့်တပ် ကိုယ်လုံယောင်ထိုး။
- ၃၇။ ကိုယ့်တပ်မလုံဘဲ လူတပ်ကိုမဖာကေ။
- ၃၈။ ကိုယ့်တပ်လုံမှ လူတပ်ကိုထိုး (ဖာ)။
- ၃၉။ ကိုယ့်ထမင်းစားလို့ ယောက္ခမကျွဲကိုကျောင်းရေး။
- ၄၀။ ကိုယ့်ထက်ကျူး ခူးကိုလည်း မယုံ။
- ၄၁။ ကိုယ့်ထက်ကြီးမောင်ကြီး ကိုယ့်ထက်ငယ်မောင်သေ။
- ၄၂။ ကိုယ့်ထက်ကြီး လူကြီးမဟိ။
- ၄၃။ ကိုယ့်ထက်ချစ်သူ တလူမဟိ။

- ၄၄။ ကိုယ့်ထက်တတ် မြတ်သူမဟိ။
- ၄၅။ ကိုယ့်ထက်သာ ဆရာမှတ်။
- ၄၆။ ကိုယ့်ထက်သာ မကြိုက်။
- ၄၇။ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလို။
- ၄၈။ ကိုယ့်ထက်သာ မြတ်ရာမဟိ။
- ၄၉။ ကိုယ့်ထက်အမြတ်မဟိ ပျားထက်အချိုမဟိ။
- ၅၀။ ကိုယ့်ဒယောစွန် ကိုယ်နင်းမိ။
- ၅၁။ ကိုယ့်ဒူးကိုယ်ချွန် လူရည်မွန်။
- ၅၂။ ကိုယ့်ဒူးကိုယ်မယုံရ။
- ၅၃။ ကိုယ့်နို့မလုံဘဲ လူနို့ကိုမဖုံးနိုင်။
- ၅၄။ ကိုယ့်ပရုတ်ဆီနန့် လူဘေးကိုဖျစ်။
- ၅၅။ ကိုယ့်ပေါင်ကို လူကိုလှစ်ပြ အနာရာမြင်။
- ၅၆။ ကိုယ့်ပေါင်ကို လူကိုလှစ်မပြကေ။
- ၅၇။ ကိုယ့်ပေါင်သား ကိုယ်လိမ်။
- ၅၈။ ကိုယ့်ပေါင်သား ကိုယ်လှီး။
- ၅၉။ ကိုယ့်ဖဲကိုယ်ချိုး ကိုယ်ကိုးကျရေး။
- ၆၀။ ကိုယ့်ဖဲ ကိုယ်ချိုး ကိုယ်ထိုးကိုယ်စား။
- ၆၁။ ကိုယ့်ဖက်သူဖက် ကြည့်လို့ပြောမှ အမှန်တရားကျ။
- ၆၂။ ကိုယ့်ဖင်မနိုင်ဘဲ သာကြိုသောက်ချင်။
- ၆၃။ ကိုယ့်ဖင်မှာပွီး ကိုယ်လှစ်ပြ။
- ၆၄။ ကိုယ့်မျက်ချိုး ဒပြုတ်သီးကိုမြင် လူမျက်ချိုး နှမ်းစိကိုမြင်။
- ၆၅။ ကိုယ့်မှာမဟိ ပြည်မှာမဟိ။
- ၆၆။ ကိုယ့်ရောဂါ ကိုယ်ရာသီရေး။
- ၆၇။ ကိုယ့်ရွာနန့် ကိုယ့်ဇာတ်။
- ၆၈။ ကိုယ့်ရွာမှာကြက်ဖ လူရွာမှာ ကြက်မ။
- ၆၉။ ကိုယ့်လူသူဖက်။
- ၇၀။ ကိုယ့်လက်ခုပ်ထဲကရီ သွန်ချင်သွန် မှောက်ချင်မှောက်။
- ၇၁။ ကိုယ့်လက်ညှိုး ကိုယ့်မျက်စိမှာထိုး။
- ၇၂။ ကိုယ့်လုံ ကိုယ့်ပါးမှာစူး။
- ၇၃။ ကိုယ့်လျှာ ကိုယ်ကိုက်မိ။

- ၇၄။ ကိုယ့်ဝန်မှန် ကိုယ်ပြန်ရ။
- ၇၅။ ကိုယ့်ဟန်နုနုကိုယ်။
- ၇၆။ ကိုယ့်အကြောင်း ကိုယ်ရာသီရေ။
- ၇၇။ ကိုယ့်အတတ်နု ကိုယ့်ပါးမှာစူး။
- ၇၈။ ကိုယ့်အတတ်နု ကိုယ်ခံ။
- ၇၉။ ကိုယ့်အထုပ်ကိုယ်ထမ်း ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ယောက် (လျှောက်)။
- ၈၀။ ကိုယ့်အထုပ် ကိုယ်ဖွင့်ပြ။
- ၈၁။ ကိုယ့်အပြစ်ကိုယ်မမြင် လူများအပြစ်ကိုမြင်။
- ၈၂။ ကိုယ့်အပြစ်နုကိုယ်ခံ။
- ၈၃။ ကိုယ့်အမိုက်ကို သိပညာဟိ။
- ၈၄။ ကိုယ့်အရိုးကျ ငွေကြေးကိုမငဲ့ရ။
- ၈၅။ ကိုယ့်အရိုး (အရေး)ကြုံ ငွေကုန်ဖို့ မကြောက်ကေ။
- ၈၆။ ကိုယ့်အရိုးထက် လူအရိုးမကြီး။
- ၈၇။ ကိုယ့်အသက် ကိုယ်ရာချစ်။
- ၈၈။ ကိုယ့်အသက်ထက် သူ့အသက်မတင်း။
- ၈၉။ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုး။
- ၉၀။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ကိုယ့်ခူးကိုယ်ချွန်။
- ၉၁။ ကိုယ့်ဥမှ ဥမှတ်တေ။
- ၉၂။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်မင်း။
- ၉၃။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကြက်ဖ၊ သူ့အိမ်မှာ ကြက်မ။

### ကိုး

- ၁။ ကိုးကွယ်ရာတစ်ဆူ မှီခိုရာတစ်ခု။
- ၂။ ကိုးဆယ့်ကိုးလန်ကိုးပင်းကန် ကျင်သန်တပြီး စည်တတီး။

### ကျ

- ၁။ ကျတိုင်းလည်း မကောက်ကေ့ ရတိုင်းလည်း မဖြုန်းကေ့။

- ၂။ ကျတိုင်းလည်း မကောက်ကေ့ ရတိုင်းလည်း မယူကေ့။
- ၃။ ကျဖန်များပြည့် ယိုဖန်များကုန်။
- ၄။ ကျမကောက် ပျောက်မရှာ။
- ၅။ ကျမိန့်နုနု ထရံရက်- ရက်လို့။

### ကျား

- ၁။ ကျားကိုဆီးတင် တင်လို့။
- ၂။ ကျားကိုလည်းကြောက် ကျားချီးကိုလည်း ကြောက်။
- ၃။ ကျားကိုက်ခါမကူ ပရွတ်ဆိတ်ကိုက်ခါကူဖို့လား။
- ၄။ ကျားကိုက်ခါမကူ တောင်းကျိုင်ကိုက်ခါကူရေ။
- ၅။ ကျားကိုက်စွာထက် ငင်စွာရိ။
- ၆။ ကျားကိုက်ဖို့နွား တောစယောင်။
- ၇။ ကျားကိုက်ဖို့နွား တောနားယောင်။
- ၈။ ကျားကိုက်လို့မသိ ဖားကိုက်လို့သိ။
- ၉။ ကျားကိုမြင်ရေ ခွီးပိုင်။
- ၁၀။ ကျားကိုကြောက် ကျားရင်ခွင်ဝင်ပြီး။
- ၁၁။ ကျားကိုကြောက်လို့ရှင်ကြီးကိုး ရှင်ကြီးကျားထက်ဆိုး။
- ၁၂။ ကျားကို နွားအပ်ယောင်။
- ၁၃။ ကျားကိုမထိ ကျားလက်မှာသိ။
- ၁၄။ ကျားကိုမြင်ကေ ခွီးခါးသီးရေ။
- ၁၅။ ကျားကိုယိုးလို့ ဗက်စားရေ။
- ၁၆။ ကျားကိုယောင် ဆင်နုနုတို့။
- ၁၇။ ကျားခြံရာထက် ဗက်ခြံရာမကြီး။
- ၁၈။ ကျားဂေါင်းမှာနီရေသန်း ကျားကိုမကြောက်။
- ၁၉။ ကျားဂေါင်းမှာ သန်းရှာမှား။
- ၂၀။ ကျားစား စား ကျားငတ် ငတ်။
- ၂၁။ ကျားဆရာ ကျားလက်မှာသီး။
- ၂၂။ ကျားဆရာ ကျားလက်မှာသိ မြို့ဆရာမြို့လက်မှာသိ။
- ၂၃။ ကျားဆိုးထက် လူဆိုးခက်။



- ၂၄။ ကျားထက် ငလဝါကြီး။
- ၂၅။ ကျားနန်ဆင် လယ်ပြင်ကျခါမှ သိမည်။
- ၂၆။ ကျားနန်မြို့ကို ရိမှာတို့လည်း ဆယ်နိုင်ခဲ့။
- ၂၇။ ကျားမတုံးကို ဆွဲရေပိုင်။
- ၂၈။ ကျားမတုံးကို ဆွဲရေလက်စ နောင်းနောင်းဆွဲ။
- ၂၉။ ကျားမတုံးမှာ ခဲဝါချိုင့်ရေပိုင်။
- ၃၀။ ကျားမဟိလို့ သမင်ထရေ။
- ၃၁။ ကျားရိမှာ ချော်လဲသတ်။
- ၃၂။ ကျားလည်းသီ တောလည်းကြီး။
- ၃၃။ ကျားသထာမှ နွားချမ်းသာ (နွားလွတ်)။
- ၃၄။ ကျားသနားမှ နွားချမ်းသာ။
- ၃၅။ ကျားသီကေ ဗက်ထရေ။
- ၃၆။ ကျားသီကို အသက်သွင်းရေပိုင်။
- ၃၇။ ကျားသီပြီးမှ သရဲထ။
- ၃၈။ ကျားသီပြီးမှ ရဲစွမ်းပြ။
- ၃၉။ ကျားသီပြီးမှ စွမ်းရဲပြ။
- ၄၀။ ကျားသပိတ် ဝင်ဝင်လို့။
- ၄၁။ ကျားသွီးသောက်မတတ်။
- ၄၂။ ကျားသွီးသောက်မှ ရဲ။
- ၄၃။ ကျားဟုန် ဟုန်လို့။
- ၄၄။ ကျားအိပ်ရာမှာ နွားလာရောက်ယောင်။

### ကျိ

- ၁။ ကျိကျိပက်ပက် ဗင်ကျော်ဟင်းပိုင်။

### ကျီး

- ၁။ ကျီးကန်း ခုန်ပုတ် (ခင်ပုတ်) ရန်တခြတ်ခြတ်။
- ၂။ ကျီးကန်းချင်းအတူတူ လှိုင်(လည်)ဖြူက အသာခံ။

- ၃။ ကျီးကန်းတောင်းမောက်။
- ၄။ ကျီးကန်းအာ ပြည်သာ။
- ၅။ ကျီးကန်းအာ မကြာစီကေ ချီဖားဟောက်မကြောက်လီကေ။
- ၆။ ကျီးကိုဘုတ်မရိုသီ ဘုတ်ကိုကျီးမရိုသီ။
- ၇။ ကျီးတမာအစာဝခါမှ ဌာနကိုပျံ ပုံသဏ္ဍာန်သို့။
- ၈။ ကျီးဖိုဆဲကျိန်တသချီ ကျီးမဆဲကျိန်လေးသချီ။
- ၉။ ကျီးလန့်စား စားလို့။
- ၁၀။ ကျီးလန့်စာစားရေပိုင်။

### ကျေး

- ၁။ ကျေးကျွန်ကို မပြိုင်စီရ။
- ၂။ ကျေးကျွန်ရိုးကေ အသျှင်အကျိုး။
- ၃။ ကျေးသျှင်ထက်ကြီးသျှင်မြင့်။
- ၄။ ကျေးဇူးကန်း လမ်းမမြင်။
- ၅။ ကျေးဇူးချေဖျက် ညောင်လင်ကြက်သို့။
- ၆။ ကျေးဇူးသျှင်ကို ကျေးခက်နန်သတ် ကျေးဇူးဆပ်။
- ၇။ ကျေးဇူးသျှင်ကိုပြစ်မှား ခွီးပိုင်ဝက်ပိုင်သီရ။
- ၈။ ကျေးဇူးသျှင် ကျေးပင်ပေါက်။
- ၉။ ကျေးဇူးခြံ ရီပိုင်ခမ်း။
- ၁၀။ ကျေးဇူးတရိုက် ကျေးခက်နစ်ယောင် နစ်တတ်တေ။
- ၁၁။ ကျေးဇူးတရိုက် စုတ်စုတ်နစ်။
- ၁၂။ ကျေးဇူးပြုလည်း ကျေးဇူးတုံပြန် ဒါးနန်စံ။
- ၁၃။ ကျေးဇူးပြုလည်း ကျေးဇူးမထင် အကန်းသွင်။
- ၁၄။ ကျေးဇူးမတင် မျှင်ကြိုးငင်။
- ၁၅။ ကျေးဇူးမတင် ရန်တုံ့ချင်။
- ၁၆။ ကျေးဇူးမသိ ဒုက္ခတို့။
- ၁၇။ ကျေးဇူးမသိ လူဒိဋ္ဌိ။
- ၁၈။ ကျေးဇူးလည်းပြုရ တူနန်လည်းအထုခံရ။
- ၁၉။ ကျေးဇူးသိတတ် သူတော်မြတ်။

- ၂၀။ ကျေးဇူးသိလျက် -----
- ၂၁။ ကျေးဇူးတိမှ ကျိုးကြောင်းပြ။

### ကျယ်

- ၁။ ကျယ်လျှင်ချဲ့ ကျဉ်းလျှင်ချဲ့။
- ၂။ ကျယ်လျှင်ချဲ့ ပဲ့လျှင်ဖဲ့ ကျပ်လျှင်သတ်ပင်း ချောင်လျှင်ထွင်း။

### ကျော

- ၁။ ကျောမှ - ကြွား။

### ကျော်

- ၁။ ကျော်မှ - ညွှော်။
- ၂။ ကျော်မှ ညွှော်၊ ပုပ်မှ ပေါ်၊ ခေါ်မှ လာ။
- ၃။ ကျော်ရေမိန်းမ လင်မရ။
- ၄။ ကျော်သာကျော် လင်မရ။

### ကျင်

- ၁။ ကျင်ကိုင် ကိုင်လို့
- ၂။ ကျင်သန်အို ကြက်နှင်မရ။
- ၃။ ကျင်သန်အို ယင်နှင်မရ။

### ကျင့်

- ၁။ ကျင့်ကြံအားထုတ် ကျိုးမယုတ်။
- ၂။ ကျင့်တတ်မှ သူမြတ်။

### ကျောက်

- ၁။ ကျောက်ကောင်းတစ်လုံး ချင်းလက်မှာဆုံး။
- ၂။ ကျောက်ကောင်းတစ်လုံး သားကောင်းတစ်ယောက်။
- ၃။ ကျောက်ကိုညှစ်လို့ ဆီမထွက်။
- ၄။ ကျောက်- ကျောက်ချင်းခတ်။
- ၅။ ကျောက်ကြီးကွဲ ကပ်မရ (ဆက်မရ)။
- ၆။ ကျောက်စောင်းထက် ရီစောင်းထက်။
- ၇။ ကျောက်စောင်းသံစောင်း ရီစောင်းထက်၊ မိန်းမစောင်းက သာလို့ထက်။
- ၈။ ကျောက်ဆောင်ကို ခြံနန်းကန် (ကျောက်)ရေပိုင်။
- ၉။ ကျောက်ဆိုစွာ ကြီးကြီးငယ်ငယ် ရိမှာမြုပ်တော။
- ၁၀။ ကျောက်တုံးကို ခွီးဟောင်ရေပိုင်။
- ၁၁။ ကျောက်တုံးကိုပြုတ်လို့ မနူး။
- ၁၂။ ကျောက်တုံးကိုရိမှာချရေပိုင် စုတ်စုတ်မြှုပ်။
- ၁၃။ ကျောက်တုံးနုနဲ့ ဖိသတ်လို့မလဲ ငွီထုတ်နုနဲ့ဖိသတ်မှလဲ။
- ၁၄။ ကျောက်နုနဲ့ထုယင့် ဖားပြုတ်ကေမှာ ကြောတက်ယင့် (ကြွ- ကြွက်တက်ယင့်)
- ၁၅။ ကျောက်ပုံမှာ ငဝက်ရစ် ရစ်လို့။
- ၁၆။ ကျောက်ပြီးမှ ဝန်ချ။
- ၁၇။ ကျောက်ပြင်မှာ ဝါးပင်မပေါက်။
- ၁၈။ ကျောက်ပြင်မှာ ဝက်တူးမှား။
- ၁၉။ ကျောက်မျိုးမှန် ညွှန်မှာမနစ်။
- ၂၀။ ကျောက်ရစ်ကေဆီ ကျိန်းအညှင်းသီး။
- ၂၁။ ကျောက်ရစ်ကေသား နှမ်းဖတ်စား။
- ၂၂။ ကျောက်သားကို ပြုတ်တေပိုင်။

### ကျောင်း

- ၁။ ကျောင်းကမူခင်း ရွာမဆင်းလို့မရ။
- ၂။ ကျောင်းကအမူ ရွာမှာကပ်။
- ၃။ ကျောင်းကြီးပြောင်ပြောင် ဝမ်းခေါင်ခေါင် (ဝမ်းဟောင်းဟောင်)။

- ၄။ ကျောင်းစကားကျောင်းမှာထား ရွာစကားရွာမှာထား။
- ၅။ ကျောင်းစကား ရွာကိုလား မှပွား။
- ၆။ ကျောင်းစားနန့်ကျောင်းထိုင်တကိုင်တည်း (တစ်ကိုင်းတည်း၊ တစ်ချက်တည်း) အတူတူ။
- ၇။ ကျောင်းနီကြာ ဆရာကိုမရိုသီ။
- ၈။ ကျောင်းနီကြာလီ မိုက်လီ။
- ၉။ ကျောင်းပြောင်လို့ ဆွမ်းခေါင်။
- ၁၀။ ကျောင်းပြောင်လို့ ဝမ်းဟောင်။
- ၁၁။ ကျောင်းသားကိုထောင်း နွားကိုမောင်း။
- ၁၂။ ကျောင်းသားကြီး မောင်သျှင်ကိုမရိုသီ မောင်သျှင်ကြီး ပဉ္စင်းကို မရိုသီ၊ ပဉ္စင်းကြီး ဘုန်းကြီးကိုမရိုသီ။
- ၁၃။ ကျောင်းအမှု ရွာမှာပတ်။

### ကျပ်

- ၁။ ကျပ်လီ ညပ်လီ။
- ၂။ ကျပ်လီညပ်လီ တထွတ်ကြွီ။

### ကျိပ်

- ၁။ ကျိပ်မှာတရာ ရာမှာတယောက်

### ကျိန်

- ၁။ ကျိန်စာကျမှ လူလှ။
- ၂။ ကျိန်ဆဲမှ အသက်ရှည်။
- ၃။ ကျိန်ဆဲလီ အသက်ရှည်လီ။
- ၄။ ကျိန်ကိ ကျိန်ကာ။

### ကျိုး

- ၁။ ကျိုးကြောင်းမသိ လူဒိဋ္ဌိ။
- ၂။ ကျိုးစွာထက် ကောင်းစွာတော်သိယဉ်။
- ၃။ ကျိုးရာကျိုးရေ ခုန်လို့ပင်။

### ကြာ

- ၁။ ကြာကေ ဗေါင်းစောက်တေ။
- ၂။ ကြာကြာထား မှိုတက်တေ။
- ၃။ ကြာကြာနီ အခက်နန့်တို့။
- ၄။ ကြာကြာနီ အချက်နန့်တို့။
- ၅။ ကြာပင်အောက်က ဖားသူငယ်၊ ကြာဖက်ထက်တက်မင်းမူချင်။
- ၆။ ကြာရာမှာ - နှေး။
- ၇။ ကြာရာမှာ - နှေး၊ ပြရာမှာ - ဖြူ။
- ၈။ ကြာရိုးကြာပင်။
- ၉။ ကြာရှည်စားဖို့သွား၊ အရိုးကိုမမွားကေ။
- ၁၀။ ကြာရှည်စားဖို့သွား၊ အရိုးကိုယှောင် (ရှောင်)
- ၁၁။ ကြာလီနှစ်လီ လှုပ်လီမြုပ်လီ။

### ကြား

- ၁။ ကြားတိုင်းနားမထောင်ရ၊ မြင်တိုင်းမကြည့်ရ။
- ၂။ ကြားတိုင်းနားမထောင်ရ မြင်တိုင်းမပြောရ။
- ၃။ ကြားပြီး သူမြတ်။
- ၄။ ကြားဖူးမှ နားရည်ဝ။
- ၅။ ကြားဖူးမှနားရည်ဝ၊ လှူပြီး(တတ်)မှ အကျိုးရ။
- ၆။ ကြားရေနား ပင်းကွန်ဆောင်။
- ၇။ ကြားရာကြားစီ မမြင်စီကေ။

### ကြံ

၁။ ကြံစပ်သန်ကေရန်ရရေ၊ မိုးကြီးသွန်ကေကန်ပေါက်တေ။

### ကြီး

- ၁။ ကြီးကြီးငယ်ငယ်၊ သူ့အရာနန်၊ သူ့တွင်ကျယ်။
- ၂။ ကြီးခါမောင်ကြီး၊ ငယ်ခါမောင်သွေ။
- ၃။ ကြီးချင်ဆီကြီး၊ ငွီထုပ်နန်ဖိက - ပိပြား။
- ၄။ ကြီးချင်ဆီကြီး ဆင်ကိုလူစီး။
- ၅။ ကြီးချင်ဆီကြီး တောင်ဖူးဘုရားအောက်က။
- ၆။ ကြီးနိုင် ငယ်ညဉ်း။
- ၇။ ကြီးရာကြီးရေ ခွီးကြီးယောင်။
- ၈။ ကြီးရာကြီးရေ ဘူးသီးကြီးယောင်။
- ၉။ ကြီးရာကြီးရေ ဘူးသီးကြီး အလယ်ကောင်မှာတစ်တည်း။
- ၁၀။ ကြီးရာကြီးရေ လက်ပံပင်ပိုင်အနှစ်မဟိ။
- ၁၁။ ကြီးရာမှသန် ပြည့်ရာမှာဖြည့်။
- ၁၂။ ကြီးလာလို့ ခွာတိုင်းရေ။
- ၁၃။ ကြီးလီချင်လီ။
- ၁၄။ ကြီးလီချင်လီ သမ္ဘာရာသီး ရှောက်သီးပိုင်။
- ၁၅။ ကြီးလေးလုံး ငွကြီးအဆိုးဆုံး။
- ၁၆။ ကြီးသူဝမ်းခေါင်း ငယ်သူအောင်း။
- ၁၇။ ကြီးသောအမှုငယ်စီ ငယ်သေအမှုပပျောက်စီ။

### ကြံ

- ၁။ ကြံစီကြံစဲ။
- ၂။ ကြံစီကြံစဲ လူငတေကိုအပြောခဲ။
- ၃။ ကြံစီကြံစဲ အပြောခဲ။
- ၄။ ကြံစဲပျက် အပြောခက်။
- ၅။ ကြံကြံဆို ကြားကြားဖြေ။

### ကြည်

- ၁။ ကြည်ညိုရာ တဏှာပါ။
- ၂။ ကြည်ဖြူမှသဒ္ဓါ၊ ချစ်ခင်မှမြတ်နိုး။
- ၃။ ကြည်ဖြူလိုပီး သီဆီးကိုမျှ အာကျောက်ချ။
- ၄။ ကြည်သာကြည်ညို တဏှာမပိုကေ။

### ကြည့်

- ၁။ ကြည့်ကေကားပျော် ကိုင်ကေယော် မြင်သူမှောက်လဲ နဖူးကွဲ။
- ၂။ ကြည့်ကေမြင်ရေ ကိုင်ကေပျက်တေ။
- ၃။ ကြည့်ခါတောင် မြင်ခါပြောင်။
- ၄။ ကြည့်ချင်ဆီကြည့် ဝဲလေလေ။
- ၅။ ကြည့်တက်ကေဘာဝနာ မကြည့်တက်ကေတဏှာ။
- ၆။ ကြည့်ဖန်များ ငယ်။
- ၇။ ကြည့်ဖန်များ ငယ် နမ်းဖန်များ ပြေ။
- ၈။ ကြည့်ဖန်များ လှ။
- ၉။ ကြည့်ဖန်များကေ လှ၊ ကြားဖန်များကေ နားယဉ်။
- ၁၀။ ကြည့်ဖန်များ လှ ထဖန်များ နီရာမရ။
- ၁၁။ ကြည့်လီ ဝီးလီ။

### ကြော

- ၁။ ကြောကသားလည်းသား ရင်ကသားလည်းသား။
- ၂။ ကြောသားကောင်းလို့ ဒုတ်တောင်းရေ။
- ၃။ ကြောသားကိုပြ ဒဏ်ရာကိုမြင်။
- ၄။ ကြောသားရင်သား ခွဲမထား။
- ၅။ ကြောသားအထက် အမနက်။

# ကြက်

- ၁။ ကြက်ကမတိုး ညွှန်းကတိုး။
- ၂။ ကြက်ကန်း ဆန်တောက်။
- ၃။ ကြက်ကန်းဆန်ရ ရလို့။
- ၄။ ကြက်ကန်းဆန်အိုး တို့ရေပိုင်။
- ၅။ ကြက်ကန်းအစာကောက် ကျောက်ခဲကိုတောက်။
- ၆။ ကြက်ကိုအခြံကြည့် လူကိုအမူကြည့်။
- ၇။ ကြက်ကိုအခြံ လူကိုအမူ။
- ၈။ ကြက်ချီးခုတ်စား စကားများ။
- ၉။ ကြက်ချေကိုစွန်ထိုး - ထိုးလို့။
- ၁၀။ ကြက်ချိုင်ကြိုး ဆင်ချိုင်ကေပြတ်။
- ၁၁။ ကြက်ဂေါင်းဆိတ်မခံ ဆင်ချွန်းထိုးမခံ။
- ၁၂။ ကြက်စပါးစား ထရံကြီး။
- ၁၃။ ကြက်စပါးကို ယက်တေပိုင်။
- ၁၄။ ကြက်တကောင်ကုန်ယောင်စားမ လင်ထောင်းမ။
- ၁၅။ ကြက်တကောင် မှန်ထောင်ရို့တိုက်။
- ၁၆။ ကြက်တခါယက်ကေ အရာမမြင် ဝက်တခါတိုးကေ ဝက်တိုးမြင်။
- ၁၇။ ကြက်တည်သား ကျားကိုက်။
- ၁၈။ ကြက်နန့်ဗကျင်း။
- ၁၉။ ကြက်နှစ်ကောင် အရောင်ခွဲတိုက်။
- ၂၀။ ကြက်ပျံမကျ စည်ကားလှ။
- ၂၁။ ကြက်ဖင်မှာ ရီဆုံး - ဆုံးလို့။
- ၂၂။ ကြက်မတစ်ခွန်း၊ ကြက်ဖတစ်ခွန်း။
- ၂၃။ ကြက်မတိုးပဲ ညွှန်းတိုး။
- ၂၄။ ကြက်မတွန်လို့ မိုးမလင်း ကြက်ဖတွန်မှ မိုးလင်းရေ။
- ၂၅။ ကြက်မမကောင်း ဝတင်းနန့်ပစ်။
- ၂၆။ ကြက်မ- မကောင်း ဝတင်းနန့်ပစ်၊ မယားမကောင်း အိမ်ဆိုးနန့်ပစ်။
- ၂၇။ ကြက်မှာအရိုး လူမှာအမျိုး။
- ၂၈။ ကြက်မျက်သင့် သင့်လို့။

- ၂၉။ ကြက်မျက်သင့်ပိုင် အကန်းယောင်။
- ၃၀။ ကြက်ယက် - ယက်လို့။
- ၃၁။ ကြက်လည်းမတိုး၊ ညွတ်လည်းမတိုး။
- ၃၂။ ကြက်ငယ်ကို စွန်ရဲထိုးရေပိုင်။
- ၃၃။ ကြက်မောက်ကို အဆိတ်မခံရေပိုင်။
- ၃၄။ ကြက်အသက်တက်စူးမှာ။
- ၃၅။ ကြက်ဥမှာပိုင် အစရွာမရ။
- ၃၆။ ကြက်ဥအနှစ် ထန်းအမြစ်။
- ၃၇။ ကြက်ဥအရောင်၊ တိမ်တောင်သဖွယ်၊ မင်းရေးကျယ်။

# ကြင်

- ၁။ ကြင်နာမှ ချစ်ခင်။
- ၂။ ကြင်နာမှချစ်ခင်၊ ချစ်ခင်မှ သနား။
- ၃။ ကြင်ရာကြင်ရေ ခင်မင်မှုမဟိ။

# ကြိုက်

- ၁။ ကြိုက်ကေလာ၊ လိုက်ကေခေါ်။
- ၂။ ကြိုက်မှ နှစ်သက်။
- ၃။ ကြိုက်မရှက်၊ ချစ်မရှက်၊ ငိုက်မရှက်၊ ငတ်မရှက်။

# ကြောက်

- ၁။ ကြောက်ကမကြောက်၊ ရွံ့ရေ။
- ၂။ ကြောက်ကမကြောက် ဒူးတုံ့ရေ။
- ၃။ ကြောက်ကေငတ်တေ၊ ရဲကေမြတ်တေ။
- ၄။ ကြောက်ကေ ဖက်ရွက်လည်းထခြောက်။
- ၅။ ကြောက်ကေမဲ့ ရဲကေချမ်းသာ။
- ၆။ ကြောက်ကေလွဲ သဲကေဆဲ။



- ၇။ ကြောက်တဝက် လန့်တဝက်။
- ၈။ ကြောက်တေဆို မျက်လုံးချယ်ပြ။
- ၉။ ကြောက်တေဆိုယင့် တိုးခြောက်ယင့်။
- ၁၀။ ကြောက်တိုင်း မခြောက်ရ။
- ၁၁။ ကြောက်တိုင်း မခြောက်ရ ခြောက်တိုင်း မကြောက်ရ။
- ၁၂။ ကြောက်တိုင်း မခြောက်ရ ဖျက်တိုင်း မပျက်ရ။
- ၁၃။ ကြောက်တတ်မှ ခြောက်တေ။
- ၁၄။ ကြောက်တတ်မှ လွတ်တေ။
- ၁၅။ ကြောက်ဖန်များ ကိုယ့်လက်ညှိုးကို ကိုယ်ကြောက်။
- ၁၆။ ကြောက်မှလွတ်တေ၊ ဖြတ်မှပြတ်တေ။
- ၁၇။ ကြောက်မှန်းသိ မျက်စိပြူးပြ။
- ၁၈။ ကြောက်မှန်းသိ လက်သီးပြ။
- ၁၉။ ကြောက်ရွံ့မှ အမှုပြီးရေ။
- ၂၀။ ကြောက်လီ ခြောက်လီ။
- ၂၁။ ကြောက်လီ ခြောက်လီ၊ မြောက်လီ မြောက်လီ။
- ၂၂။ ကြောက်လို့မသိ ခွတ်လို့သိ။
- ၂၃။ ကြောက်လို့မသိ ရှက်လို့သိ။
- ၂၄။ ကြောက်ကေလွတ် ရဲကေခုတ်မှာကျ။
- ၂၅။ ကြောက်လျှင်မသိ၊ ရဲလျှင်မင်းဖြစ်။
- ၂၆။ ကြောက်ကေလွဲ၊ ရဲကေမင်းဖြစ်။
- ၂၇။ ကြောက်လျှင် ရန်ကင်း။
- ၂၈။ ကြောက်လျှင် ရန်ကင်း၊ လှည်းလျှင် သန့်ယှင်း။
- ၂၉။ ကြောက်အားကြီး ကြောက်ချီးယို။
- ၃၀။ ကြောက်အားထက် ရှက်အားသန်။
- ၃၁။ ကြောက်အားမသန် ရှက်အားသန်။
- ၃၂။ ကြောက်အားသန် စကားမပြန်နိုင်။

# ကြောင်

- ၁။ ကြောင်ကားကစပ် ကြွက်သီရေ။

- ၂။ ကြောင်ကျမကျ ခွီးကျကျ။
- ၃။ ကြောင်ကြီး ကျားဖြစ်။
- ၄။ ကြောင်ကြီး ကျားဖြစ်၊ ဖွတ်ကြီး မီးကျောင်းဖြစ်။
- ၅။ ကြောင်ချီး ငပိထင်။
- ၆။ ကြောင်ချီးနံ နံလို့။
- ၇။ ကြောင်ချီးမံ မံလို့။
- ၈။ ကြောင်ချီးကိုင်မိရေပိုင်။
- ၉။ ကြောင်ကျပ်၊ ဆင်ချောင်။
- ၁၀။ ကြောင်ခွတ်၊ နောက်မကျစီကေ။
- ၁၁။ ကြောင်စာ ထုတ်တေ။
- ၁၂။ ကြောင်တစ်ကောင်အတွက်နန့် ကြွက်တစဉ်လုံးပြုန်း။
- ၁၃။ ကြောင်တောင်း ငါးခြောက်တောင်းမိ။
- ၁၄။ ကြောင်တောင်း ငါးစောင့်ခိုင်း။
- ၁၅။ ကြောင်ထင် ယုန်ထင်။
- ၁၆။ ကြောင်နင်းလို့ ခရင်းမကြို။
- ၁၇။ ကြောင်နင်းလို့ ဆီးနှင်းမကြို။
- ၁၈။ ကြောင်နင်းလို့ဆီးနှင်းမကြို လီထလို့ ကျောက်တုံးမရွံ့။
- ၁၉။ ကြောင်နင်းလို့ နနွင်းမသိ။
- ၂၀။ ကြောင်မဟိလို့ ကြွက်ထရေ။
- ၂၁။ ကြောင်မသားပြောင်း ပြောင်းလို့။
- ၂၂။ ကြောင်မှာပိုင် ကိုယ့်ချီးကိုယ်ဖုံး။
- ၂၃။ ကြောင်ရောက် ကြွက်တိန်းရေပိုင်။
- ၂၄။ ကြောင်ရှောင်လို့ ကြွက်ကျပ်။
- ၂၅။ ကြောင်လာကေ ကြွက်ပျောက် ပျောက်လို့။
- ၂၆။ ကြောင်လာ ကြွက်ကုပ်။
- ၂၇။ ကြောင်လာ ကြွက်ပြီး။
- ၂၈။ ကြောင်လာသံ ကြွက်မကြား။
- ၂၉။ ကြောင်လက်သည်းဝှက် ညောင်လျှင်ကြက်သို့။
- ၃၀။ ကြောင်လက်သည်းဝှက် လိုခါမှထွက်။
- ၃၁။ ကြောင်လက်သည်းဝှက် အရေးကျမှထွက်။

- ၃၂။ ကြောင်သီတင်းသုံး ကြွက်ကိုမြင်ကေ ရွှင်ပြုံးပြုံး။
- ၃၃။ ကြောင်သူတော်။
- ၃၄။ ကြောင်သူတော်ပိုင် မကျင့်ကေ့ ဝံသူတော်ပိုင်ကျင့်။
- ၃၅။ ကြောင်သူဝန်တို့ ချီးကိုတောင်မှ လူကိုမပြ။
- ၃၆။ ကြောင်သံကြားကေ ကြွက်တိန်း (တိတ်) ရေပိုင်။
- ၃၇။ ကြောင်သံပီးကြွက်လန်ပြီးရေပိုင်။
- ၃၈။ ကြောင်အိုကေ ကြွက်မလေး။
- ၃၉။ ကြောင်အိုကို ကြွက်မထီ။

### ကြောင်း

- ၁။ ကြောင်းကြများ ဗျာယပွား။
- ၂။ ကြောင်းကြများ သောကပွား။
- ၃။ ကြောင်းစမထင် လမ်းမမြင်။
- ၄။ ကြောင်းမတွင် လမ်းမဖြစ်။
- ၅။ ကြောင်းရာမထင် အပ်ရာထင်။

### ကြပ်

- ၁။ ကြပ်ခိုးလိုမှ ကြပ်စင်ရှာ။
- ၂။ ကြပ်စင်ပြိုမှ ကြောင်တတ်မှန်းသိ။
- ၃။ ကြပ်စင်မှာတင်ထား၊ ကြောင်စား။

### ကြုတ်

- ၁။ ကြုတ်ရာထက် ခြုတ်ရာများ။

### ကြံ

- ၁။ ကြံကေလည်း အထမမြောက် မကြံကေလေ့ အထမြောက်။
- ၂။ ကြံစီကေလေ့ ကံချော်ကေလွဲ။

- ၃။ ကြံစီကေလေ့ အလွဲလွဲ။
- ၄။ ကြံနိုင်ကေ ပညာဟိ တည်ကြည်ကေသမာဓိ။
- ၅။ ကြံတိုင်းလည်း မဖြစ် ဖြစ်တိုင်းလည်း မကြံနိုင်။
- ၆။ ကြံတိုင်းလည်း မမြောက် မြောက်တိုင်းလည်း မကြံနိုင်။
- ၇။ ကြံတိုင်းမအောင်၊ ဆောင်တိုင်းမမြောက်။
- ၈။ ကြံတိုင်းအောင်၊ ဆောင်တိုင်းမြောက်။
- ၉။ ကြံဖန်များကေ အတွေးခေါင်ရေ။
- ၁၀။ ကြံတိုင်းမချို၊ လူမြင်တိုင်းမရိုး။
- ၁၁။ ကြံရာမရ ငါဒုက္ခ။
- ၁၂။ ကြံရည်ကိုမြင်မှ ကြံဖတ်ကိုစုတ်။
- ၁၃။ ကြံဝယ်လို့စားခီဆို၊ မြောက်ဥဝယ်စား သွားချီးတက်။
- ၁၄။ ကြံသော်လည်း မြောက်နိုင်ခဲ့၊ ယူသော်လည်း ရနိုင်ခဲ့။
- ၁၅။ ကြံပြိုပိုင်ကျင့်၊ ဆတ်ပြိုပိုင် မကျင့်ကေ့။

### ကြမ္မာ

- ၁။ ကြမ္မာကိုယိုး ကံအကျိုး။
- ၂။ ကြမ္မာကိုယိုး ကံအကျိုး၊ တညှိုးငယ်ငယ်မနီရ။
- ၃။ ကြမ္မာငင် ကိုင်ငင်ရာလက်နက်ဖြစ်။
- ၄။ ကြမ္မာငင် ပြီးလျှင် မလွတ်။
- ၅။ ကြမ္မာဆောင် ပြီးသော်မလွတ်။
- ၆။ ကြမ္မာဆောင် ပြီးယှောင်မလွတ်။
- ၇။ ကြမ္မာယွင်းယို၊ ပျက်စီးလိုကေ၊ အသွားတခြား၊ အနီမှား၏။

### ကြမ်း

- ၁။ ကြမ်းကြား လီဝင်။
- ၂။ ကြမ်းကြား လီဝင်၊ စပ်ကြား ဖိုတိန်ဝင်။
- ၃။ ကြမ်းကြား လီဝင်၊ စပ်ကြား ရီဝင်။
- ၄။ ကြမ်းကြား လီဝင်၊ ပုတ်ကြား နွားချီးဝင်။

- ၅။ ကြမ်းစထောင် - ထောင်လို့။
- ၆။ ကြမ်းပေါက်ကျွံနုတ်ရ၊ စကားကျွံနုတ်မရ။
- ၇။ ကြမ်းပိုးကိုမာန်ပါ အိမ်ကိုမီးတိုက်။
- ၈။ ကြမ်းပိုးဥကို လိပ်ဥဖြစ်ယောင်ပြော။

### ကြိုး

- ၁။ ကြိုးကြာခြံလည်း ရှည်လွန်း၊ စာသျှေခြံလည်း တိုလွန်းရေ။
- ၂။ ကြိုးကြာရီမသောက်၊ စာလမ်းမယောက် (လျှောက်)။
- ၃။ ကြိုးကြာရီမသောက်၊ စာလမ်းမယောက်၊ နှမ်းမအောက်။
- ၄။ ကြိုးကြာလည်းသန်လွန်းရေ၊ ဝှမ်းခိုးသျှေလည်း ငယ်လွန်းရေ။
- ၅။ ကြိုး ကြိုးချင်ငြိ အိုး အိုးချင်းထိ။
- ၆။ ကြိုးချင်းထားကြိုးချင်းငြိ၊ အိုးချင်းထား အိုးချင်းထိ။
- ၇။ ကြိုးစားမှ ဘုရားဖြစ်တေ။
- ၈။ ကြိုးနန့်နွား ဇက်နန့်မြင်း။
- ၉။ ကြိုးနှောင်ချိုင်းထား သားမယား။
- ၁၀။ ကြိုးဖြူ ကြက်ပြီး။
- ၁၁။ ကြိုးရေမိုဃ်းလည်းမရွာ၊ ရွာရေမိုဃ်းလည်း မကြိုး၊ ငြိုးရေလင်လည်း မသတ်။
- ၁၂။ ကြိုးလည်းတင်း၊ များလည်းတင်း။
- ၁၃။ ကြိုးလံနွား များချိပ်ငါး။

### ကွာ

- ၁။ ကွာသာကွာရ လွမ်းစမပြေ။

### ကွန်

- ၁။ ကွန်ဖြန့် - ဖြန့်လို့။

### ကွမ်း

- ၁။ ကွမ်းတယာညက် ဆီးတစ်အိုးသောက်။
- ၂။ ကွမ်းတစ်ယာညက် ထမင်းတစ်အိုးကျက်။
- ၃။ ကွမ်းမြင်ကေ ကွမ်း၊ ဆီးမြင်ကေ ဆီး။
- ၄။ ကွမ်းသီးကြိုက် ရိုးစားကိုလိုက်။

### ကျွေး

- ၁။ ကျွေးခါတစ်လုပ် ယူခါတစ်ပုတ်။
- ၂။ ကျွေးမွေးသုတ်သင် ကျေးဇူးရှင်။

### ကျွဲ

- ၁။ ကျွဲကိုနိုင်စိလိုကေ နဖား။
- ၂။ ကျွဲကိုခြောက် လူအိုပျောက်။  
(ကျွဲကိုနိုင်စိလိုကေ- နဖား၊ မြင်းကိုနိုင်စိလိုကေ- ဇက်၊ ဆင်ကိုနိုင်စိလိုကေ-ချွန်း)
- ၃။ ကျွဲခြံရာကို ဖားသူငယ် ပင်လယ်ထင်။
- ၄။ ကျွဲခလောင်းဆွဲ - ဆွဲလို့။
- ၅။ ကျွဲခြံရာတစ်ချက် ဆိတ်ခြံရာ ဆယ်ချက်။
- ၆။ ကျွဲငတ်ရီမှာ ကျရေပိုင်။
- ၇။ ကျွဲငတ်ရီသောက်။
- ၈။ ကျွဲဆိုးကေ နှာခေါင်းကြီး။
- ၉။ ကျွဲဆိုးကေ နှာခေါင်းကြီး၊ လူဆိုးကေ- ကြောသားကြီး။
- ၁၀။ ကျွဲတစ်ဖက်၊ နွားတစ်ဖက်။
- ၁၁။ ကျွဲထက် ထမ်းပိုးသန်။
- ၁၂။ ကျွဲနားမှာ စောင်းတီးရေပိုင်။
- ၁၃။ ကျွဲနိုင်ခံတင်သားကြီရေ (ဖင်ပေါက်တေ)။
- ၁၄။ ကျွဲနိုင်မဟုတ် လောင်းနိုင်။
- ၁၅။ ကျွဲနွားဝယ်ကေ လယ်ထွန်၊ လူကိုဝယ်ကေ စေကျွန်။

- ၁၆။ ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်တေကြား မြက်ကြီ(သီ)။
- ၁၇။ ကျွဲနှစ်ကောင်ခတ်ရာမှာ မြက်မခံနိုင်။
- ၁၈။ ကျွဲပြီးရာမှာ ဖျာဆိုးပါ။
- ၁၉။ ကျွဲပြီးရာမှာ ဖျာဆိုးရွင့် - ရွင့်လို့။
- ၂၀။ ကျွဲမြက်စားရာ ငယက်ဖလာ - ဖလာ။
- ၂၁။ ကျွဲမှာပြိုသိန် လူမှာနံပိန်၊ နွားမှာ ပြိုတုတ်။
- ၂၂။ ကျွဲမှာစားလျက်ပင် လူမှာကြံလျက်ပင်။
- ၂၃။ ကျွဲမှာစားလျက်ပင်သီ၊ လူမှာကြံလျက်ပင်သီ။
- ၂၄။ ကျွဲမှာနဖား ကြိုးနန်းနွား။
- ၂၅။ ကျွဲမှာရင်အုံ၊ ဆင်မှာဖနပ်။
- ၂၆။ ကျွဲမှာရင်အုံ ဆင်မှာဖနပ်၊ ဝဘုတ်ကေလိုင်ဆစ်၊ ကြက်အမြစ်။
- ၂၇။ ကျွဲရီငတ်ကျ - ကျလို့။
- ၂၈။ ကျွဲရိုင်း၊ နွားရိုင်း၊ ယဉ်လွယ် လူရိုင်း ယဉ်ခဲ။
- ၂၉။ ကျွဲလိုင်မှာ တုံးဆွဲပါယောင်။

### ကျွက်

- ၁။ ကျွက်ကျွက်ဆူ ရီပူမှတ်။

### ကျွဲ

- ၁။ ကျွဲပြီးမှ လွန်ယောင်ထင်။

### ကျွန်

- ၁။ ကျွန်ခံများ ကျွန်စိတ်ပေါက်။
- ၂။ ကျွန်ထက်အောက် သပေါက်။
- ၃။ ကျွန်နန်းမတန် တစ်ပွင့်ပန်း၊ တသန်လုံးလုံး တကုံးကျွန်နန်းမရလော။
- ၄။ ကျွန်နန်းမတန် မင်းဖြစ်ကြသည်။
- ၅။ ကျွန်နန်းမတန် မင်းဖြစ်ကြသည်၊ အမှန်မှန်တန်တန်ခုနှစ်လတွင် မင်းဖြစ်အံ့။

- ၆။ ကျွန်နန်းသူကောင်း အတူပေါင်း၊ သူကောင်းကျွန်စော်မန်လား။
- ၇။ ကျွန်ပညာ ခြံမှတ်မှာတည်။
- ၈။ ကျွန်ဖြစ် ကျိုးဖြစ်။
- ၉။ ကျွန်ဖြစ် သူကောင်းဖြစ်။
- ၁၀။ ကျွန်မကောင်း အသျှင်ဂေါင်း။
- ၁၁။ ကျွန်မိုက်ကိုယ့် အသျှင်ကို ပုန်။
- ၁၂။ ကျွန်မိုက်ကိုယ့် အသျှင်အသက်ကုန်။
- ၁၃။ ကျွန်မိုက်ကို အကျွမ်းဝင် အသျှင်ကိုရိုသီကင်း။
- ၁၄။ ကျွန်မိုက်ကို အကျွမ်းဝင် အသျှင်ကိုယ်ကျိုးယုတ်။

### ကျွန်း

- ၁။ ကျွန်းပေါ် - ပေါ်လို့။
- ၂။ ကျွန်းပေါ်သဲပို့။
- ၃။ ကျွန်းသားချင်းအတူတူ မြို့ဝင်ယင်သူက အသာယူ။
- ၄။ ကျွန်းသားမြို့ရောက် ကရောက်ကထောက်။

### ကျွမ်း

- ၁။ ကျွမ်းကျင်ရာ လိမ္မာ။
- ၂။ ကျွမ်းမှ လောင်မှန်းသိ။

### ကြွ

- ၁။ ကြွကိုဂေါင်းတင် ဖွဲကိုဂေါင်းရွက်။
- ၂။ ကြွအန်ယုံးမုံ တပွဲကြို ကုန်ယုံးတစ်ခေါက်၊ လင်ကုန်ယုံး ငါးပါးမှောက်။

### ကြွေး

- ၁။ ကြွေးကျမြီထူ။
- ၂။ ကြွေးတင်ကျန်ဖြစ်။

- ၃။ ကြီးတင် သျှင်ဘုရင်ဆပ်လိမ့်မည်။
- ၄။ ကြီးတင်မြီကျ။
- ၅။ ကြီးတင်မြီကျ လင်ဆုံးရ။  
(ကြီးတင်မြီကျ၊ သားငါးရထက်၊ အိမ်မှာပေါက်ရောက်၊ ကင်းစွန်းဟင်းက ပိုကောင်းစွ)
- ၆။ ကြီးတောင်းကိုကိုင် မြီတောင်းကိုရွက်။
- ၇။ ကြီးထူမပူ ပိုးထူမယား။
- ၈။ ကြီးပီးကေဆုံး တောင်းကေမုန်း။
- ၉။ ကြီးများကေလေ့ မပူ ပိုးထူကေလေ့ မယား။
- ၁၀။ ကြီးများကေလေ့မပူ သန်းထူကေလေ့ မယား။

### ကြွက်

- ၁။ ကြွက်ကလည်း ဝက်ဖြစ်ချင်။
- ၂။ ကြွက်ကိုက် ကိုက်လို့။
- ၃။ ကြွက်ကို ကြောင်ရရေပိုင်။
- ၄။ ကြွက်ကိုမနိုင် ကျီကိုမီးတိုက်။
- ၅။ ကြွက်ကိုမာန်ပါ ကျီကိုမီးတိုက်။
- ၆။ ကြွက်စကားကို ဗူးတောင်းနားမထောင်၊ ဗူးတောင်းစကားကိုကြွက်နားမထောင်
- ၇။ ကြွက်စုတ်ရီမှာ နှစ်တေပိုင်။
- ၈။ ကြွက်တွင်း မြီအောင်း။
- ၉။ ကြွက်နားရွက်ကို ဆင်မှာတပ်ယောင်။
- ၁၀။ ကြွက်ပါးရောက် ငါကြွက်၊ ငှက်ပါးရောက် ငါငှက်။
- ၁၁။ ကြွက်လည်းမသိ၊ ဗူးတောင်းလည်းမကွဲ။

### ကြွယ်

- ၁။ ကြွယ်ဝ မနာလို။

### ခ

### ခ

- ၁။ ခ စပ်ကေ ကျွန်ရုပ်ပေါက်တေ။
- ၂။ ခဗျာကိုပင် ရွှီယောင်ထင်။
- ၃။ ခဗျာနန့် ရွှီ။
- ၄။ ခမောင်းပင်မှာ၊ ညောင်လျှင်ကပ်ရောက်၊ အမျိုးပျောက်လိမ့်။
- ၅။ ခမောင်းမျက်ဝီ၊ ကမ္ဘာလုံးကို ခြက်လို့နီ။
- ၆။ ခမောင်းသုံးကြိမ် ကျေးသုံးကြိမ် ခြောက်ကြိမ်ပွင့်ယာမိုးကျယာ။
- ၇။ ခမောင်းသုံးကြိမ်၊ ကျေးသုံးကြိမ်၊ မှန်နန်းသုံးဆင့် မှင်းကျိုးပွင့်ယာ မိုးကျယာ။
- ၈။ ခမိုးစာနှင့် မပြင်းစီကေ။
- ၉။ ခရီးကိုအပြင်းမလားကေ၊ မီးကိုအကြွင်းမထားကေ။
- ၁၀။ ခရီးတွင်လို့ ရွာစဉ်မသိ။
- ၁၁။ ခရီးမသိ အရောက်လား၊ အချိန်မသိ အဝစား။
- ၁၂။ ခရုခုန် စအိုကျွတ်။
- ၁၃။ ခရုမသိခင် ပဒိန်ဝင်မစွက်ကေ။

- ၁၄။ ခရုမသီခင် ပင်လီပင်စွတ်ဝင်။
- ၁၅။ ခရင်းကြားကို မသိလို့ရိမှာနှစ်။
- ၁၆။ ခရင်းကြားနန်း ရီခပ်တေပိုင်။
- ၁၇။ ခရိုင်ကိုးကြောင်း တမိုးဆောင်း။
- ၁၈။ ခရမ်းပင်မင့် ဗူးရာပွင့်က တိုင်းခွင်ပြည်ရွာ ဆူပွက်စွာတည်း။
- ၁၉။ ခရမ်းပိန်ဒါးတုံး လူပိန်ဉာဏ်တုံး။
- ၂၀။ ခရမ်းသီးဆွတ်တေပိုင် ဆွတ်၊ မုံလာဥနုတ် မနုတ်ကေ။
- ၂၁။ ခရမ်းသီးပိန်ပိန် ဒါးတုံးချိန်။
- ၂၂။ ခဝဲပွင့်မုံ ဖရုံပွင့်စ နတ္ထော်လ။

### ခါး

- ၁။ ခါးစည်းတခြား တင်တခြား။
- ၂။ ခါးစည်တခြား ထိုချင့်တခြား။
- ၃။ ခါးလည်းမလှ ဝမ်းလည်းမဝ။
- ၄။ ခါးသာခါး တမာပင် ဆီးဖက်ဝင်။

### ခု

- ၁။ ခုချောင် နောင်ကျပ်။
- ၂။ ခုနှစ်ချောင် ခုနှစ်မြောင်။
- ၃။ ခုနှစ်နှစ် ကောက်ရောင်း။
- ၄။ ခုနှစ်နှစ် ကောက်ရောင်း စကားဟောင်း။
- ၅။ ခုနှစ်နှစ် ကောက်ရောင်း မှိုရောင်းရောင်း။
- ၆။ ခုနှစ်နှစ်ချီးခြောက်ကို ရိဆွတ်လို့နှူး အစိုနံ့ရေ။
- ၇။ ခုနှစ်ရီ တရီမစပ်။

### ခဲး

- ၁။ ခဲး ခက်လာ ကြံဖော်ရွာ။

- ၂။ ခဲ နန်နှိုစင် အဝီးပင်။
- ၃။ ခဲး ဝါတကောင် မစားလောက်၊ ကျားတကောင်လောက်။

### ခေါ

- ၁။ ခေါမှထူး၊ ထူးမှကျော်။
- ၂။ ခေါမှထူး၊ ဖူးမှရောင်။
- ၃။ ခေါမှထူး၊ မခေါပဲထူး အရူး။

### ခက်

- ၁။ ခက်ခဲးပြဿနာ ဖြေစွမ်းနိုင်ဘိ၊ ပညာဟိ။
- ၂။ ခက်ခက်ခဲးခဲး ကျော်လွှားမှသူရဲ။
- ၃။ ခက်ရာ ခက်ဆစ်။

### ခင်

- ၁။ ခင်မင်မှ ရင်းနှီး
- ၂။ ခင်မင်မှ ရင်းနှီး၊ ကြည်ဖြူမှ သဒ္ဓါ။
- ၃။ ခင်ရာဆွီမျိုး မြီရာဟင်းကောင်း။

### ခိုင်း

- ၁။ ခိုင်းကောင်းတိုင်း မခိုင်းရ၊ စားကောင်းတိုင်း မစားရ။
- ၂။ ခိုင်းတိုင်းမလားရ၊ ပီးတိုင်းမစားရ။
- ၃။ ခိုင်းတိုင်းမလားရ၊ လားတိုင်းမခိုင်းရ။
- ၄။ ခိုင်းသည့်ကျွန်၊ ထွန်သည့်နွား။

### ခေါင်

- ၁။ ခေါင်ကမိုးလို တအိမ်လုံးစို။



- ၂။ ခေါင်မိုးယိုပျက် ယျင်ရခက်။
- ၃။ ခေါင်းဝယ်ရာ လက်ဖားတောင်းရေပိုင်။

### ခတ်

- ၁။ ခတ်ချင်ဆီခတ် တိုင်ကမလွတ်။
- ၂။ ခတ်တက်ထက် ပဲ့တက်ရှည်။
- ၃။ ခတ်တိုင်းလည် လူသံစည်။
- ၄။ ခတ်တတ်တေကျွဲ မခတ်ကေလေ့ အပြိုသွီး။
- ၅။ ခတ်တတ်တေကျွဲ အစဉ်ပြိုယက်။
- ၆။ ခတ်တတ်တေကျွဲ နွားကိုယှောင်၊ ရုန်းတတ်တေကျွဲ နွားကိုငှား။

### ခေတ်

- ၁။ ခေတ်မကောင်းမှာ လူဖြစ်တေ။

### ခပ်

- ၁။ ခပ်တိုင်းငန် ရမ်းပြဲဆား။

### ခံ

- ၁။ ခံသူမနာ သတ်သူနာ။

### ခန့်

- ၁။ ခနွာပြောင်းလည်း၊ ဂုဏ်ကြက်သရေ၊ ပြန့်နှံ့တည်။
- ၂။ ခနွီတရားသည်းခံငြားက ဘုရားသော်မှ ချီးမွမ်းကြ၏။

### ခန့်

- ၁။ ခန့်စာထက် နှုတ်စာယင်။

### ခုန်

- ၁။ ခုန်တောက်ငှက်ကို ကျီးကန်းထိုးရေပိုင်။
- ၂။ ခုန်ပုတ်ကို ဇကန်းကျောက် - ကျောက်လို့။
- ၃။ ခုန်ပုတ်မြင်တိုင်း ဆွမ်းမတင်နိုင်။
- ၄။ ခုန်မှဖား စားမှကျား တွန်မှကြက်ဖ။

### ခိုး

- ၁။ ခိုးတတ်တေလူ ယိုးတတ်တေ။
- ၂။ ခိုးပြစ်ထက် ယိုးပြစ်ကြီး။
- ၃။ ခိုးရာလိုက် ကြိုက်တေလားလို့ မိန်းစရာမလို။
- ၄။ ခိုးငှက်မှုကြောင့် ပြစ်ဒဏ်ထောင်း။
- ၅။ ခိုးသူထက် ယိုးသူငရဲကြီး။

### ချီ

- ၁။ ချီတစ်ကြောင်း ဆတ်တကြောင်း။

### ချီး

- ၁။ ချီးကိုခွီးနိုင်ရေပိုင်။
- ၂။ ချီးကိုမြင် ယင်သဝေထိုး။
- ၃။ ချီးကိုမြင် ယင်အုံ။
- ၄။ ချီးကိုရှာ ပုဇွန်ဂေါင်းမှာ တွဲ။
- ၅။ ချီးကြင်း - ကြင်းလို့။
- ၆။ ချီး (ချေး) ခြင်းထက် ပီးခြင်းကောင်း။

- ၇။ ချီးမြှောက်ကို ချီးစိမ်းလုပ်။
- ၈။ ချီးမြှောက်ကို ရီဆွတ်။
- ၉။ ချီးစိုက်ကေ သီးပါစမြဲ။
- ၁၀။ ချီးစိုက်ကြာ ကျားစာ။
- ၁၁။ ချီးစိုက်ကြာ ကျားစား၊ ထမင်းစားကြာ ဒါစား။
- ၁၂။ ချီးစိုက်ဖို့ခါမှ ချီးကိုင်းတံရှာရေး။
- ၁၃။ ချီးစိုက်ဖို့ခါမှ ချီးဖောင်သာရှာရေး။
- ၁၄။ ချီးစိုက်မတတ် နှစ်ခါပြန်။
- ၁၅။ ချီးစိုက်များ ခွီးမစား။
- ၁၆။ ချီးစိုက်သူထက် မြင်သူရှက်။
- ၁၇။ ချီးတစ်ယောက်ပေါက်ကေ၊ ပေါက်တေလူလည်းနံ့ရေ၊ မပေါက်တေလူလည်းနံ့ရေ။
- ၁၈။ ချီးတပြုတ်ပြုတ်ပြိုသွီး ငပြောက်ကြီးပြီး။
- ၁၉။ ချီးတန်းသွယ် သွယ်လို့။
- ၂၀။ ချီးတုံးကြီး ခွီးမစား။ (စကားကြီး လူမယုံ)
- ၂၁။ ချီးနန်းငါးတန်များ များလို့။
- ၂၂။ ချီးပါဖန်များ ခွီးမစား။
- ၂၃။ ချီးပက်ကိုကြက် ယက် ယက်လို့။
- ၂၄။ ချီးပက်ကိုလက်ဝါးနန်းသတ် သတ်လို့။
- ၂၅။ ချီးပက်မှာ ငဝက်ရစ် ရစ်လို့။
- ၂၆။ ချီးပေါက်ရာမှ ချီးပါ။
- ၂၇။ ချီးပုတ်ကိုရောင်း ရေပိုင်။
- ၂၈။ ချီးပုံကိုမြင် ယင်တရုံရုံ။
- ၂၉။ ချီးပုံမှာ ချီးလောက်ပျော်။
- ၃၀။ ချီးပိုးနီရာ ချီးဖောင်သာ။
- ၃၁။ ချီးပိုးပျော်ရာ ချီးပက်မှာ။
- ၃၂။ ချီးမပါ အစာမဖြစ်။
- ၃၃။ ချီးမပေါက်ဘေးရောက်။ လီမစုန် ငွီကုန်။
- ၃၄။ ချီးမရ သီးမရ။
- ၃၅။ ချီးမွမ်းကြီး ကဲ့ရဲ့ရာရောက်။
- ၃၆။ ချီးမွမ်းခုနှစ်ရက် ကဲ့ရဲ့ခုနှစ်ရက်။

- ၃၇။ ချီးမွမ်းတစ်ခါ ကဲ့ရဲ့တစ်လှည့်။
- ၃၈။ ချီးမွမ်းထက်ကဲ့ရဲ့မှုယင် (လျှင်)။
- ၃၉။ ချီးမွမ်းမလွန်စီကေ အပြစ်တင်မယင်စီကေ။
- ၄၀။ ချီးမွမ်းယောင်ယောင်နန့် ချောက်တွန်းချ။
- ၄၁။ ချီးမွမ်းရာမရောက် နှိမ်ရာရက်။
- ၄၂။ ချီးမွမ်းလီ ဖျင်းလီ။
- ၄၃။ ချီးမှာရွှီကျ မပစ်နိုင်၊ လက်ညှိုးမှာချီးလူး မဖြတ်နိုင်။
- ၄၄။ ချီးမှဲ့ရေခွီးပိုင်။
- ၄၅။ ချီးယိုပြီးမှ အပေါက်ရှာ။
- ၄၆။ ချီးရော သီးပါ။
- ၄၇။ ချီးရော သီးရော။
- ၄၈။ ချီးလည်းမဖြစ် သီးလည်းမဖြစ်။
- ၄၉။ ချီးလိုက်ကေ- ရှုပ်တေ၊ ငှားလိုက်ကေ- ယုတ်တေ။
- ၅၀။ ချီးလုံးသီးလုံး။
- ၅၁။ ချီးသာယို ကြောက်တေလို့မဆို။
- ၅၂။ ချီးအိုးကိုလက်ညှိုးထိုးမိ။
- ၅၃။ ချီးအိုးကိုသကာအိုးယောင်ထင်လို့နှိုက်မိ။

### ချော်

- ၁။ ချော်လဲကေ၊ ခြံကိုအပြစ်တင်။
- ၂။ ချော်လဲ ဒူးကိုဆဲ။
- ၃။ ချော်လဲပြီးမှ ဒုတ်ကိုင်။
- ၄။ ချော်လဲ ဖိထိုင်။
- ၅။ ချော်လဲရာမှ ရောထိုင်။

### ချက်

- ၁။ ချက်တတ်မှ ကျက်။
- ၂။ ချက်တတ်မှ ကျက်၊ ပြောတတ်မှ စူး။

- ၃။ ချက်တတ်မှ ကျက်၊ ရှက်တတ်မှ ရှက်။
- ၄။ ချက်ထားရေငါး ကြောင်စား။

### ချင်း

- ၁။ ချင်းခွီးကိုတိုင်မှာ ချိုင်သတ်သေပိုင်။
- ၂။ ချင်းနည်းကေ ပုလဲလှောက်။
- ၃။ ချင်းဖင်လွဲ - လွဲလို့။
- ၄။ ချင်းလက်မှာ ပဒမြားရောက်။
- ၅။ ချင်းပါးမှာ ပတ္တမြားဆုံးရေပိုင်။

### ချစ်

- ၁။ ချစ်ကြောက်ရိညွတ်၊ တပည့်ဝတ်။
- ၂။ ချစ်ခင်ခြင်းကြီး၊ လွန်ရင်းနှီး၊ ပစ္စည်းရောယှက်၊ မေတ္တာပျက်။
- ၃။ ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း မိတ်ဆွေရင်း၊ ပျက်ယွင်းနှောင်ခါ ဟိတတ်စွာ။
- ၄။ ချစ်ချင်းမတူ သွီးချင်းမမျှ။
- ၅။ ချစ်စကိုရှည်စီ၊ မုန်းစကိုတိုစီ။
- ၆။ ချစ်စ ခင်စ၊ ကြင်နာစ။
- ၇။ ချစ်တေဆို နတ်ပင်မဆက်။
- ၈။ ချစ်တိုင်းလည်းမရ ရတိုင်းလည်းမချစ်။
- ၉။ ချစ်တုံး၊ ခင်တုံး၊ ရွှင်ပြုံးပြုံး။
- ၁၀။ ချစ်မှခင်မင်၊ ခင်မင်မှရင်းနှီး။
- ၁၁။ ချစ်ရာချစ်တေမကြိုက်။
- ၁၂။ ချစ်ရာမရောက် နှစ်ရာရောက်။
- ၁၃။ ချစ်လည်းပါးစပ် မုန်းလည်းပါးစပ်။
- ၁၄။ ချစ်လုံးလုံး မုန်းတုံးတုံး။
- ၁၅။ ချစ်လို့ခေါ် လော်မာရာရောက်။
- ၁၆။ ချစ်လျက်နန့် မုန်း၊ ပြုံးလျက်နန့် ငို။
- ၁၇။ ချစ်သူကိုရှာကေတို့၊ သိသူကိုကြာကေမိန့်။

- ၁၈။ ချစ်သူကိုလည်း မသာစီကေ၊ မုန်းသူကိုလည်း မနာစီကေ။
- ၁၉။ ချစ်သူမရ မုန်းသူကျ အိုဒုက္ခ။
- ၂၀။ ချစ်သူမုန်းသူ ဤနှစ်လူကား၊ ဒုက္ခတွဲမှ သိကြရ။
- ၂၁။ ချစ်သတ်မသတ်ကြင်နာသတ်။
- ၂၂။ ချစ်ဟန်ပြု၍ ချောက်ထဲချမည်၊ သတိတည်။

### ချိုင်

- ၁။ ချိုင်ရာများကေမြဲ ခွတ်ရာများကေ- လဲ။

### ချဉ်

- ၁။ ချဉ်ပေါင်နန့်စား ထောပတ်လီချဉ်တက်။
- ၂။ ချဉ်သီးနန့်ဆား၊ အတူထား၊ မစားမည်သူ၊ ကျန်မည်လား။
- ၃။ ချဉ်သီးနန့်ဆား၊ အတူထား၊ လျှာဖျားအိန္ဒြေ မရချေ။

### ချောက်

- ၁။ ချောက်နက်ကြီးမှာ ကျောက်ခဲချယောင်။
- ၂။ ချောက်မသိ ကမ်းမသိ။
- ၃။ ချောက်မှာချောက် တောင်မှာတောင်။

### ချောင်

- ၁။ ချောင်ကေသပ်ပင်း ကျပ်ကေထွင်း။

### ချောင်း

- ၁။ ချောင်းကားအငယ် နံစောက်သျှေ။
- ၂။ ချောင်းကောက်ကေ လောင်းကိုဖြောင့်။
- ၃။ ချောင်းကောက်တိုင်း လောင်းမကောက်နိုင်။

- ၄။ ချောင်းသျှအငယ် စောက်နက်တေ။
- ၅။ ချောင်းငယ်လျှက်၊ ရီဝင်နက်။
- ၆။ ချောင်းတစ်ဖက် ဝက်လက်မီးကင်။
- ၇။ ချောင်းရာငယ်ရေ စောက်နက်တေ။
- ၈။ ချောင်းရာငယ်ရေ စောက်နက်တေ၊ လူရာငယ်ရေ စကားကြွယ်။
- ၉။ ချောင်းရာငယ်ရေ ရီဝင်နက်တေ။
- ၁၀။ ချောင်းရီနန့် မြစ်ရီမရော။
- ၁၁။ ချောင်းရိုးတိမ် ကျွန်ရိုးမတိမ်။
- ၁၂။ ချောင်းရိုး မြောင်းရိုးတိမ် ကျွန်ရိုးမတိမ်။
- ၁၃။ ချောင်းရိုးတိမ်လို့ မျိုးရိုးမတိမ်။
- ၁၄။ ချောင်းဝတိမ်လို့ ချောင်းဖျားနက်တေ။
- ၁၅။ ချောင်းသားလမူးပိတ် ဆံဖျားညီစီ။
- ၁၆။ ချောင်းသားတုတ်ခါ၊ ငဖယုံမကိုက်၊ ငဖယုံကိုက်ခါ ချောင်းသားမတုတ်။

### ချပ်

- ၁။ ချပ်ဆိုနားခပ်က မီးတောက်။

### ချမ်း

- ၁။ ချမ်းခါရီချိုး နှင်းတောတိုး။
- ၂။ ချမ်းခါရီချိုး နှင်းတောတိုး၊ ပူခါမီးလှုံ ပုဆိုးချုံ။
- ၃။ ချမ်းပူအမျှ တူတကွ။
- ၄။ ချမ်းရာမှာ - စွတ်၊ မွတ်ရာမှာ - ငတ်၊ လဲရာမှာ - သတ်။
- ၅။ ချမ်းရာအစ နားဝက။
- ၆။ ချမ်းသာကေ ဆွီမျိုးများ။
- ၇။ ချမ်းသာကေလေ့ ကိုယ်တွင်းသုခ မဟိက မခံစားရ။
- ၈။ ချမ်းသာဆင်းရဲ နှစ်ခုတွဲ။
- ၉။ ချမ်းသာတစ်ခါ ဆင်းရဲတစ်လှည့်။
- ၁၀။ ချမ်းသာများ ရာဂပွား။

- ၁၁။ ချမ်းသာများလည်း အပြစ်မကင်း။
- ၁၂။ ချမ်းသာသူနောက်က ဆင်းရဲအစဉ်လိုက်။
- ၁၃။ ချမ်းသာအစ ဗဟုသုတ။
- ၁၄။ ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအမျှ။
- ၁၅။ ချမ်းအတူ ပူအမျှ။

### ချိန်

- ၁။ ချိန်ခွင်လျှာ တရားသာ။

### ချါ

- ၁။ ချါမှလုံ ဖုံးမှပန်း။

### ချါ

- ၁။ ချါသောစကားပြောသူများကို သတိထား။
- ၂။ ချါသာမှ နာပျော်။
- ၃။ ချါသာမှနာပျော် နာပျော်မှဆီလျော်။

### ခြံ

- ၁။ ခြံချော်ကေ ချော်ပတ်စီ နုတ်မချော်စီကေ။
- ၂။ ခြံချော်ကေလဲ နုတ်ချော်ကေလွဲ။
- ၃။ ခြံချော်ကေလဲ နုတ်ချော်ကေငရဲ။
- ၄။ ခြံချော်ကေလဲရုံ၊ နုတ်ချော်ကေ ငရဲဘုံ။
- ၅။ ခြံချော်ထက် နုတ်ချော်ခက်။
- ၆။ ခြံချော်လက်ချော် တခါရာ။
- ၇။ ခြံခြံချင်းချိပ်၊ လိုင်- လိုင်ချင်းညိတ်။
- ၈။ ခြံဆီးပြီး ဝခွက်ကိုခွဲ။
- ၉။ ခြံမကျ လက်မကျ။

- ၁၀။ ခြိမစွမ်း ကင်းစွန်းငြိပြန်။
- ၁၁။ ခြိရာနှစ်ဖက် အချခက်။
- ၁၂။ ခြိရာ ဟင်းကောင်း။
- ၁၃။ ခြိရာဟင်းကောင်း၊ ခင်ရာဆွဲမျိုး။
- ၁၄။ ခြိလှမ်းကျယ်ကေ ပြရေ။
- ၁၅။ ခြိလှမ်းကျယ်ကေ ပြရေ၊ စကားကျယ်ကေ (ဂေါင်း)ကွဲရေ။
- ၁၆။ ခြိလှမ်းကျယ်ကေ ပြရေ၊ အပတ်များကေ မြရေ။

### ခြါ

- ၁။ ခြါရာမှာ ကုလားမဖီးခြါ။
- ၂။ ခြါရာမှာ စာဗူးတောင်းသိုက်။
- ၃။ ခြါရာမှာ သကြားလက်ညှင်း။
- ၄။ ခြါရာမှာ သပွတ်အူ။

### ခြည်

- ၁။ ခြည်ကိုဆွဲတိုင်း ချ (ချား)ကရေ။

### ခြင်

- ၁။ ခြင်ထောင်ထဲက လက်သီးပြ။
- ၂။ ခြင်သေ့မှန်၊ မှင်ဆံဖားရား၊ ရင်ကားကား။
- ၃။ ခြင်သေ့လည်းမဟုတ်၊ ခွီးလည်းမဟုတ်။

### ခြင်း

- ၁။ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်၊ အသွယ်သွယ်။

### ခြိုင်

- ၁။ ခြိုင်လှောင်ငှက်၊ မြူးမိငါး။
- ၂။ ခြိုင်လှောင်ငှက်ယောင်၊ ပြီးယောင်မလွတ်၊ သံသရာဝဋ်။

### ခြောက်

- ၁။ ခြောက်တိုင်း မကြောက်ရ။
- ၂။ ခြောက်တိုင်း မကြောက်ရ၊ မြောက်တိုင်း မမြောက်ရ။
- ၃။ ခြောက်တိုင်း မကြောက်ရ၊ လှည့်တိုင်းမလည်ရ။
- ၄။ ခြောက်ပြစ်စင် ညှင်းပင်မဟိ။
- ၅။ ခြောက်ပြစ်စင် ညှင်းပင်မဟိ၊ မေရို့ကိုယ်မှာ ချောတိတိ။
- ၆။ ခြောက်လတခါ၊ လစန္ဒာမှာ၊ ရာဟုပါ။

### ခြပ်

- ၁။ ခြပ်ခြည်ထက်၊ ရက်ခြည်နည်း။
- ၂။ ခြပ်နီကျအပ် သံချီးမတက်။
- ၃။ ခြပ်ရာထက်၊ ဖာရာများ။

### ခြန်

- ၁။ ခြန်ချောင်းရွာသူယူ၊ အပျိုဖြူ၊ ကြည့်သူများလှ၊ မမြင်ရ။

### ခြံ

- ၁။ ခြံတပုတ် ယုန်တကောင်။
- ၂။ ခြံထဲ ခဲပစ်။

ဒြီး

၁။ ဒြီးငယ်တထိုး လက်တချိုး။

ခွါ

- ၁။ ခွာခွာပေါင်းမှ ကောင်း၊ နီးနီးကပ်ကပ်မလေးမြတ်။
- ၂။ ခွာတိုင်း ရေ။
- ၃။ ခွာရေဆို အပါးကပ်။

ခွီး

- ၁။ ခွီးကားမဟောင် ကျောက်တုံးဟောင်း။
- ၂။ ခွီးကိုကစပ် ပါးစုတ်နားယက်။
- ၃။ ခွီးကိုကစပ် ပါးယက်နားယက်။
- ၄။ ခွီးကိုကစပ် ပါးယက်နားယက်၊ အသျှေ့ကိုကစပ် ဂေါင်းထက်ခြံထက်။
- ၅။ ခွီးကိုဆဲးချင်၊ ခွီးသျှင်မျက်နှာ ကြည့်ကောင်းရေ။
- ၆။ ခွီးကိုညစာ ကြောင်ကိုမိုးသောက်။
- ၇။ ခွီးကိုပစ် ဘုရားမှာထိ။
- ၈။ ခွီးကိုယုံရို၊ အိပ်မှထည့်၊ ပုဏ္ဏားမှာ ငေးတေးတေး။
- ၉။ ခွီးကိုရန်မူမိုက်သောသူ၊ ရန်သူလည်းခွီး၊ ခွီးလည်းခွီး။
- ၁၀။ ခွီးကိုသကာ၊ ကြောင်ကိုအုန်းသီး။
- ၁၁။ ခွီးကျမကျ ကြောင်ကျကျ။
- ၁၂။ ခွီးခလုတ်မှာ ရှောက်ခြမ်း (ခွန်း)ထိုး ထိုးလို့။
- ၁၃။ ခွီးခေါ်တင်လုံး အချိန်ဖြုန်း။
- ၁၄။ ခွီး ချီးမစားရကေ ဂေါင်းကိုက်တေ။
- ၁၅။ ခွီးချီးမှာ ဆန်စိကြဲ ကြဲလို့။
- ၁၆။ ခွီးခြံကျိုးနုနု ယုန်လိုက်တေ။
- ၁၇။ ခွီးခြံကျိုးနုနု လိပ်ပေါင်ကျိုး။
- ၁၈။ ခွီးဂေါင်းမှာ ချီးမုံမုံလို့။

- ၁၉။ ခွီးစပါးမစား ကြောင်စာညှက်မကောက်။
- ၂၀။ ခွီးဆန်စား အစာမကြီ။
- ၂၁။ ခွီးတထပ်ငတ်၊ ခွီးသျှင်ဆယ်ထပ်ငတ်။
- ၂၂။ ခွီးတဟောင်ကိုရာ လားလီ၊ မီးတမြင်ကိုမလားလီကေ။
- ၂၃။ ခွီးတောက်သရက်၊ ရောနှောယှက်၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်း။
- ၂၄။ ခွီးတောက်ဟင်းနုနုခွီး သီဆီး၊ ကြက်နုနုဗကျင်း တူတူပင်။
- ၂၅။ ခွီးထီးခွီးမ အိပ်ဖို့ကျ၊ နီရာသုံးပတ်လှည့်စမြဲ။
- ၂၆။ ခွီးနား လောက်ကိုက်တေပိုင်။
- ၂၇။ ခွီးနားမှာ စောင်းတီးရေပိုင်။
- ၂၈။ ခွီးပိုင် စူးတိုက်တိုင်းလိုက် အမိုက်။
- ၂၉။ ခွီးပိုင် တုတုခေါ်လာ စူးစူးတိုက်လိုက်။
- ၃၀။ ခွီးပိုင် ဝက်ပိုင်။
- ၃၁။ ခွီးဖင်ကို လောက်ကိုက် ကိုက်လို့။
- ၃၂။ ခွီးဖင်ယက် ယက်လို့။
- ၃၃။ ခွီးဖြစ်ပြီးနောက် ချီးစားဖို့စွာမကြောက်။
- ၃၄။ ခွီးမတုံးကို ကျိန်တောက်စွပ် စွပ်လို့။
- ၃၅။ ခွီးမှာချီးမစားရကေ ဂေါင်းကိုက်တေ။
- ၃၆။ ခွီးမှာနှာရောင် ကြောင်မှာနဖူး၊ လူမှာခွူး။
- ၃၇။ ခွီးမှာသကာ၊ ကြောင်မှာအုန်းသီး၊ လူမှာဘိန်း။
- ၃၈။ ခွီးရူးကောင်းစား တမွန်းတည့်။
- ၃၉။ ခွီးလည်းကျော်၊ ကြောင်လည်းကျော်။
- ၄၀။ ခွီးလက်ဝါးမှာ မီးလောင်ရေပိုင်။
- ၄၁။ ခွီးလက်ဝါးမှာ မီးလောင်အခံရခက်။
- ၄၂။ ခွီးလောက်ကျပြီး ပြီးရို့။
- ၄၃။ ခွီးလိမ္မာ မတုံးကုပ်၊ လူလိမ္မာနောက်ကိုဆုတ်။
- ၄၄။ ခွီးဝမ်းမှာဆန်စား၊ အစာမကြီ။
- ၄၅။ ခွီးသားစောင်း သီဖိုခါမှ လတုံမြည်ရေ။
- ၄၆။ ခွီးသားနှာခေါင်း အကြံကောင်းနမ်းလည်းနမ်းရ ငါးချပ်ရ။
- ၄၇။ ခွီးသားရန်တိုက် လူမဖြစ်။
- ၄၈။ ခွီးသီကောင်ကို ငွင်းတဆွဲ ဆွဲလို့။



- ၄၉။ ခွီးသီကောင်မှာ ငွင်းတကျ ကျရို့။
- ၅၀။ ခွီးသီဖြန်း ဖြန်းရို့။
- ၅၁။ ခွီးသီလို့ အရီမရ။
- ၅၂။ ခွီးသူခိုး အိုးလိုင်မှာစွပ်။
- ၅၃။ ခွီးဟောင်စွာကိုရာကြားရေ၊ ဝက်ထိုးစွာကို မမြင်။
- ၅၄။ ခွီးဟောင်တိုင်း ကျောက်ခဲမပစ်နိုင်။
- ၅၅။ ခွီးဟောင်တိုင်း ထကြည့် ညဉ့်အိပ်ပျက်။
- ၅၆။ ခွီးဟောင်တိုင်း ထမကြည့်နိုင်။
- ၅၇။ ခွီးဟောင်သံကြား လူဟိလားလို့၊ မိန်းဖို့မလို့။
- ၅၈။ ခွီးအနာကို လောက်ကိုက်တေပိုင်။

### ခွတ်

- ၁။ ခွတ်တတ်လီယင့် ပြတ်လီယင့်၊ ပြောတတ်လီယင့် မြတ်လီယင့်။
- ၂။ ခွတ်ထား ရေမှိုဟင်းပုတ်၊ စားငုတ်ကျ။
- ၃။ ခွတ်ရာတခြား ကျရာတခြား။
- ၄။ ခွတ်ရာတခြား မှတ်ရာတခြား။

### ချွန်း

- ၁။ ချွန်းချွန်းမိန်း ယွန်းယွန်းဖြေ။

### ခြွန်း

- ၁။ ခြွန်း ခြွန်းချင်းချိပ်။
- ၂။ ခြွန်း ခြွန်းချင်းချိပ်၊ လိုင် လိုင်ချင်းညိတ်။
- ၃။ ခြွန်း အလာကို ကလန့်မမြင်။
- ၄။ ခြွန်းလာမှန်း ကလန့်မသိ။

### ဂ

### ဂ

- ၁။ ဂဃနဏ
- ၂။ ဂရုမစိုက် ဆင်ပေါင်ကြီးကို ခလုပ်တိုက်။
- ၃။ ဂရုမစိုက် အမိုက်ဖြစ်။
- ၄။ ဂရုမထား အမှုပွား။
- ၅။ ဂရုမထူ ဂူကိုမမြင်။
- ၆။ ဂရုမထူ ဂူကိုမမြင်၊ ဂရုထူမှ မြူကိုမြင်။
- ၇။ ဂရင်သီးမစားပဲ၊ အထင်မကြီးကေ့။

### ဂ

- ၁။ ဂုကန်တူး ဂုရီကြိုင်သောက်။
- ၂။ ဂုကန်တူး ဂုရီထွက်။
- ၃။ ဂုချောင် နောင်ကျပ်။

- ၄။ ဂုစည် နောင်ပျက်။
- ၅။ ဂုတမျိုး နောင်တမျိုး။
- ၆။ ဂုနိစ္စ နက်ဖြန်ငွေ။
- ၇။ ဂုမြင် ညပျောက်။
- ၈။ ဂုရီတွင်းတူး ဂုရီကြိုင်သောက်ချင်။
- ၉။ ဂုလင်ယူ ဂုသားမွီးချင်။
- ၁၀။ ဂုသံတခွန်း ဂုတခွန်း။
- ၁၁။ ဂုသံတမျိုး ဂုတမျိုး။

### ဂ

- ၁။ ဂုသျှိုဂုတာ အဖြာဖြာ။
- ၂။ ဂုသျှိုဂုတာ အဖြာဖြာ၊ ရောက်လာမစဲ တသဲသဲ။
- ၃။ ဂုပျက်မှာ မအောင်းရ လူပျက်ကို မပေါင်းရ။
- ၄။ ဂုလီကျ ဝက်ယောင် တို့မယောင်။

### ဂေါ

- ၁။ ဂေါရာပြန်မှ လန်မှန်းသိ။

### ဂိုဏ်း

- ၁။ ဂိုဏ်းချင်းတူရာပေါင်း၊ မျိုးချင်းတူရာစပ်။

### ဂေါင်း

- ၁။ ဂေါင်းကိုကျောက်လို့ မာန်မပါ၊ ချီးအိုးကွဲမှ မာန်ပါ။
- ၂။ ဂေါင်းကိုညိတ် စိတ်ကိုသိ။  
(ဂေါင်းကိုမကျောက်ကေလေ၊ မက္ကလာကိုကျောက်ကေ၊ ဂေါင်းကိုကျောက်တေမည်ရေ)။
- ၃။ ဂေါင်းဆောင်တတိုင် သွီးစုတ်ပြိုင်။

- ၄။ ဂေါင်းဆောင်မှာ ဂေါင်းယောင်ဖြစ်။
- ၅။ ဂေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်ရ နာမည်လည်း ပျက်ရ။
- ၆။ ဂေါင်းတရာကိုရာ စားလီ၊ ဂေါင်းတလုံးကို မစားလီကေ။
- ၇။ ဂေါင်းတင်ဗျရွတ် ရွာစဉ်ထွက်။
- ၈။ ဂေါင်းတုံးခြင်းအတူတူ ထိပ်ကွက်ကအသာယူ။
- ၉။ ဂေါင်းတုံး ဂေါင်းတုံးချင်း။
- ၁၀။ ဂေါင်းထက်သစ်ခက်။
- ၁၁။ ဂေါင်းထက် ခြံထက်။
- ၁၂။ ဂေါင်းမလုံ စွာမလုံ။
- ၁၃။ ဂေါင်းရွှီများလို့ တက်ရွှီမများ။
- ၁၄။ ဂေါင်းရွှီရာများရေ၊ တက်ရွှီမများ။
- ၁၅။ ဂေါင်းလားတိုင်း မတုံးပါ။
- ၁၆။ ဂေါင်းလုံကေ စွာမလုံ၊ စွာလုံကေ ဂေါင်းမလုံ။

### ဂန်

- ၁။ ဂန္တတရား လက်ကိုင်ထား အမှားမဟိ ပညာဟိ။

### ဂုဏ်

- ၁။ ဂုဏ်ကိုယူတတ်မှ အကျင့်ကိုကျင့်တတ်မှ။
- ၂။ ဂုဏ်ဆိုင် ဂုဏ်ပြိုင်။
- ၃။ ဂုဏ်နန်းတန်ယောင်၊ ကျင့်ကြံဆောင်။
- ၄။ ဂုဏ်မလို ဂုဏ်ပို၊ ဂုဏ်လို ဂုဏ်ပြို။
- ၅။ ဂုဏ်မဟိသူက ဂုဏ်ပြချင်။
- ၆။ ဂုဏ်မဟိ အသိမလုပ်ချင်။
- ၇။ ဂုဏ်မောက်ကမာန၊ နှိမ့်ချက နိမ့်ဝါဒ။
- ၈။ ဂုဏ်ဟိမှ ထင်ပေါ်၊ ထင်ပေါ်မှ ကျော်စော။
- ၉။ ဂုဏ်ဟိမှထင်ပေါ်၊ မျက်နှာဟိမှ ပွင့်လန်း။
- ၁၀။ ဂုဏ်ဟူသမျှ၊ အဝဝကို၊ မာနရှိသွား၊ မထောင်လွှားရ။

၁၁။ ဂုဏ်အသရေ၊ ပြည့်ဖြိုးကြွယ်မှ တင့်တယ်။

### ဂုံး

- ၁။ ဂုံးကောက် ကောက်တေ။
- ၂။ ဂုံးမစားပဲ ရုံးမလားကေ။

### ငြင်း

- ၁။ ငြင်းကပ် ကပ်လို့။
- ၂။ ငြင်းမစားပဲ ဆင်းမလားရ။

### ငြိ

- ၁။ ငြိကုပ်ဟိရာ ငြိကုပ်လာ။
- ၂။ ငြိကျိုးနားရွက်ပဲ တင်ယွဲ့ယွဲ့။
- ၃။ ငြိကျိုးနံလိမ် တင်ပိန်ပိန်။
- ၄။ ငြိကျိုးရေနွားလား၊ အစွယ်ကျိုးရေမြို့ဟောက်။

### ဝ

- ၁။ ဝတိုက်မိန်း ရွှတိုက်ဖြေ။

## ယ

### ယ

- ၁။ ယာရာမဟိ၊ သာရာမဟိ။
- ၂။ ယာရာဝါသ၊ ကိစ္စများမြောင်၊ ဤလူ့ဘောင်။
- ၃။ ယာရာဝါသ၊ ပြုကြအိမ်ထောင်၊ ချိုင်နှောင်မလွတ်၊
- ၄။ ယရာဝါသ၊ ပြုကြအိမ်ရာ၊ ဤလူ့ရွာ။
- ၅။ ယရာဝါသော အမှုပွား။

### ယော

- ၁။ ယောရာဝိသော၊ ပြင်းစွာဆိပ်တောက်၊ ငန်းမြို့ဟောက်သို့။
- ၂။ ယောသကအလှူ၊ ဖွီးဖွီးဖြူ။

**C**

**C**

- ၁။ ငကန်းစမ်း စမ်းလို့။
- ၂။ ငကန်းနန်းပိထိုင် ကျင်ကိုင်ရေပိုင်။
- ၃။ ငကန်းလယ်ထွန် ထွန်လို့။
- ၄။ ငကန်းလမ်းပြ။
- ၅။ ငကန်းသီ၊ ငစွေပေါ်လိမ့်မည်။
- ၆။ ငကျာ တကိုယ်လုံး ဖင်ချဉ်း။
- ၇။ ငကျာ သကာစား။
- ၈။ ငကြိုစား ငဆူဝ။
- ၉။ ငစောက် ငစောက် အိမ်တိုင်းရောက်။  
(ငစွေသားကို တန်ယောင်မစား၊ လွန်ယောင်စားလို့၊ ဘာရဲဘမှာချီးပြွန်းလားရေ)
- ၁၀။ ငဆိုးဆင် ငလှမျောက်ဖြစ်။
- ၁၁။ ငရဲကလာရေလူ ပြာပူမကြောက်။

- ၁၂။ ငရဲကလည်း ခြောက်၊ ကုသိုလ်ကလည်း မြောက်။
- ၁၃။ ငရဲကိုကြောက်၊ နရက်ကိုရောက်။
- ၁၄။ ငရဲကိုယောင်နိုင်၊ ဝဋ်ကိုမယောင်နိုင်။
- ၁၅။ ငရုပ်ကြိတ်ထက်၊ လိုင်ညိတ်များ။
- ၁၆။ ငရုပ်ခရမ်း မြီကြမ်းကြမ်း။
- ၁၇။ ငရုပ်ဖုတ်စားလို့ ထောပတ်လီချဉ်တက်။
- ၁၈။ ငရုပ်နန်းထမင်းတခါခြံ ခြံနိုးနိုး။
- ၁၉။ ငရုပ်ဖုတ်လို့ ငါးကြော်နံနံ။
- ၂၀။ ငရုပ်သီးကောက်ဖို့လားရင်း နဂါးရောက်။
- ၂၁။ ငရုပ်သီးကို ငရုပ်ပိုးစား။
- ၂၂။ ငရုပ်သီးထဲမှာနီရေပိုး အစပ်ကိုမကြောက်။
- ၂၃။ ငရုပ်သီးမှန်ခုနှစ်လံ ရီငုတ်စားကေလေ့စပ်တေ။

**ငါ့**

- ၁။ ငါ့ကိုနှုန်း တုံးလိမ့်မည်။
- ၂။ ငါ့ကိုယ်သာငါ နှိုင်းစရာ။
- ၃။ ငါ့ကိုယ်ထက်ငါ အထင်ကြီး သွီးနားထင်ရောက်။
- ၄။ ငါ့ခြင်ထောင်လည်း ဝတ်ကြောင်ကမထွက်ချင်သိ။
- ၅။ ငါ့ခြံမှာပေါက် ငါ့နွား။
- ၆။ ငါ့ငါးကိုငါ ငါးပိယှင်ယှင်ငါးခြောက်ယှင်ယှင်။
- ၇။ ငါ့စကားကို နွားရ။
- ၈။ ငါ့ထက်ရိုး သူခိုး။
- ၉။ ငါ့ထက်သာ ဆရာမဟိ။
- ၁၀။ ငါ့ထက်သာ မြတ်ရာမဟိ။
- ၁၁။ ငါ့ထက်သာသူ ဤဇမ္ဗူမှာ မဟိ။
- ၁၂။ ငါ့နီရာ စာတကွက်။
- ၁၃။ ငါ့နောက်ကလိုက် ငါ့ချီးပစ်။
- ၁၄။ ငါ့ပိုင်လူ ဇမ္ဗူမှာမဟိ။
- ၁၅။ ငါ့ပုတ်ကိုငါ ရှုပ်ရှုပ်ကားကား။

- ၁၆။ ငါ့ဖင်မှာ အသူ့ချီးလဲ။
- ၁၇။ ငါ့မယားလှမလှ ငါ့မျက်စိထဲဝင်ကြည့်။
- ၁၈။ ငါ့ရီကို ငါသွန်- သွန် မှောက် - မှောက်။
- ၁၉။ ငါ့လူ သူ့ဖက်။
- ၂၀။ ငါ့ဝန်ငါထမ်း ဇာပင်ရောက်ရောက်။
- ၂၁။ ငါ့သမီးလှရေဆို ကွ(ကော့)ပြရေ။
- ၂၂။ ငါ့သမီးလှရေဆို ယောင်းမကိုမြင်းစီးလို့ပြ။
- ၂၃။ ငါ့သားပုဝေ လားရာတိုင်းမှာ ကွက်ပေါ်ရေ။
- ၂၄။ ငါ့သားပုဝေ လားရာတိုင်းမှာ ဆလားပေါ်ရေ။

ငါ

- ၁။ ငါကထီးရိုးလာလို့။
- ၂။ ငါခေါ်လို့ သူမလာ သူခေါ်မှ ငါလားရ။
- ၃။ ငါချင် ကတင်ရွှိန်နန်း။
- ၄။ ငါငင်လို့ သူမပါ သူငင်မှ ငါပါရ။
- ၅။ ငါမနိုင်ကေ နိုင်သူပေါ်လိမ့်မည်။
- ၆။ ငါမနိုင်ကေ နိုင်သူဖျက်လိမ့်မည်။
- ၇။ ငါမိုးစပ်တေမျောက် ငါ့ကိုခြောက်။
- ၈။ ငါမှ ငါဟ။
- ၉။ ငါရဲ့ဘင်းကျီ ကပိုင်ချောင်းမှာ လွတ်ပါလီ။
- ၁၀။ ငါလည်းတစ်ယောက် ငရကောက်။
- ၁၁။ ငါဦးငါစား သူဦးသူစား။
- ၁၂။ ငါဦးငါစားလီ၊ သူဦးသူစားလီ။

ငါး

- ၁။ ငါးကင်ကို ကြောင်ရရေပိုင်။
- ၂။ ငါးကင်ကိုတို့လို့မစား ကြောင်ငနွား။
- ၃။ ငါးကောင်းအတွက် ကြားက ငါးဝက်ဒဏ်ခံရ။

- ၄။ ငါးကို ငါးချင်းများ။
- ၅။ ငါးကိုနှုန်းလို့ ခရုခုန်၊ လောင်းနံ့မှာသတ် စအိုကျွတ်။
- ၆။ ငါးကိုရီမှာရှာ ငွီကိုမြို့ကြီးပြကြီးမှာရှာ။
- ၇။ ငါးကိုလိုရီမှာရှာ ငွီကိုလို မြို့မှာရှာ။
- ၈။ ငါးကိုလိုရီမှာရှာ ပညာကိုလို မြို့မှာရှာ။
- ၉။ ငါးကိုလို ဟင်းကိုတောင်း။
- ၁၀။ ငါးကြီးကိုမြင် ငါးသျှေကိုပစ်။
- ၁၁။ ငါးကြီးကိုလို ငါးသျှေနန့်များ။
- ၁၂။ ငါးကြီးရိန်မှာနီ၊ စကားဟောင်း စကားမှန် လူကြီးသူမများမှာနီ (ဟိ)။
- ၁၃။ ငါးကြီးအာနန္ဒါရကေ အသံမကြား၊ ငါအုတ်တကောင်ရကေ တအုတ်အုတ်။
- ၁၄။ ငါးခုနုတ်ခမ်း ငါးတန်ဝမ်း။
- ၁၅။ ငါးခုံးမတစ်ကောင်သီး တလိုလုံးပုပ်။
- ၁၆။ ငါးခုံးမှာလည်း ငါးခုံးသတ္တိ ငါးမန်းမှာလည်း ငါးမန်းသတ္တိ။
- ၁၇။ ငါးချင်းမတူ ငါးဇမ္ဗူ။
- ၁၈။ ငါးချင်းအတူတူ ငတောက်တူကအသာယူ။
- ၁၉။ ငါးခြောက်စားလို့ ချီးခြောက်စိုက်တေလူ။
- ၂၀။ ငါးခြောက်တောင်းကို ကြောင်စောင့်။
- ၂၁။ ငါးခြောက်ဖျာမှာ ကြောင်လာကျယောင်။
- ၂၂။ ငါးစာနန့် အိုင်ပိုင်မဟိ။
- ၂၃။ ငါးစီခါးသျှေ ငယ်ရာငယ်ရေ ပင်လယ်ကူးနိုင်ရေ။
- ၂၄။ ငါးစိမ်းကိုမြင် ငါးကင်ကိုပစ်။
- ၂၅။ ငါးတမသားကို၊ လူဆယ်မသားသတ်လို့ မကုန်။
- ၂၆။ ငါးထောင်သူ ပြင်ဖြူသန်း ကျီးကန်းအစာ။
- ၂၇။ ငါးထောင် မြို့ကျ။
- ၂၈။ ငါးပါးကာမ ကတော့ဝ။
- ၂၉။ ငါးပါးကာမ မြို့ဆိပ်မျှ။
- ၃၀။ ငါးပါးသီလ ခါးဝတ်ပုဆိုး၊ မှန်ကျင့်ရိုး။
- ၃၁။ ငါးပိတစ်ပက်၊ ဆားတစ်ပက်။
- ၃၂။ ငါးပိမရခင် ဖက်ခင်း။
- ၃၃။ ငါးပိမရခင် ဖက်ခင်း၊ သားမရခင် ပုခွက်ဆင်။

- ၃၄။ ငါးပိသျှားကို ပျစ်မှာကင် ကင်လို့။
- ၃၅။ ငါးပိသျှား ပျစ်မှာကပ် ကပ်လို့။
- ၃၆။ ငါးပိဖုတ်ကို ဆရာမပြနည်းမကျ။
- ၃၇။ ငါးပိမစား ဆားမစား ကုလားရွာကိုလား။
- ၃၈။ ငါးပိကောင်းလျှက် ဆားကဖျက်။
- ၃၉။ ငါးပိကောင်းလျှက် လောက်ကဖျက်။
- ၄၀။ ငါးပိကောင်းလျှက် လောက်သောသော။  
(ငါးပိကောင်းသော်လောက်နှင့်သာကောစဉ်လာထုံးဟောင်းကြွတ္တိကောင်းကအပေါင်းအဖော်ယောက်နန်းပျော်)
- ၄၁။ ငါးပိကိုလည်းစား၊ သတိကိုလည်းထား။
- ၄၂။ ငါးပိုင်း ကမ်းတင်။
- ၄၃။ ငါးပိုင်း ကမ်းတင်၊ တင်လင်ဘလင်။
- ၄၄။ ငါးပျစ်ကို ကြောင်ရေပိုင်။
- ၄၅။ ငါးပြီစုတ်၊ ငရုပ်စပ်လီ၊ သာကောင်းလီ။
- ၄၆။ ငါးပွက်ရည်နန်း၊ ဝက်သား နန်းမစားရေပိုင်။
- ၄၇။ ငါးပွက်ရာမှာ ငါးစာချ။
- ၄၈။ ငါးဖယုံကိုက်ခါ ချောင်းသာမတုတ်၊ ချောင်းသာတုတ်ခါ ငါးဖယုံမကိုက်။
- ၄၉။ ငါးမဟိလို့ မျှိုင်စွန်ရေ။
- ၅၀။ ငါးမန်းငါဆင်ရာငါးလား၊ ငါးလည်းတကောင် ပုစွန်ကြောင်။
- ၅၁။ ငါးမန်းငါဆင်သာ ပင်လယ်ကူးနိုင်စွာမဟောက်၊ မျှိုင်ငါးလည်းပင်လယ်ကူးနိုင်ရေ(တာ)
- ၅၂။ ငါးမိုးဆိုကေ ဘုရား ငါးခြောက်ကိုကေ ဖုတ်ပြီးသား။ (ငမိုး)
- ၅၃။ ငါးမှာငါးသလောက်၊ မယားမှာ ဆံတောက်။
- ၅၄။ ငါးယက်သျှေကို ပြာမှာလူးရေပိုင်။
- ၅၅။ ငါးရူးနန်းဖြာရူး။
- ၅၆။ ငါးရဲ့ဆို ဖမ်းထား၊ ငါးခူဆို ရွတ်ပစ်။
- ၅၇။ ငါးရဲ့မြင်ကေဆုပ် ၊ ငါးခူမြင်ကေရွတ်။
- ၅၈။ ငါးလွန်မှ ကွန်ပြန်။
- ၅၉။ ငါးဟောက်က ကြိုးကိုချိုင်။
- ၆၀။ ငါးဟောက်ကိုမရကေ တွင်းကိုဖျက်။
- ၆၁။ ငါးအုတ်တကောင်ရကေ တအုတ်အုတ်။

### ငဲ့

- ၁။ ငဲ့ညှာလိုသနား၊ ဒုက္ခများ။
- ၂။ ငဲ့ညှာသနား၊ ဗျာယပွါး။

### ငယ်

- ၁။ ငယ်ကမိဖ မဆုံးမ၊ အားခရေလည်း အဒါကြီး။
- ၂။ ငယ်ကအကျင့် ကြီးယောင်ပါ။
- ၃။ ငယ်ကျိုး ငယ်နာ။
- ၄။ ငယ်ခါကြီးချင်၊ ကြီးလာမှငယ်ချင်။
- ၅။ ငယ်ခါစရိုက်၊ ကြီးယောင်လိုက်။
- ၆။ ငယ်ခါဗာဇူဝတ်၊ ကြီးခါဗာဇူချွတ်။
- ၇။ ငယ်ခါမိဖ မဆုံးမက၊ မိဖတလည် ရန်သူမည်၏။
- ၈။ ငယ်ခါမောင်ငယ်၊ ကြီးခါမောင်ကြီး။
- ၉။ ငယ်ခါရွက်၊ ကြီးခါဖက်။
- ၁၀။ ငယ်ရာငယ်ရေ၊ ခြာကောင်မျိုး။
- ၁၁။ ငယ်ရာငယ်ရေ၊ စမုံနက်ဆီးဝင်ရေ။
- ၁၂။ ငယ်ရာငယ်ရေ၊ စာသျှေမျိုး။
- ၁၃။ ငယ်ရာငယ်ရေ၊ နာမည်ကဘတုတ်ကြီး။
- ၁၄။ ငယ်ရာငယ်ရေ၊ ပုဇွန်စိတ်ကေအမျိုး။

### ငေါက်

- ၁။ ငေါက်ငမ်းမှန်းသိ၊ တိတ်တိတ်နီ။

### ငေါင်း

- ၁။ ငေါင်းပြီးမှ၊ လင်မရမှန်းသိ။



### ငတ်

- ၁။ ငတ်တေအခါ၊ အစာမရွှီးနိုင်။
- ၂။ ငတ်လို့မစား၊ မွတ်လို့စား။
- ၃။ ငတ်လို့မသိ၊ မွတ်လို့သိ။

### ငုတ်

- ၁။ ငုတ်မိသဲတိုင်၊ တက်နိုင်ဖျားရောက်။

### ငံ

- ၁။ ငံမြို့၊ ငံမြက်။

### ငန်း

- ၁။ ငန်းကလည်းငန်းစောင်း၊ မွန်းကလည်း မွန်းစောင်။
- ၂။ ငန်းတင်လို့ ရိတ်လီဆို ငန်းရှာမတို့၊ ရိမြို့တို့။

### ငမ်း

- ၁။ ငမ်းဖမ်း၊ စုန်းဖမ်း။
- ၂။ ငမ်းဖမ်း၊ ဖမ်းလို့။

### ငို

- ၁။ ငိုကေလည်းစား၊ ရယ်ကေလည်းစား။
- ၂။ ငိုစား၊ ရယ်စား။
- ၃။ ငိုတခါ၊ ရယ်တလှည့်။
- ၄။ ငိုတတ်တေသား နို့စို့ရ။
- ၅။ ငိုတုံတခါ ရယ်တုံတလှည့်။

- ၆။ ငိုတုံ ရယ်တုံ လောကဘုံ။
- ၇။ ငိုရာငိုရေ မျက်ရည်မထွက်။
- ၈။ ငိုအားထက် ရယ်အားသန်။

### ငြင်း

- ၁။ ငြင်းရေမနိုင်၊ ခုန်ရေမလွတ်၊ နွားလိုင်ပင်းမာ ခေါင်းလောင်းစွပ်ယောင်။

### ငြောင့်

- ၁။ ငြောင့်တကာငြောင့် သောကငြောင့်။

### ငြိမ်

- ၁။ ငြိမ်ငြိမ်နီလီ ဖိစီးလီ။

### ငြိုး

- ၁။ ငြိုးရေလင်လည်း မသတ်၊ ကြိုးရေမိုယမ်းလည်းမရွာ။
- ၂။ ငြိုးရေလင်လည်း မသတ်၊ ကြိုးရေမိုယမ်းလည်း မရွာ၊ ကိုက်တေခွီးလည်းမဟောင်။

### ငွေ

- ၁။ ငွေကုန်လူပန်း။
- ၂။ ငွေကိုရယောင်ရှာ၊ စိမက်သုံးစွဲ မဆင်းရဲ။
- ၃။ ငွေကိုလိုချင်ကေလေ့ သားမယားကိစ္စ စိတ်မချရ။
- ၄။ ငွေစားနဂါး။
- ၅။ ငွေတပဲနန့် ငါးကြီးဂေါင်းကိုကိုင်ရေ။
- ၆။ ငွေတောင်မှာနား၊ ငွေကျိုး၊ ရွှေတောင်မှာနား ရွှေကျိုး။
- ၇။ ငွေထုပ်ကိုလူခိုး၊ အသားတိုးလို့ပီး။
- ၈။ ငွေနန့်မဝယ် ကျွန်မမည်။

- ၉။ ငိုပေးနိုင်မှ အရာမြောက်။
- ၁၀။ ငိုပီးမှဆန်ရ၊ သမီးပီးမှ သမက်ရ။
- ၁၁။ ငိုမပါ အရာမမြောက်။
- ၁၂။ ငိုမဟိက ဒူးရူးဟာလာ၊ ငိုဟိကလာပါ လာပါ။
- ၁၃။ ငိုမဟိ ကတိမတည်။
- ၁၄။ ငိုမဟိကေ ဗနဖူးသိုက်တူး။
- ၁၅။ ငိုမဟိကေ လူရာမဝင်။
- ၁၆။ ငိုမဟိပဲ လီသန်ကြီး။
- ၁၇။ ငိုမဟိပဲ အိတ်ကြီး။
- ၁၈။ ငိုမဟိ အသုံးကြီး၊ ဆန်မဟိ အစားကြီး။
- ၁၉။ ငိုသုံးမှုထက်၊ ငိုရှာမှုခက်။
- ၂၀။ ငိုဟိခါလာပါ လာပါ၊ ငိုမဟိခါ ဒူးရူးဟာလာ။
- ၂၁။ ငိုဟိမှ ထင်ပေါ်။
- ၂၂။ ငိုအကြောင်း ပေါင်းမှသိ။
- ၂၃။ ငိုအကြောင်းနန့် မုန်းတီးရေ။
- ၂၄။ ငိုအကြောင်းနန့် အသက်သီရရေ။
- ၂၅။ ငိုအကြောင်း ပန်းဘဲမသိ။
- ၂၆။ ငိုအကြောင်း ပန်းဘဲမသိ၊ သံအကြောင်း ပန်းထိမ်မသိ။

### ငှက်

- ၁။ ငှက်ကိုခြံမြင့်မှာလှောင်- လှောင်လို့။
- ၂။ ငှက်ကိုမသိ ဇရက်ကိုခြီးထင်။
- ၃။ ငှက်ကြီးခြံလည်း ရှည်လွန်းရေ၊ စာချေခြံလည်း တိုလွန်းရေ။
- ၄။ ငှက်ကြီးတလှမ်း၊ စာချေဆယ်လှမ်း။
- ၅။ ငှက်ကြီးကြာ၊ အသံသာ၊ ဥကချင်လှပါ။
- ၆။ ငှက်ပျက်ကတိုင်းလှည့်ရေ၊ လူပျက်က စကားတတ်တေ။
- ၇။ ငှက်မကောင်းမြည် မြည်လို့။
- ၈။ ငှက်မှာစာမရီ၊ မင်းမှာသာကီ။
- ၉။ ငှက်မှာယုံရင်းသီ၊ လူမှာကြံရင်းသီ။

- ၁၀။ ငှက်မှာအစာထုတ်၊ ဖြူမှာချီးထုတ်။
- ၁၁။ ငှက်မှာအဆုံးငုံး၊ လူမှာအဆုံးဒုန်း။
- ၁၂။ ငှက်မှာအတောင်၊ ငါးမှာမတုံး။
- ၁၃။ ငှက်ဝါမြည်၊ ဧည့်သည်လာ။
- ၁၄။ ငှက်သရမ်း ကပ်စိမိ။
- ၁၅။ ငှက်သရမ်း ကပ်စိမိ၊ လူသရမ်း ဘေးကြမ်းတို့။
- ၁၆။ ငှက်သရမ်း လူကြမ်းလက်မှာထိ။

၀

၀

- ၁။ စကားကသောတာပန်၊ အကျင့်က ခွီးသဏ္ဍာန်။
- ၂။ စကားကသောတာပန်၊ အကျင့်က တာတေလန်။
- ၃။ စကားကောင်းပြော ကုလားရောက်တေ။
- ၄။ စကားကောင်းပြော ငယောင်းဖီလာ။
- ၅။ စကားကောင်းမှာ စကားရောင်းပါ။
- ၆။ စကားကောင်းလျှက်၊ ချွတ်ယွင်းခက်။
- ၇။ စကားကောင်းလျှက်၊ ယုံဖို့ခက်။
- ၈။ စကားကောင်းသလောက် ယုံဖို့ကြောက်။
- ၉။ စကားကို၊ ကုန်ယောင်မပြောရ။
- ၁၀။ စကားကို ကုန်ယောင်မပြောရ၊ အတတ်ကိုကုန်ယောင်မသင်ရ။
- ၁၁။ စကားကိုချိုချို၊ အပြောကိုတိုတို။
- ၁၂။ စကားကိုချိုစီ၊ ဖြောင့်မတ်စီ။

- ၁၃။ စကားကိုတန်စီ၊ အလုပ်ကိုကြံစည်။
- ၁၄။ စကားကိုနောက်၊ သဘောကိုပေါက်။
- ၁၅။ စကားကိုဖြည်းဖြည်း၊ အလားကိုမျှဉ်းမျှဉ်း (မျှိုင်းမျှိုင်း)။
- ၁၆။ စကားကိုလည်း အပိုမပြောကော့၊ မယားကိုလည်း အလိုမလိုက်ကော့။
- ၁၇။ စကားကိုအတန်၊ အကျင့်ကိုအမှန်။
- ၁၈။ စကားကို အယမ်းမပြောရ၊ အချိန်ကိုအလကားမဖြုန်းရ။
- ၁၉။ စကားကို မယမ်းမပြောရ၊ အချိန်ကို အလွဲမဖြုန်းရ။
- ၂၀။ စကားကို အအောင်၊ မယားကို အပေါင်။
- ၂၁။ စကားကြီး လီသံပါ။
- ၂၂။ စကားကြီး လူမယုံ။
- ၂၃။ စကားကြီး လူမယုံ၊ ချီးတုံးကြီး ခွီးမစား။
- ၂၄။ စကားကျယ်ကေကွဲ၊ အလှမ်းကျယ်ကေပြ။
- ၂၅။ စကားကျွဲကေနှုတ်မရ၊ ကြမ်းပေါက်ကျွဲကေနှုတ်ရ။
- ၂၆။ စကားချို လူလို။
- ၂၇။ စကားချို လူလို၊ စကားကြမ်း လူမခန့် (လူမုန်း)။
- ၂၈။ စကားဆို တောင်ပိုင်မမောက်ကော့။
- ၂၉။ စကားစကား ပြောဖန်များ၊ စကားထဲက စကားရ။
- ၃၀။ စကားစကား ပြောဖန်များ၊ စကားထဲက ဇာတိပြ။
- ၃၁။ စကားစကား ပြောဖန်များ၊ စကားထဲက နည်းနာရ။
- ၃၂။ စကားစကား ပြောဖန်များ၊ စကားထဲက ရန်ကိုရ။
- ၃၃။ စကားဆိုမတင်းကော့၊ ပညာလို မပျင်းကော့။
- ၃၄။ စကားဆိုမပိုကော့၊ လူမိုက်နန်ရော မနှောကော့။
- ၃၅။ စကားဆိုမပိုကော့၊ မယားဆို တို့မထိကော့။
- ၃၆။ စကားတစ်ခွန်း တသန်းတန်။
- ၃၇။ စကားတောက်ဆတ်၊ လူကိုင်းဖြတ်။
- ၃၈။ စကားတတ်က စောင့်ခဲသည်၊ တရားတတ်က ဖြောင့်ခဲသည်။
- ၃၉။ စကားတတ်က ရန်မရ။
- ၄၀။ စကားနီ စကားရ။
- ၄၁။ စကားနည်း ရန်စဲ။
- ၄၂။ စကားနည်း ရန်စဲ၊ စကားများ ရန်ပွား။

- ၄၃။ စကားပြောစရာမဟိ၊ ငါ့မယားဝမ်းကြီးရေ။
- ၄၄။ စကားပြောတိုင်း အရာမဝင်။
- ၄၅။ စကားပြောရာ နန္ဒင်းပါ။
- ၄၆။ စကားပြော ဟုတ်နိုးနိုး၊ အလုပ်မှာ သဝေထိုး။
- ၄၇။ စကားပြော အချိပ်ပါ၊ မက္ကလာဆောင်း တစောင်းကာ။
- ၄၈။ စကားပြော အနှောင့်မလွတ် အသွားမလွတ်။
- ၄၉။ စကားပြောအရာဟိ၊ အလုပ်အကြံ ဇာမဟိ။
- ၅၀။ စကားမငြိမ် ငြိမ်းသွမ်းပစ။
- ၅၁။ စကားမဆုံး ကြောင်းမဆုံး။
- ၅၂။ စကားမဆုံး လမ်းမဆုံး။
- ၅၃။ စကားမတည် လူသဝေ။
- ၅၄။ စကားမတတ် ထုံးကိုမှတ်၊ တရားမတတ် ယုံး(ရုံး)ကို ကပ်။
- ၅၅။ စကားမပြော ခံမိမော။
- ၅၆။ စကားမပြော ဗဗောမှတ်လား။
- ၅၇။ စကားမဟိ စကားရွာ၊ လိပ်နောက်ကုန်းမှာ အမွှီးကာ။
- ၅၈။ စကားများ ကြားပျင်းကပ်။
- ၅၉။ စကားများ ကြားပျင်းကပ် စပါးလုံးအစားကပ်။
- ၆၀။ စကားများ ကြက်ချီးခုတ်စား။
- ၆၁။ စကားများ စကားဖီးသင့်။
- ၆၂။ စကားများတိုင်း အရာမဝင်။
- ၆၃။ စကားများ ပစမှာ ဆိတ်ချီးဝင်။
- ၆၄။ စကားများ ဖျင် ဆိတ်ချီးဝင်။
- ၆၅။ စကားများ မုသားပါ။
- ၆၆။ စကားများ - မုန်း၊ အသုံးကြီး- ပြုန်း။
- ၆၇။ စကားများ - ရန်၊ အစားများ - ဖန်။
- ၆၈။ စကားများ အမှားပါတတ်တေ။
- ၆၉။ စကားမှာ အချက်၊ များမှာအဟက်။
- ၇၀။ စကားမှာ အပြော၊ မယားများ အချော။
- ၇၁။ စကားမှာ အပြော၊ အလုပ်မှာ ကြိုးစား။
- ၇၂။ စကားမှာအောက်၊ အစားမှာ နောက်။

- ၇၃။ စကားလွန် ကျွန်ဖြစ်။
- ၇၄။ စကားအတန် မိတာလွန်။
- ၇၅။ စကားဦးမှာ၊ နတ်ဦးပါ။
- ၇၆။ စ ကေ - ကားရေ။
- ၇၇။ စ ကေ - ရက်တေ။
- ၇၈။ စကြာရိုက်လီ၊ ကြောတက်လီ (ကြွတက် - ကြွတ်တက်လီ)။
- ၇၉။ စကြာလည်းပိုင်၊ လုံယုံလည်းရ၊ ဝေသာလီမှာစန္ဒ။
- ၈၀။ စကြာလုံယုံ၊ ဝေသာလီမှာ ကိုးဆက်စံ။
- ၈၁။ စကြာဝင်္ဂါကိုခြံကန်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို ဂေါင်းဆိုက်၊ မိုက်တေလူ။
- ၈၂။ စ န ဝ မသိ၊ ဘိုးသိုးကြီး။
- ၈၃။ စနီသား မီးပွားယမ်းကျ။
- ၈၄။ စနီ သောကြာ ရက်ကန်းမတင်ရာ။
- ၈၅။ စနီ အင်္ဂါ မိုဟ်းများရွာ (မိုးဟ်းပြင်းရွာ)။
- ၈၆။ စနီ အင်္ဂါ မိုဟ်းများရွာ၊ ရွာလီမိုဟ်းသက် ခုနှစ်ရက်။
- ၈၇။ စပါးသျှင်ကို မျောက်ခြောက်။
- ၈၈။ စပါးသျှင်ကို မျောက်နှင်။
- ၈၉။ စပါးစိထဲမှာဆန်၊ လူဝမ်းထဲမှာ ဉာဏ်။
- ၉၀။ စပါးစိထဲမှာဆန်၊ လူဝမ်းထဲမှာ အကြံ။
- ၉၁။ စပါးတရာ တသိုးကာ၊ လေးရာတချပ်၊ စပါးသျှင်မခစပ်။
- ၉၂။ စပါးတသီး၊ သားတသီး။
- ၉၃။ စပါးတောမှာ ငန်းရွာ - ရှာလို့။
- ၉၄။ စပါးတောမှာ မျောက်ကျိုက်ကျ ရေပိုင်။
- ၉၅။ စပါးပွဲတုံး ကျားရဲတုံး။
- ၉၆။ စပါးဖျင်း ဖျာပြင် (တလင်းပြင်) လူဖျင်း ရွာပြင်။
- ၉၇။ စပါးလည်းမဖြစ် ဆန်လည်းမဖြစ်။
- ၉၈။ စပါးမှာလည်း မဝင် ဆန်မှာလည်း မဝင်။
- ၉၉။ စပါးမှာအလုံး မုန့်မှာအဖြုန်း။
- ၁၀၀။ စပါးလဲကေ ခြိုးစားရေ ယောက်ျားလဲကေ သိုးရေ။
- ၁၀၁။ စပါးလဲကေ ယှုံး မုညင်းလဲကေ ကျုံး။
- ၁၀၂။ စပါးလုံးများကေ အစားကပ် ငါးတောင်သူကို အဖမ်းကပ်။

- ၁၀၃။ စပါးလုံးများကေ အစားကပ် လူသဝေကို အပြောကပ်။
- ၁၀၄။ စပါးလှန်းရေတခွက်လောက် ဘဲငန်းစားရေတရာလောက်။
- ၁၀၅။ စပါးဝါဆို ဆီးပြာသို့။
- ၁၀၆။ စရိုက်အလိုက် ဆိုးကောင်းဖြစ်။
- ၁၀၇။ စရိုက်ဝင် - ဝင်လို့။

**စာ**

- ၁။ စာကတတ်ယင့် အပြောအဟောမတတ်။
- ၂။ စာကလည်း ခေါင်းခြံလောက်လှမ်းချင်။
- ၃။ စာကလည်း ခေါင်းဖြစ်ချင်။
- ၄။ စာကိုကျက်အံ ဗေဒင်မှာအကြံ။
- ၅။ စာကိုဖတ်ယဉ် မြင်းကိုစီးယဉ်။
- ၆။ စာကိုဗူးတောင်းက ဆုံးမယောင်။
- ၇။ စာကျက်သူထက် ကြားသူရ။
- ၈။ စာသျှေခြံလည်းတိုလွန်း ကြိုးကြာခြံလည်းရှည်လွန်း။
- ၉။ စာသျှေတကောင် ကြောသားရင်သားနုတ်ကေ မကျန်။
- ၁၀။ စာသျှေတကောင် လူတထောင်။
- ၁၁။ စာတကြောင်းမှာ ၎င်းဆယ်ခါပါ။
- ၁၂။ စာတနှစ်ကြား ငွင်းတ(တကောင်)နားရေပိုင်။
- ၁၃။ စာတတ်ကျူး အရူးဖြစ်။
- ၁၄။ စာတတ်ပီတတ် မဟောတတ်။
- ၁၅။ စာနားပင်းကို အနှင်ခက်။
- ၁၆။ စာနားပင်းကို အနှင်ခက် ငါးတောင်သူကို အဖမ်းခက်။
- ၁၇။ စာနားပင်းကို အနှင်ခက် လူကန်းထိုက်ကို အပြောခက်။
- ၁၈။ စာနားပင်းကို အနှင်ခက် လူညွှတ်ကို အပြောခက်။
- ၁၉။ စာပျံ ဂေါင်းကွဲ။
- ၂၀။ စာဗူးတောင်းသိုက်ရာခြုံလာ သပွတ်အူကသာလို့ခြုံ။
- ၂၁။ စာမခုန် ဗျိုင်းမလား။
- ၂၂။ စာမတတ်ကေ စာတတ်ယောင်ယောင် ပုရပိုက်ကို နံပါးမျှောင်။

- ၂၃။ စာမတတ်ကေ လမ်းနားမှာဖတ်။
- ၂၄။ စာမတတ်ကေ အကမ်းနန့်တူ၊ ရက်ကန်းမတတ် အကျိုးနန့်တူ။
- ၂၅။ စာမရိမျိုး အမွီးတချောင်း ကျွတ်အံ့စိုး သာကီနွယ်ရိုး မျိုးရောစိုး။
- ၂၆။ စာရွီးထက် စာပျင်ခက်။
- ၂၇။ စာရွီးထက် စာဖတ်ခက်။
- ၂၈။ စာသင်အစ နမောက။

**စား**

- ၁။ စားကေကုန် လှူကေမြတ်။
- ၂။ စားကေချီးဖြစ်တေ။
- ၃။ စားကြူးအနက် ကိုယ်မတက်။
- ၄။ စားခါကျားစား - စား၊ ငတ်ခါကျားငတ် - ငတ်။
- ၅။ စားခါငါးကျော်၊ ယော် (လျော်) ခါ ငကျိုး၊ ထောင်မှာကျ ငကန်းကြီး။
- ၆။ စားခါငရုပ် ပြောခါငမုတ်။
- ၇။ စားခါနီးထမင်းပွဲ အလှခံရ။
- ၈။ စားခါနီးလောင်ပွန်း ခြံနန့်ကန်။
- ၉။ စားချင်ကေ ထမင်းကောင်း မစားချင်ကေ ထမင်းချိုင်း (ချမ်း)။
- ၁၀။ စားချင်ကေဒက်တိန်ညာ မစားချင်ကေငဝက်။
- ၁၁။ စားစရာထက် ယော်စရာခက်။
- ၁၂။ စားစရာမမြင် ပေါင်စရာမဟိ ငုံးတိတိ။
- ၁၃။ စားစရာရှာမရ အယော်ဂါဂကျ။
- ၁၄။ စားစရာမဟိ ယော်စရာဟိ။
- ၁၅။ စားစရာလည်း ဆန်မဟိ ပီးစရာလည်း ငွီမဟိ။
- ၁၆။ စားစောင်ခေါ် ကျောက်စောင်လိုက်။
- ၁၇။ စားစွာထက် ပစ်စွာကုန်။
- ၁၈။ စားတော့ကျောင်း၊ လက်ဆီးတော့ကန်၊ အိပ်တော့ စရပ်။
- ၁၉။ စားနီကျ ကြောင်ဖား။
- ၂၀။ စားနိုင်ကေ သံသပိတ်၊ မစားနိုင်ကေ ရောဂါ။
- ၂၁။ စားပါဆို (အိုးမှာ)ကုန်။

- ၂၂။ စားပါဆိုယင့် ကိုယ်စားယင့်။
- ၂၃။ စားပြီးကေ လောင်ပွန်းမှာ ချီးစိုက်။
- ၂၄။ စားပြီး လက်မသွီးစီကေ။
- ၂၅။ စားပြီးသောက်ပြီး လုပ်လက်ဆီး၊ ထားဖို့မျက်နှာ လမ်းကြောင်းမှာ။
- ၂၆။ စားဖန်များ သွားရဲ။
- ၂၇။ စားဖန်များ သွားရဲ နီဖန်များမြဲ။
- ၂၈။ စားဖို့က လက်တဆစ်၊ ပြောလီဖို့က မော်ကွန်းဖြစ်။
- ၂၉။ စားဖို့က လက်တဆစ်၊ ပြောလီဖို့က မိုကိုးနှစ်။
- ၃၀။ စားဖို့အခါ ဦးဆောင်၊ လုပ်ဖို့အခါ ဘေးယောင်။
- ၃၁။ စားမခြံဆန်တကျီမလောက်၊ အိပ်မခြံစည်တီးလို့ မနိုး။
- ၃၂။ စားလို့မခြံသူများရီ၊ စားလို့မကောင်းပြိန်းအဂေါင်း။
- ၃၃။ စားမှန်းသောက်မှန်းသိယောင် အိုးသံခွက်သံ တညံ့ညံ့။
- ၃၄။ စားရကတလောင်ပွန်း၊ အလုပ်ကပင်ပန်း။
- ၃၅။ စားရကေ ကျောက်ဖျာကိုလည်းထမ်း၊ မစားရကေ ဝှမ်းတောင်းကိုလည်း မထမ်း။
- ၃၆။ စားရကေ တစ်ချက် မစားရကေ တသက်။
- ၃၇။ စားရကံကြိုလို့ မုတ်ဆိတ်ပျားစွဲ။
- ၃၈။ စားရခါတခိခိ မစားရခါ တဒိဒိ။
- ၃၉။ စားရခါ တဟားဟား၊ မဟားရခါ လူမွေးသား။
- ၄၀။ စားရခါ တဟီးဟီး၊ မစားရခါ တစီစီ။
- ၄၁။ စားရခါ လင်၊ မစားရခါ နင်။
- ၄၂။ စားရခါ သကာ မစားရခါ ခါးတမာ။
- ၄၃။ စားရခါ သခင် မစားရခါ အမိလင်။
- ၄၄။ စားရငရုပ်ဖုတ်၊ အိပ်ရဖျာဆိုးစုတ်။
- ၄၅။ စားရငရုပ်ဖုတ်၊ အလုပ်မှာ တကုတ်ကုတ်။
- ၄၆။ စားရစွာနန့် ကျောင်းသျှင်ညှင်းဆဲစွာနန့် မရို့။
- ၄၇။ စားရတဆုတ်တလုတ် ဝတ်ရအစုတ်စုတ်။
- ၄၈။ စားရတဆုတ်၊ အလုပ်မှာ တစုတ်စုတ်။
- ၄၉။ စားရရာ ဩဇာ၊ ပျော်ရာနိဗ္ဗာန်။
- ၅၀။ စားရာစားရေ၊ ဇာမှန်းမသိ။
- ၅၁။ စားရကဆားနန့် လုပ်ကေက အားနန့်။

- ၅၂။ စားရေးထက် နီရေးခက်။
- ၅၃။ စားလီသမျှ သဲရိကျ။
- ၅၄။ စားလူတရာ လုပ်လူတစ်ယောက်။
- ၅၅။ စားလည်းစား လုပ်လည်းလုပ်။
- ၅၆။ စားလို့မခြံဆန်တကျ၊ အိပ်လို့မရ ဆင်အော်မှထ။
- ၅၇။ စားလိုက် မည်လည်း၊ သဲတယှပ်ယှပ်၊ ပစ်လိုက်မည်လည်း ဆီတရွဲရွဲ။
- ၅၈။ စားသူဟိက သတ်သူဟိ။
- ၅၉။ စားသူဟိလို့ သတ်သူဟိရေ။
- ၆၀။ စားသောက်မဝ ငါးကာမ။
- ၆၁။ စားဦးစားကြောင် နံပျောင်ပျောင်။
- ၆၂။ စားဦးစားကြောင် အလယ်ရောင်။

**စိ**

- ၁။ စိကေသျှ- စိကေသျှနန်းအားလုံးကုန်။
- ၂။ စိခြက် - စိခြက်။

**စို**

- ၁။ စိုစိုကြည့် ရဲရဲမြင်။
- ၂။ စိုစိုမက်မက်သုံးတတ်မှ စီးပွားတက်။
- ၃။ စိုစဉ်ပွဲ ဖင်ကွဲရေ။
- ၄။ စိုစပ်မှသေချာ၊ သေချာမှ ခိုင်လုံ။
- ၅။ စိုမက်စုဆောင်း သဋ္ဌေးလောင်း။
- ၆။ စိုမက်မှ ကြွယ်ဝ။
- ၇။ စိုမက်မှ ဥစ္စာတက်။
- ၈။ စိုမှ ပွား။
- ၉။ စိုရာနဖာ စိတောက်ကျာ။

**စီး**

- ၁။ စီးတက်မှယဉ်၊ ချိုင့်တက်မှခိုင်။
- ၂။ စီးပွားပြည့်မှု ခြေတောင်စု။
- ၃။ စီးပွားပြည့်မှု ခြေသို့စု။
- ၄။ စီးပွားပြိုင် အနိုင်လု ဒေါသခု။
- ၅။ စီးပွားဥစ္စာ၊ ရှာကြံခါ၌၊ ရရာရကြောင်း၊ ပိုးရွက်ပြောင်းသို့။

**စု**

- ၁။ စုပေါင်းလုပ်ဆောင် ပြီးမြောက်အောင်။
- ၂။ စုဖန်များ ခြေတောင်ပို့ဖြစ်။
- ၃။ စုဖန်များ ပျားလပို့ဖြစ်။
- ၄။ စုငှလိပ်ကြီးကို ရိမ္မာလွတ်တေပိုင်။

**စူး**

- ၁။ စူးကိုစူးချင်းထွင်။
- ၂။ စူးကိုစူးချင်းထွင် လောင်းကိုလောင်းချင်းဆယ်။
- ၃။ စူးကိုစွဲရာ မီးကိုကမ္မလာ။
- ၄။ စူးကျဝက်ယောင် တို့မယောင်။
- ၅။ စူးကြားဗူးသီး သစ်ကြားဝါးပျစ်။
- ၆။ စူးကြားမှာ ဗူးသီးရေပိုင်။
- ၇။ စူးခက်မှာ ထမိန်ဆိုးငြိ- ငြိလို့။
- ၈။ စူးငြောင့်ဝင်နုတ်ရန်လွယ်၊ သောကငြောင့်ဝင် နုတ်ရန်ခဲး။
- ၉။ စူးတိုက်တိုင်းကိုက် အမှိုက်ဖြစ်။
- ၁၀။ စူးဝင်ရာကို ပေါက်ဆိန်ရာလုပ်တေ။
- ၁၁။ စူးနီရာစူး ဆောက်နီရာဆောက်။
- ၁၂။ စူးမှာဖက်ကျဖက်ဒုက္ခ ဖက်မှာစူးကျ၊ ဖက်ဒုက္ခ။
- ၁၃။ စူးမှာဖက်ကျ ဖက်ပေါက်၊ ဖက်မှာစူးကျ ဖက်ပေါက်။



**၆၀**

- ၁။ စေတနာနန်ပိး သီဆီးကိုမျှ အာဂျောက်ချ။
- ၂။ စေတနာမှာ ဝေဒနာဖြစ်။
- ၃။ စေတနာလွန်ကေ ကမြင်းရာရောက်ကေ။
- ၄။ စေတနာလွန်ကေ တွန့်ရေ။
- ၅။ စေတနာလွန်ကေ တွန့်ရေ၊ ဝီရိယလွန်ကေ ဆွံ့ရေ။
- ၆။ စေတနာအလျှောက် အကျိုးရောက်။

**စည်**

- ၁။ စည်ကားတစ်ခါ သွန်ဖျင်းတလှည့်။
- ၂။ စည်ပင်တခါ ပျက်ပြားတလှည့်။
- ၃။ စည်သံမကင်း ဟာလပင်း။
- ၄။ စည်းကမ်းစောင့်ထိမ်း ဘေးရန်ငြိမ်း။
- ၅။ စည်းစုပ်တရာ လင်းကွင်းတချိန်း။
- ၆။ စည်းမကျ နည်းမကျ။
- ၇။ စည်းမကျ နဲ့မကျ။
- ၈။ စည်းမပါ နည်းမပါ။
- ၉။ စည်းမပါ နဲ့မပါ။
- ၁၀။ စည်းမပိုင် နည်းမပိုင်။
- ၁၁။ စည်းမပိုင် နဲ့မပိုင်။
- ၁၂။ စည်းမသိ နည်းမသိ။

**စော**

- ၁။ စောစောထ နီတပိုတက်။
- ၂။ စောရနက္ခတ်နန် ယှဉ်လို့မိုးရေသား။

**စင်**

- ၁။ စင်ဖြူရိုးဖြောင့် နတ်လူစောင့်။

**စစ်**

- ၁။ စစ်ကြီးရောက်လျှင် သူရဲကောင်းကို ရှာရ၏။  
(အမှုကြီးရောက်လျှင် ခင်ပွန်းကောင်းကို ရှာရ၏)(ရန်သူကိုအောင်လိုလျှင် ဥပါယ်ငါးပါးဖြင့် မြဲရာ၏။)
- ၂။ စစ်ထဲဝင် ရန်နှင့်လက်ထပ်ကြို။
- ၃။ စစ်မရောက်မီ မြားကုန်။
- ၄။ စစ်သံပီးမှ မြားချွန်။

**စိုက်**

- ၁။ စိုက်တေခါဖရုံ၊ သီးရေခါ ပူးသီး။

**စိုင့်**

- ၁။ စိုင့်တီအနာ အစဉ်ပါ။

**စဉ်း**

- ၁။ စဉ်းစားဖန်များ အကြံကောင်းရ။

**စောက်**

- ၁။ စောက်ထိုးမိုးမျှော်။
- ၂။ စောက်မှန်းမထင် နက်မှန်းမသိ။
- ၃။ စောက်မှန်းမသိ ချောက်မှန်းမသိ။

# စောင့်

- ၁။ စောင့်နိုင်ကေ အကျိုးဟိ ကြံနိုင်ကေ ပညာဟိ (ယှိ)။
- ၂။ စောင့်လို့မျှော် ပေါ်လာခြင်းမဟိ။
- ၃။ စောင့်လို့သာစောင့်ရ ပေါ်လာခါ ဇာလဲမဟုတ်။

# စပ်

- ၁။ စပ်ကိုအလယ်ကမထမ်းကေ့ ရပ်ကိုဂေါင်းမဆောင်ကေ့။
- ၂။ စပ်ကြားဖိုတိန်ဝင် ကြမ်းကြားလီဝင်။
- ၃။ စပ်ကြားရီဝင် ပုတ်ကြားနွားချီးဝင်။
- ၄။ စပ်ကြားရီဝင် မျိုးကြားသူစိမ်းဝင်။
- ၅။ စပ်မှ ငရုပ်သီးမှန်းသိ။
- ၆။ စပ်လည်းစပ်ကာ ငရုပ်သီးမှာ အဖိုးနာ။
- ၇။ စပ်လည်းစပ်ပြန်ခံလည်းခံရ ငရုပ်သီးမှာ အဖိုးကျ။

# စိတ်

- ၁။ စိတ်ကကြည်ဖြူ အလိုတူ။
- ၂။ စိတ်ကူးစိတ်သား။
- ၃။ စိတ်ကူးနန့် ကအိပ်ဖူးစား။
- ၄။ စိတ်ကူးနန့် ဆီအိုးမှောက်။
- ၅။ စိတ်ကူးနန့် လိပ်ဥတူး။ (စိတ်ကူးနှင့်လိပ်ဥကောင်း) (စိတ်ကူးနှင့်လိပ်ဥရောင်း)
- ၆။ စိတ်ကောင်းကေ အခေါင်းကျန်။
- ၇။ စိတ်ကိုသတ် အပြစ်လွတ်။
- ၈။ စိတ်ကိုသတ် အပြစ်လွတ်၊ နှုတ်ကိုထိန်းအပြစ်ငြိမ်း။
- ၉။ စိတ်ကိုသာဟော ဖဘုရား။
- ၁၀။ စိတ်ကိုအလိုလိုက် အမှိုက်ဖြစ်။
- ၁၁။ စိတ်ကြောင့် ကိုယ်ကြောင့် ဗျာယထောင်း။
- ၁၂။ စိတ်ကြောင့်ကြံ လက်ကြောင့်သိ။

- ၁၃။ စိတ်ကြွ ကိုယ်ရွှ။
- ၁၄။ စိတ်ဆောင်တိုင်း ကိုယ်ပါ။
- ၁၅။ စိတ္တဇရောဂါ ဆီးကူးလို့မရ။
- ၁၆။ စိတ်တပြည် လူတပြည်။
- ၁၇။ စိတ်တူ တသက် စိတ်မတူ တချက်။
- ၁၈။ စိတ်တူတသက် စိတ်မတူ တမနက်။
- ၁၉။ စိတ်တူ ပိတ်ဖြူ စိတ်မတူ မဲကြောင်းထူ။
- ၂၀။ စိတ်တူ- မဖြူ စိတ်မတူ မဲတူ။
- ၂၁။ စိတ်တူလို့ ကြည်ဖြူကေလေ့ အမိကန့်လန့်ဆိန်း (ဆီး)။
- ၂၂။ စိတ္တံ - စိတ်။
- ၂၃။ စိတ်ထားတတ်မှ မြတ်။
- ၂၄။ စိတ်ထားရိုးဖြောင့် နတ်လူစောင့် (နှစ်သက်)။
- ၂၅။ စိတ်ထောင်း ကိုယ်ပြောင်း။
- ၂၆။ စိတ်နီဘုံဖျား လူနီတုံးကြား။
- ၂၇။ စိတ်နီဝတီဖျား လူနီခြံကြား။
- ၂၈။ စိတ်ပါ ကိုယ်ရောက်။
- ၂၉။ စိတ်ပါလို့ ကိုယ်မပါ။
- ၃၀။ စိတ်ပင်ပန်းကိုယ်နွမ်း။
- ၃၁။ စိတ်ပေါက် စိတ်ရောက်။
- ၃၂။ စိတ်ပေါက် နဖူးခေါက်။
- ၃၃။ စိတ်ပျို ကိုယ်နု။
- ၃၄။ စိတ်ပျော်တဟာဟာ စိတ်မပျော်တစာစာ။
- ၃၅။ စိတ်ဗရချာ ကိုယ်ဆင်းရဲရာ။
- ၃၆။ စိတ်မကောင်း ကိုယ်ပြောင်း။
- ၃၇။ စိတ်မကောင်း ဗျာယထောင်း ရောဂါစုပေါင်း။
- ၃၈။ စိတ်ယင် (လျှင်)အမှားပင်။
- ၃၉။ စိတ်ရဲ့ ကိုယ်မချို။
- ၄၀။ စိတ်ရဲ့ ကိုယ်နွမ်း။
- ၄၁။ စိတ်ရဲ့ ကိုယ်ရဲ့။
- ၄၂။ စိတ်ရောက်တိုင်း ကိုယ်မရောက်။

- ၄၃။ စိတ်လားရာကိုယ်ပါ။
- ၄၄။ စိတ်လားရာကိုယ်ပါ ခက်တေကာ။
- ၄၅။ စိတ်လိုသို့လိုက် လူငမိုက်။
- ၄၆။ စိတ်ဟိတိုင်း ကိုယ်မပါ ကိုယ်ပါတိုင်း စိတ်မဟိ။
- ၄၇။ စိတ်ဟိတိုင်း မလိုက်နိုင်။
- ၄၈။ စိတ်အလိုလိုက် အမိုက်ဖြစ်။

**စံ**

- ၁။ စံရိုးကိုဆင်နင်းလို့ တိုးမပြား။
- ၂။ စံရိုးပြင်မှာ ကြွက်သျှပြီးယောင်။
- ၃။ စံရိုးလောက်ပင် ဇောက်မနက်။

**စန်**

- ၁။ စန္ဒကူးမှာ အနှစ်ပြည့်၊ ဇကန်းမှာ အဆီမဲ့။

**စမ်း**

- ၁။ စမ်းဖိစမ်းဖတ်။

**စိန်**

- ၁။ စိန်နားငေါင်းရောင်နန့် ပါးပြောင် (နားပြောင်)။

**စိန်း**

- ၁။ စိန်းသီးလက်ရွတ် ကြံမတတ်။

**စုံ**

- ၁။ စုံကျ - ကျ၊ မကျ - ကျ။
- ၂။ စုံစမ်းဆင်ခြင် မှားမဝင်။

**စုန်**

- ၁။ စုန်စုန်၊ ဆန်ဆန်။

**စုန်း**

- ၁။ စုန်းကျ - ကျလို့။  
(စုန်းနတ်ယောင်ယောင်၊ မှော်ယောင်ယောင်နှင့် ချိုသာစကားပြောသူများကို သတိထား)
- ၂။ စုန်းဖမ်း ငန်းဖမ်း။
- ၃။ စုန်းဖမ်း - ဖမ်းရို့။

**စွာ**

- ၁။ စွာကပိတ်မှ စိတ်ကပေါ်။
- ၂။ စွာတခွန်း ဂေါင်းတခွန်း။
- ၃။ စွာတခွန်း ပစတခွန်း။
- ၄။ စွာထိုင်ရာ တင်ပါးပါ။
- ၅။ စွာရွကာ မွာရွကာ။
- ၆။ စွာလုံကေ ဂေါင်းမလုံ၊ ဂေါင်းလုံကေ စွာမလုံ။
- ၇။ စွာအိုမငြိမ် တင်ပါးကြီး။

**စွဲ**

- ၁။ စွဲလမ်းမှုကြောင့် ဘေးဒဏ်ထောင်း။

# စွတ်

၁။ စွတ်ကေထ သို့ကေထိုင်။

# စွန်

၁။ စွန်စားမှယောကျ်ား ခုန်မှဖား။

၂။ စွန်စားမှယောကျ်ား ခုန်မှဖား၊ တွန်မှကြက်ဖ။

# ဆ

## ဆ

- ၁။ ဆပြင်ဗလိနန့် အထင်မကြီးကေ။
- ၂။ ဆရာကောင်းတပည့် စာကောင်းတတ်။
- ၃။ ဆရာကောင်းတပည့် ပန်းကောင်းပန်။
- ၄။ ဆရာကောင်းတပည့် အနှစ်ပြည့်။
- ၅။ ဆရာကောင်းထံ နည်းမခံ ဂုဏ်မာန်ခတင်းတင်း။
- ၆။ ဆရာကိုပြန် အာခေါင်ကိုလှံစူး။
- ၇။ ဆရာချင်းတူကေလေ့ ပညာချင်းမတူ။
- ၈။ ဆရာ - ဆရာနန့်၊ လက်စသတ်တော့ ဗူးဆရာ။
- ၉။ ဆရာထက်က ဆရီလုပ်ချင်။
- ၁၀။ ဆရာမကောင်း တပည့်ကောင်း။
- ၁၁။ ဆရာမကောင်း တပည့်ကောင်း၊ သားသမီးမကောင်း မိဘဂေါင်း။
- ၁၂။ ဆရာမကောင်း တပည့်တကာ အပါယ်စာ။
- ၁၃။ ဆရာမပြ ငါးပိကင်ကို နည်းမရ။

- ၁၄။ ဆရာမပြ ငါးပိဖုတ်ခါ နည်းမကျ။
- ၁၅။ ဆရာမပြ နည်းမကျ။
- ၁၆။ ဆရာမပြ နည်းမရ။
- ၁၇။ ဆရာမသင် နည်းမမြင်။
- ၁၈။ ဆရာများ သားသီရေ။
- ၁၉။ ဆရာလည်းမဖြစ် တပည့်လည်း မဖြစ်။
- ၂၀။ ဆလားပေါ် - ပေါ်လို့။
- ၂၁။ ဆလားအိတ်မှာ ဆန်ဟိရေပိုင်။

# ဆား

- ၁။ ဆားတကျပ် သပုံတကျပ်။
- ၂။ ဆားတန်ပျားတန်။
- ၃။ ဆားနန့်ချင်သီး၊ ယမ်းနန့်မီး။
- ၄။ ဆားဖြူး ဖြူးရို့။
- ၅။ ဆားဖြန်း ဖြန်းရို့။
- ၆။ ဆားမပါငါး ပေါ့ပျက်ပျက်။
- ၇။ ဆားမပါ ပျားလည်းမချို။
- ၈။ ဆားမပါ အရသာကင်း။
- ၉။ ဆားမရ ရီမရ။
- ၁၀။ ဆားမြဲတွင်း ငါးတအိုးကုန်။
- ၁၁။ ဆားမြဲ မြဲရို့။

# ဆီ

- ၁။ ဆီကာလိပ်သောက်တိုင်း အထင်မကြီးကေ။
- ၂။ ဆီခြင် ရီခြင်။
- ၃။ ဆီတခါ ရီတလှည့်။
- ၄။ ဆီတခြား ရီတခြား။
- ၅။ ဆီနယ်ပျားခွပ် နွားသင်းခတ်။

- ၆။ ဆီနန့် ရီ။
- ၇။ ဆီနန့်ရီသျှောင် ကွာခြားယောင်။
- ၈။ ဆီပိုင် အပေါက်ရွာ။
- ၉။ ဆီဖြစ်ရီဖြစ်။
- ၁၀။ ဆီမီးပြောင်ပြောင် လတန်းဆောင်။
- ၁၁။ ဆီလောင် နှမ်းဖတ်။
- ၁၂။ ဆီဝယ်ရာလက်ဖားပါတိုင်း ခေါင်းဝယ်ရာလက်ဖားတောင်း။
- ၁၃။ ဆီသည်မ လက်ခတ်။

### ဆီး

- ၁။ ဆီးကိုချဉ်း အားမကိုးကေ့ ကိုယ်လည်းအားပြုဖို့လို။
- ၂။ ဆီးကိုလည်းတိုက် ကိုယ်လည်းညှစ်။
- ၃။ ဆီးကျမ်းဖတ်ရာ နားထောင်ပါ။ သူနာကောင်းနည်းနည်း (နိုးနိုး)
- ၄။ ဆီးစား ကွမ်းစား
- ၅။ ဆီးစွမ်းမစွမ်း သရဲကြမ်းမှသိ။
- ၆။ ဆီးဆရာကို လူနာကသင်။
- ၇။ ဆီးဆရာဆီးစမ်း တအိမ်လုံးလန် (သေ)။
- ၈။ ဆီးမှာနှုနာမျက် ကူးရခက်။
- ၉။ ဆီးလည်းအနာ၊ အနာလည်း ဆီး။
- ၁၀။ ဆီးလိပ်မှာ အတို၊ မယားမှာ အပျို။
- ၁၁။ ဆီးသမက မထောင်းထာ သူနာကမခံချို။
- ၁၂။ ဆီးသမကံ သူနာကံ။
- ၁၃။ ဆီးသမမှာ အို ဟူရားမှာပျို။

### ဆု

- ၁။ ဆုတောင်းမှ ပြည့်၊ စုဆောင်းမှ ဟိ။

### ဆု

- ၁။ ဆုဆူပူပူ အပူကင်းပီးသောကအီး။
- ၂။ ဆုတတ်ကဆဲ တတ်တေ။
- ၃။ ဆုယောင်ကားစောင့်၊ နတ်ယောင်မစောင့်။
- ၄။ ဆူးငြောင့် ငါးစင်း လူခပင်း။

### ဆဲ

- ၁။ ဆဲချင်ဆီဆဲ မောင်မလေး။
- ၂။ ဆဲဖန်များ ကေ-ထုံ

### ဆယ်

- ၁။ ဆယ်ကန်ရီသောက်၊ ဆယ်ရွာရောက်။
- ၂။ ဆယ်ခွန်းပြောလို့ တခွန်းမထင်။
- ၃။ ဆယ်တောင်းကြလို့ တတောင်းမရ။
- ၄။ ဆယ်တောင်းထောင်းလို့ တတောင်းမရ။
- ၅။ ဆယ်မိဆယ်ဖြာ။
- ၆။ ဆယ်ရက်တိတိ စမ်းမတို့ (ဆားမတို့)
- ၇။ ဆယ်ရက်တိတိ စမ်းမတို့ ဆွဲတရက်ဖြား ဆားနန့်စား။

### ဆက်

- ၁။ ဆက်ဆံမကောင်း အပေါင်းမဆန့်။

### ဆင်

- ၁။ ဆင်က - ကစပ်၊ ဆိတ်သီတတ်။
- ၂။ ဆင်က ကြီစပ်၊ ဆိတ်သီတတ်။
- ၃။ ဆင်ကစပ်စွာ ဆိတ်မခံသာ။

- ၄။ ဆင်ကန်းတောတိုး။
- ၅။ ဆင်ကန်းတောတိုး ချောက်ကိုထိုး။
- ၆။ ဆင်ကန်းတောလား ချောက်ကမ်းပါး။
- ၇။ ဆင်ကိုဆင်ချင်းဖမ်း။
- ၈။ ဆင်ကိုဆင်နန်းချိုင်း။
- ၉။ ဆင်ကိုလူစီး။
- ၁၀။ ဆင်ကြီးတိုင်း မျက်စိမကြီး။
- ၁၁။ ဆင်ကြမ်းကကျိုး လူကြမ်းကမုန်း။
- ၁၂။ ဆင်ကြမ်းချွန်းနှိမ်။
- ၁၃။ ဆင်ချောင် ကြောင်ကျပ်။
- ၁၄။ ဆင်ခြံရာ ဆိတ်ခွါနုနုတိုင်း။
- ၁၅။ ဆင်ခြံရာမထင် ဆိတ်ခြံရာထင်။
- ၁၆။ ဆင်ခြံရာမှာ နှင်းပေါက်ကျ ကျလို့။
- ၁၇။ ဆင်စားမစားကျေ ဆိတ်စား - စား။
- ၁၈။ ဆင်စားလို့ မကုန်ဆိတ်စားလို့ကုန်။
- ၁၉။ ဆင်စီးတရာ မြင်းစီးတထောင်။
- ၂၀။ ဆင်စီးလို့ မြင်းရံ။
- ၂၁။ ဆင်စွယ်ကို ပြတ်တေဒါး ခရမ်းသီးမှာ စုတ်ဖွားဖွား။
- ၂၂။ ဆင်စွယ်မှန်ရိုး ပိုးမထိုး။
- ၂၃။ ဆင်တကောင်မစားလောက်၊ ကျားတစ်ကောင်လောက်။
- ၂၄။ ဆင်တဖက် ဆိတ်တဖက်။
- ၂၅။ ဆင်တဖက် မြင်းတဖက်။
- ၂၆။ ဆင်တဝင် မြင်းတပြီး (မြင်းတထွက်)။
- ၂၇။ ဆင်တိုင်းလည်းမလှ တတိုင်းလည်း မရ။
- ၂၈။ ဆင်နားရွက်ကို ဝက်တက်ယောင်။
- ၂၉။ ဆင်နှင်းလို့မသိ ဆိတ်နှင်းလို့သိ။
- ၃၀။ ဆင်နုနုဆိတ် ဆိတ်နုနုဆင်။
- ၃၁။ ဆင်နုနုဆိတ် နှိုင်းရေပိုင်။
- ၃၂။ ဆင်နှာမောင်းကို ခွီးမျှော်- မျှော်လို့။
- ၃၃။ ဆင်ပစပ်မှာ နှမ်းစိကျယောင်။

- ၃၄။ ဆင်ပေါက်ကြီးကို ဇီးစိနုနုပစ်ယောင်။
- ၃၅။ ဆင်ပေါင်ကြီးကို ယင်ကောင်လောက်မှတ်။
- ၃၆။ ဆင်ပေါင်ကြီးကို ချိပိုးရန်ရှာ၊ မျောက်မာန်ပါ။
- ၃၇။ ဆင်ပြောင်ကြီးမှာ ကိုယ်ကားလွတ် မတုံးကျပ်။
- ၃၈။ ဆင်ဖိုးတထောင် ကြောင်ဖိုးတသိန်း။
- ၃၉။ ဆင်ဖိုးထက် ချွန်းဖိုးကြီး။
- ၄၀။ ဆင်ဖိုးပိုင်လို့၊ ချွန်းဖိုးမပိုင်။
- ၄၁။ ဆင်ဖြူပေါင်ကျိုး ထီးဖြူညှိုး။
- ၄၂။ ဆင်ဖြူမျက်နှာ ဆင်မဲမကြည့်ဝံ့ (မကြည့်သာ)။
- ၄၃။ ဆင်ဗွေ၊ မြင်းဗွေ၊ ကျွဲနွားဗွေထက် နတ်ဗွေအမျိုးသာလို့ဆို။
- ၄၄။ ဆင်မှာချီးတုံး ပိုးမှာတောင်ကုန်း။
- ၄၅။ ဆင်မှာဆင်စာ ဆိတ်မှာဆိတ်စာ။
- ၄၆။ ဆင်မှာကျင်ငယ် ချီးပိုးမှာပင်လယ်။
- ၄၇။ ဆင်မှာလည်း ဆင်အား ဆိတ်မှာလည်း ဆိတ်အား။
- ၄၈။ ဆင်လာ- လာ၊ မြင်းလာ - လာ။
- ၄၉။ ဆင်လားကေ လမ်းမလို့။
- ၅၀။ ဆင်လား လမ်းဖြစ် (လမ်းထွင်)။
- ၅၁။ ဆင်လည်းသန်လွန်းရေ၊ မြင်းလည်းယင်လွန်းရေ။
- ၅၂။ ဆင်လည်းသန်လွန်းရေ၊ မြင်းလည်းယင်လွန်းရေ ဆိတ်မှကောင်းရေ။
- ၅၃။ ဆင်လိုက်မှ ကျမို့နုရှာ။
- ၅၄။ ဆင်သီကို ဆိတ်ရိနုနုဖုံး ရေပိုင်။
- ၅၅။ ဆင်အိပ်ရာမှာ ဆိတ်လာနှိုးယောင်။

**ဆင်း**

- ၁။ ဆင်းရဲကေ ငရဲနုနု ရန်မကင်း။
- ၂။ ဆင်းရဲကေ ဆွီမျိုးမတော်ချင်။
- ၃။ ဆင်းရဲကေ ရန်များရေ။
- ၄။ ဆင်းရဲကေ လူရာမဝင်။
- ၅။ ဆင်းရဲကေ လူမဟောက် ပုဇွန်ဖြူ ငါးမဟောက် (ဟုတ်)။



- ၆။ ဆင်းရဲကေ လင်မယားရန်ဖြစ်တေ။
- ၇။ ဆင်းရဲကေ ခိုးနိုးနိုး။
- ၈။ ဆင်းရဲချမ်းသာ အနားမှာ။
- ၉။ ဆင်းရဲချမ်းသာ အပြစ်သာ။
- ၁၀။ ဆင်းရဲတခါ ချမ်းသာတလှည့်။
- ၁၁။ ဆင်းရဲမတူ ချမ်းသာမမျှ ငါ့ဘဝ။
- ၁၂။ ဆင်းရဲများအပြစ်ပွား။
- ၁၃။ ဆင်းရဲလီ ရောဂါနှိပ်စက်လီ။
- ၁၄။ ဆင်းရဲသား လယ်လုပ်မိုဃ်းခေါင်ရေ။
- ၁၅။ ဆင်းရဲသားသီ စည်မတီး။
- ၁၆။ ဆင်းရဲသား လူပျင်း တန်မှာသုံးခါဖျား။
- ၁၇။ ဆင်းရဲသူလူမဟုတ် ပုဇွန်ဖြူငါးမဟုတ်။
- ၁၈။ ဆင်းရဲအတူ ချမ်းပူအမျှ။
- ၁၉။ ဆင်းရဲအားရ ကြွယ်ဝမနာလို။

### ဆိုင

- ၁။ ဆိုင်ရာဆိုင မပိုင်။

### ဆိုင်း

- ၁။ ဆိုင်းလည်းမကျ ဗုံလည်းမကျ။

### ဆောက်

- ၁။ ဆောက်ခတ်တရာ ဗောတူတချက်။
- ၂။ ဆောက်ဖြစ်မှ ကျောင်းတကာ။
- ၃။ ဆောင်တိုင်းအောင် ကြံတိုင်းမြောက်။

### ဆောင်း

- ၁။ ဆောင်းခါကျွန်ပြီး မီးလုံရာမှာ ဖမ်းလို့တို့။
- ၂။ ဆောင်းခါခူ ပူခါငဝက်။
- ၃။ ဆောင်းခါဆီးပိုင်။
- ၄။ ဆောင်းခါရီချိုး နှင်းတောတိုး၊ ပူခါမီးလုံ စောင်ကြီးချုံ။
- ၅။ ဆောင်းခါလူပျင်း တန်မှာသုံးခါဖျား။
- ၆။ ဆောင်းခါအိပ်မက် ကရောက်ကထောက်မက်။
- ၇။ ဆောင်းရာသီပြာသိုလ ဝါကြီးမမီးတဖွာ။

### ဆတ်

- ၁။ ဆတ်ကျရေ။
- ၂။ ဆတ်တစ်ကြောင်း ချီတစ်ကြောင်း။
- ၃။ ဆတ်မှာအပြိုင်ကြောင့် ဆုံးယှုံး။
- ၄။ ဆတ်မှာအပြိုင်ကြောင့်ဆုံးယှုံး ဖားမှာအသံကြောင့် သီဆုံး။  
(ဆတ်မှာအပြိုင်ကြောင့် ဆုံးယှုံး ဖားမှာအသံကြောင့် သီဆုံး၊ လူမှာအမျိုးကြောင့် ပျက်ပြုန်း)
- ၅။ ဆတ်လှီးရာမှာ ခွီးမျှော် - မျှော်ရို့။

### ဆဒ်

- ၁။ ဆဒ္ဒန်ဆင်ဖြူမျိုးမှန်ကေ ဆင်မဲဖွားရိုးမဟိ။

### ဆိတ်

- ၁။ ဆိတ်ကိုမြင်မှ ဆင်ကိုခလုတ်ခတ်တေ။
- ၂။ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်မဟိ။
- ၃။ ဆိတ်ချီးတရာ ဆင်ချီးတတုံး။
- ၄။ ဆိတ်ချိုင်ရေကြိုးနန့် ဆင်ကိုချိုင်လို့မရ။
- ၅။ ဆိတ်ခြံတရာ ဆင်ခြံတချောင်း။
- ၆။ ဆိတ်ဆိတ်သျှစားဆို ဆိတ်သားထည့်။
- ၇။ ဆိတ်ဆိတ်နီက တထောင်တန် ဆိတ်ဆိတ်မနီက အထောင်းခံ။
- ၈။ ဆိတ်ဆိတ်နီ စဆိတ်လား။

- ၉။ ဆိတ်တကြောင်း ဆင်တကြောင်း။
- ၁၀။ ဆိတ်တရာ ဆင်တကောင်။
- ၁၁။ ဆိတ်တရွှံ ကြိုးတရွှံ။
- ၁၂။ ဆိတ်ဖန်များ အနာဖြစ်။
- ၁၃။ ဆိတ်မသီခင် ဥကိုဖောက်။
- ၁၄။ ဆိတ်မသီခင် အရီနီး။
- ၁၅။ ဆိတ်မှာဆိတ်စာ၊ ဆင်မှာဆင်စာ။
- ၁၆။ ဆိတ်မှာဆိတ်အား ဆင်မှာဆင်အား။

### ဆုတ်

- ၁။ ဆုတ်ကေစူး၊ စားကေရူး၊ နမ်းကေမူး၊ ပဒိုင်းသီးပိုင်။

### ဆံ

- ၁။ ဆံကိုသာချ မာနမချ။
- ၂။ ဆံထုံးချ အမြိတ်နန့် စကားပြောအချိပ်နန့်။
- ၃။ ဆံထုံးတထောင် အဂေါင်းတလုံး။
- ၄။ ဆံထုံးထိပ်တင် လင်မရ။
- ၅။ ဆံထုံးလည်းထုံးရ ခေါင်းလည်းဖြိုးရ ပန်းလည်းပန်ရ။
- ၆။ ဆံပင်ဖြူသီမင်း တခွန်တိုင်ထူ။

### ဆန်

- ၁။ ဆန်ကောင်းမကောင်း ထောင်းမှသိ။
- ၂။ ဆန်ကောင်းမကောင်း ထောင်းမှသိ လူကောင်းမကောင်း ပေါင်းမှသိ။
- ၃။ ဆန်ကုန် ထမင်းကျွေး။
- ၄။ ဆန်ကုန် မြီလီး။
- ၅။ ဆန်စဉ်တိုင်း ကျမိန့်မလိုက်နိုင်။
- ၆။ ဆန်တစ်နန့် ထမင်းမဖြစ်။

- ၇။ ဆန်ထမင်း ဆားဟင်းနက်။
- ၈။ ဆန်နစ်ကြိတ်စရာမဟိ လူကိုကြီးအတိ။
- ၉။ ဆန်နန့်ထင်း မီးနန့်ရီ။
- ၁၀။ ဆန်ပုတ်မှာ ကြွက်သျှကျ- ကျလို့။
- ၁၁။ ဆန်ဖိုးထက် ရီဖိုးကြီး။
- ၁၂။ ဆန်ဖြူဆန်နီထောင်းမှသိရေ လူကောင်းမကောင်း ပေါင်းကြည့်မှသိရေ။
- ၁၃။ ဆန်မဟိ ငွီသာအရင်း။
- ၁၄။ ဆန်မဟိပဲ ကျီဆောက်။
- ၁၅။ ဆန်မဟိပဲ ပုတ်ကြီး။
- ၁၆။ ဆန်မဟိပဲ ပုတ်ကြီး ဝန်မဟိပဲ အထုပ်ကြီး။
- ၁၇။ ဆန်မဟိ အစားကြီး။
- ၁၈။ ဆန်မဟိ အစားကြီး ငွီမဟိ အသုံးကြီး။
- ၁၉။ ဆန်မှာလည်း မဝင် စပါးလည်း မဝင်။
- ၂၀။ ဆန်ရီစပါး ဝပြောထို့- ပြည်ညောင်တီ။
- ၂၁။ ဆန်ရင်း နာနာဖွတ်။
- ၂၂။ ဆန်လည်းမဖြစ် စပါးလည်း မဖြစ်။
- ၂၃။ ဆန်အောက်နန့် ငါးခြောက်။
- ၂၄။ ဆန်အောက်လို့ ဆွမ်းလောင်း။

### ဆန်း

- ၁။ ဆန်းတိုင်းမလှ ရိုးတိုင်းမအ။
- ၂။ ဆန်းရာဆန်းစီ မအောက်စီကျေ။
- ၃။ ဆန်းလျှင်တချက် ရိုးလျှင်တသက်

### ဆုံး

- ၁။ ဆုံးစမမြင် ကြောင်းလမ်းသွင်။
- ၂။ ဆုံးစမမြင် ပင်လယ်ပြင်။
- ၃။ ဆုံးစမမြင် အာကာပြင်။

- ၄။ ဆုံးမ ခဲခက် ကြံစဲ ပျက်။
- ၅။ ဆုံးမ - မခံ လူငကြိ။
- ၆။ ဆုံးမ - မနိုင် ပျက်ချော်တိုင်။

### ဆို

- ၁။ ဆိုခဲ စီ၊ မြစီ၊ ဆိုလွယ်စီ၊ ပြေခဲစီ။
- ၂။ ဆိုမည်ယောင်ယောင်နန့်ဖုံး ငိုမည်ယောင်ယောင်နန့်ပြုံး။
- ၃။ ဆိုသာဆို မပိုကေ ငိုသာငို မျက်ရည်မစိုကေ။

### ဆို

- ၁။ ဆို့ဖန်များ နုတ်ခမ်းရဲ။
- ၂။ ဆို့မနိုင် ဖာမရ။

### ဆို

- ၁။ ဆိုးကေပစ် ကောင်းကေလိုက်။
- ၂။ ဆိုးကေလေ့ မောင်ချစ်သူ ကောင်းကေလေ့ မောင်ချစ်သူ။
- ၃။ ဆိုးကေသတ် ရိုးကေငတ်။
- ၄။ ဆိုးကောင်းမသိ လူငတိ။
- ၅။ ဆိုးဆိုးကောင်းကောင်း သီယောင်ပေါင်း။
- ၆။ ဆိုးတခါ ကောင်းတလှည့်။
- ၇။ ဆိုးတူ ကောင်းဖက်။
- ၈။ ဆိုးဖွယ်ကောင်းဖွယ် ဤနှစ်ထွေကို ဉာဏ်ဝယ်စူးချ ပဏ္ဍိတ။
- ၉။ ဆိုးလွန်းက ထောင်ကျ ရိုးလွန်းက အ
- ၁၀။ ဆိုးလွန်းကထောင်ကျ ရိုးလွန်းက မရ။
- ၁၁။ ဆိုးလျှင်ခံ ကောင်းလျှင်စံ။
- ၁၂။ ဆိုးလျှင်ပစ် ကောင်းလျှင်လိုက်။

### ဆွဲ

- ၁။ ဆွဲချင်းချုံ့မှလုံ မျိုးချင်းထပ်မှ မြတ်။
- ၂။ ဆွဲ - ဆွဲချင်းထပ်၊ မျိုး - မျိုးချင်းစပ်။
- ၃။ ဆွဲတရာ မျိုးတသောင်း။
- ၄။ ဆွဲမျိုးချင်းရန်တို့ တသက်နန့်မမိန့်။
- ၅။ ဆွဲမျိုးလင် ကြင်နာသတ်၊ အပြင်လင် ငင်ကာသတ်။
- ၆။ ဆွဲမျိုးသားချင်း မစိမ်းကားရ။

### ဆွဲ

- ၁။ ဆွဲကောင်းတိုင်းဆွဲ ပြုရုံသာ။

### ဆွမ်း

- ၁။ ဆွမ်းခံနီယင့် ငှက်သင့်။
- ၂။ ဆွမ်းဆန်တဲ ကြွက်ချီးကျ။
- ၃။ ဆွမ်းတစ်အုပ်နန့် ဘုရားပေါင်းရန်တိုက်။
- ၄။ ဆွမ်းတစ်အုပ်နန့် ဘုရားစုံဖူး။
- ၅။ ဆွမ်းတင်လည်းမမို့ ဆွမ်းကြွင်းလည်းမမို့။
- ၆။ ဆွမ်းတင်လည်းမမို့ ဆွမ်းဆုတ်လည်း မမို့။

ဇ

ဇ

- ၁။ ဇကာ ကျယ်ရေ။
- ၂။ ဇကန်းဂေါင်းဖြူခါယူ။
- ၃။ ဇကန်းတရွှိကြား ဗျိုင်းနားရေပိုင်။
- ၄။ ဇကန်းပိုင်အာရို့စား။
- ၅။ ဇကန်းပိုင် အာရို့စား ခွီးပိုင်ဝတ် လို့မစားကေ။
- ၆။ ဇကန်းမျက်စိ စွန်မျက်စိ။
- ၇။ ဇကန်းလည်းအာအာ၊ ခဲးဝါလည်း ဝါဝါ၊ ပြည်ရွာသာလှမြို့စည် (ဝါဝါမြည်သံ)
- ၈။ ဇကန်းအာ မကြာစီကေ ချီဖားဟောက် မကြောက်လီကေ။
- ၉။ ဇရက်သိုက်မှာ ကြောင်လာကျယောင်။
- ၁၀။ ဇရက်အိုး ပြို - ပြိုရို့။
- ၁၁။ ဇရပ်နန်းမီးသွီး တံတားနန်းချီး။
- ၁၂။ ဇဝဲး ဇဝါမရ။

၁၃။ ဇဝဲး မရ၊ ဇဝါ မရ။

ဇာ

- ၁။ ဇာ- ဇာ - ဇာနန့် ဇာလည်းမဟုတ် ညာလည်းမဟုတ်။
- ၂။ ဇာတိ - ဇာတိ မျိုးရိုးဇာတိ လူမြင်တိုင်း မသိ။
- ၃။ ဇာတိတလုံး အခက်ဆုံး။
- ၄။ ဇာတိတလုံး အမြတ်ဆုံး။
- ၅။ ဇာတိတလုံး အမှန်သုံး။
- ၆။ ဇာတိမမှန် မျိုးမသန်။
- ၇။ ဇာတိမာန် ခက်ထန်မှ မင်းမျိုးမှန် (မျိုးရိုးမှန်)
- ၈။ ဇာတိမျိုးမှန် အဖိုးတန်။
- ၉။ ဇာတိမျိုးမှန် အောက်ကျမခံ။
- ၁၀။ ဇာတိမှန်- မမှန် အမူအကျင့်ကိုကြည့်။
- ၁၁။ ဇာတိကို ယောင်ယမ်းမှသိ။
- ၁၂။ ဇာတိအနာ လှကြာမိမှာ ဝမ်းထဲပါ။
- ၁၃။ ဇာတိအနာ ဝမ်းထဲပါ။
- ၁၄။ ဇာတိအနာ ဝမ်းထဲပါ ဗိန္နောကုလို့ မရပါ။
- ၁၅။ ဇာပတိသျှစ်သောင်း ရှိကံကြောင်း။
- ၁၆။ ဇာပင် လာလီ ငါမထီ။
- ၁၇။ ဇာလောက်ပင်ကြီး ငွီထုပ်နန့်ဖိ- ပိပြား။
- ၁၈။ ဇာအရုပ်နန့် ငါးဖုတ်ကြပ်စင် တင်ဖို့ရောင်။

ဇာ

- ၁။ ဇိခိုးနန့် ရှိခိုး တချက်တည်း။
- ၂။ ဇိတင်နန့် ဦးတင်တူတူပင်။



### ဇီး

- ၁။ ဇီးကိုခွတ် မယားကိုသတ်။
- ၂။ ဇီးချောင်းရီနန့် မြစ်ရီမရော။
- ၃။ ဇီးစိကို ထန်းသီးလုပ်။

### ဇက်

- ၁။ ဇက်ကိုကိုင် ပြီးနိုင်လွတ်ခဲ။
- ၂။ ဇက်ကြိုးနန့်မြင်း မျှင်ကြိုးနန့်ကျွဲ။

### ဇောက်

- ၁။ ဇောက်ဆိုကေ ဂျောက်။
- ၂။ ဇောက်ဝင်လီ နက်လီ။
- ၃။ ဇောက်ဝင်လီနက်လီ နက်လီဇောက်ဝင်လီ။

### ဇောင်

- ၁။ ဇောင်ဆိုကေ - ဒန်း၊ ဒန်းဆိုကေ - ဇောင်။
- ၂။ ဇောင်ပင်လား - ဇောင်ပင်လားနန့် ဇောင်းလည်းမဟုတ် ပြက်လည်းမဟုတ်။

### ဇောင်း

- ၁။ ဇောင်းလည်းမဖြစ်၊ ဒန်းလည်း မဖြစ်။
- ၂။ ဇောင်းထက်လီ ပြတ်လီ။

### ဇာတ်

- ၁။ ဇာတ်ကတော့တမတ်ရ လင်းကွင်းနင်းမိတော့ တဆယ်လျော်ရ။
- ၂။ ဇာတ်ချင်းမတူကေလေ့ မေတ္တာသာပဓာန။



- ၃။ ဇာတ်ချင်းမတူ မကြည်ဖြူ။
- ၄။ ဇာတ်ချင်းမတူ အလိုတူ။
- ၅။ ဇာတ်တူသားစား ပျက်ပြားရ။
- ၆။ ဇာတ်မတူ အမှုကွဲပြား။
- ၇။ ဇာတ်မှာလူပျက်၊ အိမ်မှာကြက်နက်၊ ကြမ်းမှာအကွပ်။
- ၈။ ဇာတ်သမ ပစ၊ အရူးပစ၊ အသျှေပစ။
- ၉။ ဇာတ်သမ- မယား၊ နွဲသမပါး၊ ဖဲသမ (ဒဂီး)။

### ဇမ်

- ၁။ ဇမ္ဗုဒိတ်ကျွန်း နိမိတ်ထွန်း။
- ၂။ ဇမ္ဗုမှာ တလူမပေါ်။
- ၃။ ဇမ္ဗုမှာယှား ငါတကား။
- ၄။ ဇမ္ဗုရစ်ရွှီစင် မင်းသုံးဝင်။

### ဇွဲ

- ၁။ ဇွဲကောင်းမှ အောင်ပွဲရ။
- ၂။ ဇွဲသန်မှ အောင်လံရ။

### ဇွန်း

- ၁။ ဇွန်းကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ။

- ၉။ စိုးစာ နှာစာ၊ အဘကြီးမှာ အထုပ်ပါ။
- ၁၀။ စိုးတင်စပါး အဖျင်းများ။
- ၁၁။ စိုးပွဲမှာ ငမဲ့သိုက်။
- ၁၂။ စိုးပွဲမှာ လူမဲ့သိုက်။
- ၁၃။ စိုးမှာစကား အိမ်မှာမယားကိုတောင် မပြောရ။
- ၁၄။ စိုးရောင်းစား မုသားပါ။
- ၁၅။ စိုးသင့်မှ ကုန်စွန့်ရေ။
- ၁၆။ စိုးသုံးနှာသုံး။

### ဈာန်

- ၁။ ဈာန်ကစပ်ကြူး ဈာန်ကြိုးပြတ်၊ ကန်းမနုန်ရတတ်။

## ဈ

## ည

### ဈာ

- ၁။ ဈာပန ပြာကျမှ ပြန်တော့မည်။

### ဈိုး

- ၁။ ဈိုးကိုကြည့်လို့ ပါးပါးလှီး။
- ၂။ ဈိုးချင်းတူ ဦးသူယူ။
- ၃။ ဈိုးစကားဈိုးမှာ အိမ်စကားအိမ်မှာ။
- ၄။ ဈိုးစကားမှာ မုသားပါ။
- ၅။ ဈိုးစကားမှာ အမှားပါ။
- ၆။ ဈိုးစကား အတည်မဟိ။
- ၇။ ဈိုးစကား အိမ်မှာမယား - မပြောရ။
- ၈။ ဈိုးစာ နှာစာ။

### ည

- ၁။ ညကလည်းကောင်း၊ လကလည်းကောင်း၊ ပုံကောင်းတစ်ခု ပြောပြပါ။
- ၂။ ညဇာလည်း မလာကေ၊ အပူလည်း မရှာကေ။
- ၃။ ညပြောအောက်၊ နိန့်ပြောနောက်။
- ၄။ ညဦးက ငိုရေလူလည်း ကျွဲတမ၊ မိုးသောက် ငိုရေလူလည်း ကျွဲတမ။

### ညာ

- ၁။ ညာစား ဝါးစား ။ (ညာစား၊ ပျာစား၊ ဝဝစား)
- ၂။ ညာစား သာပေါင်း။
- ၃။ ညာစားသာပေါင်း ။ ထိုလူများကို ယှောင်ကြည့်ကောင်း။
- ၄။ ညာနိုင်ကေ သမာဓိ၊ လိမ်နိုင်ကေ ပညာဟိ။
- ၅။ ညာလဲဘယ်ထောင် တက်တက်ပြောင်။



# ညီ

- ၁။ ညီညာထကြွလုပ်ဆောင်မှ အောင်မြင်ကြ။
- ၂။ ညီနန့်အည်းကို တရားဆို၊ အည်းကိုမျက်ရည်ယို။
- ၃။ ညီနန့်အည်းမတရားချ၊ အည်းမမျက်ရည်ကျ။
- ၄။ ညီမျှမှသမ။
- ၅။ ညီအည်းကိုနှစ်ဦး ပြီးဥပမာ။

# ညည့်

- ၁။ ညည့် ကိုကကြောင် နိန့်ကိုမောင်။
- ၂။ ညည့်ခါရီချိုး ကန်းကျင် ဆီအိုးနန့်မှား။
- ၃။ ညည့်နက်လီ တဆီမြဲလီ။
- ၄။ ညည့်နက်လီ တဆီရဲလီ။
- ၅။ ညည့်နက်သိုင်ခေါင် စဆီမျှောင်။
- ၆။ ညည့်ပြောအောက်ကြည့်၊ နိန့်ပြောနောက်ကြည့်။
- ၇။ ညည့်မိုက်သိုင်ခေါင် မှောင်မိုက်ထဲ တိမ်တိုက်ကဖုံး။
- ၈။ ညည့်မှောင်မသိ ကြက်မျက်စိ။
- ၉။ ညည့်ရှည် အိမ်မက်များ။
- ၁၀။ ညည့်အခါ လူအခြင်းကို မပြောရ။
- ၁၁။ ညည့်အိပ်တေခါ မီးမထွန်းပဲ မအိပ်ရာ။

# ညောင်

- ၁။ ညောင်ကပ်မျိုးရော တသဘော။
- ၂။ ညောင်စိလောက်လှူ၊ ညောင်ပင်ကြီးလောက်ရ။
- ၃။ ညောင်ညောင်မြည် ကြောင်မှန်းသိ။
- ၄။ ညောင်ပင်ကို မနိုင်၊ ပုထိုးကို ဖျက်။
- ၅။ ညောင်ပင်ကြီးလှူ၊ ညောင်စိလောက်မရ။
- ၆။ ညောင်ပင်ကြီးအောက် ညောင်ပင်သျှေမပေါက်။

- ၇။ ညောင်ပွင့်ရေခါယူ။
- ၈။ ညောင်မြစ်ကိုတူး ပုသင်ဥပေါ်။

# ဉာဏ်

- ၁။ ဉာဏ်ပညာချုပ် ခြွန်းနယ်အုပ်သို့။
- ၂။ ဉာဏ်မွဲကင်းထူး မိုက်သောသူ အတူမပေါင်းရ။

# ညှာ

- ၁။ ညှာထီးငါး ကြောင်စား။
- ၂။ ညှာထားငါး လောက်သောသော။

# ညွတ်

- ၁။ ညွတ်ကိုမမြင် အစာကိုသာမြင်။

# ၄

# ၄

- ၁။ ၄ါနခြားမှု၊ ကိုယ့်အိမ်သူလည်း၊ အမှု ကွဲပြတ်၊ ကျင့်ဖောက်တတ်။
- ၂။ ၄ါန- ၄ါန ကောသလ္လ။

တ

တ

- ၁။ တကာ ငါဆိုတိုင်း။
- ၂။ တကာပါးကဆိုကေ နာပါရေဆာပါရေ ဘုန်းကြီးပါးကဆိုကေ စားလိုက်သောက်လိုက်
- ၃။ တဆတ်ဆတ်ခြင်ခတ်မောင်ယေ၊ ခပ်ဖန်များကေ အိုးပြည့်ရေ။
- ၄။ တဏှာကင်းပြောင် ခေမာသောင်။
- ၅။ တဏှာကိုအဖော်လုပ်၊ သံသရာစုပ်စုပ်မြုပ်။
- ၆။ တဏှာနုနုတူဘိ မြစ်မဟိ။
- ၇။ တဏှာပေမ ချစ်သမျှ မီးမျှမကပူ။
- ၈။ တဏှာမြစ်မ ပင်လယ်ဝ။
- ၉။ တဏှာမှာ မျက်စိမဟိ။
- ၁၀။ တဏှာရမက် လူကိုဖျက်။
- ၁၁။ တဏှာလွန် ကျွန်ဖြစ်တေ။
- ၁၂။ တဏှာသည် အကန်းနုနုတူ။
- ၁၃။ တဏှာသန် ပူပန်ရ။
- ၁၄။ တဏှာအလိုသို့လိုက် အမှိုက်ဖြစ်။
- ၁၅။ တတိုင်းလည်းမရ ဆင်တိုင်းလည်း မလှ။
- ၁၆။ တပည့်မကောင်း ဆရာဂေါင်း။
- ၁၇။ တပည့်မကောင်း ဆရာကောင်း၊ သားသမီးမကောင်း မိဖဂေါင်း (ခေါင်း)။
- ၁၈။ တပည့်မလိမ္မာ ဆရာသီတင်းမသုံးသာ။

- ၁၉။ တပည့်လိမ္မာ ဆရာအာပတ်လွတ်။
- ၂၀။ တပည့်ရှာ ဆရာနုနုတို့။
- ၂၁။ တပေါင်နီ တစ်ရွှီခန်း။
- ၂၂။ တပေါင်၊ နီဒါန်း၊ ကိန်းအခန်း။
- ၂၃။ တပေါင်းတန်ခူး တောင်လီမြူး။
- ၂၄။ တပေါင်းတန်ခူး မြူဖုံဖုံ။
- ၂၅။ တပေါင်းတန်ခူး လီပွိုမြူး (မိုးသက်ကြူး)။
- ၂၆။ တပေါင်းတန်ခူး လီဟူးဟူး။
- ၂၇။ တပေါင်းရွက်ကျင် ရွက်နုဆင်။
- ၂၈။ တပေါင်းလ လီပွို ထွားထွားကြီ။
- ၂၉။ တပွိုတွဲ တပေါင်း ပြာမှုန့်ဆောင်း။
- ၃၀။ တပွိုတွဲ တပေါင်း မြူထောင်းထောင်း။
- ၃၁။ တမာစကားမပြောကြားနှင့် နဝံပီယံပြောဆိုရန်။
- ၃၂။ တမာ- တမာခါးတမာ၊ တမာပင်က ဇာတိပြု။
- ၃၃။ တမာသကာထည့်လည်း မချို။
- ၃၄။ တမန်းကောင်းကေပျောင်း လူကောင်းကေ ပေါင်း။
- ၃၅။ တမန်းတပြည် ညွှန်တစ်ပြည်။
- ၃၆။ တရားကိုစောင့်ပြီးမှ တရားကပြန်စောင့်။
- ၃၇။ တရားကိုရှာ အချက်ကိုဖျက်။
- ၃၈။ တရားကိုရှာ အချက်ကိုခွါ။
- ၃၉။ တရားကို နတ်စောင့်။
- ၄၀။ တရားကိုလိုက် တဏှာကိုပစ်။
- ၄၁။ တရားကျင့်တတ် သူတော်မြတ်။
- ၄၂။ တရားကြူးကေမဲ့၊ အစားကြူးကေ ဘေး။
- ၄၃။ တရားဆုံးဖြတ် ဓမ္မသတ်။
- ၄၄။ တရားတတ်ဖြောင့်ခဲသည် စကားတတ်စောင့်ခဲသည်။
- ၄၅။ တရားနာခိုက် ပီတိဖြစ်။
- ၄၆။ တရားနုနုလွဲ၊ အပါယ်ငရဲဆွဲ။
- ၄၇။ တရားဖက်လိုက် ဘုရားကြိုက်။
- ၄၈။ တရားမတတ် ရုံးကိုကပ်၊ စကားမတတ် ထုံးကိုမှတ်။

- ၄၉။ တရားမှန် - နတ်လူသာစုခေါ်။
- ၅၀။ တရားလည်းနာရယောင်၊ အဆာလည်းပြေယောင်။
- ၅၁။ တရားဆိုသော်ရဲလှစေ၊ စကားဆိုသော် မြဲလှစေ။
- ၅၂။ တရားလွဲ နတ်လူလှည့်မကြည့်။
- ၅၃။ တရားသည် လူကိုမျက်နှာမလိုက်။
- ၅၄။ တရားဩဇာမြိုက်ရသာ၊ ချိန်ခါရှိခိုက် သောက်သုံးလိုက်။
- ၅၅။ တရုတ်နန်းကုလား။
- ၅၆။ တရုတ်နန်းကုလား ခါးမှပျက်ပြား။
- ၅၇။ တရုတ်နန်း ဝက်။
- ၅၈။ တရုတ်မျက်နှာ ဝက်မကြည့်သာ။
- ၅၉။ တရွှံ့ရွှံ့လား ဖန်များရောက်။
- ၆၀။ တလင်္ဂန္တီ စနီရန်ဖက် တခြက်ခြက်။
- ၆၁။ တလင်္ဂန္တီ စပါးကျီမှာထား။
- ၆၂။ တလင်္ဂန္တီ ရွာလီမိုးသက်ခုနှစ်ရက်။
- ၆၃။ တလင်္ဂန္တီ ပွားတလင်နီကြိုး။
- ၆၄။ တလင်းလည်းပွဲ ပုတ်လည်းဆွဲ။
- ၆၅။ တလှိုင်းကိုအကောက်၊ ကုလားကိုမီးပေါက်၊ ပျူကိုအမြောက်။
- ၆၆။ တလိန်တွက် ငှက်အမျိုး ကောင်းကင်ပြိုမှာစိုး။
- ၆၇။ တလိန်တွက် ငှက်အမျိုး အပင်မှာ မနားရိုး။
- ၆၈။ တဝဲလည်လည် လူငစွေ။

တံ

- ၁။ တံငါနားနီးကေ - တံငါ ၊ မုဆိုးနားနီးကေ - မုဆိုး။

တစ်

- ၁။ တစ်ကိုင်တည်း ငါးပိ။
- ၂။ တစ်ကောင်ရလည်း သမီးမေထွီး ချင်ထွီးစားမည်။
- ၃။ တစ်ကောင်ရလည်း အာစားဖို့ နှစ်ကောင်ရလည်း အာစားဖို့။

- ၄။ တစ်ကန်ကရီ တစ်ကန်မှာထည့်မပြည့်။
- ၅။ တစ်ကိုယ်ကောင်းကြံ အထီးကျန်။
- ၆။ တစ်ကျောင်းတဂါထာ တစ်ရွာတပုဒ်ဆန်း။
- ၇။ တစ်ကျောင်းတည်းနီ တစ်ရီတည်းသောက်။
- ၈။ တစ်ခါကောင်း ကောင်းနည်းနည်း (နိုးနိုး)။
- ၉။ တစ်ခါကျဖူးမှ သတိရရေ။
- ၁၀။ တစ်ခါခုန်ဖူး ရေနွား၊ ခါတိုင်းခုန်ရေ။
- ၁၁။ တစ်ခါခိုး ဆယ်ခါခိုးချင်။
- ၁၂။ တစ်ခါခိုးတစ်ခါတို့ ကံကအဆိုး။
- ၁၃။ တစ်ခါစား မလုပ်ရ၊ တသက်စာကြံ။
- ၁၄။ တစ်ခါစံ တစ်ခါခံ ရစမြဲ။
- ၁၅။ တစ်ခါ တစ်ခါနန်း။
- ၁၆။ တစ်ခါပီး တို့တိုင်းတောင်း။
- ၁၇။ တစ်ခါပြုဖူး သူ့ကျေးဇူး။
- ၁၈။ တစ်ခါပြော တသက်မှတ်ထား။
- ၁၉။ တစ်ခါမကောင်း ဆယ်ခါမကောင်း။
- ၂၀။ တစ်ခါမကျ သတိမရ။
- ၂၁။ တစ်ခါမပြောင့် ဆယ်ခါမပြောင့်။
- ၂၂။ တစ်ခါမပြန် အနာဂါမ်။
- ၂၃။ တစ်ခါမမိ တစ်ခါမိ။
- ၂၄။ တစ်ခါမယုံ ဆယ်ခါမယုံ။
- ၂၅။ တစ်ခါမသိ ဆယ်ခါမသိ။
- ၂၆။ တစ်ခါမသိ ဆယ်ခါသိ။
- ၂၇။ တစ်ခါမသိ ပျဉ်ဖိုးမသိ။
- ၂၈။ တစ်ခါရ ရေကြောင်းထင်၊ ရွာနားချောင်း၊ လမူးပိတ်၊ ချီးတုံးဝင်။
- ၂၉။ တစ်ခါလာအားနာ၊ နှစ်ခါလာ အားနာ။
- ၃၀။ တစ်ခါလိမ်- လိမ်သူအပြစ်၊ နှစ်ခါလိမ် လိမ်ခံသူအပြစ်။
- ၃၁။ တစ်ခါသိ ဆယ်ခါသိ။
- ၃၂။ တစ်ခါသိဘူးမှ ပျဉ်ဖိုးနားလည်။
- ၃၃။ တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်။

- ၃၄။ တစ်ချက်ကို တစ်သက်ယူ။
- ၃၅။ တစ်ချိန်းခွတ် နှစ်ချိန်းပြတ်။
- ၃၆။ တစ်ခြားလူထက် ကိုယ်လူညွှတ်။
- ၃၇။ တစ်ခြားလူထက် လူယုံခက်။
- ၃၈။ တစ်ခြုံကွယ်ဘိ တမယ်မိ။
- ၃၉။ တစ်ခွန်းစကား တစ်သက်ထား။
- ၄၀။ တစ်ခွန်းပြော နှစ်ခွန်းနားလည်။
- ၄၁။ တစ်စိကေဆို တစ်အိတ်ကေ။
- ၄၂။ တစ်စိကေဆို တသက်စာယူ။
- ၄၃။ တစ်စိကေဆို- တစ်စိကေနန့် အိတ်ပြည့်။
- ၄၄။ တစ်စိနောက်က တစ်စိလိုက် ဖြစ်ချင်စွာဖြစ်။
- ၄၅။ တစ်စက်တစ်စက် ကျဖန်များ အိုးပြည့်။
- ၄၆။ တစ်စက်တစ်စက် ယိုဖန်များ ကုန်။
- ၄၇။ တစ်ဖွန်းကိုရာမြင်ရေ တစ်အိုးကို မမြင်။
- ၄၈။ တစ်ဖွန်းယူခ တစ်ယောက်မ။
- ၄၉။ တစ်ညညှလုံးလှော်ရေလောင်း၊ ခုန်းတိုင်ကမလွတ်။
- ၅၀။ တစ်ညညှအိပ်ပျက် ဆယ်ညညှအိပ်မဝ။
- ၅၁။ တစ်တောင် တစ်ပြင်သန်း။
- ၅၂။ တစ်တောင်ပိး တစ်လံယူ။
- ၅၃။ တစ်တောင်ပြ တစ်လံမြင် ပညာသျှင်။
- ၅၄။ တစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်၊ နှစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်။
- ၅၅။ တစ်တန်၊ ကူး တိုးကိုကြောက် ဆယ်တန်ကူး တိုးနန့်တို့တတ်တေ။
- ၅၆။ တစ်တန်ကူးတိုး မြတ်ရာပို့။
- ၅၇။ တစ်တွင်းဝင် တစ်ကောင်ကြွက်။
- ၅၈။ တစ်ထည်ရ အလှပြိုင်ချင်။
- ၅၉။ တစ်ချက်ဆို တစ်သက်ယူ။
- ၆၀။ တစ်ချိန်းခွတ် နှစ်ချိန်းပြတ်။
- ၆၁။ တစ်ထည်ဝတ် ရှားရှား။
- ၆၂။ တစ်ထည်ဝတ်ရှားရှား၊ တစ်ထပ်စား ကားကား။
- ၆၃။ တစ်ထပ်ခွတ် နှစ်ထပ်ပြတ်။

- ၆၄။ တစ်ထောင်မြင် တစ်ရာစွန့်။
- ၆၅။ တစ်ထပ်စာကို တစ်သက်စာထင် ခွီးအမြင်။
- ၆၆။ တစ်ထပ်စားကားကား တစ်ထည်ဝတ်ရှားရှား။
- ၆၇။ တစ်ထွာပြ တလံမြင်။
- ၆၈။ တထွာမခွါ အပ်နဖားမှာ ခြည်မျှင်ပါယောင်။
- ၆၉။ တစ်နားဆို တစ်ဗွေလားမိန်း။
- ၇၀။ တစ်နား တစ်ဗွေ။
- ၇၁။ တစ်နားနန့် တစ်ဗွေ တစ်ချက်တည်း။
- ၇၂။ တစ်နို့တစ်ခါသီရမှာ။
- ၇၃။ တစ်နို့တစ်ခြား ရီနည်းငါး။
- ၇၄။ တစ်နို့တစ်နို့ ကာလရွှီ။
- ၇၅။ တစ်နို့တစ်ခြား သီဖက်နီး။
- ၇၆။ တစ်နို့ထက်တစ်နို့ သီရက်နန့်နီး။
- ၇၇။ တစ်နို့ထက်တစ်နို့ တရွှီရွှီနဲ့ အချိန်ကုန်။
- ၇၈။ တစ်နို့ယွင်းချွတ် တလမ္မတ်။
- ၇၉။ တစ်နို့လုံးကတဲ တိုက်တေကြက်မ ဥခါတစ်လုံးတည်း။
- ၈၀။ တစ်နှစ်လုံးစာသင်ရေ ကမုန်းခမုန်းမသိ။
- ၈၁။ တစ်နှစ်လုံးစာသင်ရေ ဇာမုန်းမသိ။
- ၈၂။ တစ်နွယ်ငင် တစ်ခြုံပါ။
- ၈၃။ တစ်ပူမှာ နှစ်ပူထပ်လောင်း။
- ၈၄။ တစ်ပူမှာနှစ်ပူလောင်း အကြောင်းကမလှ။
- ၈၅။ တစ်ပင်လဲမူ တစ်ပင်ထူ။
- ၈၆။ တစ်ပုတ်တည်းဆန် တစ်ရိုင်တည်းစပါး။
- ၈၇။ တစ်ဖိးကလွတ် နှစ်ဖိးထပ်။
- ၈၈။ တစ်ဖိးထက် နှစ်ဖိးမဟိ။
- ၈၉။ တစ်ဖက်ကမ်းပြို တစ်ဖက်ကမ်းဆန်း။
- ၉၀။ တစ်ဖောင်ဝါး တစ်လုံးနန့်ကန်။
- ၉၁။ တစ်ဖောင်ဝါး တစ်လုံးနန့်ကန် ကေလေ့အချည်းနီး။
- ၉၂။ တစ်မိုည်းလယ်ထွန် နွားထီးမှန်း နွားမမှန်းမသိ။
- ၉၃။ တစ်မိုည်းအောက်တွင် တစ်ယောက်မပေါ် ငါရာဇာ။

- ၉၄။ တစ်မြီတည်းနီ တစ်ရီတည်းသောက်။
- ၉၅။ တစ်မှုဖော် နှစ်မှုပေါ်။
- ၉၆။ တစ်ယောက်ကစပ် တစ်ရွာလုံးကို အမျိုးမှတ်။
- ၉၇။ တစ်ယောက်ကစပ် အသားကပ်။
- ၉၈။ တစ်ယောက်ကောင်းက တစ်ယောက်ဖျက်။
- ၉၉။ တစ်ယောက်ကောင်းက တစ်သောင်းပျက်။
- ၁၀၀။ တစ်ယောက်ကောင်းစား တစ်ယောက်မမြင်အား။
- ၁၀၁။ တစ်ယောက်ကောင်းစား တစ်ယောက်လား။
- ၁၀၂။ တစ်ယောက်ကံကို တစ်ယောက်မှီ။
- ၁၀၃။ တစ်ယောက်ကိုနှုန်း တစ်ရွာလုံး။
- ၁၀၄။ တစ်ယောက်ချမ်းသာ တစ်ယောက်မမြင်သာ။
- ၁၀၅။ တစ်ယောက်စကား တစ်ယောက်နား။
- ၁၀၆။ တစ်ယောက်စကား တစ်ရာနား။
- ၁၀၇။ တစ်ယောက်စကား၊ တစ်ရာနား၊ တစ်ရာစကား မင်းပါးကြား။
- ၁၀၈။ တစ်ယောက်စကား တစ်ရွာကြား။
- ၁၀၉။ တစ်ယောက်စား တစ်ယောက်ဝ။
- ၁၁၀။ တစ်ယောက်ဆက်ဆန် ဖောက်မပြန်ဘဲ အလွန်ခဲ။
- ၁၁၁။ တစ်ယောက်ဆင်း တစ်ယောက်တက်။
- ၁၁၂။ တစ်ယောက်တစ်ခါ တစ်အာနာ။
- ၁၁၃။ တစ်ယောက်တစ်ခါ တစ်အာနာ ပဲသတစ်ပြား အလကား။
- ၁၁၄။ တစ်ယောက်တစ်ချက် ကျောင်းသားလက်။
- ၁၁၅။ တစ်ယောက်တစ်ချက် သူသတ်လက်။
- ၁၁၆။ တစ်ယောက်တစ်နည်း ချင်းငထင်မှာ နောက်ဖင်လွဲ။
- ၁၁၇။ တစ်ယောက်တစ်ဦး ကျေးဇူးပြုကာ တစ်ဦးပြန်ခါ မမိန့်ရာ။
- ၁၁၈။ တစ်ယောက်တစ်ဦး ချစ်ဟန်ပြုလည်း၊ တစ်ဦးမှန်စွာ မယုံရာ။
- ၁၁၉။ တစ်ယောက်ထက် တစ်ယောက်သာ၊ လှကြာမှာတစ် ငါ့မှာနှစ်။
- ၁၂၀။ တစ်ယောက်ဖက် တစ်ယောက်အသာယူ မောင်လူမှာတစ် ငါ့မှာနှစ်။
- ၁၂၁။ တစ်ယောက်ဘုန်းကံကို တစ်ယောက်မသိ။
- ၁၂၂။ တစ်ယောက်ဘုန်းကို တစ်ယောက်မှီ။
- ၁၂၃။ တစ်ယောက်ဘုန်းသန် တစ်ယောက်လန်။

- ၁၂၄။ တစ်ယောက်မကောင်း တစ်သောင်းအပါယ်လား။
- ၁၂၅။ တစ်ယောက်မေတ္တာ တစ်ယောက်မှာ။
- ၁၂၆။ တစ်ရိုးနိုး လာနိုးနိုး။
- ၁၂၇။ တစ်ရိုးအိပ်ပျော် စက်တော်ခေါ် မောင်တော်လာနိုးနိုး။
- ၁၂၈။ တစ်ရက်ကုန် တစ်ရက်ဆုံး။
- ၁၂၉။ တစ်ရက်ကုန်သီခြင်းနန့် တစ်ရက်နီး။
- ၁၃၀။ တစ်ရက်တစ်ခြား ရီနန့်ငါး။
- ၁၃၁။ တစ်ရက်တစ်ထွာ မဟာမုနိ ဇာလောက်မဝီး။
- ၁၃၂။ တစ်ရက်တစ်ရက်နန့် လသာကုန် လာရုံမဟိ။
- ၁၃၃။ တစ်ရက်တစ်မျိုး အရိုးသျှင်မှာ တိုးသာတိုး။
- ၁၃၄။ တစ်ရက်သာကောင်း တစ်လကောင်းနှင့် လူပါးဝကာ လူယုတ်မာကို မပေါင်းရာ။
- ၁၃၅။ တစ်ရစ်တစ်ရစ် တက်ဖန်များ တောင်ထိပ်ရောက်။
- ၁၃၆။ တစ်ရစ်တစ်ရစ်နန့် အထစ်ကျွတ်။
- ၁၃၇။ တစ်ရိုင်တည်းစပါး တစ်ပုတ်တည်းဆန်။
- ၁၃၈။ တစ်ရွာကစပ် တစ်ပြည်လုံးကို အမျိုးမှတ်။
- ၁၃၉။ တစ်ရွာစကား တစ်ပြည်လုံးကြား။
- ၁၄၀။ တစ်ရွာတည်းနီ တစ်ရီတည်းသောက်။
- ၁၄၁။ တစ်ရွာမပြောင်း သူကောင်းမဖြစ်။
- ၁၄၂။ တစ်ရွာလား တစ်ကျီဆောက်။
- ၁၄၃။ တစ်ရွာလား တစ်အားထား။
- ၁၄၄။ တစ်ရွာသားတစ်မျိုးစီ၊ မက္ကလာဆောင်း တစ်စောင်းစီ။
- ၁၄၅။ တစ်ရွီတစ်ဖျင် တစ်စင်းတင်။
- ၁၄၆။ တစ်ရွန်းပေါ် နှစ်ရွန်းတင်။
- ၁၄၇။ တစ်လမှာသုံးခါ တစ်ခါဖျားဆယ်ရက်။
- ၁၄၈။ တစ်လီကျ- ကျလီပတ်စီ နှစ်လီကျ မခံစီကေ။
- ၁၄၉။ တစ်လင်သီ တစ်လင်မရ နဂါးမ။
- ၁၅၀။ တစ်လင်သီ တစ်လင်မရ ဟိန္ဒူမ။
- ၁၅၁။ တစ်လောင်းတက်အကွဲ တစ်လောင်းတက်အပေါက်။
- ၁၅၂။ တစ်လုပ်ကျွေးဖူး သူ့ကျေးဇူး။

- ၁၅၃။ တစ်လံပြလို တစ်တောင်မမြင် လူငတင်။
- ၁၅၄။ တစ်လုံးကိုရာမြင်ရေ တပြွတ်ကိုမမြင်။
- ၁၅၅။ တစ်လုံးကြောင့် တစ်ပြွတ်ကိုဆွတ်။
- ၁၅၆။ တစ်လုံးပြ နှစ်လုံးနားလည်။
- ၁၅၇။ တစ်လုံးပြ နှစ်လုံးမြင်။
- ၁၅၈။ တစ်လုံးပြလည်း ဆရာ နှစ်လုံးပြလည်း ဆရာ။
- ၁၅၉။ တစ်ဝဲလည်လည် ရဟတ်နှယ်။
- ၁၆၀။ တစ်ဝဲလည်လည် သံသရာနှယ်။
- ၁၆၁။ တစ်သားမိုး တစ်သွီးလှ။
- ၁၆၂။ တစ်သက်ကောင်းသူ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြူကို လွယ်ကူခဏရှာမရ။
- ၁၆၃။ တစ်သက်စာကို တစ်ထပ်စာထင် မြီးအမြင်။
- ၁၆၄။ တစ်သက်စာကို မမြင်၊ တစ်ထပ်စာကိုမြင်။
- ၁၆၅။ တစ်သက်နန့် ခြောက်လ။
- ၁၆၆။ တစ်သက်မသီ နှစ်သက်သီ။
- ၁၆၇။ တစ်သက်လုပ် တစ်ဆုပ်မစားရ။
- ၁၆၈။ တစ်သက်လုံးစားရေကွမ်း သမ္ဘရာတစ်ခြမ်း။
- ၁၆၉။ တစ်သက်လုံးဖုံးလာ ကုန်းခါမှ ပေါ်လာ။
- ၁၇၀။ တစ်သင်္ကြန်လွန်လီပတ်စီ တစ်ဝါကျွတ် စောင့်ရုံနီ။
- ၁၇၁။ တစ်သန်းတန် ဖွဲ့ခွဲဖြစ်။
- ၁၇၂။ တစ်သိန်းတန် ရွှီခွက်ထဲ ခွီးသီးဖြန်း။
- ၁၇၃။ တစ်ဦးကျေးဇူး၊ တစ်ဦးပြုက၊ တစ်ဦးပြန်ခါ၊ မမိန့်ရာ။
- ၁၇၄။ တစ်ဥစားလည်း ကြက်သွန်၊ နှစ်ဥစားလည်း ကြက်သွန်။
- ၁၇၅။ တစ်ဦးကျေးဇူး၊ တစ်ဦးပြုက တစ်ဦးပြန်ခါ မမိန့်ရာ။
- ၁၇၆။ တစ်အိမ်တည်းငွေ တစ်ခွက်တည်းငါး။
- ၁၇၇။ တစ်အိပ်ရာတည်းအိပ်၊ တစ်လက်ရာတည်း စား။

တာ

- ၁။ တာကိုလွန်လို့ ဒုတိယရေ။
- ၂။ တာမရွီး တို့မယှောင်။

- ၃။ တာရှည်ကေ နှောင့်နှေးရေ (ကြန့်ကြာရေ)။
- ၄။ တာရှည်ကေ ဗေါင်းစောက်တေ။
- ၅။ တာရှည်စားဖို့သွား အရိုးမများကေ (အရိုးမကိုက်ကေ)။
- ၆။ တာဝတီသာ ဖျာဆိုးကာ။
- ၇။ တားမနိုင် ဆီးမရ။

တိ

- ၁။ တိရစ္ဆာန်ကို မျက်နှာကြည့်ကေ ဂုဏ်ပရေ။
- ၂။ တိရစ္ဆာန်မှာ စားလျက်ပင် လူမှာကြံလျက်ပင်။
- ၃။ တိရစ္ဆာန်မှာစားလျက်သီ လူမှာကြံလျက်သီ။

တီ

- ၁။ တီကိုဆားနန့်တို့ရေပိုင်။

တီး

- ၁။ တီးဖန်များ ပန်းကျားမြည်။
- ၂။ တီးဖန်များ ပန်းကျားမြည်၊ ပြောဖန်များ စကားတည်။
- ၃။ တီးသမ္ပလည် လူသံစည်ကို ဝီးဝီးကြည်။

တု

- ၁။ တုတုခေါ်လာ စူးစူးတိုက်တိုက်။

တူ

- ၁။ တူနန့်ဝရိုး (လူကိုထားဘိ) နွားကိုတောင်မှ ထမ်းပိုးမတင်ရ။
- ၂။ တူမှရ ဖွတ်မှဖြူ။



- ၃။ တူယင့်မဟုတ် ဟုတ်ယင့်မတူ။
- ၄။ တူရာ- တူရာ ၊ ပေါင်းဖက်ပါ။

### တေး

- ၁။ တေးသွားမကိုက် စည်းမကိုက်။

### တည်

- ၁။ တည်ကြည်ကေ သမာဓိ၊ ကြံနိုင်ကေ ပညာဟိ။
- ၂။ တည်ထားရေဘုရား ဇာပင်နားနား။
- ၃။ တည်ပြီးဘုရား လင်းတနား။
- ၄။ တည်သောက်မွဲး လည်သောက်ကေမွဲး။

### တည့်

- ၁။ တည့်တည့်ပြောမှ အတန်ကျရေ။
- ၂။ တည့်တည့်ပြော လူနန်းမသင့်။

### တော

- ၁။ တောကောင်းဝဒေါင်း (ဥဒေါင်း)။
- ၂။ တောကောင်းဝါဒေါင်း၊ ကိုယ်ကောင်းသကောင်း။
- ၃။ တောကောင်းဝါဒေါင်း၊ ကိုယ်ကောင်းသကောင်း၊ ဝါးကောင်းတောင်း။
- ၄။ တောကြက်ကိုလို အိမ်ကြက်နန်းဖမ်း။
- ၅။ တောစကားတောမှာ ထား၊ ရွာစကားရွာမှာ ထား။
- ၆။ တောဆင်ပြောင် ယင်ကောင်လောက်မမှတ်။
- ၇။ တောထဲကဆီး သီဘေးကိုငြိမ်း၊ ကိုယ်ထဲက သွီး သီဘေးကို ပီး။
- ၈။ တောနက်လီ ကျားရဲလီ။
- ၉။ တောနက်လီ ဆင်ချီးတို့လီ။
- ၁၀။ တောမီးလောင် တောကြောင်လက်ခမောင်းခတ်။

- ၁၁။ တောမြင်တိုင်းမှာ ဆင်မဟိ၊ ရွာမြင်တိုင်းမှာ ပညာဟိ မဟိ။
- ၁၂။ တောမှာစကား တောမှာပျောက်။
- ၁၃။ တောမှာရောက်ကေ ဆင်နာမောင်း၊ အိမ်မှာရောက်ကေ လူသကောင်း။
- ၁၄။ တောမှာလည်လို့ ပွဲမှာပြ။
- ၁၅။ တောဝင် မရရေ- ခဲးဝါပိုင်။
- ၁၆။ တောသားကိုခြောက် ကုလားကို ငေါက်။
- ၁၇။ တောသားမြို့ရောက် ကရောက်ကထောက်။
- ၁၈။ တောသားရဲကေ ဆွဲထုတ်ရရေ။
- ၁၉။ တောသားရဲ မြို့သားထက်ကဲး။

### တောင်

- ၁။ တောင်အကြောင်းကို ယုန်သိ၊ ယုန်အကြောင်းကို တောသိ။

### တော်

- ၁။ တော်ကတော်ယင့် မလျှော်။
- ၂။ တော်စိတန်စိ သုံးတတ်စိ။
- ၃။ တော်စုတ်- စုတ်တေ။
- ၄။ တော်ရာတန်ရာ သုံးတတ်ပါ။
- ၅။ တော်ရာမှာမနီ လျှော်ရာမှာနီ။
- ၆။ တော်ရေဆို မျောက်ကပြ။
- ၇။ တော်သလင်းနီ ပုဇွန်သီ။
- ၈။ တော်သလင်းနီပူ ကျက်ကျက်ဆူ (ကျွတ်ကျွတ်ဆူ)။
- ၉။ တော်သလင်းမိုဗ်း ချီးပြွန်းထိုး။
- ၁၀။ တော်သလင်းလ ကန့်လန့်ဆီ။

### တက်

- ၁။ တက်စရိုကေ တက်ချင်ချင်။
- ၂။ တက်တုံးခါဆင် ဝင်တုံးခါစား။

- ၃။ တက်တုံးပျိုတုံး ကိုယ်တောင့်တုံး။
- ၄။ တက်ရွှိများရို့၊ ဂေါင်းရွှိမများ။

### တင်

- ၁။ တင်ခါဘုရား စားခါကြွက်။
- ၂။ တင်တစ်ခြား ဂေါင်းတစ်ခြား။
- ၃။ တင်တစ်ပြည် ဂေါင်းတစ်ပြည်။
- ၄။ တင်ထားရေထီး မြိုကြီးမကျစီကေ။
- ၅။ တင်လုံးရေ ခွီးခေါ်ရေ ဒါးသွီးရေနန့်ပင် အချိန်ကုန်ရေ။

### တင်း

- ၁။ တင်းရေကြိုးပြတ်တေ။

### တိုင်း

- ၁။ တိုင်းကိုလည်လို့ ပြည်ကိုပတ်။
- ၂။ တိုင်းပြည်ဆူပွက် ပြည်လုံးညွှက်။
- ၃။ တိုင်းပြည်ဆူ မင်းပူစမြဲ။
- ၄။ တိုင်းပြည်ပျက် ဘုန်းကြီးနန့် ခွီးအယင်ငတ်။
- ၅။ တိုင်းပြည်သခင် ပြည်သျှင်မင်းသာ ပခါန။
- ၆။ တိုင်းပြည်အတွက် စဉ်းစားလည်းအရူး၊ မစဉ်းစားလည်း အရူး။
- ၇။ တိုင်းပြည်အလိုက် ငါ့ကျောက်ဆစ်။
- ၈။ တိုင်းပြည်အလိုက် အမိုက်မဆိုသာ။

### တောက်

- ၁။ တောက်ကျာဆောင်းကေ ဗင်္ဂလီ မြီမှာနီ ကုလားမျိုး။
- ၂။ တောက်တဲးဆိုလို့ပင် လိပ်လားဖွတ်လား။

- ၃။ တောက်တေမီးကို ရီနန့် ဆွတ်တေပိုင်။
- ၄။ တောက်တေမီး ရဲးရဲးညီး။

### တောင်

- ၁။ တောင်ကဆတ်ဖား မြောက်ကိုလားသော်၊ ကျားမင်းအစာ ဖြစ်တော့ရာအံ့။
- ၂။ တောင်ကိုပြင်းပြင်း မတက်ရ။
- ၃။ တောင်ကိုပြင်းပြင်း မတက်ရ၊ စကားကို ကြမ်းကြမ်းမပြောရ။
- ၄။ တောင်ကိုလွန်လို့ မိုယမ်းကိုယုံ။
- ၅။ တောင်ကြီးဖဝါးအောက် လှိုင်းကြီးလှိုအောက်။
- ၆။ တောင်ကြီးထဲမှာ တောင်သွေခို။
- ၇။ တောင်စဉ်ကမ်းရောက်။
- ၈။ တောင်စဉ်ကမ်းရောက် ကရောက်ကထောက်။
- ၉။ တောင်စဉ်ရွှီတွက်မရ။
- ၁၀။ တောင်ဆိုကေ မြောက်၊ မြောက်ဆိုကေ တောင်။
- ၁၁။ တောင်တက်ဝါးရစ်၊ မြစ်ဆင်းငါးရစ်။
- ၁၂။ တောင်ထက်ကမီးဖွာ တောင်အောက်ကမီးလှုံ။
- ၁၃။ တောင်ထိုးရိကျ တစ်ဆယ်ကြီကေငါးတောင်းရ။
- ၁၄။ တောင်ပို့ထက်ခြေပို့မြင့်။
- ၁၅။ တောင်ပို့မဟိလို့ ကြက်ချီးစုမြင့်။
- ၁၆။ တောင်ပို့မို့နန့်ခေါ် (ခို)သားနန့်။
- ၁၇။ တောင်ပြိုရာ မြက်ပါ။
- ၁၈။ တောင်မကျ မြောက်မကျ။
- ၁၉။ တောင်မရောက် မြောက်မရောက်။
- ၂၀။ တောင်မြင်တိုင်း စန္ဒကူးနဲ့သာမဟိ။
- ၂၁။ တောင်မှာတောင် ချောက်မှာချောက်။
- ၂၂။ တောင်မှာလည်းမကျ မြောက်မှာလည်း မကျ။
- ၂၃။ တောင်လီလာမိုးပါရေ မြောက်လီလာမိုးလန်ရေ။
- ၂၄။ တောင်အောက်ကကျောက်တုံး တောင်ထက်သို့တင်။
- ၂၅။ တောင်အောက်ကတမ်းခွန် တောင်ထက်သို့တင်။



### တောင်း

- ၁။ တောင်းကျဉ်ထိုးစွာကိုရာသီရေ လူဆိုးစွာကို မသိ။
- ၂။ တောင်းဆိုးတုံးဆိုး ပစ်ရိုးထုံးဟိ လောကအားလုံးသားသမီးကို မုန်းရိုးထုံးမဟိ။
- ၃။ တောင်းကေကားမုန်း ပီးကေဆုံး။
- ၄။ တောင်းဆိုးတုံးဆိုးအလိုရှိခါ သုံးစရာ။
- ၅။ တောင်းကိုလက်ယာ၊ ဖျာကိုလက်ဝဲ၊ ဖာချုပ်သျှေ့ကို၊ အသည်းစွဲ။
- ၆။ တောင်းခံခြင်းထက် ပီးကမ်းခြင်းမြတ်။
- ၇။ တောင်းတ တိုင်းလည်းမရ၊ မတောင်းတပဲလည်း ရ။
- ၈။ တောင်းတက်မှရ ပြောတတ်မှပီယ။
- ၉။ တောင်းတတ်မှတ်တတ် သူတော်မြတ်၊ မပီးပါလို သဝန်တို့။
- ၁၀။ တောင်းတုံအစ မျက်ကွင်းက။
- ၁၁။ တောင်းဖန်များကေမုန်း ပီးဖန်များကေ ကုန် (ယှုံး)။
- ၁၂။ တောင်းမှာမကန် ရှိင်မှာမပြည့်။
- ၁၃။ တောင်းမှာမပြည့် တုံမှာထည့်။
- ၁၄။ တောင်းမှာမလောက် တုံမှာအလောက်။
- ၁၅။ တောင်းမှာအကွပ် လူမှာအဝတ်။
- ၁၆။ တောင်းမှာအကွပ် လူမှာအဝတ် လောင်းမှာအစပ်။
- ၁၇။ တောင်းလွန်းကေ မုန်း၊ ဆိုးလွန်းကေ တုံး (အသက်)။

### တတ်

- ၁။ တတ်ကတတ်ယင့် မမှန်။
- ၂။ တတ်ကေအလုပ်ကျ။
- ၃။ တတ်တေပညာမနီသာ။
- ၄။ တတ်တေယောင်ယောင် နပ်တေယောင်ယောင်။
- ၅။ တတ်လို့မလုပ် ငတ်လို့လုပ်တေ။



### တပ်

- ၁။ တပ်ပေါက်ကိုဖာနိုင် နှုတ်ပေါက်ကို မဖာနိုင်။
- ၂။ တပ်ပျက်မှာ ဗိုလ်မလုပ်ကေ။

### တိတ်

- ၁။ တိတ်တိတ်နီတစ္ဆီ၊ တိတ်တိတ်စားဆိတ်သား။
- ၂။ တိတ်တိတ်နီ ထောင်တန်ရေ။  
(တံခွန်မဟိရေ ရထား၊ မင်း မဟိရေ တိုင်းပြည်၊ ကြာမဟိရေ ရိကန်၊ ထီးမတင်ရေ ပုထိုး)
- ၃။ တိတ်တိတ်နီ တစ္ဆီမှတ်လား။
- ၄။ တိတ်တိတ်နီ ဝံခံရာရောက်။

### တံ

- ၁။ တံငါနားနီးကေတံငါ မုဆိုးနားနီးကေ မုဆိုး။
- ၂။ တံစိုးလက်ဆောင်ထောင်နားယောင်။
- ၃။ တံတားလည်းလျောက်သာယောင်၊ လောင်းလည်းဝင်သာယောင်။

### တန်

- ၁။ တန်ကေကားဆီး၊ လွန်ကေကားဖီး။
- ၂။ တန်ဆောင်မုန်းငဟောက် တွင်းကောက်ကောက်၊ ပြာပင်မှာသတ်နှစ်ပိုင်းပြတ်။
- ၃။ တန်ဆောင်မုန်းငဟောက် ဓားဆောက်လောက်။
- ၄။ တန်ဆောင်မုန်း နတ်တော်ကောက်လှော်စား။
- ၅။ တန်ဆောင်မုန်းလ ပြောင်ပြောင်ပ။
- ၆။ တန်ဖိုးထက်ယော် (လျော်)ဖိုးကြီး။

၇။ တန်ရာတန်စီ မလွန်စီကေ။

### တန်း

- ၁။ တန်းခူးကဆုန် ကျင်ပွဲကြုံ။
- ၂။ တန်းခိုးပြင်းထန် မောဂ္ဂလာန်၊ လာဘ်လာပေါဘိ သီဝလိ။
- ၃။ တန်းတားထက်က ခွီးကိုကျောက်ချရေပိုင်။
- ၄။ တန်းတားမှာချီး၊ စရပ်မှာမီးသွီး။

### တိမ်

၁။ တိမ်မှန်းမထင် နက်မှန်းမသိ။

### တုံ

၁။ တုံကွီဘာပေါ တိတ်တိတ်နီဘိ သမ္မောမိ။

### တုံး

- ၁။ တုံးဆိုကေတိုက်၊ ကျားဆိုကေ ကိုက်။
- ၂။ တုံးဆိုကတောင် မှိုပေါက်နိုင်။
- ၃။ တုံးဆိုကိုရာကျော် လူဆိုးကို မကျော်ကေ။
- ၄။ တုံးဟောင်းကိုဖော် အောက်စဖီရရေ၊ စကားဟောင်းကိုဖော် ရန်ရရေ။

### တို

- ၁။ တိုကေစပ် ရှည်ကေဖြတ်။
- ၂။ တိုတိုနုနုလိုရင်း။

### တို့

၁။ တို့စရာဖာလာ (ဖူး) ငပိမှာစုက္ကရာ။

### တိုး

- ၁။ တိုးတိုးစားဆို ဆိတ်သားထည့်။
- ၂။ တိုးတိုးပြောဆို တပြည်ကကြား။
- ၃။ တိုးတိုးပြော ပြည်ပျက်တေ။

### တွား

၁။ တွားဖန်များရောက် မြောက်ဖန်များမြောက်။

### တွို့

- ၁။ တွို့ကရာထင်ရာပြော အရူးသမား။
- ၂။ တွို့ကြိုဟိုမှ နည်းနာရ။
- ၃။ တွို့တိုင်းလည်း မချစ်ကေ၊ ချစ်တိုင်းလည်း မိတ်မဖွဲ့ကေ။
- ၄။ တွို့မဆုတ် တိုက်ထုတ်မှ ယောက်ျားအဟုတ်။
- ၅။ တွို့မယောင် တာမရွီး။
- ၆။ တွို့ရာကောက်ချ နာဂိန္န။
- ၇။ တွို့ရာသချိုင်း ဒါးမဆိုင်။

### တွက်

၁။ တွက်ချက်နန့် မှန်းချက်မကိုက်။

### တွင်း

- ၁။ တွင်းထွက်ကျောက်မှန် ဖိုးထိုက်တန်။
- ၂။ တွင်းထွက်ကျောက်မှန်း ဖိုးထိုက်တန်၊ မျိုးကောင်းသန့်စင် ထို့တူပင်။
- ၃။ တွင်းထွက်ကျောက်မှန် အဖိုးတန်။
- ၄။ တွင်းထွက်ကြွက် တွင်းဝင်ခက်။
- ၅။ တွင်းမှန်းမသိ ချောက်မှန်းမသိ။

# တွန်း

၁။ တွန်းလှန်လျှင် အထက်ရောက် မတွန်းလှန်လျှင် ကျွန်သပေါက်။

## ထ

### ထ

- ၁။ ထမိန်ဂါစောင်း မဝတ်ကောင်း။
- ၂။ ထမိန်ဆိုးမှာ စူးခက်ငြိ- ငြိရို့။
- ၃။ ထမိန်တခါခါ လင်တစ်ရာ။
- ၄။ ထမိန်တိုလောင်း မဝတ်ကောင်း။
- ၅။ ထမိန်တိုလောင်း မြင်မကောင်း။
- ၆။ ထမိန်လှယ်ရာကြာ လင်ရမကြာ။
- ၇။ ထမိန်မကောင်း၊ တံပက်ကိုအားကိုး။
- ၈။ ထဖန်များ ထိုင်ရာကပ်။
- ၉။ ထဖန်များ နီရာမရ။
- ၁၀။ ထမင်းကို ကုန်ယောင်စားနိုင် စကားကိုကုန်ယောင် မပြောနိုင်။
- ၁၁။ ထမင်းခဲကိုလည်းပြ တုတ်ကိုလည်းမိုး။
- ၁၂။ ထမင်းချိုင်း (ချမ်း)ကို သင်းပုတ်ထိုးရို့မရ။
- ၁၃။ ထမင်းစားဆီး မယားကျားကိုက် ဆင်းမလိုက်။
- ၁၄။ ထမင်းစားပြီး လုပ်လက်ဆီး၊ ထားဖို့မျက်နှာ လမ်းကြောင်းမှာ။
- ၁၅။ ထမင်းစားပြီး လုပ်လက်ဆီး တင်မှာလက်သုတ်ကျောင်းကိုတုတ်။
- ၁၆။ ထမင်းစားဝမ်းပေါင်။
- ၁၇။ ထမင်းထုပ်ကိုရာမြင်ရေ တုတ်ကိုမမြင်။
- ၁၈။ ထမင်းဆုပ်ကိုလည်းပြ၊ တုတ်ကိုလည်းပြ။

- ၁၉။ ထမင်းညှီးကေ အသက်မရှည်။
- ၂၀။ ထမင်းတစ်ဆုတ် ရီတစ်မုတ်။
- ၂၁။ ထမင်းဆုတ် ဇီးကန်းဖောက်။
- ၂၂။ ထမင်းမကောင်း ယောက်မကိုမာန်ပါ။
- ၂၃။ ထမင်းရည် ချောင်းရီစီး။
- ၂၄။ ထမင်းဝလို့ ပုံကန်။
- ၂၅။ ထမင်းဝ အံကြိတ်ပြ။
- ၂၆။ ထရံချင်းထပ်ရက် အကွက်ချင်းတူ။

### ထိ

- ၁။ ထိထိထောင်းထောင်း အကြောင်းမဟုတ်။
- ၂။ ထိရာက တောက်။

### ထီး

- ၁။ ထီးထမ်းလမ်းယှော်၊ ကရောက်ကထောက်။
- ၂။ ထီးမနိုင် ဆို့မရ။
- ၃။ ထီးမနိုင် ဖာမရ။
- ၄။ ထီးမှာခရိုင် အလုပ်မှာစာရင်းကိုင်။

### ထု

- ၁။ ထုမှကွဲ ဖြမှုပြ။

### ထူ

- ၁။ ထူရာကဝင် ပါးရာကပေါက်ထွက်။
- ၂။ ထူရာမှာထဲ။
- ၃။ ထူရာမှာ ထပ်။

- ၄။ ထူးကေချွန် မချွန်ကေတုံး။
- ၅။ ထူးကေထူး မထူးကေရူး။
- ၆။ ထူးချင်ဆီထူး အရူးအောက်။

### ထက်

- ၁။ ထက်မှမြက် မြက်မှအာမှာထောက်။

### ထင်

- ၁။ ထင်တိုင်းမလားရ ဝင်တိုင်းမစားရ။
- ၂။ ထင်တိုင်းမြင်တိုင်း မပြောရ။
- ၃။ ထင်တိုင်းလုပ် အမှားချဉ်းဖြစ်။
- ၄။ ထင်ရာပြော တို့ရာဆို အရူးပိုင်။
- ၅။ ထင်ရာမြင်ရာပြော အမှားဖြစ်။
- ၆။ ထင်သာထင် မမြင်စီကေ။

### ထင်း

- ၁။ ထင်းမီးကျီထက် ရာဂမီးကြီး သာလို့ကြီး။
- ၂။ ထင်းမကြီး ရီမခတ် ဒိုင်နာစပူ အရပ်။

### ထစ်

- ၁။ ထစ်ရာထစ်တေအရာ မမြင်။

### ထိုက်

- ၁။ ထိုက်ချင်ဆီထိုက် မောင်မကြိုက်။
- ၂။ ထိုက်မှတန်ရေ တန်မှထိုက်တေ။
- ၃။ ထိုက်ရာမှာနား။

- ၄။ ထိုက်ရာမှာ နား၊ လားရာမှာ ငြား။

### ထိုင်

- ၁။ ထိုင်နီကေ အကောင်းသား၊ ထလားမှ ကျိုးမှန်းသိ။
- ၂။ ထိုင်နီလို့မပီး လုပ်ပြီးမှ စားရဖို့။
- ၃။ ထိုင်ဖန်များမြီး ကဖန်များစွဲ။
- ၄။ ထိုင်ရာမှားကေ ငါးငတ်တေ။
- ၅။ ထိုင်သာထိုင် မယိုင်စီကေ။

### ထောက်

- ၁။ ထောက်ထားကေ နှောင့်ယှက်တေ။
- ၂။ ထောက်မှကန် ကန်မှကျားဖြစ်။

### ထောင်

- ၁။ ထောင်ကိုမမြင် ရာကိုမြင်။
- ၂။ ထောင်ကိုမြင် ရာကိုစွန့်။
- ၃။ ထောင်ကျ ကမ်းကျ။
- ၄။ ထောင်ကျ- ကျ၊ ကမ်းကျ- ကျ။
- ၅။ ထောင်တန်စကား ရယ်လျှင်ပျက်ပြား။
- ၆။ ထောင်ရောက် - ရောက်၊ ကမ်းရောက်ရောက်။
- ၇။ ထောင်လွန်းက မာန၊ နှိမ့်ချက နိမ့်ဝါတ။
- ၈။ ထောင်သာထောင် မမောင်းစီကေ။

### ထောင့်

- ၁။ ထောင့်တိုင်းမှာပါ ငါဆရာ။



### ထပ်

၁။ ထပ်လီသွားချီးထပ်။

### ထိပ်

၁။ ထိပ်ကိုပုတ်ပြီးမှ ကန်တော့။  
၂။ ထိပ်ကွေးမှ သတ်မှန်းသိ။

### ထုတ်

၁။ ထုတ်ချင်းခတ်မှ ပေါက်မှန်းကိုသိရေ။  
၂။ ထုတ်ချင်းမြင်မှ အပေါက်ထင်။

### ထန်း

၁။ ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနားခိုက်။

### ထမ်း

၁။ ထမ်းပိုးကျိုးတိုင်း အပိုမလိုက်နိုင်။

### ထိန်း

၁။ ထိန်းလို့မနိုင် ကျောင်းလို့မရ။

### ထိမ်

၁။ ထိမ်ခိုး၊ လိမ်ခိုး။  
၂။ ထိမ်မှတိမ် ပိန်မှရှုပ်။

### ထုံ

၁။ ထုံတေလုံတေ နပစ္စတိ။

### ထုံး

၁။ ထုံးပိုင်ခြံ ရိပိုင်နှောက်။  
၂။ ထုံးဖြစ် ရိဖြစ်။  
၃။ ထုံးသုတ် မျှိုပိုင်။  
၄။ ထုံးဟိမှမှန် ဘုန်းဟိမှစံ။  
၅။ ထုံးဟောင်းမှ ပုံတင်။  
၆။ ထုံးဟောင်းမှ သက်သီဖြစ်။

### ထို

၁။ ထိုချင့် ထိုချင့်နန့် တရက်ကုန်။  
၂။ ထိုမရောက် ဒေမရောက်။  
၃။ ထိုယောင်ယောင် ဒေယောင်ယောင်။  
၄။ ထိုလည်းမဟုတ် ဒေလည်းမဟုတ်။

### ထွက်

၁။ ထွက်တေနီလည်း နောက်ကုန်း၊ ဝင်ရေနီလည်း နောက်ကုန်း။  
၂။ ထွက်တုံတစ်ခါ ဝင်တုံတစ်လှည့်။  
၃။ ထွက်သွားဆင်စွယ် ဝင်သည်မဟိ။

### ထွင်

၁။ ထွင်မှ ထွင်။

3

3

- ၁။ ဒပြုတ်သီးကောင်း ငါးကုန်။
- ၂။ ဒယောတစ်ခြား တစ်သီးတစ်ခြား။
- ၃။ ဒယောမရ ဒသီးမရ။
- ၄။ ဒယောလည်းဆုံး ဒါးလည်းဆုံး။

ဒါ

- ၁။ ဒါဒေါင်စပါး ယူရုံစား၊ အတိုးဒါဂျီ ဆပ်မကျီ။
- ၂။ ဒါဒေါင်ရကေ ဆင်ကိုဝယ်စီး။
- ၃။ ဒါနသီလမပါ သီခါမှသိ၊ ထီးနန့်ဖိနပ်မပါ နွီခါမှသိ။

ဒါး

- ၁။ ဒါးကေဒါးချင်း တုတ်ကေတုတ်ချင်း။
  - ၂။ ဒါးကေဒါး ဝါးကေဝါး။
  - ၃။ ဒါးကောင်းတစ်လက် လူတစ်သက်။
  - ၄။ ဒါးကိုဒါးဖျက် သံချေးတက်။
  - ၅။ ဒါးကိုဖျက်ဝါးမျက် လူကိုဖျက်အရက်။
- (ဒါးကိုဖျက် ဝါးမျက်၊ လူကိုဖျက်အရက်၊ သားကိုဖျက်အမိ၊ သမီးကိုဖျက်အဖ၊ ဟင်းကိုဖျက်ငပိ)

- ၆။ ဒါးကိုသံချိုးဖျက် လူကို အရက်ဖျက်။
- ၇။ ဒါးချောင်ကျွတ်ကေ ဒါးဆောက်သာကျန်။
- ၈။ ဒါးစောင်းထက် ရီစောင်းသာလို့ထက်။
- ၉။ ဒါးတုံးတုံးနန့် ခရမ်းပိန်ကို လှီးရေပိုင်။
- ၁၀။ ဒါးတုံးတုံးနန့် ဝါးလုံးပွတ်ကို ခွတ်တေပိုင်။
- ၁၁။ ဒါးနန့်ပေါက်ဆိန် အလီးချိန် ဒါးထက်ပေါက်ဆိန် မလီးလား။
- ၁၂။ ဒါးနှောင့်မလွတ် ဒါးသွားလွတ်။
- ၁၃။ ဒါးနှောင့်လွတ်ကေ ဒါးသွားမလွတ် ဒါးသွားလွတ်ကေ ဒါးနှောင့်မလွတ်။
- ၁၄။ ဒါးပြင်ပျက်ဆိုး အထောင့်ထိုး။
- ၁၅။ ဒါးမထက်က ဒါးသွီးကျောက်ကိုအပြစ်တင်။
- ၁၆။ ဒါးမလည်းဆုံး ဖွတ်လည်းဆုံး။
- ၁၇။ ဒါးမြဲကို တန္တဂေါင်းရိတ်။
- ၁၈။ ဒါးမြဲတန်းဂါးအိုင်ပစ်ငါး၊ ဆွီမျိုးကိုတောင် ပီးမစား။
- ၁၉။ ဒါးရောင်းနန့် ဆားရောင်းကြုံ။
- ၂၀။ ဒါးလည်းထက်တုံး၊ ဉာဏ်လည်းရင့်တုံး။
- ၂၁။ ဒါးလည်းထက်သိယင့် နီလည်းထွက်သိယင့်။
- ၂၂။ ဒါးလည်းမရ ဖွတ်လည်းမရ။
- ၂၃။ ဒါးသွားထက်က လောင်သွားကသာလို့ထက်။
- ၂၄။ ဒါးသွားမလွတ် ဒါးနှောင့်မလွတ်။
- ၂၅။ ဒါးသွားမှာ ရပ်နီမှား။
- ၂၆။ ဒါးအကြောင်းကို ပန်းထိမ်မသိ။

ဒု

- ၁။ ဒုနန့်ဒေး။
- ၂။ ဒုရေးသူရေး။

ဒု

- ၁။ ဒုဒုမြည် မောင်းမှန်းသိ။

### ဒိုး

- ၁။ ဒူးဆိုကေ ပေါင်၊ ပေါင်ဆိုကေ ဒူး။
- ၂။ ဒူးနီရာဒူး ပေါင်နီရာပေါင်။
- ၃။ ဒူးမြဲမှ ပေါင်ကား။
- ၄။ ဒူးယားခေါင်းထဲက လက်သီးဆုပ်ပြ။
- ၅။ ဒူးရူးဟာလာ ပေါင်ဒေမှာ။

### ဒေ

- ၁။ ဒေပိုင်ယုန် တောခြုံတိုင်းမှာ တို့ယင့်။
- ၂။ ဒေဘဝဒေကိုယ်စံ ထိုဘဝထိုကိုယ်ခံ။။
- ၃။ ဒေဝလီထိုးလီ၊ ကြီးတင်လီ။

### ဒေါ

- ၁။ ဒေါသကိုမေတ္တာနန့် အောင်စီရာသည်။
- ၂။ ဒေါသကိုထိန်း ရန်ကိုငြိမ်း။
- ၃။ ဒေါသကိုယှောင် မေတ္တာဆောင်။
- ၄။ ဒေါသကြီးစကားတို လောဘကြီးစကားပို။
- ၅။ ဒေါသကြီး မေတ္တာနန့်ဖို့။
- ၆။ ဒေါသကြီး ရန်မငြိမ်း။
- ၇။ ဒေါသကြီးလျှင် စကားတို မာနကြီးလျှင် စကားပို။
- ၈။ ဒေါသကြီးသူ ခွီးနန့်တူ။
- ၉။ ဒေါသကြီး အရိုးကိုယ်ဖို့။
- ၁၀။ ဒေါသတရား ရှိမသွားရ။
- ၁၁။ ဒေါသဖုံးလွှမ်း မမြင်ကန်း။
- ၁၂။ ဒေါသမီးကြီး ရန်မငြိမ်း။
- ၁၃။ ဒေါသကိုလိုက် အမိုက်ဖြစ်။
- ၁၄။ ဒေါသအမျက် ကိုယ်ကျိုးပျက်။
- ၁၅။ ဒေါသအမျက် ပြင်မထွက်ရ။

### ဒက်

- ၁။ ဒက်ရဒက်ကျ။
- ၂။ ဒက်သမနယ် ရက်ကန်းရှည်သို့။

### ဒိုင်

- ၁။ ဒိုင်မချိုခင် ဝိုင်းသားချို။
- ၂။ ဒိုင်မသရေခင် ဝိုင်းသာသရေ။

### ဒိုင်း

- ၁။ ဒိုင်းဂျီဟိယင့် ကန်ဟိယင်၊ ဘားဘူဟိယင့် ဆန်ဟိယင့်။

### ဒေါက်

- ၁။ ဒေါက်ဆိုကေ ဒေါက်။
- ၂။ ဒေါင်ကျ -ကျ၊ ပြားကျ- ကျ။
- ၃။ ဒေါင်လည်းမကျ၊ ပြားလည်းမကျ။

### ဒေါင်း

- ၁။ ဒေါင်းလည်းမဖြစ်၊ ကျီးလည်းမဖြစ်။

### ဒိတ်

- ၁။ ဒိတ်ပင်းဆိုနားမလည် နားပင်းဆိုမှ နားလည်။
- ၂။ ဒိတ်ပင်းနန့်နားပင်း တစ်ချက်တည်း။

### ဒုက်

- ၁။ ဒုက္ခခံမှ သုခရ။
- ၂။ ဒုက္ခကိုရှာသူ ဒုက္ခနံ့တို့။
- ၃။ ဒုက္ခနံ့ရင်းမှ သုခရ။

### ဒုတ်

- ၁။ ဒုတ်ကင်ဟောက်ကိုချိုင့်။
- ၂။ ဒုတ်ကျမှ ဒါးပြမှန်းသိ။
- ၃။ ဒုတ်ချိုင့်ကြိုးသတ်။
- ၄။ ဒုတ်တစ်ရာ ဒါးတစ်ချက်။
- ၅။ ဒုတ်ထိုး ဖာထမ်း။
- ၆။ ဒုတ်ထိုး ဖာထမ်း၊ ထီးထမ်းလမ်းလျှောက်။
- ၇။ ဒုတ် - ဒုတ်ချင်း၊ ဒါး - ဒါးချင်း။
- ၈။ ဒုတ်မရ ဒါးမရ။
- ၉။ ဒုတ်မိန်း (မေး) ဆောက်ရိုက်ဖြေ။
- ၁၀။ ဒုတ်လာဒါးနံ့ကာ၊ ဒါးလာဒုတ်နံ့ကာ။
- ၁၁။ ဒုတ်စွဲယောင်စွဲရေ။

### ဒုံး

- ၁။ ဒုံးဆိုကေ ဒိုင်း။
- ၂။ ဒုံးကကလို့။

### ဒုန်း

- ၁။ ဒုန်းနံ့ဟာရိ သဒ္ဓါမကြွင်း။

### ဒိုး

- ၁။ ဒိုးထိုးလျင်ပေါက် လူလားမြောက်။
- ၂။ ဒိုးမို့ယောင်မို့ရေ။
- ၃။ ဒိုးလဲယောင်လဲရေ။



### ဓ

- ၁။ ဓနဂုဏ်ကိုပြ တနိကျသင်္ခါရ။
- ၂။ ဓလို့ကိုလည်း မဖျက်ကေ၊ ဆန်းတိုင်းလည်း မလိုက်ကေ။
- ၃။ ဓလို့တူရာပေါင်း၊ မျက်နှာဟိရာ စောင်း။

### ဓာတ်

- ၁။ ဓာတ်ခိုက်နံ့ နတ်တိုက်ကြို။
- ၂။ ဓာတ်ချင်းခိုက်မှ နတ်ချင်းကြိုက်တေ။
- ၃။ ဓာတ်တော်မှတ်လိုး ကိုးကွယ်လာ၊ ကလပ်ပေါ်ရောက်မှ ငါးမျက်စိမှန်းသိ။
- ၄။ ဓာတ်တော်မှန် ရီပေါ်ပျံ။
- ၅။ ဓာတ်ဖက်ဆိုင်ရာ ဆီးဖက်ပါ။

### ဓမ်

- ၁။ ဓမ္မတရား လက်ကိုင်ထား အမှားမဟိရာ။
- ၂။ ဓမ္မသတ်ကို တစောင်းထား ယမ်းကူးတရားအမှားမှား။

န

န

- ၁။ နဂါးမီးတောက်တေပိုင်။
- ၂။ နဂါးမျက်စောင်း အကြောင်းမရွေး။
- ၃။ နဂိုချောမှ လူလှ။
- ၄။ နဂိုတုန် ပုဆိုးချိုလို့မလုံ။
- ၅။ နဂိုဟိမှ နဂိုင်းထွက်တေ။
- ၆။ နပျိုးတောမှာ နွားအိပ် အိပ်လို့။
- ၇။ နပျိုးပင်စိုက် ပုံမပါ။
- ၈။ နပျိုးသီးသျှင် အခွံစား၊ လောင်းသျှင်တောင်ကြောင်းလား။
- ၉။ နပျိုးသီးစားဖို့လားမိန်း၊ အခွံနွီးပြီးသားလား။
- ၁၀။ နပျိုးသီးပီးရေ ဘုန်းကြီးမှ စာတတ်တေ။
- ၁၁။ နပျိုးသီးမှန်း ဇာမှန်းမသိ။
- ၁၂။ နဖူးဇာမှာ ကြာပွင့်ရေ။
- ၁၃။ နဖူးတွေ့ ခူးတွေ့(တည့်)။
- ၁၄။ နဖူးမှာနှီ ခူးမှာငို။
- ၁၅။ နမောက စ၊ က၊ ခ၊ ဂ သင်အံအစ ပထမ။
- ၁၆။ နဝံပီယံ ဆီထိဝှမ်း။

နာ

- ၁။ နာခါနာ သာခါသာ။
- ၂။ နာစများကေ သီ၊ ယော် (လျော်) စများကေ ကြီ။
- ၃။ နာတတ်ကေဘဝနာ၊ မနာတတ်ကေ တဏှာ။
- ၄။ နာဖျားလို့ မသီ၊ ဝါကြွားလို့ သီ။
- ၅။ နာမည်ကချမ်းသာအောင်၊ မွဲးရာမှာ တက်တက်ပြောင်။
- ၆။ နာမည်က ဇီဝက၊ သီရေခါ အသျှေက။
- ၇။ နာမည်က ဓနပါလ မွဲးရာမှာ ဖွဲးပြာကျ။
- ၈။ နာမည်က ရုပ်ဆိုး၊ အလှမှာ မိုးထိုး။

- ၉။ နာမည်ကဆိုး၊ ကိုယ်ချမ်းသာ။
- ၁၀။ နာမည်တူ နာမ်တူမယှား။
- ၁၁။ နာမည်တူ ရုပ်တူမယှား။
- ၁၂။ နာမည်တူ သံတူမယှား။
- ၁၃။ နာမည်သာဆိုး ရုပ်မဆိုး။
- ၁၄။ နာသာ ခံခက်။
- ၁၅။ နာလည်းနာ နံလည်းနံ။
- ၁၆။ နာလိုကဆီ မနာလိုက ရီ။
- ၁၇။ နာလိုက ကတိုး၊ မနာလိုက မစင်အိုး။
- ၁၈။ နာလိုက သျှသျှားဖက်၊ မနာလိုက ဒပြုတ်ဖက်။
- ၁၉။ နာလိုကေ ပြုံး၊ မနာလိုကေ မုန်း။
- ၂၀။ နာလိုကေ အချစ်၊ မနာလိုကေ အပြစ်။
- ၂၁။ နာလိုကေ အပြစ်မမြင်၊ မနာလိုကေ အပြစ်မြင်။

နား

- ၁။ နားနန့်ပါး။
- ၂။ နားနန့်မနာ၊ ဖဝါးနန့်နာ။
- ၃။ နားပင်းတရားနာ၊ မျက်ကန်းလမ်းပြ။
- ၄။ နားရွက်ကိုမနိုင် ဆံထုံးကိုဆွဲ။
- ၅။ နားရွက်ကိုမနိုင် အပြိုကိုကိုင်။
- ၆။ နားရွက်ပဲ့မှ လိမ်မှန်းသိရေ။
- ၇။ နားဟိရို့ ပါးကြားရရေ။

နီ

- ၁။ နီကိုကမောင် ညည့်ကိုကြောင်။
- ၂။ နီခံ ညည့်စံ။
- ၃။ နီခံ ညည့်စံ ညည့်ခံနီစံ။
- ၄။ နီခြင်းကားနောက် ညည့်ကားအောက်။

- ၅။ နိပြောလျှင် နောက်ကိုကြည့်၊ ညည့်ပြောလျှင် အောက်ကိုကြည့်။
- ၆။ နိမဆုံး၊ ညည့်မဆုံး တစ်အုံးအုံး။
- ၇။ နိမိတ်ကောင်းခြင်း (မြို့မြောက်ဦးမှာ) အင်သျှစ်ပါး။
- ၈။ နိမိတ်နန့် တည်ရွှီခိုင်ပြည်။
- ၉။ နိမြင်ညပျောက်။
- ၁၀။ နိသာကုန် မိုးသာချုပ်။

၉

- ၁။ နိကလည်းထွက်၊ ဒါးကလည်း ထက်။
- ၂။ နိကလည်း ပူ၊ ခြိုးကလည်း ကြူ။
- ၃။ နိကလည်း ပူ၊ ပွီးကလည်း ထူ။
- ၄။ နိကိုပိုးစနီး တုရေပိုင်။
- ၅။ နိချင်တိုင်းလည်း မနီရ၊ သီချင်တိုင်းလည်း မသီရ။
- ၆။ နိချောင် သီကျပ်။
- ၇။ နိနန့်လ ရွှီနန့်မြူ။
- ၈။ နိပူခိုက်စပါးလှမ်း၊ မိုဗ်းရွှာခိုက် ရီခံလိုက်။
- ၉။ နိပူစွာကိုရာ ခံချင်ရေ၊ နားပူစွာကို မခံချင်။
- ၁၀။ နိပူထက် နားပူခက်တေ။
- ၁၁။ နိပူ ပွီးထူ။
- ၁၂။ နိပူရင့်လီ ပွီးယားလီ။
- ၁၃။ နိပူသန်လီ ပွီးယားလီ။
- ၁၄။ နိမြင့်လီ အရူးရင့်လီ။
- ၁၅။ နိရာတကာ မောင်ဖြူပါ။
- ၁၆။ နိရာတကာ သတိကိုထားမမှား။
- ၁၇။ နိရာတစ်ခြား စားရာတစ်ခြား။
- ၁၈။ နိရာတစ်ခြား ထိုင်ရာတစ်ခြား။
- ၁၉။ နိရာထက် ထိုင်ရာခက်။
- ၂၀။ နိရာမဟိ ပြင်ထားဒုန်းပိုင်။
- ၂၁။ နိရာမြားမှ အခြေစွဲ။

- ၂၂။ နိရာမှား ရီငတ်။
- ၂၃။ နိရန်အခက် ခွာရန်မက်။
- ၂၄။ နိလည်းထွက်စ၊ ဒါးလည်းထက်စ၊ ဉာဏ်လည်းရင့်စ။
- ၂၅။ နိလည်းထွက်သိယင့် ဒါးလည်းထက်သိယင့်။
- ၂၆။ နိလည်းဝင်ပျောက် မိုးလင်းသောက်။
- ၂၇။ နိလည်းဝင်ပျောက် မိုးလင်းသောက် ရခိုင်အလင်းရောက်။
- ၂၈။ နိလည်းဝင်ပျောက် ရခိုင်ရောက်။
- ၂၉။ နိဝင်စပါးလှမ်း မိုးလင်းကြက်တင်။
- ၃၀။ နိဝင်ဆိုင်းဆာ ညဆိုင်းဆာ (ဆာ)။
- ၃၁။ နိဝင်တရူး ဆိုင်းဆာဘီလူးလာရေ။
- ၃၂။ နိဝင်လီ တဆီမြွလီ (စဆီမြွလီ)။
- ၃၃။ နိအာရုံတက် ပဒုမ္မာကြာပွင့်။

နိုး

- ၁။ နိုးကေ ရန်သူ၊ ဝီးရေကြည်ဖြူ။
- ၂။ နိုးတကြက်ကြက် ဝီးတသက်သက်။
- ၃။ နိုးနိုး - နိုးနိုးနန့် ကပ်မရ။
- ၄။ နိုးရာမှာ ခို။
- ၅။ နိုးရာမှာ ခို၊ ခိုရာမှာ အခြေစိုက်။
- ၆။ နိုးလျှက်နန့်ဝီး။

န

- ၁။ နုမှာငါးရာ ရင့်မှာတစ်ကျိပ် ဝေသန္တရာနောက်ဆုံးပိတ်။

နူ

- ၁။ နူဖို့အစ ယားရေ။
- ၂။ နူရာမှ ဝဲစွဲ။

၃။ နူရာမှာ ဝဲစွဲး လဲရာမှာ ဖိထောင်း။

### နည်း

- ၁။ နည်းကင များကဝ။
- ၂။ နည်းကေပလဲးလှောက်။
- ၃။ နည်းတိုင်းလေ့မပစ်ကေ့ များတိုင်းလေ့ မလိုက်ကေ့။
- ၄။ နည်းတို့မဟုတ် ကိုယ်တို့။
- ၅။ နည်းနိဿယမှီဝဲရ။
- ၆။ နည်းရာမှာဖိတ် ဖိတ်ရာမှာစဉ်။
- ၇။ နည်းလျှင်နှုတ် များလျှင်ထည့် တိုလျှင်ဖြတ် ရှည်လျှင်စပ်။

### နယ်

- ၁။ နယ်ကျူးလွန် ဘေးဒဏ်သင့်။

### နက်

- ၁။ နက်ဖြန်- နက်ဖြန် တစ်ခါလေ့ရက်မလွန်။

### နင်

- ၁။ နင်ရိုမေတ္တာ ချောရာ။
- ၂။ နင်လားငါလား။

### နင်း

- ၁။ နင်းခြံရာ။

### နိုင်

- ၁။ နိုင်တိုင်းလည်း မနှိမ်ရ နှိမ်တိုင်းလည်း မခံရ။
- ၂။ နိုင်ထက်ကလူ မပြုမူရ။
- ၃။ နိုင်ရေကျွဲ တင်သားကြို။
- ၄။ နိုင်ရေကျွဲ မှာနောက်က။
- ၅။ နိုင်လိုသူကို အအောင်ပီးကေ စိတ်အီးရေ။
- ၆။ နိုင်လျှက်နန်းယှံး။
- ၇။ နိုင်လျှက်နန်းယှံး! ယှံးလျှက်နန်း နိုင်။

### နောက်

- ၁။ နောက်ကုန်းကောင်းလို့ ဒုတ်တောင်းရေ။
- ၂။ နောက်ကိုဆုတ်လှည်းဒုတ် ရှိုကိုတိုးထမ်းပိုး။
- ၃။ နောက်ကျကေ ဌင်းတမှာအရိုး လူမှာအိုး။
- ၄။ နောက်ကျကေ အောက်ကျရေ။
- ၅။ နောက်ကြောင်းတွေ့ဆ မမိန့်ကြနှင့်။
- ၆။ နောက်ကြောင်းပြန်တွေ့ အသုံးကွဲး။
- ၇။ နောက်ကြောင်းသိချင် ရာဇဝင်ကိုကြည့်။
- ၈။ နောက်ကြောင်းသိမှ ဇွဲတက်ကြွ။
- ၉။ နောက်ခါပီးမည်ဆို တို့တိုင်းတောင်း။
- ၁၀။ နောက်ဆုံးပိတ် အိတ်နန်းလွယ်။
- ၁၁။ နောက်မှမိုး သူကအကြီးခံ။
- ၁၂။ နောက်မှမိုးသူကို မောင်ဦးမှည့်ချင်။
- ၁၃။ နောက်မှီထရံ ဟိကောင်းပြန်။

### နောင်

- ၁။ နောင်ခါလာ နောင်ခါစိုး။
- ၂။ နောင်တ- တစ်ဖန်ပူပန်မရ၊ မြို့ပါသျှေကို အားပါးကျ။



# နောင်း

၁။ နောင်းနောင်းကိုင်မှ တောင့်တောင့်ကျရေ။

# နတ်

- ၁။ နတ်ကရာမှာ ကျီးမေ့- မေ့လို့။
- ၂။ နတ်ကရာချီးပါ။
- ၃။ နတ်ကိုမည်ကာ လူ့အစာ။
- ၄။ နတ်ကိုယိုးလို့ လူ့အစာ။
- ၅။ နတ်ကိုလည်း မယိုးကေ့၊ စုန်းကိုလည်း မပျိုးကေ့။
- ၆။ နတ်ကျောက်ခဲး။
- ၇။ နတ်ကြီးထက် နတ်သျှောင်တင်း။
- ၈။ နတ်ကြီးထက် နတ်သျှောင်ရဲ။
- ၉။ နတ်ကြမ်းကို ပတ်ကြမ်းနန်းတိုက်။
- ၁၀။ နတ်ကြမ်းနန်းပတ်ကြမ်း ပတ်ကြမ်းနန်းနတ်ကြမ်း။
- ၁၁။ နတ်တော်ပြာသို့ ချီးမတ်တတ်ယို။
- ၁၂။ နတ်တော်ပြာသို့ နှင်းစွတ်စို။
- ၁၃။ နတ်တို့ဖန် ရီကန်အသင့် ကြာအသင့်။
- ၁၄။ နတ်ပီး ကြက်ဥ။
- ၁၅။ နတ်ပြည်ကိုပြ ခွီးဝမ်းခေါင်းကိုမြင်။
- ၁၆။ နတ်ပြည်ဘုံနန်းသိကြား။
- ၁၇။ နတ်ပြည်ဘုံနန်းသိကြား လူ့ပြည်စောင့်ထိန်းတရား။
- ၁၈။ နတ်ပြည်အဆုတ် ယိုးတရုတ်။
- ၁၉။ နတ်ပြင်းသတ်- သတ်လို့။
- ၂၀။ နတ်မနာလို စုန်းမနာလို။
- ၂၁။ နတ်မမျှ လူမက။
- ၂၂။ နတ်မှာအငို၊ လူမှာ အတို့။
- ၂၃။ နတ်ရွတ်မီးကျောင်း။ (မိုက်ရွေးရေးဆန်သူ)။

# နပ်

- ၁။ နပ်ကျီဝမ်းဝ။
- ၂။ နပ်တေထမင်း- အောက်က။

# နိဋ်

၁။ နိဋ်နိဋ်ကိုခေါ် ဝါကြီးကိုမိန်းကြည့်ခီမေ့။

# နံ

- ၁။ နံမှပုပ် ပုပ်မှနံ။
- ၂။ နံမှပုပ် ပုပ်မှပေါ်။
- ၃။ နံလည်းနံ နာလည်းနာ။

# နန်း

၁။ နန်းခေါင်ထက် ငှက်ချီးပါ။

# နမ်း

- ၁။ နမ်းကေကားချီ စားကေသီအာသာဝတီ။
- ၂။ နမ်းလည်းနမ်းရ ငါးချပ်ရ။

# နိဋ်

၁။ နိဋ်တုံတစ်ခါ မြင့်တုံတစ်လှည့်။

# နို့

- ၁။ နို့တစ်ဝက် ရီတစ်ဝက်။
- ၂။ နို့လုံကေချက်မလုံ ချက်လုံကေနို့မလုံ။

၃။ နို့အိုးကိုဖွင့် ခိုးအိုပွင့်။

### နှိုး

၁။ နှိုးသူထခိုး ခိုးသူရိုး။

### နွား

- ၁။ နွားကဝမ်းလျှားရှည် အချွန်က သူတောင်းစား။
- ၂။ နွားကိုကကျား ကျားကိုနွား။
- ၃။ နွားကဝယ်ယဉ် ကြိုးဖိုမစဉ်းစား
- ၄။ နွားကိုမောင်း ကုလားကိုထောင်း။
- ၅။ နွားကိုမောင်း မယားကိုထောင်း။
- ၆။ နွားကွဲ ကျားကိုက်။
- ၇။ နွားခရမ်းသီး။
- ၈။ နွားပြိုနုနု နွားမိုး။
- ၉။ နွားငတ်ရီကျ။
- ၁၀။ နွားတစ်ဘက် ကျွဲတစ်ဘက်။
- ၁၁။ နွားတစ်ရာကို ထိန်းကျောင်းနိုင်၊ မိန်းမတစ်ယောက်ကို မထိန်းနိုင်။
- ၁၂။ နွားတင်ပါးကို ကျားကိုက်။
- ၁၃။ နွားပျင်းသီးပေါက် လူပျင်းဆီးသောက်။
- ၁၄။ နွားပြီးရာ ဖျာဆိုးပါ။
- ၁၅။ နွားပြီးရာမှာ ဖျာဆိုးရွင့်- ရွင့်လို့။
- ၁၆။ နွားမတစ်ထောင်ထိန်းကျောင်းနိုင်၊ သမီးတစ်ယောက် မထိန်းနိုင်။
- ၁၇။ နွားမလည်း တစ်ဖက်၊ နွားထီးလည်း တစ်ဖက်။
- ၁၈။ နွားမဝယ်ခင်က ကောက်ရိုးပုံ။
- ၁၉။ နွားမျိုး (မျော) ဘေးစောင်း လောင်းမျိုးပျက်လက် (ပက်လက်)။
- ၂၀။ နွားမှာကြံစုံ ငါးမှာငဖယုံ။
- ၂၁။ နွားမှာစားလျှက်ပင် လူမှာကြံလျှက်ပင်။

- ၂၂။ နွားမှာစားလျှက်ပင်သီ လူမှာ ကြံလျှက်ပင်သီ။
- ၂၃။ နွားရဲကျားဆွဲခံရ။
- ၂၄။ နွားသီကောင်ကို ငွင်းတဆွဲ - ဆွဲလို့။
- ၂၅။ နွားသီကောင်ကို ငွင်းတကျ- ကျလို့။
- ၂၆။ နွားသျှေ့နို့ နွားမကြီးစို့။
- ၂၇။ နွားအိုကေ အရိုး လူအိုကေ အယိုး။
- ၂၈။ နွားအိုတင်ပိန်ပြိုမညီ ခတ်ခိပြန်လည်း အလွဲလွဲ။
- ၂၉။ နွားအိုထက် လူအိုညက်။
- ၃၀။ နွားအို မြက်နုကြိုက်။
- ၃၁။ နွားအို မြက်နုကြိုက်၊ လူအို အပျိုကြိုက်။
- ၃၂။ နွားအိုလျင် ချောက်၊ လူအိုလျင် မျောက်။

### နွယ်

- ၁။ နွယ်လိမ်ပတ် ပြတ်တတ်တေ။
- ၂။ နွယ်လိမ်ပတ် ပြတ်တတ်တေ လူလိမ်သတ်သီတတ်တေ။

### န

- ၁။ နမကမောင် မောင်ကမယား။
- ၂။ နမကိုလိုချင် မောင်ကိုပေါင်း။
- ၃။ နမများမောင် ခြည်ခင်စွပ်။

### နှင်း

- ၁။ နှင်းတောတိုးလည်းခံရ လင်းဖက်လည်းလိုက်ရ။
- ၂။ နှင်းပေါက်တစ်ရာ မိုဗ်းသီးတစ်ပေါက်။

### နှစ်

- ၁။ နှစ်ခါမသီ တစ်ခါသီ။
- ၂။ နှစ်ဆူမပွင့် တစ်ဆူပွင့်။
- ၃။ နှစ်သက်ကပျားသကာ မနှစ်သက်က ခါးတမာ။
- ၄။ နှစ်သက်ကေ ခါးတောင်း မနှစ်သက်ကေ တောင်စောင်း။
- ၅။ နှစ်သက်မှ မက်မော။
- ၆။ နှစ်သက်ရာ ဩဇာ ပျော်ရာနိဗ္ဗာန်။
- ၇။ နှစ်ချိုက်မှကြိုက်။
- ၈။ နှစ်ချိုက်မှ ကြိုက်၊ ကြိုက်မှလိုက်။

### နှိုင်း

- ၁။ နှိုင်းယှဉ်ချက်ချိန် သုခမိန်။

### နှုတ်

- ၁။ နှုတ်ကိုထိန်း ရန်ငြိမ်း။
- ၂။ နှုတ်ကိုထိန်း ရန်ငြိမ်း၊ စိတ်ကိုသတ်အပြစ်လွတ်။
- ၃။ နှုတ်ကြောင့်လက်ကြောင့် ဘေးရန်ထောင်း။
- ၄။ နှုတ်ကြောင့်သီ လက်ကြောင့်ကြို။
- ၅။ နှုတ်ခမ်းထက် သွားရှည်။
- ၆။ နှုတ်ခမ်းပဲ့ချင်း မီးမမှုတ်ကေ။
- ၇။ နှုတ်ခမ်းမွှီးထက် သွားရှည်။
- ၈။ နှုတ်ခမ်းမွှီးရှည်နုနု ဆီးလိပ်တိုသောက်ချင်။
- ၉။ နှုတ်ခမ်းမွှီးရှည်နုနု ဟင်းရည်သောက်ချင်။
- ၁၀။ နှုတ်ချိုမှ လူလိုသည်။
- ၁၁။ နှုတ်ချို သျှိုတစ်ပါး။
- ၁၂။ နှုတ်ဆက် ခမက်ဖြစ်။
- ၁၃။ နှုတ်ဆက်ခမက် လက်ဖက်တစ်ခွက်။

- ၁၄။ နှုတ်မှာကားပျား ဝမ်းမှာခါး။
- ၁၅။ နှုတ်မှာကားပျား ဝမ်းမှာမျှား။
- ၁၆။ နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး။
- ၁၇။ နှုတ်လျှာတစ်ရာ ပြောတုံပါလည်း အကွရာတစ်လုံး နှိုင်းရန်ယှံ့ခဲ့။

### နှမ်း

- ၁။ နှမ်းတစ်နုနုဆီမဖြစ် ဆန်တစ်နုနု ထမင်းမဖြစ်။
- ၂။ နှမ်းတစ်နုနု ဆီမဖြစ် ထမင်းတစ်လုံးနုနု ချီးမဖြစ်။

**ပ**

**ပ**

- ၁။ ပကတိဒါးထက် နတ်ဒါးထက်။
- ၂။ ပဆာပွား သောကများ။
- ၃။ ပတကာ သီးခိုက်။
- ၄။ ပတမြားကို ဝါးရှူးထင်။
- ၅။ ပတမြားစစ် ညွှန်မှာမနစ်။
- ၆။ ပတမြား ဆန်ကွဲကျိုး အဖိုးပြည်တန်။
- ၇။ ပတမြားမှန် ညွှန်မှာမနစ်။
- ၈။ ပတမြားရောင်ထက် ပညာရောင်တောက်။
- ၉။ ပတမြား ရောင်နန့် ပါးပြောင်း။
- ၁၀။ ပတိုင်းပန်း ပျားခပ်တေပိုင်။
- ၁၁။ ပထမကုန် သိကြားကုန်။
- ၁၂။ ပထမခါက ပျားသကာ နောင်ခါမှ ခါးတမာ။
- ၁၃။ ပရပါချိပ်တက် - တက်လို့။
- ၁၄။ ပရပို့ဆံခြုံလိုက်။
- ၁၅။ ပလီပတာ ပေါင်းများစွာ။

**ပါ**

- ၁။ ပါဏိအာဓာ ဓူအာခါ။

**ပါး**

- ၁။ ပါးကိုဆွဲ နားကိုသတ်။
- ၂။ ပါးကိုလိုချင် စံကိုလက်တို့။
- ၃။ ပါးစပ်ကစားချင်ပြန် ဝမ်းကလက်မခံ။
- ၄။ ပါးစပ်ကပျားသကာ ဝမ်းကခါးတမာ။
- ၅။ ပါးစပ်ကပျား ဝမ်းကမျှား။
- ၆။ ပါးစပ်ကဘုရား- ဘုရား၊ လက်က ကားရား- ကားရား။
- ၇။ ပါးစပ်ကိုဟ အူမကိုမြင်။
- ၈။ ပါးစပ်ကြမ္မာ လက်ကြောင့်နာ။
- ၉။ ပါးစပ်ဆရာ ဖင်ကမာ။
- ၁၀။ ပါးစပ်တစ်ခွန်း စွာတစ်ခွန်း။
- ၁၁။ ပါးစပ်တစ်မျိုး စွာတစ်မျိုး။
- ၁၂။ ပါးစပ်နန့် ရင်းစား။
- ၁၃။ ပါးစပ်ဖြူးတိုင်း ရယ်ယောင်မထင်ကေ့။
- ၁၄။ ပါးစပ်ဘုရား လက်ကားရား။
- ၁၅။ ပါးစပ်မှာ ကြက်အိပ် - အိပ်လို့။
- ၁၆။ ပါးစပ်အကျင့် ဝမ်းအချင့်။
- ၁၇။ ပါးစပ်အလို ဝမ်းမလိုက်နိုင်။
- ၁၈။ ပါးနန့်နား။
- ၁၉။ ပါးပိန်ရာမှာ အရီတွန့်။
- ၂၀။ ပါးပျောင်ရာမှာ သွားကျိုး။
- ၂၁။ ပါးပျောင် သွားကျိုး။
- ၂၂။ ပါးပျောင်သွားကျိုး နားပဲ့ပါးယွဲ့။
- ၂၃။ ပါးရာက ပေါက်ထွက်။
- ၂၄။ ပါးရာကပေါက်ထွက် ထူရာကမဲးသားတက်။

- ၂၅။ ပါးရာက ပေါက်ထွက်၊ ထူရာကဝင်။
- ၂၆။ ပါးရည်မစစ် နားရည်မစစ်။
- ၂၇။ ပါးရိုက်လို့ နားကိုက်တေ။

**ပိ**

- ၁။ ပိထိုင်မျက်ကန်း မခွဲတန်း။
- ၂။ ပိရာမှ ပြား။
- ၃။ ပိရာမှပြား ပြားရာမှ ညှပ်ပြား။

**ပီ**

- ၁။ ပီတပင် သျှင်တပါး။
- ၂။ ပီတပင်လုံး ဘုန်းကြီးယပ်တောင်။
- ၃။ ပီတပင်လုံး ဘုန်းကြီးယပ်တောင် ဝါးတစ်ရုံလုံး သူတော်မတောင်မွှိန်။
- ၄။ ပီဖြစ်ပြီးနောက် ခံရဲရဖို့။
- ၅။ ပီဖြစ်ပြီးမှ တူရိုက်ခံဖို့စွာကိုမကြောက်။
- ၆။ ပီယချစ်ခင် သနားကြင်လည်း၊ နောင်ခါမုချ ကွဲတတ်စွ။
- ၇။ ပီယဝါစာ ချိုသာယာ။
- ၈။ ပီယဝါစာ ပြောတက်မှ လူသထာ။
- ၉။ ပီယသထာ ချစ်မေတ္တာ

**ပီး**

- ၁။ ပီးကပီးယင့် မရ။
- ၂။ ပီးကပီးယင့်မရ ကျွေးကကျွေးယင့် မဝ။
- ၃။ ပီးကေကလို မိန်းကေဆို။
- ၄။ ပီးကေဆုံး မပီးကေမုန်း။
- ၅။ ပီးကမ်းနိုင်မှ နှစ်သက်၊ မပီးကမ်းနိုင် ရန်ဖက်။
- ၆။ ပီးကမ်းနိုင်မှ အောင်မြင်။

- ၇။ ပီးခါမယူ တောင်းခါမရ။
- ၈။ ပီးစရာလည်း ငွီမဟိ စားစရာလည်း ဆန်မဟိ။
- ၉။ ပီးစရာလည်း ငွီမဟိ ပြီးစရာလည်း မြီမဟိ။
- ၁၀။ ပီးတိုင်းမစားရ စားတိုင်းမပီးရ။
- ၁၁။ ပီးတိုင်းမစားရ ထင်တိုင်းမလားရ။
- ၁၂။ ပီးတိုင်းမစားရ ဝင်တိုင်းမမျိုရ။
- ၁၃။ ပီးတိုင်းမယူရ ယူတိုင်းမပီးရ။
- ၁၄။ ပီးတတ်မှရ ကျွေးတတ်မှ ဝ။
- ၁၅။ ပီးမှုယူမှု ပြန်ပီးမှု။
- ၁၆။ ပီးလျှင်ကောင်း မပီးလျှင်စောင်း။
- ၁၇။ ပီးသူမေတ္တာ ချစ်သူယူပါ။
- ၁၈။ ပီးသူမေတ္တာ ယူသူသစ္စာ။

**ပု**

- ၁။ ပုကန်မှာမြင်း၊ ဇွန်းမှာမြင်း။
- ၂။ ပုဇွန်စိတ်ကေ အဂေါင်းကိုဆိတ်- ဆိတ်လို့။
- ၃။ ပုဇွန်စိတ်ကေ အဂေါင်းကိုဆိတ် တဖြိတ်ဖြိတ်။
- ၄။ ပုဇွန်ဖြူငါးမဟုတ် သမက်စီ လူမဟုတ်။
- ၅။ ပုဇွန်မှာ ချီးထုပ်အဂေါင်းမှာအုပ်။
- ၆။ ပုဆိုးမပါ အမိရွာတောင် မလားသာ။
- ၇။ ပုတီးတစ်ဖက် ဒါးတစ်လက်။
- ၈။ ပုတို ရန်လို။
- ၉။ ပုထုဇဉ်ဆို အလှလို။
- ၁၀။ ပုထုဇုနော ဥမ္မတ္တကော။
- ၁၁။ ပုထုဇဉ်ဟူသမျှ အရူးတစ်ပိုင်း။
- ၁၂။ ပုမှ ခရ။
- ၁၃။ ပုရစ်နပင်း ကျိန်းအညင်း။
- ၁၄။ ပုလင်းထဲမှာ ရီကိုမြင်ရေပိုင်။

- ၁၅။ ပုလင်းထဲမှာ ရီကိုထည့် ဇီတည့်မြင်။  
(ပုဝါဖြူ ပုဝါပါး ကြက်သားထုပ် စွန်းတတ်တေ တစ်ရပ်သူတစ်ရွာသား၊ ရည်းစားထား လွမ်းတတ်တေ)
- ၁၆။ ပုသင်လည်ညိတ် တစ်ကျိတ်ကျိတ်။

### ပူ

- ၁။ ပူကေမီးလှုံ။
- ၂။ ပူကေမီးလှုံ ပုဆိုးချုံ။
- ၃။ ပူခါမီးလှုံ ပုဆိုးချုံ ဆောင်းခါရီချိုးနှင်းတောတိုး။
- ၄။ ပူဆာကေ သောကများ။
- ၅။ ပူရာမှာ ရီတွင်းထဲ ကျစွာနန့်အဆင်သင့်။
- ၆။ ပူရာမှာ ရီပူထပ်လောင်း။
- ၇။ ပူသူကို ကူသူမဟိ။
- ၈။ ပူသူကို မီးတိုက် ဟိုက်သူကို အပြီးခိုင်း။

### ပဲး

- ၁။ ပဲးပင်လဲရာ ဖရုံဆင်။
- ၂။ ပဲးလှော်စားလီ ဝမ်းပွ(ပေါ့)လီ။

### ပေါ့

- ၁။ ပေါ့ကေလျော့ရေ လျော့ကေပြီကျရေ။
- ၂။ ပေါ့စီလိုလို့ မှင်ကိုထိုး မှင်အတွက်လီး။
- ၃။ ပေါ့ပျက်ပျက်ဆားမတန် စကားမခြင်။
- ၄။ ပေါ့ကေလေ့- လေးလံ၊ မြုပ်ကေလေ့- လေးလံ။

### ပေါ်

- ၁။ ပေါ်စခရမ်းသီး ထပ်ချင်းညီး။
- ၂။ ပေါ်မည်လို့ ဖုံးခါမှ ကွင်းလုံးကျွတ်ကျ။

- ၃။ ပေါ်ရာက တက်စီး။

### ပက်

- ၁။ ပက်ကုန်းဝန်ထမ်းကိုရာ ခံနိုင်ရေ ၊ နားဝန်ကိုမခံနိုင်။
- ၂။ ပက်ကုန်းဝန်ချိ နားဝန်မချိ။
- ၃။ ပက်ကျိလားရာ ကြောင်းမပေါ်။
- ၄။ ပက်ကျိလားရာ လမ်းမပေါ်။
- ၅။ ပက်ပင်းဆုံမှ ထက်ပက်ကြို။
- ၆။ ပက်ပင်းနန့်ထက်ပက် တစ်ချက်တည်း။

### ပင်

- ၁။ ပင်ပန်းဆင်းရဲ ရန်တို့များ။
- ၂။ ပင်ပန်းဒုက္ခိတရောဂါရ။
- ၃။ ပင်မခရမ်း ရောပြွမ်းစိုက်က ခရမ်းသာလီး ဗူးမသီး။
- ၄။ ပင်လယ်မြစ်မှာ ငါးပိခတ်- ခတ်လို့။
- ၅။ ပင်လယ်ထဲမှာ ဆားခတ်- ခတ်လို့။
- ၆။ ပင်လယ်မှာ အပ်ကျ - ကျလို့။
- ၇။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကို လက်လွတ်ကူးရေပိုင်။
- ၈။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကို အယားကူးရေပိုင်။

### ပင့်

- ၁။ ပင့်ရစ်ပိုင်ပိုင် မကြံနိုင်ကေ ရခိုင်ပြည်သို့သွား
- ၂။ ပင့်ရစ်မနိုင်၊ ရခိုင်ကိုမီး။

### ပင်း

- ၁။ ပင်းကွန်ဆောင်ရေနား တစိုလေ့မကြား။
- ၂။ ပင်းတွန်းရိုးရှည် ရိုးရှည်ပင်းတန်း မြစ်လယ်ခေါင် ဖီလာတန်း။

# ပစ်

- ၁။ ပစ္စည်းကလည်းမဲ့ အနာကလည်း သည်း။
- ၂။ ပစ္စည်းကိုလူ ကုတ်ကိုထု။
- ၃။ ပစ္စည်းမဟိကေ အသိမလုပ်ချင်။
- ၄။ ပစ္စည်းမှန် အမွမ်းတင်ဖို့မလို။
- ၅။ ပစ္စည်းဟိက လိုတိုင်းရ။
- ၆။ ပစ္စည်းဟူက ရှိသီရ။
- ၇။ ပစ္စည်းဥစ္စာ မာနသာ။
- ၈။ ပစ္စည်းဥစ္စာ လူမှိုက်နန့် အတူမနီရာ။
- ၉။ ပစ္စည်းဥစ္စာ သင်္ခါရ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းဥစ္စာ သင်္ခါရ၊ ဒါနကုသိုလ်ထွက် ကရားအိုး။
- ၁၁။ ပစ်တိုင်းထောင် ထောင်တိုင်းကျ။
- ၁၂။ ပစ်မနိုင် ခါမကျ။
- ၁၃။ ပစ်ရာတစ်ခြား ကျရာတစ်ခြား။
- ၁၄။ ပစ်ရာမမှန် ထိရာမှန်။
- ၁၅။ ပစ်လိုက်ဖို့လည်း အဆီခဲ၊ မျိုလိုက်ဖို့လည်း သဲသျှပ်သျှပ်။
- ၁၆။ ပစ်လိုက်ဖို့လည်း အသား၊ မျိုလိုက်ဖို့လည်း အရိုး။

# ပိုက်

- ၁။ ပိုက်ထောင် ကြောင်ကျ။
- ၂။ ပိုက်နန့်မတန် ကွန်မှာမလောက် ငါးလိပ်ကျောက်။
- ၃။ ပိုက်မှာလည်း မကန်၊ ကွန်မှာလည်း မဆန့်၊ ငါးကန့်လန့်။  
(ပိုက်သည်ငါးကောင်းမစား၊ လက်သမားအိမ်ကောင်းမနီ၊ ပန်းဘဲဒါးကောင်းမကိုင်)။
- ၄။ ပိုက်သည်ပေါ်လာ ဖောက်သည်ဂေါင်းထက်။

# ပိုင်

- ၁။ ပိုင်ဆိုင်သင့် အစိုးမရ။

- ၂။ ပိုင်ရာပိုင်ရာ မဆိုင်။
- ၃။ ပိုင်သာပိုင် မဆိုင်။

# ပိုင်း

- ၁။ ပိုင်းမှပြတ် သင်မှတတ်။

# ပဉ်း

- ၁။ ပဉ်းဖခေါ်လို့ မထူး၊ ချီးလူးအောင် ဖခေါ်မှထူး။

# ပညာ

- ၁။ ပညာကားရှိ ဥစ္စာကားနောက်။
- ၂။ ပညာကိုနည်းရေ မမှတ်ရ။
- ၃။ ပညာကိုနည်းရေ မမှတ်ရ၊ ဥစ္စာကို များရေမမှတ်ရ။
- ၄။ ပညာကိုလို အိုရေမဟိ။
- ၅။ ပညာဂုဏ်ရောင် ထွန်းလင်းပြောင်။
- ၆။ ပညာဆည်းပူးဂုဏ်အထူး။
- ၇။ ပညာဆည်းပူး မြတ်ကျေးဇူး။
- ၈။ ပညာဆိုကေ ရွန်းသီးမှာလောက်လည်း အစွန်းမဟိ။
- ၉။ ပညာဉာဏ်မဟိကေ အသိမလုပ်ချင်။
- ၁၀။ ပညာတတ်က ဂုဏ်မာန။
- ၁၁။ ပညာတတ်က ဂုဏ်မောက်ပြ။
- ၁၂။ ပညာတတ်ပွန် သူမြတ်မွန်။
- ၁၃။ ပညာတတ်မြောက် ဂုဏ်ကိုမောက်။
- ၁၄။ ပညာတတ်မှု လုံ့လပြု။
- ၁၅။ ပညာတတ်သူ မာနထူ။
- ၁၆။ ပညာပြည့်စုံမှ လူဂုဏ်တန်။
- ၁၇။ ပညာဖြင့်ချင့်ချိန် သုခမိန်။



- ၁၈။ ပညာမမည် လူငလည်။
- ၁၉။ ပညာမမှီ ငဒုသီ။
- ၂၀။ ပညာမရ ဒုက္ခကျ။
- ၂၁။ ပညာမရ ဝန်ထမ်းကျ။
- ၂၂။ ပညာမဟိက ကျွေးနောက်နွားနောက်။
- ၂၃။ ပညာမဟိ ဒုက္ခနန်းတို့။
- ၂၄။ ပညာမဟိ လူဒိဋ္ဌိ။
- ၂၅။ ပညာမဟိ လူဒိဋ္ဌိ ထောင်းမှသိ။
- ၂၆။ ပညာမာန ဂုဏ်ကိုပြ။
- ၂၇။ ပညာမှာ သျှင်သာရိ အဆင်းမှာသျှင်ကစွည်း။
- ၂၈။ ပညာရဲရင့်ပွဲလယ်တင့်။
- ၂၉။ ပညာရှာ ပမာ သူတောင်းစား။
- ၃၀။ ပညာရှာ ပမာ သူဖုန်းစား။
- ၃၁။ ပညာလို မပျင်းကေ ဥစ္စာလို မငြင်းကေ။
- ၃၂။ ပညာလိုဥစ္စာနန်းရင်း ဥစ္စာလိုပညာနန်းရင်း။
- ၃၃။ ပညာလွန်ကဲ လူကိုမလေး။
- ၃၄။ ပညာသည်ကို ကြီးသည်ငယ်သည်မဆိုရာ။
- ၃၅။ ပညာဟိက နတ်စောင့်ရ။
- ၃၆။ ပညာဟိက ကြွားဝါမပို ဂုဏ်မလို။
- ၃၇။ ပညာဟိကား စကားလွန်မပြော။
- ၃၈။ ပညာဟိဆို ဂုဏ်မပို။
- ၃၉။ ပညာဟိတိုင်း လောဘကို သတ်နိုင်ခဲ့။
- ၄၀။ ပညာဟိ ဒေါသအမျက် ပြင်မထွက်။
- ၄၁။ ပညာဟိနန်းပေါင်းဖော် ဘေးရန်ကွာ။
- ၄၂။ ပညာဟိနန်းပေါင်းသင်း ဘေးရန်ကင်း။
- ၄၃။ ပညာဟိနှစ်ယောက်လား လမ်းလယ်လပ်။
- ၄၄။ ပညာဟိများ တစ်ခွန်းပြောက အဖိုးနုဋ္ဌ ထိုက်တန်လှ။
- ၄၅။ ပညာဟိမှ ထင်ပေါ်။
- ၄၆။ ပညာဟိမှ ထင်မြင်နိုင်။
- ၄၇။ ပညာဟိမှ ပေါ်လွင်၊ ပေါ်လွင်မှထင်ရှား၊ ထင်ရှားမှ ကျော်စော။

- ၄၈။ ပညာဟိမှ မြော်မြင်။
- ၄၉။ ပညာဟိမှ အခွင့်သိ။
- ၅၀။ ပညာဟိမှ အရိုးအရာသိ။
- ၅၁။ ပညာဟိမှ အသိပိုင်။
- ၅၂။ ပညာဟိ သတိရခဲ့။
- ၅၃။ ပညာဟိသော်လည်း သတိရခဲ့။
- ၅၄။ ပညာဟိ- ဟိရာ ပညာဟိလာ။
- ၅၅။ ပညာဟိအမျက် ပြင်မထွက်။
- ၅၆။ ပညာဟိဟု ဆိုတုံတိလည်း သတိကင်းကွာ ဟိတတ်စွာ။
- ၅၇။ ပညာဟူက ရခဲးစွ။
- ၅၈။ ပညာဟူရာ ကြီးငယ်မဆိုသာ။
- ၅၉။ ပညာဟူရာ တတ်ကောင်းစွာ။
- ၆၀။ ပညာဟူသည် မိုးပေါက်နှယ်။
- ၆၁။ ပညာအတတ် ထွက်ကရားအိုးမှတ်။
- ၆၂။ ပညာအတွက် မခွါရက် ကမ္ဘာညွှန်တုံးဘက်။
- ၆၃။ ပညာအမျိုး မြတ်ရွှီအိုး။
- ၆၄။ ပညာအရောင် ထွန်းလင်းပြောင်။

### ပည်း

- ၁။ ပညတ်ကိုလည်း မပယ်ကေ၊ ပရမတ်ကိုလည်း မလွန်ကေ။

### ပေါက်

- ၁။ ပေါက်ဆိန်ဇူးသားကွဲးဖို့ခါ အခုတစ်ဆယ်ဝင်။
- ၂။ ပေါက်ဆိန်ရာကိုမမြင် အပ်ပေါက်ရာကို မြင်။
- ၃။ ပေါက်ဆိန်ရာ မထင် အပ်ရာထင်။
- ၄။ ပေါက်တူးမှာပိုင် ကိုယ့်ရင်တွင်းကိုယက် (မက်)။
- ၅။ ပေါက်တေနဖူး မထူးဗျာ။

### ပေါင်

- ၁။ ပေါင်တုတ်ကေလုပ်တေ ဂေါင်းတုတ်ကေစားရေ။
- ၂။ ပေါင်တန်ရှည်တိုင်း ငှက်ကြီးမဟုတ်။

### ပေါင်း

- ၁။ ပေါင်းဒီပက်စက် မပေါင်းအပ်။
- ၂။ ပေါင်းမှာအကွပ် လူမှာအဝတ်။
- ၃။ ပေါင်းမှာအကွပ် လောင်းမှာအစပ်။
- ၄။ ပေါင်းရဖို့လည်း အခက်၊ မပေါင်းပြန်လည်း စိတ်ကွက်။

### ပတ်

- ၁။ ပတ်ကြမ်းနန့်နတ်ကြမ်း နတ်ကြမ်းနန့်ပတ်ကြမ်း။
- ၂။ ပတ်ထက်ပုံမသာ။
- ၃။ ပတ်မှာပင် သိုက်မှာလက်ရုံး ယတြာမှာကုသလ။
- ၄။ ပတ်လည်းမဖြစ် ပုံလည်းမဖြစ်။
- ၅။ ပတ်သံကြား နတ်မနီနိုင်။

### ပိတ်

- ၁။ ပိတ်တထွာနပျိုးသီးပိန်ကျာ။
- ၂။ ပိတ်မှလုံ လုံမှရီမဝင်။

### ပုတ်

- ၁။ ပုတ်ကြားနွားချီး မျိုးကြားသူစိမ်း
- ၂။ ပုတ်ကြားနွားချီးဝင် မျိုးကြားသူစိမ်းဝင်။
- ၃။ ပုတ်ချုပ်။
- ၄။ ပုတ်ချုတ်လင်မရ။

- ၅။ ပုတ်ဆိုကေဝထုပ် ဝထုပ်ဆိုကေပုတ်။
- ၆။ ပုတ်မှာရိုင်မှာ ဖြည့်လို့ပြည့်နိုင်၊ ဝမ်းတစ်ထွာမှာဖြည့်လို့မပြည့်နိုင်။
- ၇။ ပုတ်မှာလည်းမကန် ရိုင်မှာလည်း မပြည့်။

### ပုပ်

- ၁။ ပုပ်မှနံ နံမှပုပ်။
- ၂။ ပုပ်မှနံ နံမှဟောင်။
- ၃။ ပုပ်မှပေါ် ကြော်မှညှော်။
- ၄။ ပုပ်မှပေါ် ဟုတ်မှကျော်။
- ၅။ ပုပ်မှရာပျိုကျ။

### ပုံ

- ၁။ ပုံသူမဟိနိပ်သူဟိ။

### ပန်း

- ၁။ ပန်းကောင်းအညွန့်ချိုး။
- ၂။ ပန်းကောင်းပန်ခဲရ လင်ကောင်းရခဲစွ။
- ၃။ ပန်းကိုအကြောင်းပြုရို့ ရှောက်ခွန်းကိုဂေါင်းမှာတင်။
- ၄။ ပန်းတကာပန်းထက် မယားပန်းနန့်သားပန်းအဖွီးဆုံး။
- ၅။ ပန်းတန်ယောင်သမီး ချီးတန်ယောင်ဖြစ်။
- ၆။ ပန်းထိမ်ခေါက်တောက် မစားလောက်။
- ၇။ ပန်းထိမ်မတတ်ခင် ရှိခိုးသင်။
- ၈။ ပန်းထိမ်ရိုးရိုး အမိရွှီကိုတစ်မတ်ခိုး။
- ၉။ ပန်းထိမ်လည်းမဖြစ် ပန်းပဲလည်းမဖြစ်။
- ၁၀။ ပန်းထိမ်သီ ခေါက်ယှာဖြစ်။
- ၁၁။ ပန်းပင်မှာအပွင့် လူမှာအကျင်။
- ၁၂။ ပန်းပွင့်ရွှန် ပန်သူယှား။

- ၁၃။ ပန်းပွင့်ရွှန် ပန်သူယား၊ အရွယ်လွန် ယူသူယား။
- ၁၄။ ပန်းဘဲသမား၊ ဒါးကောင်းမကိုင် လက်သမားအိမ်ကောင်းမပိုင်။
- ၁၅။ ပန်းဘဲသံလိမ် ပန်းထိမ်ရွှီခိုး။
- ၁၆။ ပန်းမခူးကြိုင်ကြိုင်မှီး အိမ်ခြံစာရင်းပီး။
- ၁၇။ ပန်းသတင်းလီညှင်းဆောင်၊ လူသတင်းလူချင်းဆောင်။
- ၁၈။ ပန်းအကြောင်းကြောင့် ဝါးခြမ်းကိုဂေါင်းမှာတင်။
- ၁၉။ ပန်းအနံ့ကားလီစုန်မှီး၊ ပညာဟိအနံ့ကား ထက်အောက်မှီး။

### ပိန်

- ၁။ ပိန်နဲလောင်းပိုင် တစ်ဖက်စောင်းထောင်။
- ၂။ ပိန်နဲသီးခွံကို နွားရစ်- ရစ်လို့။
- ၃။ ပိန်ရာမှာရှုပ် ရှုပ်ရာမှာကုပ်။

### ပုံ

- ၁။ ပုံတိုပတ်စ။

### ပုဏ်

- ၁။ ပုဏ္ဏားကိုမြင်ကေ ခွီးဟောင်။
- ၂။ ပုဏ္ဏားနွားရောင်း လတပေါင်း။
- ၃။ ပုဏ္ဏားမြင် ဗေဒင်ကြည့်ချင်။

### ပုံး

- ၁။ ပုံမကျ ပတ်မကျ။
- ၂။ ပုံမကျ ဟန်မကျ။

### ပုံး

- ၁။ ပုံးထက်ဖာမသာ မက္ကလာထက် စံဝိုးမကြီး။

### ပုန်း

- ၁။ ပုန်းတုံ ဝှက်တုံ။

### ပို

- ၁။ ပိုကေဖျက် လိုကေစွက်။
- ၂။ ပိုရာပို မလိုစီကေ။

### ပို့

- ၁။ ပို့ကား (ဖိုးခေါင်) ငှက်ကို ဇကန်းလိမ်ရေပိုင်။
- ၂။ ပို့ရေလက်စ ကူးတို့ဆိပ်ရောက်ယောင်ပို့။

### ပျာ

- ၁။ ပျာချောင်းကို အဆန်မတိုးကေ။

### ပျား

- ၁။ ပျားနုနုစား ဆားပါမှ။
- ၂။ ပျားနုနုစား ဆားပါမှ လူချောလှ မဲ့ပါမှ။
- ၃။ ပျားပိုင်ချိုစီ တမာပိုင်မခါးစီကေ။
- ၄။ ပျားမြက်ပြာကိုယက် (လျက်)။
- ၅။ ပျားမှာ အချိုလောင်း။
- ၆။ ပျားရည်ငုပ်ရာ ပျားချီးပေါ်။
- ၇။ ပျားရည်တစက်ကြောင့် မိတ္ထီလာတပြည်ပျက်။

- ၈။ ပျားရည်နန့် ဝမ်းနုတ်။
- ၉။ ပျားလည်းစွဲးသာစီ ရှည်လည်းလျှောက်သာစီ။
- ၁၀။ ပျားအစဉ်ချို လူအစဉ်မချို။
- ၁၁။ ပျားအစဉ်ချို လူအစဉ်မရိုး။

### ပျော်

- ၁။ ပျော်ကေပန်းထော် (ကျွန်း)လား။
- ၂။ ပျော်ပွဲကြို သီပွဲဆုံ။
- ၃။ ပျော်ပွဲလား သီပွဲငြား။

### ပျက်

- ၁။ ပျက်ချိပျက်ချော် လူငလော်။
- ၂။ ပျက်လုံးပျက်ချော် လူငလော်။
- ၃။ ပျက်အစဉ် ပျင်ခဏ။

### ပျင်း

- ၁။ ပျင်းကေ ပတင်း (ကျွန်း)လား။
- ၂။ ပျင်းကေ ပုလင်းဆွဲ။
- ၃။ ပျင်းရိဆင်းရဲ လည်းသောက်စွဲး။
- ၄။ ပျင်းရိသောသူ ရောဂါထူ။

### ပျစ်

- ၁။ ပျစ်မှာကပ်- ကပ်လို့။
- ၂။ ပျစ်ရာမှာ ဖျစ်။

### ပျောက်

- ၁။ ပျောက်တေလူရှာကေတွံ့ သီရေလူ ကြာကေမိန့် (မေ့)။
- ၂။ ပျောက်မဆုံး ပစ်မမုန်း။
- ၃။ ပျောက်မရှာ ကျမကောက်။

### ပျိုး

- ၁။ ပျိုးထောင်မိုးခေါင်။
- ၂။ ပျိုးမအောင်ပဲ မိုဗ်းခေါင်တုန်းမှာ အုံးရို့တက်ကာ မိုဗ်းကြီးရွာ။

### ပြ

- ၁။ ပြဒါးတစ်လမ်း၊ သံတစ်လမ်း။

### ပြာ

- ၁။ ပြာကိုဂေါင်းတင် ကြို့ကိုဂေါင်းရွက်။
- ၂။ ပြာတောင်းကိုကိုင် ပွဲးတောင်းကိုရွက်။
- ၃။ ပြာသိုတပိုးတွဲ သျှင်ကြီးလူထွက်ပွဲး။

### ပြား

- ၁။ ပြားပြားဝပ်မှ ဒူးထောက်မှန်းသိရေ။
- ၂။ ပြားရာမှာပိ ပိရာမှာဖိ။

### ပြီး

- ၁။ ပြီးယောင်မလွတ် သံသရာဝဋ်။

### ပြု

- ၁။ ပြုလျှင်အသစ် ပျက်လျှင်အဟောင်း။
- ၂။ ပြုသူမရှက် မြင်သူရှက်။

### ပြု

- ၁။ ပြုကိုအမြောက် တလိုင်းကိုအကောက် ကုလားကို မီးပေါက်။

### ပြည်

- ၁။ ပြည်ကားတပြည်တွဲယက် အသက်မလောက်။
- ၂။ ပြည်ကိုမရ ဗာရဏာ မင်းကိုမမှတ် ဗြဟ္မဒတ်။
- ၃။ ပြည်ကြီးဝန်ကို အိုးတန်ဆန်ခပ်၊ မင်းကျင့်ဝတ်နှင့်လျှောက်ပတ်သင့်စွာ စီရင်ရာသည်။
- ၄။ ပြည်သျှင်မောက်မှား အလားလား။
- ၅။ ပြည်ထဲအရေး ပေါက်နန်းကျေး။
- ၆။ ပြည်ရိုးထက် ဝမ်းရိုးခက်။
- ၇။ ပြည်ရွာစည်မှု ဖောက်ကားပြု။
- ၈။ ပြည်ရွာပြောင်းများ မကောင်းစား။
- ၉။ ပြည်ရွာမသာ ပြည်သူနာ။
- ၁၀။ ပြည်သူ့အတွက် ငါကြောင့်ကြ ရူးရာကျ။

### ပြော

- ၁။ ပြောခဲးနက် ဆိုခဲးနက်။
- ၂။ ပြောခြင်းမတော် မဆီလျော်။
- ၃။ ပြောစရာတွင် စကားခက် ထားစရာတွင် မယားခက်။
- ၄။ ပြောစရာမဟိ ပိတောက်ပင်ကို လက်ညှိုးထိုးလို့ပြော။
- ၅။ ပြောစရာရှာမရ ငါ့မယားဝမ်းကြီးရေ။
- ၆။ ပြောတိုင်းမယုံရ၊ တောင်းတိုင်းမပီးရ။
- ၇။ ပြောတတ်မှ နားဝင်ချို။

- ၈။ ပြောတက်လီယင့် မြတ်လီယင့်၊ ခွတ်တတ်လီယင့် ပြတ်လီယင့်။
- ၉။ ပြောတတ်ဟောတတ် ကလူတတ်။
- ၁၀။ ပြောတတ်ဟောတတ် သူတော်မြတ်။
- ၁၁။ ပြောတတ်ဟောတတ် သူတော်မြတ် မပီးပါလို့သူ ဝန်တို့။
- ၁၂။ ပြောတတ်ဟောတတ် သိုက်ခွဲမြတ် (လွတ်)။
- ၁၃။ ပြောဖန်များ စကားရ။
- ၁၄။ ပြောဖန်များ ဆိတ်ချိုးဝင်။
- ၁၅။ ပြောဖန်များ ဇာတိပြု။
- ၁၆။ ပြောဖန်များ မယားစကားအောင်။
- ၁၇။ ပြောဖန်များ အမှားပါတတ်တေ။
- ၁၈။ ပြောမနာ ဆိုမရှက်။
- ၁၉။ ပြောမနာ ဆိုမရှက် ကြံစဲဖျက်။
- ၂၀။ ပြောမနာ ဆိုမရှက် အပြောရခက်။
- ၂၁။ ပြောမိပြောရာပြော မှားမှန်းမသိ။
- ၂၂။ ပြောရာမှာသတိ ကျင့်ရာမှာသမာဓိ။
- ၂၃။ ပြောရေခါ ငမုတ် စားရေခါ ငရုပ်။
- ၂၄။ ပြောရေခါအလွယ် လုပ်တေခါခဲး။
- ၂၅။ ပြောရေခါဦးကြီး စားရေခါဂေါင်းကြီး။
- ၂၆။ ပြောလီကဲးလီ။
- ၂၇။ ပြောလီကဲးလီ မန်းလီရမ်းလီ။
- ၂၈။ ပြောလီကဲးလီ မှတ်လီရောင်လီ။
- ၂၉။ ပြောလီဖို့က မိုကိုးနှစ်၊ စားလီဖို့က လက်တဆစ်။
- ၃၀။ ပြောလီသမျှ သဲးရီကျ။
- ၃၁။ ပြောလီသမျှ အဘာသျှော့မှာအောက်ကကျ။
- ၃၂။ ပြောလီသည်းလီ မန်းလီရမ်းလီ။
- ၃၃။ ပြောလို့မကျီ လူကာနီ (ကာနု)။
- ၃၄။ ပြောလို့မနာ ဆဲးလို့မရှက် ကြီးစဲးပျက်။

### ပြင်

၁။ ပြင်လူချစ် တွင်းလူရိုက်။

### ပြိုင်

၁။ ပြိုင်လောင်းနိုင်ရုံ ကျွဲနွားနိုင်နောက်။  
၂။ ပြိုင်လီအို စပ်ပျဉ်မရ။

### ပြိုင်း

၁။ ပြိုင်းတိုင်မြုပ်- မြုပ်ရို့၊ စုန်းစုန်းမြုပ်တေ။

### ပြောင်

၁။ ပြောင်လှောင်သရော် လူပျက်ပျော်။

### ပြောင့်

၁။ ပြောင့်သက်ကေတသက်စာ မပြောင့်သက်ကေ တစ်နပ်စာ။

### ပြောင်း

၁။ ပြောင်းတုံးတင်- တင်လို့။  
၂။ ပြောင်းထောင်- ထောင်လို့။

### ပြုတ်

၁။ ပြုတ်မနူးလူ ပြောခက်ထူ။  
၂။ ပြုတ်ရို့မနူး လူကျောက်တုံး။

### ပြန်

၁။ ပြန်ခါခူးမည် ဟင်းရယ်ရေ။

### ပြိန်း

၁။ ပြိန်းတောမှာ ဒါးက- ကလို့။  
၂။ ပြိန်းမယားပဲမြောက်ယားရေ။  
၃။ ပြိန်းသုတ်ပစ တရွရွ။

### ပြုံး

၁။ ပြုံးပြုံး- ပြုံးပြ အပြောခဲ။

### ပြုံး

၁။ ပြုံးတိုင်းမရယ်။  
၂။ ပြုံးကတီ (ပြုန်းပတီ) လင်သီဟင်း မစားလီကေ့။

### ပြို

၁။ ပြိုလတ်မေကြောက် အိမ်ကိုထောက်။

### ပွ

၁။ ပွရာမှာရောင် ရောင်ရာမှာ ပေါက်ကွဲ။  
၂။ ပွရာမှာရောင် ရောင်ရာမှာ ဖွ။

### ပွါး

၁။ ပွါးမှတိုး တိုးမှကြွယ်။

ပွဲ

- ၁။ ပွဲညှင်းထူရာမှာ နှုနာစွဲ။
- ၂။ ပွဲညှင်းထူရာမှာ ဝဲနာစွဲ။
- ၃။ ပွဲထူကေလေ့မယား ကြီးထူကေလေ့မပူ။
- ၄။ ပွဲမှာပေါင် မိုဃ်းမှာတောင်။
- ၅။ ပွဲဟိသူညှင်း စွဲဖို့မကြောက်။

ပွဲ

- ၁။ ပွဲစရိတ်ထက် ပြင်စရိတ်ကြီး။
- ၂။ ပွဲစရိတ်မကျီခင် ပြင်စရိတ်တောင်း။
- ၃။ ပွဲတင်ပြင်တင်။
- ၄။ ပွဲပြ- ပြလို့။
- ၅။ ပွဲပြ- ပြင်ပြ။
- ၆။ ပွဲပြီးမဏ္ဍပ် ခြောက်- ခြောက်ကပ်။
- ၇။ ပွဲပြီးမှ ဖျာခင်း။

ပွင့်

- ၁။ ပွင့်ပွင့်ပြောမှ အလင်းနားလည်။

ဗ

ဗ

- ၁။ ဖနန်တမူ ညီတူအလား မေတ္တာထား။
- ၂။ ဖနန်တမူ ညီတူအလား သဘောထား။
- ၃။ ဖနန်တမူ မိမူတစ်ခြား။
- ၄။ ဖနန်မတူ သားမူတစ်ခြား။
- ၅။ ဖနန်မတော် မိမူမစပ်။
- ၆။ ဖ၊ ဖိုး၊ ဖီး၊ ဇူ၊ ဇာ၊ နု၊ အနာ၊ စဉ်လာမပျက် ခုနှစ်ဆက်။
- ၇။ ဖ မသာ မိမနာ။
- ၈။ ဖမှာတစ်ရာ မိမှာတစ်ယောက် ကရောက်ကထောက်။
- ၉။ ဖမှာတစ်ရာ မိမှာတစ်ယောက် လင်ခိုးယောက်။
- ၁၀။ ဖယောင်းတိုင်စား အကြောပါ ဖန်သလိ ဖန်သလက် မကောင်းကာ။
- ၁၁။ ဖယောင်းနီပူ ကြာဖြူနီထိုး။
- ၁၂။ ဖရဲစိုတွင်းကျ။
- ၁၃။ ဖရုံသီးတစ်လုံးနန့် အိမ်လုံးကုန်။
- ၁၄။ ဖလောင်းစစ် မင်းစစ်။





**ဖာ**

- ၁။ ဖာတစ်လုံး ဗူးတစ်ရာ။
- ၂။ ဖာထက် ဗူးမကြီး။
- ၃။ ဖာမရ ဆို့မနိုင်။
- ၄။ ဖာရစွာထက် အသစ်ပြုပြင်စွာက ပိုကောင်းသိယဉ်။
- ၅။ ဖာသားထူထပ် အပ်သွားစပ်။

**ဖား**

- ၁။ ဖားကိုတုလို့ ခရုခုန် ကျောက်ပုံမှာသတ် စအိုကျွတ်။
- ၂။ ဖားကျမကျ ကြောင်ကျ- ကျ။
- ၃။ ဖားခုန်လို့ ဖုံမထ။
- ၄။ ဖားငယ်ကေလေ့ ခြင်္သေ့မင်းကို နိုင်သေး။
- ၅။ ဖားပြုတ်ကေ ကျောက်သားနုနုထုလီကြောက်တက်လီ။

**ဖိ**

- ၁။ ဖိမှပိ ထိမှတို့။

**ဖိး**

- ၁။ ဖိးမကောင်း ဒဏ်မကောင်း။

**ဖူး**

- ၁။ ဖူးစာပါ မလွတ်ရာ။
- ၂။ ဖူးစာပါ ဝီးနီးမဆိုသာ။
- ၃။ ဖူးတုံးလုံးတုံ တန်ဆောင်မုန်း။



**ဖဲး**

- ၁။ ဖဲးဘိန်းအရက် လူကိုဖျက် အသက်တစ်ခါသီအံ့ရာ။
- ၂။ ဖဲးရိုက်ကြက်တိုက် လူငမိုက်။
- ၃။ ဖဲးသမား စကားမတည်ရာ။
- ၄။ ဖဲးသမား တန်းကား နွဲဆရာပါး။
- ၅။ ဖဲးသမား တန်းကား အလကား။

**ဖေါ**

- ၁။ ဖေါမှပေါ ပေါမှထင်ရှား။

**ဖင်**

- ၁။ ဖင်ကိုမနိုင်ဘဲ သာကူသောက်ချင်။
- ၂။ ဖင်ကိုလှစ်ပြပြီးမှ စအိုမှန်းသိရေ။
- ၃။ ဖင်တစ်ခြား တင်တစ်ခြား။
- ၄။ ဖင်တစ်ခြား ခေါင်းတစ်ခြား။
- ၅။ ဖင်တစ်ခွန်း၊ ပ စတစ်ခွန်း။
- ၆။ ဖင်မှာ လောက်ကိုက် တေပိုင်။
- ၇။ ဖင်မှာ လောက်ကျ- ကျလို့။

**ဖေါင်**

- ၁။ ဖေါင်ပါး - ပါးလို့။

**ဖေါင်း**

- ၁။ ဖေါင်းကား။
- ၂။ ဖေါင်းမှပွ ပွမှရွ။

### ဖိတ်

- ၁။ ဖိတ်ချင်းဖိတ် ကိုယ့်အိပ်မှာဖိတ်။
- ၂။ ဖိတ်ရာဖိတ်မစဉ်စီကော။
- ၃။ ဖိတ်ရာမှစဉ် စဉ်ရာမှရွှင့်။

### ဖုတ်

- ၁။ ဖုတ်စား ကင်စား
- ၂။ ဖုတ်ထားရေငပိ ဟိမှန်းတောင်မသိ။
- ၃။ ဖုတ်စားစားလို့။
- ၄။ ဖုတ်ဝင်ဝင်လို့။

### ဖမ်း

- ၁။ ဖမ်းရရေ ဇကန်းပိုင်။
- ၂။ ဖမ်းရရေ ဇကန်းပိုင်၊ ကျိန်းကိကျိန်းကာ။

### ဖုံး

- ၁။ ဖုံးချင်ဆီဖုံး ကုန်းကုန်းပေါ်။
- ၂။ ဖုန်းထားသမျှ ကုန်းခါမှပေါ်။
- ၃။ ဖုန်းမလုံ ပုန်းမသိ။

### ဖိုး

- ၁။ ဖိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ဆွီမပျက်။
- ၂။ ဖိုးဖိုး- ဖိုးဖိုးနန့် နို့တစ်အိုးကုန်။
- ၃။ ဖိုးလှမိမှာ နှစ်ခါနာရေ။
- ၄။ ဖိုးသူတော် ဖြစ်မှန်းမသိဖြစ်။
- ၅။ ဖိုးသူတော် လမ်းမှားဆန်ရ။

### ဖျာ

- ၁။ ဖျာကျသိုက်တေ။
- ၂။ ဖျာလိပ်ခေါင်း ခွီးဝင် ဆုံးချင်း။
- ၃။ ဖျာလိပ်ခေါင်း ခွီးဝင်ရေပိုင်။

### ဖျက်

- ၁။ ဖျက်တေလည်းကိုယ်ရံတော် ပျင်ရေလည်းကိုယ်ရံတော်။
- ၂။ ဖျက်တေလည်း ပန်းထိမ် ပျင်ရေလည်းပန်းထိမ်။
- ၃။ ဖျက်မှပျက် သွီးမှထက်။

### ဖြား

- ၁။ ဖြားခန်းလို့ သစ်ငုတ်ပေါ်။
- ၂။ ဖြားမှာ တလတ်ရိုင်မှာအကပ်။
- ၃။ ဖြားမှာတလတ် လူမှာသွားကျွတ်။
- ၄။ ဖြားမှာဖြား သီ၊ ကလန်မှာ အဆီ။
- ၅။ ဖြားရီနန့် မိုယံးရီမရော။
- ၆။ ဖြားရူးနန့် ငါးရူး။
- ၇။ ဖြားသင့်လီသင့် ရွက်ကိုဖွင့်။
- ၈။ ဖြားသင့်လီသင့် အဆင်သင့်။
- ၉။ ဖြားသတ်လမန်။

### ဖြူ

- ၁။ ဖြူမည်လားဖွပ် မဖွပ်သည်ထက်ညစ်။

### ဖြဲး

- ၁။ ဖြဲးမှပြဲး လှဲးမှလဲး

### ဖြစ်

- ၁။ ဖြစ်ကြောင်းသံသရာ ငါ့ကြမ္မာ။
- ၂။ ဖြစ်တုံတစ်ခါ ပျက်တုံတစ်လှည့်။
- ၃။ ဖြစ်တုံပျက်တုံ လောကဘုံ။
- ၄။ ဖြစ်ပြီးမှ နောင်တရ။
- ၅။ ဖြစ်ပြန်ပျက်ပြန် လောကဓံ။
- ၆။ ဖြစ်လျှင် ပျက်စမြဲ။
- ၇။ ဖြတ်တတ်မှပြတ် လှူတတ်မှမြတ်။
- ၈။ ဖြတ်ထုံးလိမ္မာ ပညာကျော်။

### ဖြုန်း

- ၁။ ဖြုန်းမှပြုန်း ဆုံးမှတုံး။
- ၂။ ဖြိုမှပြို ခွဲမှကွဲ။

### ဖွဲ

- ၁။ ဖွဲကိုထောင်း လို့ဆန်ကောင်းမရ။

### ဖွဲး

- ၁။ ဖွဲးတောမှာ ရီသွန်ရေပိုင်။
- ၂။ ဖွဲးပုံရီကျ ရှာမရ။
- ၃။ ဖွဲးရာထက် ပြာရာညွှတ်။
- ၄။ ဖွဲးရာမှာ ပြာရာကျ။

### ဖွင့်

- ၁။ ဖွင့်ဟမပြော ပြောသိမော။
- ၂။ ဖွင့်ဟမပြော ခုံမိမော။

### ဖွတ်

- ၁။ ဖွတ်ကမိကျောင်းဖြစ် ချောင်းမြောင်းမငြိမ်းသာ။  
(ဖွတ်ကမိကျောင်းဖြစ် ချောင်းမြောင်းမငြိမ်းသာ၊ ကျွန်ကသူကောင်းဖြစ် ပြည်ရွာမချမ်းသာ)
- ၂။ ဖွတ်ကိုက်တဟမ်း လိပ်ကိုက်တန်းလန်း။
- ၃။ ဖွတ်ကြီးကေ မိကျောင်းဖြစ်တေ။
- ၄။ ဖွတ်ကြောပြာစု။
- ၅။ ဖွတ်ညီနောင် ပြာတောင်ရထားဆိုက်။
- ၆။ ဖွတ်ထွက်မှ တောင်ပို့မှန်းသိ။
- ၇။ ဖွတ်ပိုင်လျှာနှစ်ခွ။
- ၈။ ဖွတ် ဖွတ်ချင်း မတုံးယှက်။
- ၉။ ဖွတ်မထုံး ဖွတ်လိုင်မှာပတ်။
- ၁၀။ ဖွတ်မရ ဒါးမအဆုံး။
- ၁၁။ ဖွတ်ရီမှာ ပြာရီဖြစ်။
- ၁၂။ ဖွတ်တတ်မှဖြူ ယူတတ်မှ ရ။

### ဖွပ်

- ၁။ ဖွပ်မှဖြူ တူမှရ။
- ၂။ ဖွပ်လိညစ်လီ ကြီးလိမိုက်လီ။

**ပ**

**ပ**

- ၁။ ဗကရိုင်မပိုင်ချစ် ကျား မီးကျောင်းပိုင် မကိုက်ကျေ။
- ၂။ ဗကျင်းတစ်ကိုယ်လုံး ဝမ်းချဉ်း။
- ၃။ ဗပေါက - ဆို၊ အကျိုးက - က။
- ၄။ ဗပေါက - ဆို၊ အကျိုးက - က နားပင်ကနားထောင် အကန်းကကြည့်။

**ပူး**

- ၁။ ပူးကောင်းမှစင်ခံ လင်ကောင်းမှတစ်သက်စံ။
- ၂။ ပူးဆိုကေ ဖရုံမသီး။
- ၃။ ပူးတစ်ကောင်း လင်ကောင်းတစ်ယောက်။
- ၄။ ပူးတစ်ရာဖာတစ်လုံး။
- ၅။ ပူးတစ်ရာ အပေါက်ကိုပိတ်ဆိုနိုင်၊ လူတစ်ယောက်ပါးစပ်ကို မပိတ်နိုင်။
- ၆။ ပူးတောင်းစကားကို ကြွက်နားမထောင် ကြွက်စကားကိုပူးတောင်းနားမထောင်။
- ၇။ ပူးတောင်းထဲ ကြွက်ဝင်ရေပိုင်။
- ၈။ ပူးတောင်းနှစ်လို့ အိုးခြမ်းပေါ်။

- ၉။ ပူးတောင်း - လပေါ်ကျိုက်ထမ်း။
- ၁၀။ ပူးထက်ဖာမသာ။
- (ပူးနန်ကရား အတူထား ပူးထက်ကရား မလီးလာ ကျွန်နန်သူကောင်းအတူ ပေါင်းသူကောင်းကျွန်စော်မန်လား)။
- ၁၁။ ပူးနန်တန်ကေပူး ဖာနန်တန်ကေဖာ။
- ၁၂။ ပူးနန်ဖရုံ ရောယှက်ခြုံ ဖရုံသာသီး ပူးမသီး။
- ၁၃။ ပူးပေါ်- ပေါ်ရေ။
- ၁၄။ ပူးရွက်ဆိုကေကြာ ဖြတ်ဆိုကေယင် (လျှင်)။
- ၁၅။ ပူးလုံးနားမထွင်။
- ၁၆။ ပူးသီးနန်တန်ကေပူးသီး ခရမ်းသီးနန်တန်ကေခရမ်းသီး။
- ၁၇။ ပူးသီးမှ အရိုးတော်ရေ။
- ၁၈။ ပူးသီးလည်း အခိုးခံရသိယင့် ထိပ်ကိုလည်း အထိုးခံရသိယင့်။

**ပေ**

- ၁။ ပေဒင်ကိုယုံယင့် ပေဒင်ဆရာကို မယုံ။

**ပေါ်**

- ၁။ ပေါ်လာမဟောက်တာ ပေါ်လာ။
- ၂။ ပေါ်လာလာပေါ် (အော်)လာ။
- ၃။ ပေါ်လာပေါ် (အော်) လာငဲ့ပါးများ။

**ပင်း**

- ၁။ ပင်းထမ်းထက် အပိုးသန်။

**ပိုင်း**

- ၁။ ပိုင်းဝါခြည်နု ပြောဆိုပြု။

# ဖောင်

၁။ ဖောင်ဗင်ခတ် ဂျောင်ဂျင်လှုပ်။

# ပုံ

- ၁။ ပုံတစ်ရာ ပတ်တစ်ချိန်း။
- ၂။ ပုံလည်းမကျ ဆိုင်းလည်းမကျ။
- ၃။ ပုံအရာပုံ ပတ်အရာပတ်။

# ဗျာ

၁။ ဗျာဒိတ်ပီး လွဲးရေလို့မဟိ။

# ဗျိုင်း

- ၁။ ဗျိုင်းကုလားကောက် နုတ်သီးကောက်တိုင်း ခြိမကောက်။
- ၂။ ဗျိုင်းဖြူတကျိုင်းကြား ဇကန်းတကောင်းနားရေပိုင်။
- ၃။ ဗျိုင်းဖြူလယ်ကြား ဇကန်းနားသို့။  
(ဗျိုင်းဟောက်လိုင်စောင်း ငါးကိုချောင်း ရကြောင်းမမြင် ဗျိုင်းနုတ်သီးမှာ ရိညှီတင်)

# ဗွီ

၁။ ဗွီစရာဖြစ်လီ ရဲး ကောင်းစားလီ။

# ဘ

## ဘ

- ၁။ ဘကျိုင်းမှ ဘိုင်ကျမှန်းသိ။
- ၂။ ဘမသိ ဘုမသိ။

## ဘာ

- ၁။ ဘာရဲးဘသမီး ဆံထုံးကြီး ဟန်လီဟန်လှ လင်မရ။
- ၂။ ဘာသာဟိက ယဉ်ကျေးမှုဟိစမြး။

## ဘား

- ၁။ ဘားဘာကိုက်လည်း ယင်းကျား အိယောင်ကိုကိုက်လည်း ယင်းကျား။
- ၂။ ဘားဘာစားဖို့ဆို အစားဖို့တောင်မလောက်။
- ၃။ ဘားဘာစား အာလည်းစားဖို့။

## ဘီ

၁။ ဘီလူးအသက် ဗူးတောင်းမှာ။

## ဘု

- ၁။ ဘုမသိ ဘမသိ။
- ၂။ ဘုရားကားအောက် မျောက်ကားအထက်။
- ၃။ ဘုရားငါးဆူ လေးဆူ ယောင်နိုင် အရာတဆူဇာထွက်မှု။
- ၄။ ဘုရားတစ်ဆူ ဂူတစ်လုံး။
- ၅။ ဘုရားတောထွက်ရာ မာန်နတ်မှောင့်။
- ၆။ ဘုရားတင်မည်ပျင် ကြောင်အယင်စား။
- ၇။ ဘုရားပေါ် ခွီးပိုင်။

- ၈။ ဘုရားပေါ်လည်းမမိ ဗန္ဓုလလည်းမမိ။
- ၉။ ဘုရားဖူးဖက် ကျောင်းတက်ဖက်။
- ၁၀။ ဘုရားဖူးဖက် ဂူဝင်ဖက်။
- ၁၁။ ဘုရားဖက် အသင်ရှင်။
- ၁၂။ ဘုရားဖက်အသက်ရှင်၊ တရားဖက်အမျက်စင်။  
(ဘုရားဖက်အသက်ရှင် တရားဖက်အမျက်စင်၊ သူယုတ်ပေါင်းဖက် အမျက်ဝင်)
- ၁၃။ ဘုရားဗျာဒိတ် မိဖဗျာဒိတ်။
- ၁၄။ ဘုရား - ဘုရားကိုးဖန်များ ဘုရားကိုယ်တိုင် လူမြင်တိုင်းကိုမ - မနိုင်။
- ၁၅။ ဘုရားမပြီးခင် ငြိမ်းမဖျက်ရ။
- ၁၆။ ဘုရားလည်ဖူး လိပ်ဥလည်းတူး။
- ၁၇။ ဘုရားလောင်ပေါ် ပေါက်ကေယူ မပေါက်ကေကလှ။
- ၁၈။ ဘုရားဝမ်းပူ တို့ခါယူ။
- ၁၉။ ဘုရားသော်မှ ဝိပါက်မလွတ်။
- ၂၀။ ဘုရားအာဏာ မင်းမှာတည်။
- ၂၁။ ဘုရင်စကား မိုးကြိုးသွား။
- ၂၂။ ဘုရင်တစ်ခွန်း မိုးကြိုးတစ်ချက်။

**ဘေး**

- ၁။ ဘေးရန်ကိုယှောင် ကြီးပွားဆောင်။

**ဘဲ**

- ၁။ ဘဲကိုက်ရို့ အနာမရ။
- ၂။ ဘဲပါးစပ် ဆင်ဝင်။
- ၃။ ဘဲပါးစပ် ဆင်ဝင် ကျောက်ဖျာကြီးမီးလောင်။
- ၄။ ဘဲဥနန့် ဖရဲသီး (အဆိပ်မိ)။
- ၅။ ဘဲဥမှာ အစကိုရှာရေပိုင်။
- ၆။ ဘဲဥမှာ အစရှာမရ။

**ဘယ်**

- ၁။ ဘယ်ထောင်ညာလဲး တက်တက်မွဲး။
- ၂။ ဘယ်ဘက်ကဝင် ညာဘက်ကထွက်။
- ၃။ ဘယ်လဲးညာထောင် စီးပွားဆောင်။

**ဘော်**

- ၁။ ဘော်ဖြူ မှတ်လိုဝယ် ခဲးမဖြူနန့်မှား။

**ဘင်**

- ၁။ ဘင်္ဂါဆဲးနှစ်မြို့ ရခိုင်စိုး။

**ဘိတ်**

- ၁။ ဘိတ်(ပိတ်)အိမ်ကောင်း ကျောင်းဆောက်နိုင်။

**ဘန်း**

- ၁။ ဘန်းရောင်ကောင်းလို့ယူမှား ကြီးတောင်းရွက်နန့်ငြား။

**ဘိန်း**

- ၁။ ဘိန်းစားချင်းအတူတူ တစ်လုံးအပိုယူချင်။

**ဘုတ်**

- ၁။ ဘုတ်ကိုကျီးမရိုသီ ကျီးကိုဘုတ်မရိုသီ။
- ၂။ ဘုတ်လက်စကို ဘုတ်ဖြူ။

# ဘုံ

၁။ ဘုံဆိုင် ဗလာချဉ်းသာ။

# ဘုမ်

၁။ ဘုမ္မိနက်သန် မြိမြတ်မွန်။

# ဘုန်း

- ၁။ ဘုန်းကကြီးယင့် အနှမ်းမပျောက်။
- ၂။ ဘုန်းကြီးကေလေ့ အသက်မရှည် အသက်ရှည်ကေလေ့ ဘုန်းမကြီး။
- ၃။ ဘုန်းကြီးကိုလှူ လူကိုလက်စ။
- ၄။ ဘုန်းကြီးကျောင်း ခေါင်တက် မောင်သျှင်ဇေတဝန်ခေါင်ထက်တက်။
- ၅။ ဘုန်းကြီးစာချ မီးကျောင်းမင်းရေကူးသင်။
- ၆။ ဘုန်းကြီးစာချ မီးကျောင်းမင်းရီကင်းပြ။
- ၇။ ဘုန်းကြီးနန်းဘီး အဝီးကြီး။
- ၈။ ဘုန်းကြီးပျံလည်းမမိ ထီးတင်ပွဲလည်းမမိ။
- ၉။ ဘုန်းကြီးမှာ ပွဲ လူမှာဌေး။
- ၁၀။ ဘုန်းကြီးမှာပွဲ လူမှာမွဲ။
- ၁၁။ ဘုန်းကြီးမှာသုံးကျောင်း မိန်းမမှာသုံးလင်။
- ၁၂။ ဘုန်းကြီးမှာ အစား။
- ၁၃။ ဘုန်းကြီးလည်းမဖြစ် တန်းကြီးလည်းမဖြစ်။
- ၁၄။ ဘုန်းကြီးအမှုရွာမှာပတ်။
- ၁၅။ ဘုန်းကြီးသရဖုတ်ဝင် မောင်သျှင်ကျောင်းခေါင်ထက်တက်။
- ၁၆။ ဘုန်းသျှင်ရောက် ဘုန်းမဲ့ပျောက်။
- ၁၇။ ဘုန်းသျှင်လုပ် ကံသျှင်စား။
- ၁၈။ ဘုန်းချင်းတူကေလေ့ ကံချင်းမတူ။
- ၁၉။ ဘုန်းချင်းမတူ ကံချင်းမမျှ။
- ၂၀။ ဘုန်းဟိက အခါမဲ့ မှီ ပွင့်ပီးရ။

# မ

## မ

- ၁။ မကူညီချင်နီ မနှောက်ယှက်ကျေ။
- ၂။ မကောင်းကေ ကျောင်းကိုပို့။
- ၃။ မကောင်းကေခံ ကောင်းကေစံ။
- ၄။ မကောင်းကေ ခန္ဓာကိုယ်သွီး ဖောက်ထုတ်လှီး။
- ၅။ မကောင်းကေတစ်ချက် ကောင်းကေတစ်သက်။
- ၆။ မကောင်းကေသွန်သင် ပျက်ကေပြုပြင်။
- ၇။ မကောင်းကိုတုလွယ် အကောင်းကိုတုခဲ။
- ၈။ မကောင်းကိုထု အကောင်းကိုတု။
- ၉။ မကောင်းကိုပယ် ကောင်းရာကိုညွှန်။
- ၁၀။ မကောင်းကိုကြည် ကောင်းကိုတည်။
- ၁၁။ မကောင်းကိုပစ် ကောင်းကိုလိုက်။
- ၁၂။ မကောင်းတကောင်း အောင်ကျော်ရက်တေတောင်း မိုမ်းခါလီခါသုံးစရာ။
- ၁၃။ မကောင်းတစ်ခါ ကောင်းတစ်ခါ။
- ၁၄။ မကောင်းတစ်ကောင်း ကုလားပါးမှာရောင်း။
- ၁၅။ မကောင်းတစ်လှည့် ကောင်းတစ်လှည့်။
- ၁၆။ မကောင်းထက် အကောင်းညွှက်။
- ၁၇။ မကောင်းပေါင်းဖက် တခြက်ခြက်။
- ၁၈။ မကောင်းမြင်သွန်သင် အချစ်မြင်ပြုံးသွင်။
- ၁၉။ မကောင်းမှုအတုလွယ် ကောင်းမှုတုရန်ခဲ။





- ၈၀။ မစားရတအိအိ စားရတဟိဟိ။
- ၈၁။ မစားရထက် မဝခက်။
- ၈၂။ မစားရထက် မဝညက်။
- ၈၃။ မစားရပဲ ညော်ခံ။
- ၈၄။ မစားရပဲ ညော်ခံ ဒဏ်ဝရေ။
- ၈၅။ မစားရပဲ ညော်ခံ အောင်ဗလမိကံ။
- ၈၆။ မစားရမဝတစ်ခါ မပြောလီကေ။
- ၈၇။ မစားရလိုက် အမဲးတစ် သဲနန့်ပစ်။
- ၈၈။ မစားရလုံးလုံး စားရတပြုံးပြုံး။
- ၈၉။ မစားရအချင်း စားရဆီထမင်း။
- ၉၀။ မစားရအမဲး သဲနန့်ကြီ။
- ၉၁။ မစားရငါး လောက်သောသော။
- ၉၂။ မစားရငါး လောက်တက်။
- ၉၃။ မစီးစစ် မဆင်ခြင်ဘဲ အမျက်မထွက်ရ။
- ၉၄။ မစီးမစပ် ပါးအရိကို နားမှာဟပ်ယောင်။
- ၉၅။ မစီးမစပ် ဖဲထပ်နံမှာ ဗလာခတ် မအပ်မရာ ထပ်နံကြား ပဲလှော်ပါ။
- ၉၆။ မစီးမစပ် ထပ်နံဗလာခတ် မအပ်မရာ ပေါင်ချိုင်းကြားမှာ သန်းကြီပါ။
- ၉၇။ မစဉ်စီချင် မရွှင့်စီကေ။
- ၉၈။ မစောင်းမမြောင်း အနီကောင်း။
- ၉၉။ မစုတ်စီချင် အပ်နန့်ခြည်မျှင်။
- ၁၀၀။ မစွမ်းဆောင်နိုင် မကိုင်စီကေ။
- ၁၀၁။ မဆီမဆိုင် ကပိုင်သားကို ဒါးနန့်ရိုင်။
- ၁၀၂။ မဆဲးခင်နာ မသတ်ခင်ကြောက်။
- ၁၀၃။ မဆိုင်မပိုင် မပြောနိုင်။
- ၁၀၄။ မဆိုမပြော တေမိလား။
- ၁၀၅။ မဆိုမပြော မတီးမမြည်။
- ၁၀၆။ မတစ်ထောင် တစ်ကောင်ဖွါး ငါယဲ့ယောကျ်ား။
- ၁၀၇။ မတစ်ရာသား။
- ၁၀၈။ မတရားသောသူ နရက်ယူ။
- ၁၀၉။ မတီးမမြည် မပြောမပြီး။

- ၁၁၀။ မတူကေ မတူကေ။
- ၁၁၁။ မတော်ကေ ဗမော်မလုပ်ကေ။
- ၁၁၂။ မတော်ကေ မဖော်ကေ။
- ၁၁၃။ မတော်ဆိုလို့မလွတ် မချစ်ဆိုမှ လွတ်တေ။
- ၁၁၄။ မတင်းမလျော့ အလယ်အလတ်ကျမှသာ။
- ၁၁၅။ မတောက်ပဲမထိ မထိပဲမတွံ့။
- ၁၁၆။ မတောင်းကေဆုံး တောင်းကေမုန်း။
- ၁၁၇။ မတတ်ခါလုပ်ချင် တတ်ခါမလုပ်ချင်။
- ၁၁၈။ မတတ်နည်းခံ ဆရာထံ။
- ၁၁၉။ မတတ်ပဲနန့် ဆရာခံ။
- ၁၂၀။ မတတ်ပဲမန်း ရမ်းတတ်တေ။
- ၁၂၁။ မတတ်သာကြီ နွားနန့်ထွန်။
- ၁၂၂။ မတတ်သာကြီ နွားနန့်ထွန် သီလတ်မည်ကြောက် ပေါက်တူးပေါက်။
- ၁၂၃။ မတတ်သူကပြော မသိသူကယုံ။
- ၁၂၄။ မတိုးဆရာ မဟာဂါ။
- ၁၂၅။ မတိုးကေလေ့ မဆုတ်ကေ။
- ၁၂၆။ မတွန်းလှန် ကျွန်သပေါက် တွန်းလှန်အထက်ရောက်။
- ၁၂၇။ မထခင်ဒုတ်ကိုင်မှ မပြုခင် ထောက်ခံမှ။
- ၁၂၈။ မထားရာသည်ကားပွီး မပွားရာသည်ကားမီး။
- ၁၂၉။ မထိပဲမတောက် မတောက်ပဲမလောင်။
- ၁၃၀။ မထူခင်ထ မလဲခင်ကူ။
- ၁၃၁။ မထူးကေရူး မရူးကေမူး။
- ၁၃၂။ မထိုင်ခင် ခြံဆန့်ချင်။
- ၁၃၃။ မနာစီချင် ဆောက်နန့်ထွင် နာလတ်မည်ကြောက် ပေါက်ဆိန်ပေါက်။
- ၁၃၄။ မနာတတ်က တဏှာ၊ နာတတ်က ဘဝနာ။
- ၁၃၅။ မနာလိုကေ ခါးတမာ၊ နာလိုကေ ပျားသကာ။
- ၁၃၆။ မနာလိုကေ ချဉ်သီး နာလိုကေ အချိုသီး။
- ၁၃၇။ မနာလိုကေ ဒပြုတ်ဖက် နာလိုကေ သျှသျှားဖက်။  
(မနာလိုကေဒပြုတ်ဖက်မှာလည်း မအိပ်သာ နာလိုကေသျှသျှားဖက်မှာလည်း အိပ်သာ)
- ၁၃၈။ မနာလိုကေ ရန်စကား။

- ၁၃၉။ မနာလိုကေ အပြစ် နာလိုကေ အချစ်။
- ၁၄၀။ မနာလိုကေ အပြစ်မြင် နာလိုကေ အပြစ်စင်။
- ၁၄၁။ မနာလို မဆိုကေ။
- ၁၄၂။ မနာလို မဆိုကေ့ မပြောချင် မခေါ်ကေ့။
- ၁၄၃။ မနာလိုအပြစ်ပုံ နာလို အချစ်ပုံ။
- ၁၄၄။ မနီးမဟပ် မစပ်မဆိုင် ခယင်ဝါးကို ဒါးနန်ရိုင်။
- ၁၄၅။ မနူးမနပ် အပြောကပ်။
- ၁၄၆။ မနောဖြူအူစင်း ခြောက်ပြစ်ကင်း။
- ၁၄၇။ မနက်ကိုဆွမ်း ညှက်ပန်း။
- ၁၄၈။ မနိုင်သူကို နိုင်သူနှိပ်စက်။
- ၁၄၉။ မနိုင်သူကို နိုင်သူလှစား။
- ၁၅၀။ မနံပဲမပုပ် မပုပ်ပဲမနံ။
- ၁၅၁။ မနှုပ်ပဲနှုပ် မချက်ပဲကျက်။
- ၁၅၂။ မပီးကမ်းနိုင်ရန်ဖက် ပီးကမ်းနိုင်မှနှစ်သက်။
- ၁၅၃။ မပီးချင်မမြင်စီကေ့။
- ၁၅၄။ မပီးချင်မဟိ မလားချင်မသိ။
- ၁၅၅။ မပီးပဲမစားရ မခေါ်ပဲမထူးရ။
- ၁၅၆။ မပေါက်ကေလှူ ပေါက်ကေယူ။
- ၁၅၇။ မပေါ်ခင်ပြုံး ပေါ်ခါမှဖုံး။
- ၁၅၈။ မပေါ်ခင် ဖုံး။
- ၁၅၉။ မပစ်သာမခွါရက် နောက်ဆံတက် (တင်း)။
- ၁၆၀။ မပေါင်းကေမသိ မထိကေမနာ မဖြစ်ကေမယုံ လူငနံ။
- ၁၆၁။ မပေါင်းလည်းခက် ပေါင်းလည်းခက်။
- ၁၆၂။ မပန်ရသာဖန်းရမှာ ပန်ချင်ပါယင့်တက်ဖို့ပြင် အပင်ရင်းမှာ ဆူးခက်နနံ။
- ၁၆၃။ မပုပ်ပဲမနံ မနံပဲမပုပ်။
- ၁၆၄။ မပုပ်ပဲမနံ မဟုတ်ပဲမကျော်။
- ၁၆၅။ မပုပ်မပေါ် မဟုတ်မကျော်။
- ၁၆၆။ မပိုမလစ် တန်းသုံးတိုက်။
- ၁၆၇။ မပိုမလွန် ကျင့်သုံးကြံ။
- ၁၆၈။ မပျက်ခင် အယင်ပျင်။

- ၁၆၉။ မပျင်းမရိ လုံ့လဟိ။
- ၁၇၀။ မပျိုပဲအို။
- ၁၇၁။ မပြီးခင် မချီးမွမ်းရ။
- ၁၇၂။ မပြီးခင် မမြင်စီကေ့။
- ၁၇၃။ မပြည့်ရေအိုး ကျောင်ကျင်ခတ်။
- ၁၇၄။ မပြောကေလေ့ ငစပြေပိုယစ်တေ၊ ပြောကေလေ့ ငစပြေပိုမိုက်တေ။
- ၁၇၅။ မပြောချင် ဆိုချင်ပါယင့်။
- ၁၇၆။ မပြောချင်မခေါ်စီကေ့ မနာလိုမဆိုခီကေ့။
- ၁၇၇။ မပြောတတ် ဆဲးရေနနံတူ။
- ၁၇၈။ မပြောတတ် ဆဲးရေနနံတူ၊ မထိုင်တတ်ပြီးရေနနံတူ။
- ၁၇၉။ မပြောတတ်သတ်တေနနံတူ၊ မလုပ်တတ်ဖျက်တေနနံတူ။
- ၁၈၀။ မပြောပဲနီ ရိုးမကျီ။
- ၁၈၁။ မပြောမဆို တေမိလို။
- ၁၈၂။ မပြောမဆို အလိုမပြည့်။
- ၁၈၃။ မပြောမပြီး မတီးမမြည်။
- ၁၈၄။ မပြောမပြီး မတီးမမြည်၊ စည်ပုတ်ကေ။
- ၁၈၅။ မပြောမပြီး မတီးမမြည် မည်သမုတ်ကေ စည်ပုတ်ကေ။  
(မပြောမသိ မထိမနာ မသိမကြပ် မသင်မတတ် လူအပျင်းကေ အပျင်းမှတ်)
- ၁၈၆။ မပြောမဟော ကြောသီမော။
- ၁၈၇။ မပြောမဟော ဒုံမိမော။
- ၁၈၈။ မပြိုင်ချင် မဆိုင်စီကေ့။
- ၁၈၉။ မပြောက်မကျား စင်စွာထား။
- ၁၉၀။ မပြောင့်တစ်ချက် ပြောင့်တစ်သက်။
- ၁၉၁။ မပြတ်မလပ် ဆုံးမကွပ်။
- ၁၉၂။ မပြန်မလှန် သည်းညှံခံ။
- ၁၉၃။ မပြန်မဖျင်း နှုတ်ခံတွင်း။
- ၁၉၄။ မပြိုင်ခင်ထောက်ခံမှ မလဲခင်ဒုတ်ကိုင်မှ။
- ၁၉၅။ မဖက်လိုက် မိုက်ဖက်ပါ။
- ၁၉၆။ မဖောက်မပြန် မြတ်နိဗ္ဗာန်။
- ၁၉၇။ မဖိတ်စီချင် တလင်းပြင်။

- ၁၉၈။ မဖိတ်စီချင် မစဉ်စီကေ။
- ၁၉၉။ မဖြတ်ကေ မပြတ်။
- ၂၀၀။ မဖွိမရာ ကျားခေါင်းမှာ သန်းကိုရွာ။
- ၂၀၁။ မဖွတ်ကေမဖြူ မတူကေမရ။
- ၂၀၂။ မဖွတ်ပဲဖြူ မတူပဲရ။
- ၂၀၃။ မမ- မမနန့်ရှိကိုသာတိုး။
- ၂၀၄။ မမေါပဲ- မမောက်ကေ။
- ၂၀၅။ မမြားခင် ငြား။
- ၂၀၆။ မမြင်ချင် ကြည့်ချင်ပါယဉ်။
- ၂၀၇။ မမြင်စဖူး မြင်စဖူး- ရူးရေနန့်တူ။
- ၂၀၈။ မမြတ်ကေလေ့ မယှုံးစီကေ။
- ၂၀၉။ မမြောက်ပဲ မမြောက်။
- ၂၁၀။ မယားကစံ လင်ကစံ။
- ၂၁၁။ မယားကောင်းရွီး ဝါကြီးမနန့်ငြား။
- ၂၁၂။ မယားကိုထိ မချီအောင်နာ။
- ၂၁၃။ မယားကိုထောင်း နွားကိုမောင်း။
- ၂၁၄။ မယားကိုပေါင် စကားကိုအောင်။
- ၂၁၅။ မယားကိုမနိုင်စီကေ့ မင်းကိုမပြိုင်လီကေ့။
- ၂၁၆။ မယားကိုသင် ဇီးကိုဖျင်။
- ၂၁၇။ မယားကိုသတ် ဇီးကိုခွတ်။
- ၂၁၈။ မယားချစ်သူမယားငယ်သူ အပူမစားတသဲးသဲး။
- ၂၁၉။ မယားချမ်းသာ လင်ဒဏ်ပါ။
- ၂၂၀။ မယားဆရာ လင်ငပြာ။
- ၂၂၁။ မယားဆံတောက် လင်ဒုတ်ထောက်။
- ၂၂၂။ မယားနန့်နွား။
- ၂၂၃။ မယားနန့်လင် ကျားနန့်ဆင်။
- ၂၂၄။ မယားနန့်လင် ပျားနန့်ယင်။
- ၂၂၅။ မယားနန့်လင် သွားနန့်လျာ။
- ၂၂၆။ မယားနှစ်ယောက်ချင် အပူဝင်။
- ၂၂၇။ မယားနှောင်းလင် နှောင်းကခါးခါး ကောက်ရိုးမီးကရွားရွား။

- ၂၂၈။ မယားပါသား နောက်ကထား။
- ၂၂၉။ မယားပျိုနန့်လင်အို။
- ၂၃၀။ မယားပြောတစ်ည လူပြောတစ်လ။
- ၂၃၁။ မယားမရခင်လိုချင် ရခီကေလေ့ ကျွေးရန်ခဲး။
- ၂၃၂။ မယားမလှ တစ်ဘဝ။
- ၂၃၃။ မယားမှာဆံတောက် ငါးမှာငါးသလောက်။
- ၂၃၄။ မယားမှာအပျို ဆီးလိပ်မှာအတို။
- ၂၃၅။ မယားယူများ အပူပွား။
- ၂၃၆။ မယားရိုးထက် ဝမ်းရိုးခက်။
- ၂၃၇။ မယားရိုးထက် အာဏာရိုးခက်။
- ၂၃၈။ မယားလည်းမရ အကလည်းကျ။
- ၂၃၉။ မယားလည်းမရ အကလည်းကျ။
- ၂၄၀။ မယားလည်းဝ သားလည်းဝ။
- ၂၄၁။ မယားလိမ္မာ ဥစ္စာတိုးပွား။
- ၂၄၂။ မယားလိမ္မာ ဥစ္စာမဖြုန်း။
- ၂၄၃။ မယားသားကြောင့် တစ်ဖြားနှောင်း။
- ၂၄၄။ မယားအလိုသို့လည်း မလိုက်ကေ့ စကားကိုလည်း အပိုမပြောကေ့။
- ၂၄၅။ မယားအလိုသို့လိုက် အမိုက်ဖြစ်။
- ၂၄၆။ မယူဆို လွယ်အိပ်ပြည့်။
- ၂၄၇။ မယူပဲလိုက် မိုက်လို့ဆို။
- ၂၄၈။ မယူပဲလိုက် မိုက်တေလို့ဆို ယူလို့လိုက်ကြိုက်တေလို့ဆို။
- ၂၄၉။ မယိမ်းမစောင်း သူတော်ကောင်း။
- ၂၅၀။ မယုံကေ ငါ့ကိုမိန်း။
- ၂၅၁။ မယုံတစ်ဝက် ယုံတစ်ဝက် လှကြာဖြူမှာ စဉ်းစားချက်။
- ၂၅၂။ မယုံဖရုံစိုက် မပေါက် ငါ့ကိုခေါ်ခလိုက်။
- ၂၅၃။ မရကေမယူလို့ဆို။
- ၂၅၄။ မရကေ မလှလို့ဆို။
- ၂၅၅။ မရကေအရင်း ရကေအမြတ်။
- ၂၅၆။ မရခါခြံကိုင် ရခါဆံကိုင်။
- ၂၅၇။ မရခါအားလိုက် ရခါဟားတိုက်။

- ၂၅၈။ မရသာ ဖျာယူခ။
- ၂၅၉။ မရီးခေါ်ခါးနွဲ့ပြ။
- ၂၆၀။ မရည်မှန်းပဲ ရုပ်ဆွေဖမင်းဖြစ်။
- ၂၆၁။ မရည်မှန်းပဲ အမြကူမင်းမူ။
- ၂၆၂။ မရိုးတစ်ချက် ရိုးတစ်သက်။
- ၂၆၃။ မရွတ်ခုန်လို့ အရာမရောက်။
- ၂၆၄။ မရွတ်ထက် လူကသာလို့လိမ်။
- ၂၆၅။ မရွတ်မသီခင် ပဒိန်ဝင်။
- ၂၆၆။ မရွတ်မသီခင် ပင်လီပင်စွတ်ဝင်။
- ၂၆၇။ မရွက်မကြောက် သရက်ပင် ကိုးတန်ကောက်ယောင်။
- ၂၆၈။ မလာခင် ကြိုတင်ပျင်။
- ၂၆၉။ မလာချင်ဝီး လားချင်နီး။
- ၂၇၀။ မလီးမစား လူငနွား။
- ၂၇၁။ မလဲခင်ထူ မထူခင်ထ။
- ၂၇၂။ မလည်ကေမပတ် လည်မှပတ်တေ။
- ၂၇၃။ မလုပ်မကိုင်မစားနိုင်။
- ၂၇၄။ မလိမ္မာတစ်ခါမိုက် သုံးခါမိုက်မခံ။
- ၂၇၅။ မလုံခူးတင်ဝတ်။
- ၂၇၆။ မလိုကေ ကွာစာပီး။
- ၂၇၇။ မလိုကေမကောင်း လိုကေကောင်း။
- ၂၇၈။ မလိုချင်ကေခါးတမာ လိုချင်ကေပျားသကာ။
- ၂၇၉။ မလိုချင် ယူချင်ပါယင့်။
- ၂၈၀။ မလိုချင် ဘီလူးမ လိုချင်နတ်တမျှ။
- ၂၈၁။ မလိုချင်မလှ လိုချင်လှ။
- ၂၈၂။ မလိုချင်အပြစ်ပုံ လိုချင်အချစ်ပုံ။
- ၂၈၃။ မလိုချင်အပြစ် လိုချင်အချစ်။
- ၂၈၄။ မလိုချင်တချပ်တိုး။ (တချပ်- တကျပ်)။
- ၂၈၅။ မလိုဆိုထည့်သာထည့်။
- ၂၈၆။ မလိုတကွန်ယူချင်ပြန်။
- ၂၈၇။ မလိုတစ်မျိုး လိုတစ်မျိုး။

- ၂၈၈။ မလိုမကောင်း လိုချင်ကောင်း။
- ၂၈၉။ မလိုရေ လင်မယားပိုင် (တခြက်ခြက်)။
- ၂၉၀။ မလှကေလေ့ မောင်လှ မကြီးကေလေ့ မောင်ကြီး။
- ၂၉၁။ မလျှောက်မပတ် မျောက်အဂေါင်းမှာ ဆိတ်ဂြိုတတ်ယောင်။  
(မလျှောက်မပတ်ယုန်အဂေါင်းမှာ ကျွဲဂြိုလ်တတ်မအပ်မရာ လိပ်နောက်ကုန်း မှာ အမွှေးကာ)။
- ၂၉၂။ မသာစကိုဆောင် ကျောင်းစကိုယောင်။
- ၂၉၃။ မသာတစ်ခေါက် ကျောင်းဆယ်ခေါက်။
- ၂၉၄။ မသာတစ်လှည့် သာတစ်လှည့်။
- ၂၉၅။ မသာလည်းတ သာလည်းတ။
- ၂၉၆။ မသိကေမိန်း မစင်ကေဆီး။
- ၂၉၇။ မသိခါပြုံးဟန် သိခါပူပန်။
- ၂၉၈။ မသိခေါက်ရက် အဝင်နက်။
- ၂၉၉။ မသိဆိတ်ဆိတ်နီ မသိလှုံနုနုထိုး။
- ၃၀၀။ မသိဆုံးယှုံး လူငတုံး။
- ၃၀၁။ မသိမမြင် အထူးထင်။
- ၃၀၂။ မသိသူကျော်လား သိသူဖော်စား။
- ၃၀၃။ မသိသူထက် (သိလျှက်) အလဇ္ဇီကိုအပြောခက်။
- ၃၀၄။ မသိခင်ကပင် ငွင်းတင်င်။
- ၃၀၅။ မသိခင်ကပင် အရီငင်။
- ၃၀၆။ မသိဖူးအလောင်းဖိုးမသိ။
- ၃၀၇။ မသိမရှင် တန်းကြီးတင်။
- ၃၀၈။ မသူတော်ကိုပေါင်း ပျက်စီးကြောင်း။
- ၃၀၉။ မသူတော်ကိုပေါင်းဖော်များမုံ သံသာယှုံး (ရှုံး)။
- ၃၁၀။ မသူတော်ခွါ သူတော်ကောင်းရှာ။
- ၃၁၁။ မသောက်မစား လူငနွား။
- ၃၁၂။ မသောက်မစား လူငနွား၊ သောက်လိုက်စားလိုက် မယားချစ်။
- ၃၁၃။ မသတ်ခင်ကပင် ငိုချင်။
- ၃၁၄။ မသတ်ပဲတွဲ မဖြဲပဲပြဲ။
- ၃၁၅။ မဟိကေဝမ်းစာ ဟိကေတန်ဆာ။
- ၃၁၆။ မဟိခါနင် ဟိခါလင်။

- ၃၁၇။ မဟိခါနှင့် ဟိခါအသျှင်။
- ၃၁၈။ မဟိစာဖြစ် ဟိစာဖြစ်။
- ၃၁၉။ မဟိစွာထက် မသိစွာခက်။
- ၃၂၀။ မဟိတောင်းတ ဟိကြောင်းကြ။
- ၃၂၁။ မဟိပဲးနန့် ဘမ်းပြရေ။
- ၃၂၂။ မဟိလိုရှာခီ ရခီကေလေ အသုံးမကျ။
- ၃၂၃။ မဟိသူကို ဟိသူကုန်းခြစ် ဗလာဖြစ်။
- ၃၂၄။ မဟိဥစ္စာ တောင်းတပါ ကိုယ်သာပပင်ပန်းကာ။
- ၃၂၅။ မဟောက်ဆို မြို့ဟောက်ကြား။
- ၃၂၆။ မဟုတ်ကေခံ ဟုတ်ကေစံ။
- ၃၂၇။ မဟုတ်ကေနာ (ဆာ) ဟုတ်ကေသာ။
- ၃၂၈။ မဟုတ်မခံ ခွန်းတုံပြန် ဟုတ်သော်လည်းယှုံး လူကြီးမုန်း။
- ၃၂၉။ မအကြောင်းကြောင့် အသက်ပြောင်း။
- ၃၃၀။ မအပ်မရာ ကျားခြံရာ- ရိမှာပါ။
- ၃၃၁။ မအပ်မရာ ဖွဲခွဲထက်လူစီးပါ။
- ၃၃၂။ မအိပ်နိုင်သူ ညည့်ရှည် အိပ်နိုင်သူညည့်တို။
- ၃၃၃။ မအိပ်ပဲးနန့် မက်တဲ့အိပ်မက်။

မာ

- ၁။ မာနကြီးအရိုးကိုယ့်ဖို့။
- ၂။ မာနချမှ နိမ့်ဝါတ။
- ၃။ မာနဆိုကေ တောင်ပိုင်မောက် အပြောမှာ သူများအောက်။
- ၄။ မာနတရားမြီကြီးထား၊ ဝီရိယကိုဆောင် မြင့်မိုရ်တောင်။  
(မာနတရားမြီကြီးထား၊ ဝီရိယကိုဆောင်မြင့်မိုရ်တောင် သမာဓိတရားရွှီဂူထား)
- ၅။ မာနလည်းထွက်သူကိုဖျက်က ကိုယ်ပျက်တတ်တေ။
- ၆။ မာယာထက် လိမ်ညာခက်။
- ၇။ မာယာနန့်လိမ်ညာ နှစ်ဖြာရော လိမ်ညာကများ။
- ၈။ မာယာပရိယာယ် ဝပြောကြွယ်မှလူလည်။
- ၉။ မာယာပြောထူ ဉာဏ်များသူ အတူမပေါင်းရာ။

- ၁၀။ မာယာပြောဘိ မက္ကတ္တိကို သတိနန့်သာ ပေါင်းဖော်ရာ။
- ၁၁။ မာယာများစွာ မတကာကို သတိနန့်သာ ပေါင်းဖော်ရာ။
- ၁၂။ မာလဖုံဆီး နာမည်ကြီး သောက်သူများလှ လက်ခတ်မကျ။  
(မိလဖုံပင်ဖြတ် ပန်ကွင်ခတ် အဖဝါကြီးဝယ်မပီးသမီးအဖျို မောင်းတလင်းမှာ ရပ်စောက်ငို)

ဓိ

- ၁။ မိကောင်းဖခင်ကျောက်မျက်ရှင်။
- ၂။ မိညောင်ဆို ကြောင်တောင်းထားမိန်း။
- ၃။ မိညောင်နန့်ကြောင် အခေါ်သာလွဲးတစ်ချက်တည်း။
- ၄။ မိတစ်ယောက် ဖတစ်ရာ။
- ၅။ မိတစ်ရာ ဖတစ်ယောက်။
- ၆။ မိတစ်ရာ ဖတစ်ရာသား။
- ၇။ မိတစ်ရာ ဖတစ်သား။
- ၈။ မိတစ်ရာသား အပြောခက်။
- ၉။ မိတူဖသား သဘောထား။
- ၁၀။ မိနန့်မတူ ဖမူမစပ်။
- ၁၁။ မိဖကျိန်ဆဲး တမွဲမွဲ။
- ၁၂။ မိဖစကား တစ်မါခါး ပျားသကာလိုထား။
- ၁၃။ မိဖစကား နားမထောင် ပြူးသီးပြာသီးမျောယောင်မျောတတ်တေ။
- ၁၄။ မိဖစကားနားမထောင် သားတကောင်နန့် တွဲးလီတွဲးလောင်း။
- ၁၅။ မိဖစရိုက် အမိုက်မဆိုသာ။
- ၁၆။ မိဖတစ်ရိုက် စုတ်စုတ်နစ်။
- ၁၇။ မိဖနှစ်ပါး ပီးစပ်မှ မယားမည်ရေ။
- ၁၈။ မိဖနှစ်ပါး မထိမ်းမြားကေ မယားမမည် ဝမ်း၌ကြင် မြင်မဖွားကေသားမမည်။
- ၁၉။ မိဖပီးစပ်မှ လက်ထပ်ရာမည်။
- ၂၀။ မိဖပျက်သားသမီးညွှက်။
- ၂၁။ မိဖဗျာဒိတ် ဘုရားဗျာဒိတ်။
- ၂၂။ မိဖမကောင်း သားသမီးဂေါင်း။
- ၂၃။ မိဖမကောင်း သားသမီးအပြစ်ထမ်း။



- ၂၄။ မိဖမိတ္တာ ရီလော။
- ၂၅။ မိဖမိတ္တာ ရီသီတာ။
- ၂၆။ မိဖအလိုက် စရိုက်ကျင့်ရိုး။
- ၂၇။ မိမနာ ဖမသာ။
- ၂၈။ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးကဲး အယူစွဲက သံသရာလမ်း၊ အောက်သို့လှမ်း။
- ၂၉။ မိမိကိုယ်သာ အားထားရာ။
- ၃၀။ မိမိဇာတိပြန်တွေးဘိ။
- ၃၁။ မိမိနန္ဒတူ ချစ်သူမဟိ။
- ၃၂။ မိမိဘဝ ပြန်တွေးကြ။
- ၃၃။ မိမိမှာ အပြစ်မကင်းပဲ သူတစ်ပါးအပြစ်ကိုမပြောရ။
- ၃၄။ မိမိလာရာ ပြန်ကြည့်ပါ။
- ၃၅။ မိမိအမှားကို ဝန်ခံတုံ့ဘိ ပညာဟိ။
- ၃၆။ မိမိအသက်ထက် တိုင်းပြည်နန်းအမျိုး ချစ်မြတ်နိုး။
- ၃၇။ မိသားတစ်ရာ ဖသားတစ်ယောက်။

**ပိး**

- ၁။ မီးကိုကစပ်က လောင်တတ်တေ။
- ၂။ မီးကိုကစပ်က လောင်တတ်တေ ခွီးကိုကစပ်က ကိုက်တတ်တေ။
- ၃။ မီးကိုကစပ်ကသီရေ မင်းကိုကစပ်ကကြီရေ။
- ၄။ မီးကျောင်းမင်းကို ရီကူးသင်။
- ၅။ မီးကျောင်းမင်းကို ရီမှာချရေပိုင်။
- ၆။ မီးကျောင်းရဲရာ ကျားရဲရာ ကြမ္မာမယိုးသာ။
- ၇။ မီးကြီးကေမီးနိုင် ရီကြီးကေရီနိုင်။
- ၈။ မီးခဲပြာဖုံး (အုံး)။
- ၉။ မီးခဲပြာဖုံး တစ်အုံးအုံး။
- ၁၀။ မီးခိုးကြွက်ယောက်။
- ၁၁။ မီးခွက်ပြောင်ပြောင် အိမ်တစ်ဆောင်။
- ၁၂။ မီးစတစ်ဖက် ရီမှုတ်တစ်ဖက်။
- ၁၃။ မီးတစ်မြင်ကို မလိုက်လီကေ ခွီးတစ်ဟောင်ကို ရာလိုက်လီ။

- ၁၄။ မီးပူ၌တွင် ဖယောင်းကင်သို့။
- ၁၅။ မီးပြင်းလောင် လီပြင်းတိုက်။
- ၁၆။ မီးပွားယမ်းကျ။
- ၁၇။ မီးမသီခင် ဆီလှောက်။
- ၁၈။ မီးမသီ ရီမခမ်း။
- ၁၉။ မီး မြို့ သူမိုက် ယောင်ခွါထိုက်။
- ၂၀။ မီးရီလီ ဘေးဆိုးကြီး။
- ၂၁။ မီးလောင်ရာမှာ ဆီလာလှောက်ယောင်။
- ၂၂။ မီးလောင်ရာ လီပင့်။
- ၂၃။ မီးလောင်ရာမှာ လောင်စာပစ်ယောင်။
- ၂၄။ မီးလောင်ရာ လီလာစမြဲ။
- ၂၅။ မီးလောင် လီဆောင်။
- ၂၆။ မီးလောင်လောင်မှန်းမသိ ပြာကျမှလောင်မှန်းသိ။
- ၂၇။ မီးလောင်သစ်ငုတ် ဖုတ်ထင်မှား။
- ၂၈။ မီးလွန်သော်ချစ်သည် ရီလွန်သော်ပျစ်သည်။
- ၂၉။ မီးသွီးပုံ ဇကန်းနား။

**မု**

- ၁။ မုဆိုးတစ်သက် ဆီးတစ်ခွက် (ပွက်)။
- ၂။ မုဆိုးနန်းနီးကေမုဆိုး တံငါးနန်းနီးကေ တံငါ။
- ၃။ မုဆိုးနောက်က ခွီးတစ်ကောက်ကောက်လိုက်ယောင်။
- ၄။ မုဆိုးနောက်က ခွီးလိုက်- လိုက်ရို့။
- ၅။ မုဆိုးမကို အဝတ်နန်းခြောက်ခြောက်လို့။
- ၆။ မုဆိုးမချဉ်ပေါင်ခုနှစ်တောင် ကျိုးလျှင်ကျိုး မကျိုးလျှင်မိုးကိုထိုး။
- ၇။ မုဆိုးမလက်လပ်ခါမြင် ဝမ်းငတ်ခါမြင်။
- ၈။ မုညင်းလဲကေကျိုး စပါးလဲကေယှုံး။
- ၉။ မုညင်းလဲကေသဌေး စပါးလဲကေမွဲ။
- ၁၀။ မုသားမပါ လင်္ကာမချို။



**မူ**

၁။ မူလ ဂန်ယုတ်။

**မေ**

- ၁။ မေတစ်ချောင်း မောင်တစ်မြောင်း။
- ၂။ မေတစ်ရွာ မောင်တစ်မြို့။
- ၃။ မေတက်စား ကြက်ခံ။

**မည်**

၁။ မည်သူမပြု မိမိမူ။

**မည်း**

- ၁။ မည်းပြာ ပုဆိုး။
- ၂။ မည်းရာမည်းရေ အဆီခဲ။
- ၃။ မည်းရာမည်းရေ အဆီခဲ ပြန်လို့ကြည့်အသည်းစွဲ။

**မော**

- ၁။ မောမှ ပန်းမှန်းသိ။
- ၂။ မောဟကြီးသူ ခွီးနန်းတူ။
- ၃။ မောဟကြီးသူ စကားအို ဒေါသကြီးသူ စကားတို။
- ၄။ မောဟကြီးသူ အကန်းနန်းတူ။
- ၅။ မောဟတောင်ကြီး ကာရံဆီး လမ်းမှန်မသိ။
- ၆။ မောဟဖုံးလွှမ်း တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ။
- ၇။ မောဟဖုံးလွှမ်း အမြင်ကန်း။
- ၈။ မောဟမှောင် အရောင်ဖုံး တိမ်တိုက်ကအုံး။

**မော်**

၁။ မော်သာမော် မမောက်စီကေ။

**မက်**

- ၁။ မက္ကလာကို ကျောက်စွာနန့် ဂေါင်းကိုကျောက်စွာနန့်တစ်ချက်တည်း။
- ၂။ မက္ကလာစ ရာစ စိတီစ မစကေ။
- ၃။ မက္ကလာထက် စံရိုးမကြီး။
- ၄။ မက်မောက တဏှာ။

**မင်း**

- ၁။ မင်းကကျင့်ယုတ် ပြည်လုံးညက်။
- ၂။ မင်းကပထမ ငါကဒုတိယ။
- ၃။ မင်းကဖျက် ပြည်လုံးယုတ်။
- ၄။ မင်းကားအလွတ် ပြည်ဥပါဒ်။
- ၅။ မင်းကောင်းလျှက် မင်းမျှောင်ဖျက်။
- ၆။ မင်းကိုပြိုင်ကေ လှီနစ်တေ။
- ၇။ မင်းကိုမမှတ် ဗြဟ္မဒတ် ပြည်ကိုမရ ဗာရဏ။
- ၈။ မင်းကျင့်လွဲဘိ ပြည်သူရိ။
- ၉။ မင်းကြီးစားဖို့စွာကို စားတော်ချက်ကြောင်းကြရ။
- ၁၀။ မင်းကြီးတစ်ခါထွက် ပဲလှော်ဆယ်ခါကျက်။
- ၁၁။ မင်းကြီးလည်းပြည်သျှင် ငါလည်းပြည်သျှင်။
- ၁၂။ မင်းကြီးဒယောပိုးတုံး။
- ၁၃။ မင်းကြီးလည်း မင်း ငါလည်း မင်း။
- ၁၄။ မင်းကြီးလည်း ရွှီသျှင်ဇွဲသျှင် ငါလည်း ရွှီသျှင်ဇွဲသျှင်။
- ၁၅။ မင်းကြီးလက်မှာ ရွှီစင်ဝင် - ဝင်ရို့။
- ၁၆။ မင်းကြီးအုန်းသီးစား ငလာအောင်ကြားကဆိမ့်ရေ။
- ၁၇။ မင်းခယောကျ်ား ကမ်းနားသစ်ပင်။

- ၁၈။ မင်းတရား ကျွဲ ရွီး ကြားမှာ ငါ့ကျွဲတစ်ကောင်။
- ၁၉။ မင်းတရား ကျွဲ ရွီး ကြားမှာ ရောက်တေပိုင်။
- ၂၀။ မင်းတရား ကျွဲရွီး ကြားမှာ ဝင်ကေ-ဆုံး။
- ၂၁။ မင်းတရားငါ့လင် ဘုရင်ငါ့ယောက် သင်္ဘောသူကြီး ငါ့ဝရီး (ဦးရီး)။
- ၂၂။ မင်းတည်ကြည်မှ ပြည်သာ။
- ၂၃။ မင်းနန်းမိန်းမ အဆိပ်ဟိသောသတ္တဝါ အကျွမ်းမဝင်ရာ။
- ၂၄။ မင်းနန်းအကျွမ်းဝင် မင်းဒဏ်သင့်။
- ၂၅။ မင်းဘဏ္ဍာကို ကိုယ့်စွာမှတ်လို့ တပြုံးပြုံး။
- ၂၆။ မင်းဘုန်းသန် လှပုံစကြာ ဆိုက်ရောက်လာ။
- ၂၇။ မင်းမဟိကေ တိုင်းပြည်လည်းမတင့်တယ်။  
(မင်းမဟိသောတိုင်းပြည်၊ အဆန်မဟိသောစပါး၊ ရီမဟိသောကြာ၊ အစွယ်မဟိ သောမြွဲ)
- ၂၈။ မင်းမဟိသောတိုင်းပြည် ရီမဟိသောကန် အနံ့မဟိသောပေါက်ပန်း။
- ၂၉။ မင်းမဟိသောတိုင်းပြည် ရီမဟိသောကြာ အမှုမဟိသောရှိနီ။  
(မင်းမဟိသောတိုင်းပြည် အနံ့မဟိသောပေါက်ပန်း အနှစ်မဟိသောလက်ဝံ၊ ပညာမဟိသောသူ)
- ၃၀။ မင်းမှာသာကီ ငှက်မှာစာမရီ။
- ၃၁။ မင်းမှာသစ္စာ လူမှာကတိ။
- ၃၂။ မင်းမှာ အစသမ္မတ။
- ၃၃။ မင်းမှာအမျိုး ကြက်မှာအရိုး။
- ၃၄။ မင်းမှာအမျိုးမဟိ ရီမှာအရိုးမဟိ။
- ၃၅။ မင်းလောင်းမှန် ရထားဆိုက်လိမ့်မည်။
- ၃၆။ မင်းသစ္စာဖောက် ပြည်လုံးချောက်ချား။
- ၃၇။ မင်းသုံးကေဒါးတုံးလည်းထက်တေ။
- ၃၈။ မင်းသုံးမင်းဆောင်ဖြစ်လို့ စားရစွာရာ ကောင်းကကောင်းယင့်အကြောနန်း။
- ၃၉။ မင်းဟာရီမှောက်မှား အလားလား ဟာရီလည်းသိ ပြည်လည်းကြီ။
- ၄၀။ မင်းအလိုသို့လိုက်မှ မင်းကြိုက်။
- ၄၁။ မင်းအာဏာ ပြည်သူမခံသာ။

### မတ်

- ၁။ မစ္ဆေရစ်တံ ခြွန်းနှယ်ချိပ်လျက်။

### မိုက်

- ၁။ မိုက်ကေလေ့ချစ်လှအောင် ဆိုးကေလေ့ ချစ်လှအောင်။
- ၂။ မိုက်ရာမှာလကွယ်ထက် မိုက်တေ။
- ၃။ မိုက်သဘောဝင် အတတ်သင် တတ်ပင်သူကို ဖျက်တတ်ဆို။
- ၄။ မိုက်သောအကြံ ငိုက်သောဉာဏ်။

### မောက်

- ၁။ မောက်လွန်းက ဖိတ်ကျတတ်တေ။

### မောင်

- ၁။ မောင်ကမယား နှမကမောင်။
- ၂။ မောင်ဆိုးခေါ်တိုင်းလည်း မဆိုး၊ မောင်ကောင်းခေါ်တိုင်းလည်း မကောင်း။
- ၃။ မောင်တစ်ရာကပင်ဟိလိပတ်စီ လင်မဟိကမတင့်တယ်။
- ၄။ မောင်ဖေါ်အောင် မင်းလောင်းထီးဖြူဆောင်း အဖချင်းဖိုထီးရိပ်ခို။
- ၅။ မောင်မင်းမေတ္တာ ငါ့ကြမ္မာ။
- ၆။ မောင်လိမ်ကလည်း မောင်လိမ်၊ မောင်ညာကလည်း မောင်ညာ။
- ၇။ မောင်လိမ်နန်းမောင်ညာ။
- ၈။ မောင်ဝါကလည်း မောင်ဝါ၊ မောင်ယုံကလည်း မောင်ယုံ။
- ၉။ မောင်ဝါနန်း မောင်ယုံ။
- ၁၀။ မောင်သာဖြူသူတော်လုပ် အိမ်ကိုလက်မဖြုတ်။
- ၁၁။ မောင်သက်ရှည်ခေါ်တိုင်းလည်း သက်မရှည်။

### မတ်

- ၁။ မတ်ကိုအင်ထောင် မတ်မှာမယားနန်း။
- ၂။ မတ်ကိုအင်ထောင်၊ လင်မရ။
- ၃။ မတ်တတ်မူးမိုင် မကြံနိုင်။

### မေတ်

- ၁။ မေတ္တာကိုဆောင် ဒေါသကိုယှောင်။
- ၂။ မေတ္တာတရား ရှိဆောင်ထား ဒေါသရန်စွယ် ကင်းပျောက်ပြေ။
- ၃။ မေတ္တာရှိထား အချစ်မှား။

### မိတ်

- ၁။ မိတ်ဆွီမဖြစ် မိုက်ဆွီဖြစ်။
- ၂။ မိတ္တာပုံ စူးခက်အုံ။
- ၃။ မိတ်ဖျားဝက်ခြင် သူသူင်မယား မင်းထားဥစ္စာ မကိုင်ရာ။
- ၄။ မိတ်ထက်ဝက်ခြင်း၊ ကြောထက်အမနက်။

### မုတ်

- ၁။ မုတ်ဆိတ်ထက်သွားရှည်။
- ၂။ မုတ်ဆိတ်ရှည်နန်း ဆေးလိပ်တိုသောက်ချင်။
- ၃။ မုတ်ဆိတ်ရှည်နန်း နို့သောက်ချင်။
- ၄။ မုတ်ဆိတ်ရှည်နန်း ဟင်းရည်သောက်ချင်။
- ၅။ မုတ်ဆိုးကို စိုက်ကသင်။

### မာန်

- ၁။ မာန်ကိုသူ့ဖို့ ဟန်ကိုကိုယ့်ဖို့။
- ၂။ မာန်ကို ဟန်ဆောင်။
- ၃။ မာန်ကို ဟန်လုပ်။
- ၄။ မာန်ပါကေလေ့ပါ မောင်းတလင်းတိုင် မပါစီကေ့။
- ၅။ မာန်ပါဆန်စား။
- ၆။ မာန်ပါဝမ်းဟောင်းလောင်း။

### မန်း

- ၁။ မန်းလီရမ်းလီ ပြောလီကဲးလီ။
- ၂။ မန်းလီရမ်းလီ မှုတ်လီရောင်လီ။

### မိန်း

- ၁။ မိန်းမကိုမနိုင် ဆံထုံးကိုကိုင်။
- ၂။ မိန်းဖန်များ စကားရ။  
(မိန်းမခပ်သိမ်း မိဖခင်နှင့် လင်သားထိန်းလို့ ငြိမ်းသည်ဘယ်မှာယိုအံ့ရာလိမ့်)
- ၃။ မိန်းမငပြာ ဖုန်းစရာ။
- ၄။ မိန်းမတို့ဉာဏ် အကောက်ကြိက လင်မွန်ယောက်ျား ငရဲလား၏။
- ၅။ မိန်းမကုန်၍ ချီပီးလို့မရ။
- ၆။ မိန်းမပခက်တွင်း ယောက်ျားပခင်းလောင်း။
- ၇။ မိန်းမပျင်းခြံဆင့် ယောက်ျားပျင်းကြောခင်း။
- ၈။ မိန်းမပျင်းမပျင်းဆောင်းခါကြည့်၊ ယောက်ျားပျင်းမပျင်း မိုမ်းခါကြည့်။
- ၉။ မိန်းမဖျက် ပြည်ပျက်တေ။
- ၁၀။ မိန်းမဘယ်ကိုင် ဖုန်းစရာတိုင်။
- ၁၁။ မိန်းမဘယ်ကိုင် ဖုန်းစရာတိုင် ယောက်ျားဘယ်ကိုင် ကျားမနိုင်။
- ၁၂။ မိန်းမ- မတမ်း အရွယ်လွန်ကရွက်ရပြန်။
- ၁၃။ မိန်းမမာယာ ဆောင်းလပမာ။
- ၁၄။ မိန်းမမာယာထက် ယောက်ျားလိမ်ညာက သာလို့များ။
- ၁၅။ မိန်းမမာယာ သဲကိုးဖြာ။
- ၁၆။ မိန်းမမီးနေ ဖောင်စီးယောက်ျား၊ ကမ်းနားသစ်ပင် မင်းခယောက်ျား။
- ၁၇။ မိန်းမများကေ ကြက်ဥမကျက်။
- ၁၈။ မိန်းမများကို သားတစ်ရာမြင် မြီးတစ်ထောင်ရ စိတ်မချရ။
- ၁၉။ မိန်းမများကို သားတစ်ရာမြင် လင်တစ်ထောင်ရ စိတ်မချရ။
- ၂၀။ မိန်းမမှာ ဆံထုံး ယောက်ျားမှာလက်ရုံး။
- ၂၁။ မိန်းမမှာတင် ယောက်ျားမှာရင်။
- ၂၂။ မိန်းမမှာရွာမဟိ ယောက်ျားမှာသချိုင်းမဟိ။

- ၂၃။ မိန်းမလင် ယောက်ျားသျှင်။
- ၂၄။ မိန်းမလှလျှက် ဆံထုံးဖျက်။
- ၂၅။ မိန်းမလှလျှက် အကျင့်ဖျက်။
- ၂၆။ မိန်းမအကြိုက် အလိုလိုက် မိုက်စွာထက်မိုက်။
- ၂၇။ မိန်းမအိုကေ ရက်ကန်းတတ်ခံ ယောက်ျားအိုကေ ကျမ်းတတ်ခံ။

### မုံ

- ၁။ မုံလာဥနုတ်မနုတ်ကေ့ ခရမ်းသီးဆွတ်တေပိုင်ဆွတ်။

### မုန်း

- ၁။ မုန်းကေအပြစ် ချစ်ကေအကျိုး မြတ်နိုးမှသဒ္ဓါ။
- ၂။ မုန်းစကိုတိုစီ ချစ်စကိုရှည်စီ။
- ၃။ မုန်းစား ချစ်စား။
- ၄။ မုန်းတိုင်းထရာ ချီးစိုက်ငတ်။
- ၅။ မုန်း - လုံးလုံး ချစ်- ကျုံးကျုံး။

### မိုမ်း

- ၁။ မိုမ်းကုန်မှထွန်ချ။
- ၂။ မိုမ်းကောင်းရွှီထီးဆောင်း။
- ၃။ မိုမ်းကိုစောင့်လို့ပျိုးကြံ။
- ၄။ မိုမ်းကြိုးတစ်ခါပစ် လီကြောတစ်ထောင်ပြတ်။
- ၅။ မိုမ်းကြိုးပစ်ရာ ထရံကာ။
- ၆။ မိုမ်းကြိုးပစ်ရာ ဖျာဆိုးကာ။
- ၇။ မိုမ်းကြိုးပစ်ရာ လက်ဝါးကာ။
- ၈။ မိုမ်းကြိုးသံ ဇွန်းသံကြား။
- ၉။ မိုမ်းစောင့်ပျိုးရင့်၊ မတ်ကိုစောင့်လင်မရ။
- ၁၀။ မိုမ်းထစုန်လီ ညနီရမ်းပေါက်။

- ၁၁။ မိုမ်းပေါက်သဖွယ် ပညာကျယ်။
- ၁၂။ မိုမ်းပြင်း လီပြင်းပါ။
- ၁၃။ မိုမ်းမှာတောင် ပွီးမှာပေါင်။
- ၁၄။ မိုမ်းယိုးဝါးစွတ် လူယိုးဝါးငတ်။
- ၁၅။ မိုမ်းရွာရေစာဗူးတောင်း။
- ၁၆။ မိုမ်းဦးတောင်ပို့ မိုမ်းနှောင်းငှက်စုတ်။

### မိုး

- ၁။ မိုးထစုန်လီ ညနီရမ်းပေါက်။
- ၂။ မိုးလင်းကြက်တင် နီဝင်စပါးလှမ်း။
- ၃။ မိုးလင်းမျက်နှာမြင် ညည့်အသံကြား။
- ၄။ မိုးလင်းရေခဲဝါပိုင် တောဝင်ခက်။
- ၅။ မိုးသီးနတ်တောင် ရခိုင်သားမှာ လက်ဖျားရောင်။
- ၆။ မိုးသောက်ငိုရေလူလည်းကျွဲတမ ညဦးငိုရေလူလည်း ကျွဲတမ။
- ၇။ မိုးသောက်မြင်ညပျောက်။

### များ

- ၁။ များကဝ နည်းကင။
- ၂။ များများလုပ် နည်းနည်းစား။
- ၃။ များရာများရေ မပွား။

### မျက်

- ၁။ မျက်ကန်းလမ်းပြ နားပင်းတရားနာ။
- ၂။ မျက်ကန်းလမ်းပြ အကျိုးဆွ (ဆော့)။
- ၃။ မျက်ကွယ်တစ်မျိုး မျက်မှောက်တစ်မျိုး။
- ၄။ မျက်ကွယ်မှာ ကနခို မျက်မှောက်မှာပျားသို့ချို။
- ၅။ မျက်စိကန်းသူတဆီကိုမကြောက်။

- ၆။ မျက်စိကန်းသူ သရဲကိုမကြောက်။
- ၇။ မျက်စိကိုနှိပ် လိုင်ကိုညိတ်။
- ၈။ မျက်စိတစ်နှိပ် လျှပ်တပြက်။
- ၉။ မျက်စိတတ်ယင့် လက်မတတ်။
- ၁၀။ မျက်စိထက် ဟူရားမတင်း။
- ၁၁။ မျက်စိမကြည့် မျက်နှာမကြည့်။
- ၁၂။ မျက်စိမြင်ထက် ဗေဒင်မသာ။
- ၁၃။ မျက်စိမြင်နားမြင်။
- ၁၄။ မျက်စိမှာ ပြာပစ်။
- ၁၅။ မျက်စိမှာရီ နားမှာဆီ ဒန့်မှာဆား ဝမ်းမှာခါး (ပျား)။
- ၁၆။ မျက်စိမှာ အမိုက်ဖုံး။
- ၁၇။ မျက်စိအကြိုက် အာရုံညစ်ကို လိုက်မိသောသူ ဘေးရန်ထူ။
- ၁၈။ မျက်စိအာရုံ နားအာရုံ။
- ၁၉။ မျက်နှာကဇီးကွက် အပြောက ကဝါနက်။
- ၂၀။ မျက်နှာကဇီးကွက် အပြောကား တမာခက်။
- ၂၁။ မျက်နှာကြီး မျက်နှာငယ်။
- ၂၂။ မျက်နှာကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ။
- ၂၃။ မျက်နှာကြည့်ကေ မျက်ခမ်းတိုရေ။
- ၂၄။ မျက်နှာချို သျှိုတစ်ပါး။
- ၂၅။ မျက်နှာထားက မာန်ပါရုပ်ကြီး ဇီးကွက်ကြီး။
- ၂၆။ မျက်နှာပိုးမသီ မျက်နှာရီတင်းတင်း။
- ၂၇။ မျက်နှာမရ ပါးကျောက်ကျ။
- ၂၈။ မျက်နှာမဟိသားရီခန်းငါး။
- ၂၉။ မျက်နှာမဟိသား အိုင်ပစ်ငါး။
- ၃၀။ မျက်နှာမှာ ပါးရဲထိုး မြင်- ချင်းမ မှန်းသိ။
- ၃၁။ မျက်နှာမှာ ရီဆွတ်။
- ၃၂။ မျက်နှာရခဲ ဒေါသထန် မျက်နှာမရ ပါးကျောက်ကျ။
- ၃၃။ မျက်နှာရ စွာရ။
- ၃၄။ မျက်နှာလို မျက်နှာရ။
- ၃၅။ မျက်နှာလွဲ ခဲပစ်။

- ၃၆။ မျက်နှာဟိရာ ရင်း။
- ၃၇။ မျက်နှာဟိရာ ရင်း စည်းစိမ်ဟိရာပင်း။
- ၃၈။ မျက်နှာဟိရာ ဟင်းဖတ်ပါ။
- ၃၉။ မျက်နှာသိချင်း အပြောရတပ်။
- ၄၀။ မျက်နှာသိ ဖိစီး။
- ၄၁။ မျက်ဖြူဆိုက်လီ ဆရာကြိုက်လီ။
- ၄၂။ မျက်မြင်ဟိမှ ကိုယ်တွဲရ။
- ၄၃။ မျက်မှောက်ကင်္ဂါ (ဂင်္ဂါ) မလုပ်ပါနှင့်။
- ၄၄။ မျက်မှောက်တစ်မျိုး မျက်ကွယ်တစ်မျိုး။
- ၄၅။ မျက်မှောက်မျက်ကွယ် တည်တန့်စေ။
- ၄၆။ မျက်မှောက်မှာ ပျားလိုချို မျက်ကွယ်မှာ ကနခို။
- ၄၇။ မျက်မှောက်မှာ ပျားသကာ မျက်ကွယ်မှာ ခါးတမာ။
- ၄၈။ မျက်ရည်စာ။

### မျဉ်း

- ၁။ မျဉ်းမျဉ်းဖြည်းဖြည်းတစ်ချက်တည်း။

### မျောက်

- ၁။ မျောက်ကိုက် ခွီးပိုင်။
- ၂။ မျောက်ကိုဆလွဲ ဆွဲရေပိုင်။
- ၃။ မျောက်ကို နန်းတင်- တင်လို့။
- ၄။ မျောက်ကို နန်းတင် ပြည်ရွာမအီးချမ်း။
- ၅။ မျောက်ကို မီးစ အပ်- အပ်ရို့။
- ၆။ မျောက်ကျိုင်ကြားမှာ ခွီးကျရေပိုင်။
- ၇။ မျောက်ခြောက်- ခြောက်တေ။
- ၈။ မျောက်ခြောက် မခြောက်ကေ။
- ၉။ မျောက်ပြိုလိပ်မွှီး ပုဇွန်သွီး။
- ၁၀။ မျောက်ငယ်ကနိုက်တေပိုင်။

- ၁၁။ မျောက်နက္ခတ်နန်း ယှဉ်လို့ရရေသား။
- ၁၂။ မျောက်နှောင်ဝင်ကေ ရွာပျက်တေ။
- ၁၃။ မျောက်ပြ ဆန်တောင်း။
- ၁၄။ မျောက်ပြ ပြလို့။
- ၁၅။ မျောက်ဖြစ်- ဖြစ်မှန်းမသိ။
- ၁၆။ မျောက်မနားမှာ နားဋောင်းဆွဲရေပိုင်။
- ၁၇။ မျောက်- မဖြစ်စွာကကောင်းသိယင့်။
- ၁၈။ မျောက်မှာလည်း ပတုံးတစ်ခု သတ္တဝါမှာလည်း ကံတစ်ခု။
- ၁၉။ မျောက်မှာသပြား ဒုန်းမှာစည်ရ တပြပြ။
- ၂၀။ မျောက်မှာ သပြာရ- ရလို့။
- ၂၁။ မျောက်မှာ အနာရရေပိုင်။
- ၂၂။ မျောက်မှာအုန်းသီးရ- ရလို့။
- ၂၃။ မျောက်လီးတောင်- တောင်လို့။
- ၂၄။ မျောက်လည်းမဖြစ်- လူလည်းမဖြစ်။
- ၂၅။ မျောက်လက္ခဏာနန်း မွီးရေသား။
- ၂၆။ မျောက်လက်မှာ ငပိမုံ- မုံလို့။
- ၂၇။ မျောက်သကာ ခြင်ရေပိုင်။
- ၂၈။ မျောက်သားခေါ်တိုင်း မယားမဖြစ်။
- ၂၉။ မျောက်သားစားချင်- မျောက်မျက်နှာမကြည့်ကေ။
- ၃၀။ မျောက်သားတော်တိုင်း မယားမဖြစ်။
- ၃၁။ မျောက်သစ်ကိုင်းယောက်- ယောက်လို့။
- ၃၂။ မျောက်သစ်ကိုင်း လက်လွတ်ကျယောင်။
- ၃၃။ မျောက်အုန်းသီးရရေပိုင်။
- ၃၄။ မျောက်အိုခြုံကြား လူအိုကျောင်းလား။

### မျိုး

- ၁။ မျိုးလိုက်ဖို့လည်းအရိုး ပစ်လိုက်ဖို့လည်း အသား။  
(မျိုးလိုက်ဖို့လည်း ဆီကြည်ရွှေ့ ပစ်လိုက်မည်လည်း သဲနှင့်သျှပ်သျှပ်)။
- ၂။ မျိုးကိုချစ်ကေ ကျွန်ဖြစ်တေ မြို့ကိုချစ်ကေ တိဖြစ်တေ။

- ၃။ မျိုးကြားကေ သူစိမ်းဝင်ရေ ပုတ်ကြားကေ နွားချီးဝင်ရေ။
- ၄။ မျိုးချင်းဆွီချင်းပေါင်း ဥမင်သစ်ခေါင်းအောင်း။
- ၅။ မျိုးချင်းတူရာစပ် ဆွီချင်းတူရာထပ်။
- ၆။ မျိုးချင်းတူ ဆွီမျိုးလာ။
- ၇။ မျိုးချင်းတူ မျိုးချင်းလာ။
- ၈။ မျိုးချင်းတူရာရင်း ဆွီချင်းတူရာပင်း။
- ၉။ မျိုးချင်းမတူ ဆွီချင်းမစပ်။
- ၁၀။ မျိုးချင်းသားချင်း ဆွီမျိုးရင်း။
- ၁၁။ မျိုးစိမမှန် ဖိုးမတန်။
- ၁၂။ မျိုးစိမမှန်မှ ပင်မ- သန်။
- ၁၃။ မျိုးရိုးမမှန် ဖိုးမတန်။
- ၁၄။ မျိုးရိုးမှန်မမှန် အမူကျင့်ကိုကြည့်။

### မြ

- ၁။ မြထွန်းဘော်သူတော်လုပ် အိမ်ကိုလက်မဖြုတ်။

### မြို့

- ၁။ မြို့ကိုချစ်ကေ တိဖြစ်တေ။
- ၂။ မြို့ကိုချစ်ကေ တိဖြစ်တေ မျိုးကိုချစ်ကေ ကျွန်ဖြစ်တေ။
- ၃။ မြို့ကိုစမ်းလို့ ခရမ်းပျိုး။
- ၄။ မြို့ကြွင်း မီးကြွင်း ရောဂါကြွင်းကို အချင်းမထားရ။
- ၅။ မြို့ထူကြီးကျ။
- ၆။ မြို့နိမ့်ရာချောက်ကျ ကုန်းမြင့်ရာပို့။
- ၇။ မြို့နိမ့်ရာ လှံစိုက်။
- ၈။ မြို့တောင်းကိုကိုင် ကြီးတောင်းကိုရွက်။
- ၉။ မြို့မှာရာလူးရေ ကျရေလို့မဆို။

### မြက်

- ၁။ မြက်ကိုမြင် မြီကိုသိ။
- ၂။ မြက်ကိုမြင် မြီကိုသိ ကြာကိုမြင်ရိကိုသိ။
- ၃။ မြက်ရှည်ကေလဲ စကားရှည်ကေလွဲ။
- ၄။ မြက်ဟိရာကျဲလာ။
- ၅။ မြက်ဟိရာကျဲလာ အပျိုဟိရာ လူပျိုလာ။

### မြင်

- ၁။ မြင်ကေမလွတ် ပေါရိသာဒ်။
- ၂။ မြင်ကားမြင်ဘူးယင့် မသိ။
- ၃။ မြင်တိုင်းမတောင်းရ၊ တောင်းတိုင်းမပီးရ။
- ၄။ မြင်တိုင်းမပြောရ ထင်တိုင်းမလုပ်ရ။
- ၅။ မြင်ဖန်များငယ် နမ်းဖန်များပြယ်။

### မြင့်

- ၁။ မြင့်တုံတစ်ခါ နိမ့်တုံတစ်လှည့်။
- ၂။ မြင့်မိုရ်တောင်ကို ဇီးစိနန့်ကျောက်ခဲပစ်ယောင်။
- ၃။ မြင့်မိုရ်တောင်ကို မုန်းညှင်းစိနန့်ပစ်လို့မပြီ။
- ၄။ မြင့်ရာကထောက် နိမ့်ရာကနိမ့်။
- ၅။ မြင့်ရာမှာမြင့် မြောက်ရာမှာမြောက်။
- ၆။ မြင့်ရာမှာ လီသတ်တေ။
- ၇။ မြင့်ရာမှာ လီသတ်အကိုင်းပြတ်။

### မြင်း

- ၁။ မြင်းကမလှုပ် ခုံကလှုပ်။
- ၂။ မြင်းကောင်းကေလေ့ ခွါလိပ်တေ။

- ၃။ မြင်းကိုစီးယဉ် စာကိုဖတ်ယဉ်။
- ၄။ မြင်းကိုစီးယဉ် စာကိုဖတ်အံ။
- ၅။ မြင်းကိုနိုင်လို ဇက်၊ ဆင်ကိုနိုင်လို ချွန်း။
- ၆။ မြင်းချီးစိုက်ရာ ငွီပါ။
- ၇။ မြင်းခြံခွါ လင်ကွာဟင်း မစားလီကေ။
- ၈။ မြင်းစီးမတတ် တင်ပေါက်တတ်။
- ၉။ မြင်းတစ်ဖက် ဆင်တစ်ဖက်။
- ၁၀။ မြင်းမကိုဆားပြ- ပြရို့။
- ၁၁။ မြင်းမတမ်း မကိုခြံကလွတ်တေပိုင်။

- ၁။ မြင်းကောင်းလျှက် သောင်တိမ်ဖျက်။
- ၂။ မြစ်ကြီးငါးစင်း တစင်းဝင်ပါ ကစ္ဆပါ။
- ၃။ မြစ်ကြီးတိုင်း ငါးမကြီး။
- ၄။ မြစ်တစ်ဖက်မှာ ငါ့ယင်ဘောင်။
- ၅။ မြစ်ကြီး ကေရီစီးသာ။
- ၆။ မြစ်တစ်ဖက်မှာ ဝက်လက်ကင်။
- ၇။ မြစ်လယ်ကောင်မှာ ဆားလှိုမှောက်ယောင်။
- ၈။ မြစ်သောင်ကြောင့်ပျက် လူအပေါင်းအဖော်ကြောင့် ပျက်။

### မြိုင်

- ၁။ မြိုင်ကောင် ဝဒေါင်း (ဥဒေါင်း)

### မြောက်

- ၁။ မြောက်ဥမစားခင်ကပင် သွားချီးတင်။
- ၂။ မြောက်ဥမှတ်လို့စား ပြိန်းဥနန့်မှား။
- ၃။ မြောက်ဦးမည်သာ နန်းတော်ရာ ဘုမ္မိနက်သန် မြီမြတ်မှန်။



### မြောင်း

- ၁။ မြောင်းငယ်တစ်ရာ ချောင်းငယ်တစ်ခု။
- ၂။ မြောင်းငယ်မခုန်လောက် လောင်းငယ်မလှော်လောက်။
  
- ၁။ မြတ်မည်လားနှင်းခံ တပွာယွ. (လျှော့)။
- ၂။ မြတ်လျှက်ယှူး ယှူးလျှက်မြတ်။

### မြပ်

- ၁။ မြပ်ကေလေ့- လေးလံ ပေါ်ကေလေ့ လေးလံ။
- ၂။ မြပ်တုံပေါ်တုံ လောကဘုံ။

### မြန်

- ၁။ မြန်မာကိုပြဒါး ကုလားကိုမဲးနာ။

### မြဲ

- ၁။ မြဲဒါးမှာပိုင် တစ်ဖက်ခွတ်။
- ၂။ မြဲမြဲစား ကြံကြံမြည်။

### မြို့

- ၁။ မြို့ဒါးမှာပိုင် တစ်ဖက်ခွတ်။
- ၂။ မြို့စကားပိုင်တစ်ခွန်းပြော။

### မြို့

- ၁။ မြို့ပေါက် လယ်ရောင်း။

- ၂။ မြို့ပြောင်းများ ပြည်သူနာ။
- ၃။ မြို့ပြောင်းများ ပြည်သူရိ အိမ်ပြောင်းများအိမ်သျှင်ရိ။
- ၄။ မြို့ဝန်မင်းသနားမှ ထောင်သုံးလကျ။
- ၅။ မြို့သားကျွန်းရောက် ကရောက်ကထောက်။
- ၆။ မြို့သားကျွန်းရောက် ကျွဲခြံရာမှာ ခူး (ခုံး) ပေါက်ဆောက်။

### မွဲ

- ၁။ မွဲရာမှာသိပ် လှိုခါးရင်းမှာအိပ်။

### မွဲ

- ၁။ မွဲချင်ရေခွီး ပြာပုံကမထ။
- ၂။ မွဲဖို့အစ ဒါဒေါင်ကျ။
- ၃။ မွဲရာမှာ တက်တက်ပြာ။
- ၄။ မွဲရာမှာပြာရာကျ။

### မှာ

- ၁။ မှာလို့ထား အလားသင့်။

### မှား

- ၁။ မှားဘူးပြီးမှ အမှန်တရားကိုရ။
- ၂။ မှားမှားမှန်မှန် ဂေါင်းငုံ့ခံ အစဉ်မမှန်း လူကြီးသုံး။
- ၃။ မှားရာတစ်ခါ မှန်ရာတစ်ချက်။
- ၄။ မှားရာဟိက မှန်ရာဟိစမြဲ။

### မှို

- ၁။ မှိုခိုဖွယ်ရာ ဟိထိုက်စွာ။

၂။ မှီခိုရာတစ်ဆူ ကိုးကွယ်ရာတစ်ခု။

### မှင်း

၁။ မှင်းခူချဉ်ပြင်း သရက်ကင်း မညင်းနပန် သရက်တံ။

### မှိုင်း

၁။ မှိုင်းစရိနု ပုရစ်တောင် သားတစ်ယောက်ဖ လူပျိုယောင်။

### မှောက်

၁။ မှောက်ချက်ကေ- မှောက် လှန်ချင်ကေ- လှန်။

### မှတ်

၁။ မှတ်ရာတစ်ပါး ခွတ်ရာတစ်ခြား။  
၂။ မှတ်သူထက်ခွတ်သူယင်။

### မှတ်

၁။ မှတ်လီရောင်လီ မန်းလီရမ်းလီ။

### မှန်

- ၁။ မှန်ကင်းတစ်လှည့် ထင်းတစ်လှည့်။
- ၂။ မှန်ရာကိုပြော နား၌ခါး။
- ၃။ မှန်ရာဆိုနာလိုခဲခက် ဒေါသထွက်။
- ၄။ မှန်ရာပြောသစ္စာ။
- ၅။ မှန်ရာမကျင့် နိုင်ရာကျင့်။
- ၆။ မှန်လျှင်သူခ မှားလျှင်ဒုက္ခ။

### မှန်း

- ၁။ မှန်းချက်နန့် နှမ်းထွက်မကိုက်။
- ၂။ မှန်းခြေနန့် တွက်ခြေမကိုက်။
- ၃။ မှန်းခြေနန့် ထွက်ကုန်မညီ။

### မှို

၁။ မှိုရမျက်နှာ (လွန်ဝမ်းသာ)။

### မှီး

၁။ မှီးကေပန် နံကေပစ်။

### မှား

၁။ မှားမှာတစာ ကွန်မှာတစ်ချိန်း။

### မျှင်

၁။ မျှင်ကြိုးနန့်ကျဲ ဇက်ကြိုးနန့်မြင်း။

### မျဉ

၁။ မျဉ်သျှန်နန့်စားပြီး စခန်းကြီးနီရေ။

### မြွေ

- ၁။ မြွေဆရာမြွေလက်မှာသီ ကျားဆရာကျားလက်မှာသီ။
- ၂။ မြွေဆိပ်ထက် ကာမဂုဏ်ဆိပ်က တပိုးတက်။
- ၃။ မြွေပါလည်းဆုံး သားလည်းဆုံး ယူကျုံးမရ ခဝါမမှာ အားပါးကျ။

- ၄။ မြို့မသီ ဒုတ်မကျိုး။
- ၅။ မြို့- မြို့ချင်း ခြံကိုမြင်။
- ၆။ မြို့မှာပိုင် လျှာနှစ်ခွ။
- ၇။ မြို့ယေတစ်ခြုံကြောင့် သဖန်းတစဉ်ပျက်။
- ၈။ မြို့ဟောက်ခါးပိုက်ဆောင်။
- ၉။ မြို့ဟောက်ကို ငဟောက်လားမိန်း။
- ၁၀။ မြို့ဟောက်တပိုင် လင်းမြို့တပိုင်း။

### မြောက်

- ၁။ မြောက်တိုင်းမမြောက်ကေ့ ခြောက်တိုင်းမကြောက်ကေ့။
- ၂။ မြောက်ပီးကေ့ သွီးနားထင်ရောက်တေ။
- ၃။ မြောက်လိုက်ဝတီသာ ချလိုက်ချီးပုံမှာ။

### မြူး

- ၁။ မြူးမိငါး။
- ၂။ မြူးမိငါး ခြံငိုလှောင်ငှက်။

### မြေ

- ၁။ မြေလီ- မြေလီ၊ ဖွေလီ- ရွှေလီ။

## ယ

### ယ

- ၁။ ယကြာကောင်း မင်းလောင်းပျောက်။
- ၂။ ယကြာကို ပတ္တရာနန်းချီ (ချေ)။

### ယာ

- ၁။ ယာသျှင်ကို မျောက်ခြောက်။
- ၂။ ယာသျှင်ကို မျောက်နှင်။
- ၃။ ယာဂုနန့်ထမင်းပျစ် အခေါ်သာလွဲ တစ်ချက်တည်း။
- ၄။ ယားရာမှာ လာခြစ်။
- ၅။ ယားရေဆို ကလိတိုက်။
- ၆။ ယားရေဆို နံကိုထိုး။

### ယီး

- ၁။ ယီးတီးယားတား ပြောကြငြား စကားအတည်မဟိချေ။
- ၂။ ယီးတီးယောင်တောင် တောင်မြောက်မသိ။
- ၃။ ယီးတီးယောင်တောင် အမောက်တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ။

### ယု

- ၁။ ယုချင်ကေလေ့ ပီးမှရ။
- ၂။ ယုတိုင်းမရ ပီးတိုင်းမစားရ။
- ၃။ ယုဖန်များကုန် စုဖန်များတောင်ပို့ဖြစ်။
- ၄။ ယုဖန်များကုန် ထည့်ဖန်များပြည့်။
- ၅။ ယုမည်- ယုမည်နုနု မေရာဖြစ်တေ (မောင်မဖြစ်)။
- ၆။ ယုမှုမှာ ခိုးမှုပါ။
- ၇။ ယုလိုလိုက် ကြိုက်တေလိုဆို၊ မယုပဲလိုက် မိုက်တေလိုဆို။
- ၈။ ယုသော်လည်း ရနိုင်ခဲ ကြသော်လည်း မြောက်နိုင်ခဲ။

### ယေ

- ၁။ ယေကေ- ယေကေနုနု တနီကုန်။

### ယော

- ၁။ ယောယာယောယာနု အားလုံးကုန်။

### ယော်

- ၁။ ယော်ဖို့ဟိ စားဖို့မဟိ။
- ၂။ ယော်ဖို့မဟိ စားဖို့ဟိ။

### ယက်

- ၁။ ယက်ဖန်များ ပိုးလောက်ပေါ်။
- ၂။ ယက်ဖန်များ ကြောင်ချီးပေါ်။
- ၃။ ယက်ဖန်များ အမြစ်ပေါ်။
- ၄။ ယက်သဲ့ကြားနုနု ပယွန်ကြား။
- ၅။ ယက်သဲ့ကြားရို့ ငါးမတင် တင်ရေငါးကိုကြောင်စား။

- ၆။ ယက်သဲ့မှောက်ခုံ စားမကုန်။  
(ယက်သဲ့သိပ်ကေလေ့ ပယွန်ကြားက ငါးမတင် ပယွန်သိပ်ကေလေ့ ယက်သဲ့ ကြားက ငါးမတင်)

### ယင်း

- ၁။ ယင်းကို့မှာရောက် ယင်းတတ်နုနုလှော်။
- ၂။ ယင်းပိုင်မင်ကို ဆယ်ကောင်ပင်ထိုး မောင်မနိုး။
- ၃။ ယင်းပိုင်လူဆိုး ဆယ်ကောင်ပင်ငြိုး မောင်မနိုး။
- ၄။ ယင်းပုတ်ကယင်းဆန်။
- ၅။ ယင်းလောင်းမှာ တက် ယင်းတတ်နုနုလှော်။
- ၆။ ယင်းလို့ကြံမှ အတန်ကျရေ။
- ၇။ ယင်းသူစကား လေးနုနုစား။

### ယစ်

- ၁။ ယစ်ရာယစ်တေ မူးရေလို့မဆို။

### ယဉ်

- ၁။ ယဉ်ကျေးမှုအစ ဘာသာက။
- ၂။ ယဉ်ကျေးမှုအစ သဘင်က။
- ၃။ ယဉ်ကျေးမှုအစစ် လူအနှစ်။

### ယောက်

- ၁။ ယောက်ျားကောင်း မောင်းမတစ်သောင်း။
- ၂။ ယောက်ျားကြိုက်စိုက်စိုက်လာ။
- ၃။ ယောက်ျားချစ်မယားငယ် မိန်းမချစ် အိုးပုတ်ကေ။  
(ယောက်ျားတံခွန်လူရည်ချွန်က ကောင်းကင်တမ္ဘတ်ကြယ်ကိုဆွတ်လည်း မလွတ် စတမ်း ရမြဲလမ်းတည်း)။
- ၄။ ယောက်ျားတန်ခိုး မိုးနှယ်ကြိုး။
- ၅။ ယောက်ျားတို့ဘုန်း မိုယံးသို့ချုန်း။

- ၆။ ယောက်ျားတို့ဘုန်း လက်ရုံး မိန်းမတို့ဘုန်း ဆံထုံး။  
(ယောက်ျားတို့မှာ အရာရာကို ဖွေရာကြိုးပမ်း ရှာနိုင်စွမ်းက စိတ်ဝမ်းအလို ပြည့်သည်ဆို၏။)
- ၇။ ယောက်ျားဒူလာ မိန်းမမီးယပ်။
- ၈။ ယောက်ျားပျင်းမပျင်း မိုဃ်းခါကြည့် မိန်းမပျင်းမပျင်း ဆောင်းခါကြည့်။
- ၉။ ယောက်ျားဖောင်စီး မိန်းမမီးနေ။
- ၁၀။ ယောက်ျားဘယ်ကိုင်ကျားမနိုင် မိန်းမဘယ်ကိုင် ဖုန်းစရာတိုင်။
- ၁၁။ ယောက်ျားမှာ ဆယ်အိမ်တက် ဆယ်အိမ်ဆင်း။
- ၁၂။ ယောက်ျားမှာရင် မိန်းမမှာတင်။
- ၁၃။ ယောက်ျားမှာ လိမ်ညှာ မိန်းမမှာ မာယာ။
- ၁၄။ ယောက်ျားလက်မောင်း ဆင်နှာမောင်း။  
(ယောက်ျားသားတို့ မယားကိုလျှင် ငါ့သားလင်ဟု အသျှင်ခံကမှားလေစွ)။
- ၁၅။ ယောက်ျားအစစ် အမွှီးသိပ်သိပ် (အမွှီးတစ်သိုက်)။
- ၁၆။ ယောက်ျားအစမ်းသုံးခါ။
- ၁၇။ ယောက်ျားအိုကျမ်းတတ်ခံ။
- ၁၈။ ယောက်ျားအိုကျမ်းတတ်ခံ မိန်းမအို ရက်ကန်းတတ်ခံ။
- ၁၉။ ယောက္ခမနို့ကို သမက်စို့ရေပိုင်။
- ၂၀။ ယောက္ခမကျွေးစား ငါ့နွားယော် (လျှော်)။
- ၂၁။ ယောက္ခမနို့ပျဉ်းကို မဆွဲဝံ့တုံ ဆွဲဝံ့တုံ။
- ၂၂။ ယောက္ခမသိစွာနန်း ငါးခူစူးစွာနန်း အငိုဖြောင့်။
- ၂၃။ ယောက္ခမသိစွာနန်း ငါးခူစူးစွာနန်း အဆင်သင့်။ (တချက်တည်း)
- ၂၄။ ယောက္ခမအပြစ် ဆန်တသစ် ပြောတတ်ဟောတတ် သစ်ခွဲလွတ်။
- ၂၅။ ယောက္ခမအိမ်တက် သမက်မျက်နှာငယ်။
- ၂၆။ ယောက်ဖခေါ်ခံ ဖဲသာကုန်။
- ၂၇။ ယောက်ဖခေါ်တိုင်း အည်းမကိုမရ။
- ၂၈။ ယောက်ဖခေါ် ပျော်လုံးဆို့။
- ၂၉။ ယောက်ဖခွီးခေါ် ရွာလုံးကျော်။
- ၃၀။ ယောက်ဖဖက်က လှိုင်းမသာ။
- ၃၁။ ယောက်ဖမက္ကလာ မဆောင်းသာ တောမှာပေါက်ဖက် ဟိပါယင့်။
- ၃၂။ ယောက်ဖယောက်ဖနန်း လွယ်အိတ်ကိုနှိုက်။

၃၃။ ယောက်ဖကိုရှာ ယောက္ခမလာ။

### ယောင်

- ၁။ ယောင်တိယောင်တောင် ကယောင်ချောက်ချား။
- ၂။ ယောင်တိယောင်တောင် ဘဇောင်မသိ။
- ၃။ ယောင်တိယောင်တောင် အမောင်တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ။
- ၄။ ယောင်နောက်ကို ဆံထုံးပါ။

### ယောင်း

- ၁။ ယောင်းခတ် စောင်းခတ်။
- ၂။ ယောင်းယောင်းမိန်း ယွဲယွဲဖြေ။

### ယုတ်

၁။ ယုတ်သူမြတ်သူ ဤနှစ်လူကား အမူကွဲပြား လွန်ခြားနား၏။

### ယမ်း

- ၁။ ယမ်းနန်းမီး အတူမထားရာ။
- ၂။ ယမ်းပုံမီးကျ။
- ၃။ ယမ်းဖမ်းစမ်းဖမ်း။

### ယိမ်း

၁။ ယိမ်းမှ တိမ်းမှန်းသိ။

### ယုံ

၁။ ယုံကေ ကျွန်ဖြစ်။

- ၂။ ယုံကျုံကေ အသက်ဆုံး။
- ၃။ ယုံကြည်မှုအတွက် ရတက်ပွား။
- ၄။ ယုံသာယုံ မပုံကေ။

### ယုံ:

- ၁။ ယုံ: (ရုံး) မသိ ငွီကုန် အချိန်မသိ တနီကုန်။

### ယုန်

- ၁။ ယုန်တောင်ပြီး ခွီးမြောက်လိုက်။
- ၂။ ယုန်ထင် ကြောင်ထင်။
- ၃။ ယုန်ထောင် ကြောင်ကျ။
- ၄။ ယုန်ပိုင်မပျင်းရိကေ လိပ်ပိုင်လုံ့လဟိ။
- ၅။ ယုန်နုနုလိပ် အပြီးပြိုင်။

### ယို

- ၁။ ယိုဖန်များကုန် ကျဖန်များပြည့်။
- ၂။ ယိုးရေခါငါး ပါးရေခါဖား။

### ယှုံး

- ၁။ ယှုံးလျှက်နုနု အနိုင်ရ။
- ၂။ ယှုံးလျှက်နုနု အနိုင်ရ မုန်းလျှက်နုနု အိမ်ထောင်ကျ။
- ၃။ ယှုံးလျှက်နိုင် နိုင်လျှက်ယှုံး။
- ၄။ ယှုံးလျှက်မြတ် မြတ်လျှက်ယှုံး။

## ၇

### ရ

- ၁။ ရကေ ရသာစား။
- ၂။ ရကေ ရသာစား၊ မရကေ ဆားနုနုဆား။
- ၃။ ရခိုင်ကဝေါဟာရ ဗမာကပေါရာဏ။
- ၄။ ရခိုင်ကျင့်ထုံး တရွာသုံး။
- ၅။ ရခိုင်နီရာ ရီကြိုင်မှာ။
- ၆။ ရခိုင်သားသည်းခြံမှိုင်းစရီ။
- ၇။ ရခိုင်အစမာရယုက။
- ၈။ ရခိုင်အစ မြုံက။
- ၉။ ရခိုင်အစ ရီကြိုင်က။
- ၁၀။ ရခိုင်အစ သကျက။
- ၁၁။ ရခိုင်အစ အဇူနက။
- ၁၂။ ရစွာကိုမလို လိုစွာကိုမရ အိုဒုက္ခ။
- ၁၃။ ရတနာဟိရာ ရတနလာ။
- ၁၄။ ရထိုက်သည်လာဘ် မပယ်အပ်။
- ၁၅။ ရဖို့မြင်ကေ ဘားဘာနဖူးကိုလည်း သိုက်တူး။
- ၁၆။ ရမှုထက်သုံးမှုလွယ်။
- ၁၇။ ရရေခါမယူ ယူရေခါ မရ။

- ၁၈။ ရရေခါ မယူလိုက် လက်ခဲးဖြစ်။
- ၁၉။ ရလီယင့်တလက် မိတ်ဆွေပျက်။
- ၂၀။ ရလီ လိုလီ အိုတစ္ဆီ။
- ၂၁။ ရသာကေ ပသာစား။
- ၂၂။ ရသာခြောက်ပါး လျှာဖျားမှနားလည်။
- ၂၃။ ရသာ ပသာစား။
- ၂၄။ ရဟန်းကျန်ကေဘုရား လူကျန်ကေ သိကြား ကျွဲနွားကျန်ကေ ပတ္တမြား။
- ၂၅။ ရဟန်း၊ မင်း၊ မီး၊ အဆိပ်ဟိသောသတ္တဝါငယ်သည်ဟူ၍ မမှတ်ရာ။
- ၂၆။ ရဟန်းမှာကြိုကေတင့် သတ္တဝါမှာ ဆူကေတင့်။
- ၂၇။ ရဟန်းသိက္ခာ မင်းမှာဘိသိက် သူတော်စိတ်၊ မဖိတ်ကျင့်ရိုး မြတ်အမျိုး။

ရာ

- ၁။ ရာဂတရား မေတ္တာယောင်ယောင် လှည့်ဖြားဆောင်။
- ၂။ ရာဇဝတ်ဘေးလွတ်ကေလေ့ သီဘေးကကမလွတ်။
- ၃။ ရာဇဝတ်ဘေးကြီး ပြီးလို့မလွတ်။
- ၄။ ရာဇဝတ်ဘေး လွတ်နိုင်ခဲ။
- ၅။ ရာဇဝတ်အိုး ဒုတ်နန်းထိုး။
- ၆။ ရာသီမပိုင် ဆီးမကိုင်ကေ။
- ၇။ ရာသီမသိ ပန်းနန်းညှိ။
- ၈။ ရာသီအလိုက် ဆီးကိုတိုက်။

ရီ

- ၁။ ရီကောင်းသောက်ချင် ကျိန်းတိုင်းကိုဝင်။
- ၂။ ရီကန်တန်ဆာ တံငါလက်သုံး။
- ၃။ ရီကိုချက်လို့ အဖတ်မတင်။
- ၄။ ရီကိုခွက်လို့ ကြောင်းမထင်။
- ၅။ ရီကိုမြင်ခင် လောပင့်ရေ။
- ၆။ ရီကိုမြင်ခင် လောပင့် သားမရခင် ပုခွက်ဆင်(ပုခွက်ရက်)။

- ၇။ ရီကြိုင်ရာ မြက်နုရာ။
- ၈။ ရီကြောင့် ညွှန်ဖြစ်။
- ၉။ ရီချမ်းသောက်ချင် ဆောင်းခါလာလတ်။
- ၁၀။ ရီငတ်သူ ရီတွင်းလူးကျ။
- ၁၁။ ရီစီးကမ်းပြို။
- ၁၂။ ရီစီးတစ်ခါ ရီသာတစ်လှည့်။
- ၁၃။ ရီစုန် ဖောင်မျိုး။
- ၁၄။ ရီတိမ်မှာနစ်တေ။
- ၁၅။ ရီတိမ်မှာ နစ်လို့သီ။
- ၁၆။ ရီတွင်းကျ လိပ်ပိုင်။
- ၁၇။ ရီနစ်သူ ဝါးထိုးကူ။
- ၁၈။ ရီနန်းမြီ ဖက်နန်းမြက်။
- ၁၉။ ရီနိမ့်ရာစီး မီးထိရာလောင်။
- ၂၀။ ရီနိမ့်ရာစီး အကြောသင့်ရာအီး။
- ၂၁။ ရီပတ်မှာ ငါးပတ်ဖမ်းရေပိုင်။
- ၂၂။ ရီပြင်မှာ စာရွီး- ရေပိုင်။
- ၂၃။ ရီပြင်မှာ သောင်တင်။
- ၂၄။ ရီမပြည့်ရေအိုး ဂျောင်ဂျင်ခတ် (ဘောင်ဘင်ခတ်)။
- ၂၅။ ရီမမြင်ခင်ကပင် လောပင့်ရေ။
- ၂၆။ ရီမနောက် ကြာမစုတ်။
- ၂၇။ ရီမရောက် ကြာမပေါက်။
- ၂၈။ ရီမလှုပ် ကြာမစုတ်။
- ၂၉။ ရီမဟိကေ အိုးခွက်ကို မာန်ပါ။
- ၃၀။ ရီမဟိပဲ ကြာမြင့်။
- ၃၁။ ရီမဟိပဲ စောက်နက်တေ။
- ၃၂။ ရီမဟိပဲ စောက်နက်တေ ပစ္စည်းမဟိပဲ ဂုဏ်မောက်တေ။
- ၃၃။ ရီမဟိရာမှာ ချီးကိုင်မိ။  
(ရီမဟိသောကန် အဆံမဟိသောစပါး တရားမဟိသောမင်းမျိုး ဆိုးကောင်း မသိသောမီး ခရီးရောက်ရာလားတတ်သော မြို့။
- ၃၄။ ရီမဟိ အိုးခွက်ကိုမာန်ပါ။



- ၃၅။ ရီများရာ မိုဃ်းလိုက်လို့ရွာ။
- ၃၆။ ရီများ ရီနိုင် မီးများ မီးနိုင်။
- ၃၇။ ရီများလို့ ငါးမသိ။
- ၃၈။ ရီမျိုးတုံး မဆယ်ကောင်း။
- ၃၉။ ရီမျိုးထင်းတုံး အသုံးမကျ။
- ၄၀။ ရီမြင့်မှ လောပင့်ရေ။
- ၄၁။ ရီမြင့်ကေ ကြာလည်းမြင့်။
- ၄၂။ ရီမြင့်ကြာမြင့် အသျှင်မြင့်ကျွန်တင်။
- ၄၃။ ရီမြင့်တုံ ကြာမြင့်တုံ။
- ၄၄။ ရီမြုပ်တစ်ခါ ရီပေါ်တစ်လှည့်။
- ၄၅။ ရီမှာလောင်းလှော်လို့ ကြောင်းမပေါ်။
- ၄၆။ ရီမှာအဆုံး ကုန်းမှာ အဝက်။
- ၄၇။ ရီမှာအရိုးမဟိ မင်းမှာအမျိုးမဟိ။
- ၄၈။ ရီလာမြောင်းပီး။
- ၄၉။ ရီလိုက်မြီလိုက်။
- ၅၀။ ရီလိုက် မြီလိုက် ပေါင်းသင်လိုက်။
- ၅၁။ ရီလိုက် မြီလိုက် သီးနှံစိုက်။
- ၅၂။ ရီလိုက် လီလိုက် ရွက်ကိုတိုက်။
- ၅၃။ ရီသာတစ်လှည့် ဆီတစ်လှည့်။
- ၅၄။ ရီဟိကေ ငါးဟိရေ။
- ၅၅။ ရီဟိတိုင်း ကြာမပေါက်။
- ၅၆။ ရီအလိုက် ကြာအလိုက်။
- ၅၇။ ရီအလိုက် ငါးအလိုက်။
- ၅၈။ ရီအလိုက် လီအလိုက်။

### ရိုး

- ၁။ ရိုးလာဝတ်လာ။

### ဂ

- ၁။ ဂူဂူပင်ပင် ချစ်ကျွမ်းဝင်။

### ဂူး

- ၁။ ဂူးကွန်ဆောင် ဝယောင်စား
- ၂။ ဂူးကွန်ဆောင်လို့ လူတပ်နားမှာ ချီးစိုက်။
- ၃။ ဂူးကွန်ဆောင်လို့ အိမ်ဦးမှာချီးစိုက်။
- ၄။ ဂူးချင်ဆီရူး မောင်ဘုန်းအောက်က။
- ၅။ ဂူးစားသွပ်စား။
- ၆။ ဂူးယောင်မဟုတ် သွပ်ယောင်မဟုတ် (ခလှုပ်လှုပ်)။
- ၇။ ဂူးရေဆို ထကချင်။

### ရဲ

- ၁။ ရဲကေကြံ ကြောက်ကေပြန်။
- ၂။ ရဲကေမင်းဖြစ်။
- ၃။ ရဲကေလှေမသီ သီကေလှေ အပါယ်မလား။
- ၄။ ရဲရေကျား ခုတ်မှာကျရေ။

### ရည်း

- ၁။ ရည်းစားကိုလိမ် လင်ကိုကျိန်။
- ၂။ ရည်းစားတစ်ထောင် လင်တစ်ယောက်။
- ၃။ ရည်းစားတစ်ရာ လင်ယှာတစ်ယောက်။

### ရယ်

- ၁။ ရယ်စားငိုစား။
- ၂။ ရယ်တစ်ခါ ငိုတစ်လှည့်။

- ၃။ ရယ်ရာနောက်က ငိုရာပါ။
- ၄။ ရယ်လည်းရယ် ငိုလည်းငို။
- ၅။ ရယ်လည်းရယ်ဖို့ ဝမ်းပန်းမသာ။
- ၆။ ရယ်လွယ်က ငိုလွယ်။
- ၇။ ရယ်လျှင်အသံကျယ်၊ လားလျှင်အလှမ်းကျယ်။
- ၈။ ရယ်လျှင်ထောင်တန်သောစကား ပေါ့ပျက်။
- ၉။ ရယ်အားထက် ငိုအားသန်။

### ရော

- ၁။ ရောဂါတစ်ချက် ဆီးတစ်ခွက်။
- ၂။ ရောရာ- ရောရေ မနှော။
  
- ၁။ ရက်ကောင်း နိသာ တနင်္လာ။
- ၂။ ရက်ကန်းရှယ်- ရှယ်လို့။
- ၃။ ရက်ခြည်ထက် ခြပ်ခြည်များ။
- ၄။ ရက်စက်ပြီးမှ နောင်တရ။
- ၅။ ရက်စက်မှ ဘုရားဖြစ်။
- ၆။ ရက်စက်မှ ရာဇာ၊ ရာဇာမှ မင်းဖြစ်။
- ၇။ ရက်ထားမက္ကလာ မိုယံးရွာစွာနန် အဆင်သင့်။

### ရင်

- ၁။ ရင်ချင်းဟပ် လိုင်ချင်းယှက် (နွဲ)။
- ၂။ ရင်ဆိုင်တို့မှ သတ္တိပြ။
- ၃။ ရင်လောက်တင်မှ ခါးလောက်ကျ။
- ၄။ ရင်လွတ်ကေ ကုန်းမလွတ် ကုန်းလွတ်ကေ ရင်မလွတ်။
- ၅။ ရင်သွီးဟူက ချစ်မဝ။

### ရင်း

- ၁။ ရင်းဖြတ်ဖျားဖြတ်။
- ၂။ ရင်းရာ- ရင်းရာ ကလန့်မှာ အဆီခြာ(ခါ)။
- ၃။ ရင်းရာ- ရင်းရာ စားတော်ခေါ်။
- ၄။ ရင်းရာ- ရင်းရာ သွီးနိုးရာ။

### ရစ်

- ၁။ ရစ်ခတ် စောင်းခတ်။
- ၂။ ရစ်ချင်ဆီရစ် မေမကြိုက်။

### ရိုင်

- ၁။ ရိုင်နန်တန်ရိုင် ပုတ်နန်တန်ပုတ်။

### ရိုင်း

- ၁။ ရိုင်းပြ စိုင်းပြ မပြုလုပ်ရ။
- ၂။ ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်း မကိုင်းရိုင်းရ။

### ရောက်

- ၁။ ရောက်မခေါ်လိုမထူး မျောက်မခေါ်မှ ထူး။
- ၂။ ရောက်မလက်ခြင်းကို မှီဟင်းခူးကာကပင် သိယက်(ယင့်)။
- ၃။ ရောက်မလှရို့နှုတ်ခမ်းဆိုး နှုတ်ကမတတ်ပါးကတတ်။
- ၄။ ရောက်ရောက်ချင်း ဆောက်နန်ထွင်း။
- ၅။ ရောက်ရောက်ချင်း ဖရဲသီးကို လုံးပြတ်သွင်း။

### ရောင်

၁။ ရောင်ရင်ဖင်မှာ ပန်ဖင်းငှက်ဝင်ရေပိုင်။

### ရောင့်

- ၁။ ရောင့်ရဲမှ တင်းတိမ်။
- ၂။ ရောင့်ရဲမှ တင်းတိမ် တင်းတိမ်မှ တော်တန်။
- ၃။ ရောင်းရင်းငယ်ပေါင်း မိတ်ဆွီဟောင်း။

### ရပ်

၁။ ရပ်ကိုဂေါင်းမဆောင်ကေ့ စပ်ကိုအလယ်က မထမ်းကေ့။

### ရိပ်

၁။ ရိပ်ခြည်ဆယ်ပါး တစ်ပါးမသိ။

### ရပ်

- ၁။ ရုပ်ကယားသကာ စိတ်ကခါးတမာ။
- ၂။ ရုပ်ချောလျက် အကျင့်ပျက်။
- ၃။ ရုပ်ချောလျက် အကျင့်ပျက် လူဖြစ်လျက်မသိခက်။
- ၄။ ရုပ်ဆိုးလို့ ရွာမကျော် လူဆိုးမှရွာကျော်။
- ၅။ ရုပ်ဆိုးသော်လည်းအမျိုးက ရွှိန်နန်းဆက်။
- ၆။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး မခွဲခြား။
- ၇။ ရုပ်မလှစွာ ပခါနမဟုတ် ပညာသာပခါန။
- ၈။ ရုပ်မလှသူ ကဲ့ရဲ့ပူ။
- ၉။ ရုပ်မှာတစ်မူ ဟန်မူတစ်ခြား။
- ၁၀။ ရုပ်ရည်ချောလည်း အပေါက်အခေါင်း လူဗူးတောင်း။
- ၁၁။ ရုပ်ရည်ချောလျက် အကျင့်ပျက်။

- ၁၂။ ရုပ်လှတိုင်း စိတ်မလှ။
- ၁၃။ ရုပ်လှတိုင်း ပညာမရ။
- ၁၄။ ရုပ်လှ ဒုက္ခ။
- ၁၅။ ရုပ်သီးက ကလို့။

### ရန်

- ၁။ ရန်ကိုဆို အပြိုသွီး။
- ၂။ ရန်ကိုရန်ချင်းဆိုင် လောင်းကိုလောင်းချင်းပြိုင်။
- ၃။ ရန်ကိုရန်ချင်းမတုံ့ရ။
- ၄။ ရန်ကိုဝယ်ဖို့မလို။
- ၅။ ရန်စကိုတိုစီ ချစ်စကိုရှည်စီ။
- ၆။ ရန်တုံ့မပြန်သူ မြတ်မွန်။
- ၇။ ရန်တုံ့မမူ ရန်မပြု။
- ၈။ ရန်မလို ရန်ပြို ရန်လိုရန်ပို။
- ၉။ ရန်လိုကေ ရန်ပိုရေ။
- ၁၀။ ရန်သူတစ်ယောက် ဘေးဒဏ်ရောက်က ဝမ်းမြောက်ထင်စွာမပြုရ။

### ရမ်း

- ၁။ ရမ်းပြုဆားလောင်း မှောက်တေပိုင်။
- ၂။ ရမ်းပြုစနဲ အချမ်းသည်း၊ အမ်းနန့်ဒလက် အသက်ထွက်။
- ၃။ ရမ်းလီမန်းလီ၊ မှတ်လီရောင်လီ။

### ရုန်း

- ၁။ ရုန်းနိုင်မှလွတ်။
- ၂။ ရုန်းနိုင်မှလွတ်၊ ဖြုတ်နိုင်မှပြတ်။
- ၃။ ရုန်းနိုင်လွတ်ခဲ သံသရာဝဲ။
- ၄။ ရုန်းလို့မလွတ် သံသရာဝဋ်။

# ရီ

၁။ ရီသီလေးစား အကျိုးပွား။

# ရိုး

- ၁။ ရိုးကေငတ် ဆိုးကေသတ်။
- ၂။ ရိုးသားစားမကုန်။
- ၃။ ရိုးရာကိုလည်း မဖျက်ရ ဆန်းတိုင်းလည်း မလိုက်ရ။
- ၄။ ရိုးရင်းမိတ်ဆွေ ကြီးပေါင်းလေ။
- ၅။ ရိုးရိုးနန့် ဆန်း။
- ၆။ ရိုးရိုးနန့် ကြက်သူခိုးကြီး။
- ၇။ ရိုးလွန်းကေနု ဆိုးလွန်းကေ ထောင်ကျ။
- ၈။ ရိုးလွန်းက အ ဆိုးလွန်းက ထောင်ကျ။
- ၉။ ရိုးလွန်းက (သူများ) အရှူးမြင်။
- ၁၀။ ရိုးလျှင်တစ်သက် ဆိုးလျှင်တစ်ချက်။

# ရွာ

- ၁။ ရွာကဆီးသမကို ရွာသားအသုံးမချ။
- ၂။ ရွာကောင်းရွာကောင်းလို့ မျက်လုံးရာနှစ်လုံး။
- ၃။ ရွာကိုလွန်လို့ ရွက်ကိုတိုက်။
- ၄။ ရွာသျှင်မကောင်း ရွာမကောင်း။
- ၅။ ရွာသျှင်မကောင်း ရွာမကောင်း အိမ်သျှင်မကောင်း အိမ်မကောင်း။
- ၆။ ရွာနားကဘုရား ရွာသားမရိုသီ။
- ၇။ ရွာနားကမြက် ရွာနွားမစား။
- ၈။ ရွာဘုံ ကွမ်းအိတ်။
- ၉။ ရွာဘုံလယ်မြီ စည်းကမ်းမဟိ။
- ၁၀။ ရွာပျက်မှာ အိမ်မဆောက်ကေ။
- ၁၁။ ရွာမြင်တိုင်းလည်း ပညာယိုမဟိ။

- ၁၂။ ရွာရေ မိုဗ်းလည်း ဂေါင်းထက် ထွက်ရေနီလည်း နောက်ကုန်း။
- ၁၃။ ရွာသမျှ မိုဗ်း ကံဆိုးမဂေါင်းထက်။
- ၁၄။ ရွာသမျှ မိုဗ်း မပွင့်ဦးဖဂေါင်းတာမှာ။
- ၁၅။ ရွာသမျှ မိုဗ်း ဂေါင်းထက်မှာ။
- ၁၆။ ရွာသားကောင်းလျှက် ရွာသျှင်ဖျက်။
- ၁၇။ ရွာသားညီကေ နွားခွတ်စား။
- ၁၈။ ရွာသားအလှူ ရွာသူကြီးကောင်းမှု။
- ၁၉။ ရွာသူကြီး ထုံးဗူး လူတိုင်းသုံး။

# ရွှေ

၁။ ရွှေတွက်မနံ ကျွန်ခံရ။

# ရွှီး

၁။ ရွှီးလွန်းကမရ ပူလွန်းက သောက။

# ရွှေ

၁။ ရွှေးစုလို့ပဲရ ချပ်ဖြစ်မှ ချမ်းသာ၊ ချမ်းသာမှ ကြွယ်ဝ။

# ရွက်

- ၁။ ရွက်ကျင်ပြန်စ တပေါင်းလ။
- ၂။ ရွက်ပုန်း သစ်သီး။
- ၃။ ရွက်ဖွင့်လီတိုက် ဖြားသင့်ခိုက် (လိုက်)။

# ရွင့်

- ၁။ ရွင့်ပြာ။
- ၂။ ရွင့်ပြာသတ်။

### ရွတ်

- ၁။ ရွတ်လားငါးကြီးရေ သီလားသားလှရေ။
- ၂။ ရွတ်တေငါးကြီး၊ ဆုံးရေသားလှ။

### ရွံ့

- ၁။ ရွံ့က ရွံ့ရေ- မကြောက်။
- ၂။ ရွံ့ဖယ်ညစ်ညူး မစင်စုထက် အထူးယုတ်မာ လူမိစ္ဆာကို ယောင်ကြဉ်ရာ။

### ရွန်

- ၁။ ရွန်(လွန်) ရေပန်း အနံ့ပြယ်။
- ၂။ ရွန် (လွန်) ရေပန်း ဘုရားတင်မရ။

### ရှား

- ၁။ ရှားပင်အိုလီ အနှစ်ပြည့်လီ။
- ၂။ ရှားရှားကားကား တထပ်စားကြွားချင်။

### ရှို့

- ၁။ ရှို့ကထုံးဟောင်း မပယ်ကောင်း။
- ၂။ ရှို့ကနွားဖြောင့်ဖြောင့်လားကေ နောက်ကနွားလည်း ဖြောင့်ဖြောင့်လားရေ။
- ၃။ ရှို့ကိုတတောင်ကြည့်ကေ နောက်ကိုတလဲကြည့်။
- ၄။ ရှို့ကိုတစ်တောင်တိုးကေ နောက်ကိုတလဲဆုတ်။
- ၅။ ရှို့ကိုတိုးတင်းပုတ် နောက်ကိုဆုတ် စူးခလုတ်။
- ၆။ ရှို့ခိုးပါယင့်ဆိုပြီး လက်သီးပြ။
- ၇။ ရှို့ခိုးပါယင့်ဆို အငြိုးမပျောက်။
- ၈။ ရှို့ခြေကေ နောက်လည်းခြေ။
- ၉။ ရှို့ဆောင်နောက်လိုက် အသင့်ဖြစ်။

- ၁၀။ ရှို့ထုံးကိုလည်း မပယ်ကေ စိုးသုံးကိုလည်းမလွယ်ကေ။
- ၁၁။ ရှို့မဆောင် နောက်မလိုက် ဘေးတိုက်မဖြစ်ရာ။
- ၁၂။ ရှို့မတိုးသာ နောက်မဆုတ်သာ။
- ၁၃။ ရှို့မယှင်းကေ နောက်လည်းမယှင်း။
- ၁၄။ ရှို့မသာကို နောက်မသာက ပို့။
- ၁၅။ ရှို့ယှင်းမှ နောက်ယှင်း။
- ၁၆။ ရှို့လူဟောင်းများပြောစကားကို ယောင်ယှားလွဲဖယ် မပစ်ပယ်ရ။
- ၁၇။ ရှို့သာခိုး အငြိုးနန့်။
- ၁၈။ ရှို့ဟောင်းစကားသိလိုငြား၊ ကိုးကားစရာ ကျောက်ထက်စာ။
- ၁၉။ ရှို့ဟောင်း ထုံးလက်ကိုင်သုံး။

### ရှု

- ၁။ ရှုတိုင်းယဉ် ဆင်တိုင်းလှ။

### ရှည်

- ၁။ ရှည်ကေဖြတ် တိုကေစပ်။
- ၂။ ရှည်လိုကစပ် တိုလိုက ဖြတ်။
- ၃။ ရှည်လျှင်စပ် တိုလျှင်ဖြတ် ကျပ်လျှင်သပ်ခတ်။

### ရှဉ့်

- ၁။ ရှဉ့်လည်းလျှောက်သာ ပျားလည်းစွဲသာ။

### ရှက်

- ၁။ ရှက်စသျှန်နန့် အရိုးခေါ်။
- ၂။ ရှက်စနိုးနန့် ကျွန်မကို ယိုးထည့်။
- ၃။ ရှက်တေဆို ပေါင်ကိုလှန်ပြ။
- ၄။ ရှက်တေဆို ရှို့ကိုတိုး။

- ၅။ ရှက်ဖွယ်ကင်းမဲ့ လူငကြ။
- ၆။ ရှက်အားသျှန့် ဘာအီခေါ်။

### ရှင်

- ၁။ ရှင်ဘုရင်ချီး (ချေး) ငွီကိုးသိန်း
- ၂။ ရှင်ဘုရင်စားဖို့စွာ ဆင်းရဲသား ပူပင်ရ။
- ၃။ ရှင်မပြုခင် လူထွက်ချင်။
- ၄။ ရှင်ရိုးထက် နာရိုးခက်။
- ၅။ ရှင်လျှက်သီ သီလျှက်ရှင်။
- ၆။ ရှင်သူပီးမှ သီသူရ။

### ရှုံး

- ၁။ ရှုံးတုံမြတ်တုံကစားကုန် မယုံလျှင်စမ်း ပြာကျလမ်း။

### ရွှေ

- ၁။ ရွှေရာဆိုကေ ဖျာကမထ။
- ၂။ ရွှေကံ ငွီကဲထက် လူအကဲခတ်ရန်ခဲ။
- ၃။ ရွှေကောင်းက အထူး တပည့်ကောင်းက အဆုံးအမခဲ။
- ၄။ ရွှေကောင်း အရောင်တင်ဖို့ မလို။
- ၅။ ရွှေကျောင်းပြောင်ပြောင် ဝမ်းခေါင်ခေါင်။
- ၆။ ရွှေကျောင်းပြောင်ပြောင် ဝမ်းဟောင်ဟောင်။
- ၇။ ရွှေငွီအကဲ ပန်းထိမ်မှသိ။
- ၈။ ရွှေငွီအကဲ ပန်းဘဲမသိ။
- ၉။ ရွှေစင်လည်းညစ် ကြီးလည်းမဖြစ်။
- ၁၀။ ရွှေစင်အစစ် ဖယောင်းဖြစ်။
- ၁၁။ ရွှေတောင်မှာနား ရွှေကျီး ငွီတောင်မှာနား ငွီကျီး။
- ၁၂။ ရွှေထုပ်ကိုခိုး သဲထုပ်နုနုကျ။

- ၁၃။ ရွှေထုပ်လို့ကောက်ခိုမှား သဲထုပ်နုနုငြား။
- ၁၄။ ရွှေနားဈေးနန်းပါးပြောင်ရေ။
- ၁၅။ ရွှေနုနဲခဲ ဂဟေစပ်မရ။
- ၁၆။ ရွှေနုနဲငွီ တစ်ခြားစီ။
- ၁၇။ ရွှေနုနဲငွီ ရိနုနဲမြီ နိနုနဲလ။
- ၁၈။ ရွှေပန်းတူ ငွီပန်းပြောက်။
- ၁၉။ ရွှေဖရုံသီးစားလို့ ချီးဝါရေ။
- ၂၀။ ရွှေဖိုးခေါင် ဖေါ်ကိုတ ပွားမီးဗျာယ။
- ၂၁။ ရွှေဖြစ်ငွီဖြစ်။
- ၂၂။ ရွှေမဟိရေဘုရားကို လူမရိုသိ။
- ၂၃။ ရွှေလည်းမဖြစ် ငွီလည်းမဖြစ်။
- ၂၄။ ရွှေလောင်ပွန်းမှာ ခွီးသီးဖြန်းရေ။
- ၂၅။ ရွှေလမ်းငွီလမ်းဖောက်။
- ၂၆။ ရွှေလုံးအောင်ခေါ်လို့မထူး ချီးလုံးအောင်ခေါ်မှထူး။
- ၂၇။ ရွှေသမင်ဇာကထွက် မင်းကြီးတာကထွက်။
- ၂၈။ ရွှေဟိမှ အမျိုးတော်ချင်။
- ၂၉။ ရွှေဟိရွှေပါး ငွီဟိငွီပါး။
- ၃၀။ ရွှေအကြောင်းကို ဖယောင်းသိ။
- ၃၁။ ရွှေအကြောင်းကို ဖယောင်းသိ၊ လူအကြောင်းကို ပေါင်းမှသိ။
- ၃၂။ ရွှေအိုးလည်း လိုချင်၊ မျက်စိလည်းပွင့်ချင်၊ သားလည်း ရှင်ချင်။

**လ**

**လ**

- ၁။ လကောင်းနည်းတူ သံပူရည်နန်းတိုက်။
- ၂။ လကိုလွန်ရုံ၊ ကြယ်ပျံရေ။
- ၃။ လကွယ်ထက် မိုက်တေမဟိ။
- ၄။ လကွယ်ထက် မိုက်တေလူ။
- ၅။ လကွယ်သိုင်ခေါင် မိုးမှောင်ဥမှင်။
- ၆။ လတပိုးတွဲ ရထားဆွဲ။
- ၇။ လ ပ-ဂဏန်း။
- ၈။ လပ ရောင်နန်း အရောင်ခတ် (ဟပ်)။
- ၉။ လမုံးသီး ပွဲခါယူ။
- ၁၀။ လသာတုံး ဗိုင်းငင်။
- ၁၁။ လသာတုံး ဗိုင်းငင်၊ နီပူတုံး စပါးလှမ်း။
- ၁၂။ လသာသည်ခိုက် မအိပ်ခင် ဗိုင်းငင်လိုက်။
- ၁၃။ လသီ၊ လကွယ် တစ္ဆီလည်။

**လာ**

- ၁။ လာကေ သွားကေဟပ်။

- ၂။ လာချင်ကေနီး၊ မလာချင်ကေ ဝီး။
- ၃။ လာမည့်ဘေးကြီး အဝီးကတားဆီး။
- ၄။ လာမည့်ဘေးကြီး အဝီးကမြင် အသက်ရှင်။
- ၅။ လာမည့်ဘေးကြီး အဝီးက (ယှောင်) လွတ်မြောက်အောင်။
- ၆။ လာရာလာလတ် အဖိုးသျှင်မှာ အထုပ်ပြတ်။
- ၇။ လာသမျှသိပ် ဘကြီးအိတ်။

**လား**

- ၁။ လားကေအရိပ်ပါ ပြောကေအချိပ်ပါ။
- ၂။ လားတိုင်းကျိုးမဟိ၊ ပြောတိုင်း ဒေါမစိ။
- ၃။ လားတိုင်းမခိုင်းရ၊ ခိုင်းတိုင်း မလားရ။
- ၄။ လားတုံခါခါ လာတုံခေါက်ခေါက်။
- ၅။ လားဖန်စောက်စောက် ခရီးရောက်။
- ၆။ လားဖန်များ ကြောင်းလမ်းတွင်။
- ၇။ လားရာတိုင်း ဉာဏ်ပညာ။
- ၈။ လားရာတိုင်းမှာ မောင်ကြီးပါ။
- ၉။ လားရာတိုင်းမှာ မောင်စံဖော် ဝတမ်းပေါ်ရေ။
- ၁၀။ လားရာလားရေ စိတ်မကြည်။
- ၁၁။ လားရာလားရေ ဇာလည်း(မှန်း)မသိ။
- ၁၂။ လားရေဆိုယင့် နောက်ဆုတ်ယင့်။
- ၁၃။ လားရေနွားကို ဖိထွန်။
- ၁၄။ လားရေ-- လားရေ ကူတို့ဆိပ်မှာ ငုတ်စုတ်စုတ်။
- ၁၅။ လားရင်း အဆင်သင့်။
- ၁၆။ လားလီရာမှာ ကြောင်နံသာ။
- ၁၇။ လားသာလား မငြားစီကေ။
- ၁၈။ လားသွားမနီ လူသံခြံ။



လီ

- ၁။ လီစုန်ရွက်တိုက် ဖြားသင့်ခိုက် (လိုက်)။
- ၂။ လီပြင်းမှာ မိုဗ်းပြင်းပါ။
- ၃။ လီပွဲရွှင်ရာ ဖျာဆိုးဟပ်ပါ။
- ၄။ လီလာရွက်လိပ် လီတိတ်ရွှင်ဖွင့်။
- ၅။ လီလိုက်ဖြားလိုက် ရွက်ကိုတိုက်။
- ၆။ လီလိုက်ရာမှာ ထပ်နံဆိုးပါ။
- ၇။ လီလိုက်ရာမှာ ဖျာဆိုးဟပ်ရွှင် ရွှင်လို့။
- ၈။ လီလုံးမှာပိုင် လူမှုတ်မှတင်း၊ လူအဖျင်း။
- ၉။ လီသင့်ဖြားသင့် ရွက်ကိုဖွင့်။
- ၁၀။ လီလည်ရာမှာ ချီးပါ။

လု

- ၁။ လုစား ခိုက်စား (တိုက်စား)။

လူ

- ၁။ လူပြည်စောင့်ထိန်းတရား၊ နတ်ပြည်ဘုံနန်းသိကြား။
- ၂။ လူပြည်နတ်ပြည် တလဲလဲ။
- ၃။ လူပြည်မှာ ခြံရာပေါရေ။

လူ

- ၁။ လူကကျမ်းတတ် အမိသတ်။
- ၂။ လူကငတောင်းစား၊ နွားကအလျားရှည်။
- ၃။ လူကဆင်းရဲသား၊ နွားက အလျားရှည်။
- ၄။ လူကတဘဝဖြစ်ယင့် အသက်မလောက်။
- ၅။ လူကမြင်း ဘေးဒဏ်သင့်။

- ၆။ လူကလူကိုမယုံ၊ ကိုယ်ကဒူးကို မယုံ။
- ၇။ လူကလှယင့် စိတ်ကောက်တေ၊ နွားကလှယင့် ပြိုတိုရေ။
- ၈။ လူကအဆိုး စိတ်ထားကြီး။
- ၉။ လူကောင်ဖုတ် ငုတ်စုတ်ထရေပိုင်။
- ၁၀။ လူကောင်းကေ သကောင်း။
- ၁၁။ လူကောင်း ကေသကောင်း၊ တောကောင်း ကေဝဒေါင်း (ဥဒေါင်း)။
- ၁၂။ လူကောင်းကေ သကောင်း၊ ဝါးကောင်းကေ တောင်း။
- ၁၃။ လူကောင်းနန်းလူဆိုး၊ မပေါင်းရိုး။
- ၁၄။ လူကောင်း မကောင်း ငွီနန်းပေါင်းမှသိ။
- ၁၅။ လူကောင်း မကောင်း ပေါင်းမှသိ၊ ဆန်ကောင်း မကောင်း ထောင်းမှသိ။
- ၁၆။ လူကောင်းလူဆိုး ပေါင်းရိုးမဟိ။
- ၁၇။ လူကောင်းသူကောင်း ကြိမ်နှာမောင်း။
- ၁၈။ လူကိုခစပ်ကေ ကျွန်ရုပ်ပေါက်တေ။
- ၁၉။ လူကိုတရားချ ကိုယ်ကမကျ။
- ၂၀။ လူကိုပင်ယုံကေလေ ကံကိုမယုံရ။
- ၂၁။ လူကိုပြောဖို့ဆို စုန်းကျကျလို့။
- ၂၂။ လူကိုပြောဖို့ဆို လျှာယမ်းယမ်းနန်း။
- ၂၃။ လူကိုပြောအတားမဟိ၊ ကိုယ့်ကိုပြော အံ့စိစိ။
- ၂၄။ လူကိုမကောင်းကြိမ် ဘေးရန်ထိ။
- ၂၅။ လူကိုမကောင်း မကြံကောင်း။
- ၂၆။ လူကိုမကောင်း မကြံကောင်း၊ ကိုယ့်ထက်မှာပင် ရာဂျီဝင်။
- ၂၇။ လူကိုမကောင်း မကြံကောင်း၊ ကြိမ်ချေက ဘေးသင့်စွ။  
(လူကိုမကောင်း မကြံကောင်း၊ မကောင်းကိုယ်တွင် ကိုယ့်ရင်တွင်းမှာ ပြီးလို့ဝင်)
- ၂၈။ လူကိုမကောင်း မကြံကောင်း၊ မကောင်းကိုယ်တွင် ကိုယ့်ရင်တွင်းမှာ ရာဂျီဝင်။
- ၂၉။ လူကိုမနာလို ကိုယ့်မှာအကျိုးမဟိ။
- ၃၀။ လူကိုမနိုင် ဆံထုံးကိုကိုင် (ဆွဲ)။
- ၃၁။ လူကိုမမြင် သျှင်ကိုကုန်းတိုက်။
- ၃၂။ လူမိုက်ကိုရှောင်၊ လူလှောင်ကို ခါ။
- ၃၃။ လူကိုယုံကေ ကုန်။
- ၃၄။ လူကိုယုံကေလေ စကားကိုကုန်စင်ယောင် မပြောရ။

- ၃၅။ လူကိုယုံကေ လူယုံသတ်က သက်သီရ။
- ၃၆။ လူကိုရည်စူး ကိုယ့်ဖင်ပြူး။
- ၃၇။ လူကိုလူချင်းကြည့် ရယ်ဖွယ်မြင်။
- ၃၈။ လူကိုလူချင်းရင်း ငွီကိုငွီချင်းရင်း။
- ၃၉။ လူကိုအချိန် မစောင့်ဆိုင်နိုင်။
- ၄၀။ လူကိုအပြစ်ရှာ ကိုယ့်မှာအနာနန်း။
- ၄၁။ လူကိုအမူကြည့် ကြက်ကိုအခြံကြည့်။
- ၄၂။ လူကိုယ်ခန္ဓာ ပန်းပမာ။
- ၄၃။ လူကျယ်တင်ပြန် တမတ်တန်။
- ၄၄။ လူကျယ်သတ်ခံ ဖိုးမတန်။
- ၄၅။ လူကျင့်မကျင့် ခွီးကျင့်-ကျင့်။
- ၄၆။ လူကျိုး တက်ကျိုး လောင်းအဆိုး။
- ၄၇။ လူကြားမဝင် ပွဲပြင်မပြု လူငချ။
- ၄၈။ လူကြီးကေမိုက်တေ ယောင်ကြီးကေ ငိုက်တေ။
- ၄၉။ လူကြီးကေ မျောက်ထီး။
- ၅၀။ လူကြီးဆိုးကေ ပြေနိုင်ခဲ၊ အသွေဆိုးကေ ပြေရန်လွယ်။
- ၅၁။ လူကြီးတိုင်း အရာမရောက်။
- ၅၂။ လူကြီးတိုင်း အရာမရောက်၊ သစ်ပင်ကြီးတိုင်း အသုံးမဝင်။
- ၅၃။ လူကြီးထက် လူသွေတင်း။
- ၅၄။ လူကြီးရှက်ကေရယ်ရေ၊ လူသွေရှက်ကေငိုရေ။
- ၅၅။ လူကြီးအမျက် ပြင်မထွက်။
- ၅၆။ လူကြီးအရာ လူငယ်ကိုပီး။
- ၅၇။ လူကြီးအရာ လူငယ်ကိုပီး အရီးမလှ။
- ၅၈။ လူကြစဲပျက် အပြောခက်။
- ၅၉။ လူကြောက်လှည်းအောက် မခိုသာ။
- ၆၀။ လူကြမ်းကို နတ်ကြမ်းမနိုင်။
- ၆၁။ လူကြမ်းနန်း နတ်ကြမ်း၊ နတ်ကြမ်းနန်း ပတ်ကြမ်း။
- ၆၂။ လူချီးကို ကိုယ့်တင်မှာသုတ်တေ။
- ၆၃။ လူချီးနန်း ဝက်မိုးစပ်တေ။
- ၆၄။ လူချီးကမဟုတ် နတ်ချီးရာ။

- ၆၅။ လူချီးသာနံ ကိုယ့်ချီးမနံ။
- ၆၆။ လူသွေထက် လူကြီးညွက်။
- ၆၇။ လူချင်းတူကေလေ ပညာချင်းမတူ။
- ၆၈။ လူချင်းတူကေလေ အမူချင်းမတူ။
- ၆၉။ လူချင်းတူကေလေ အသက်ယူခြားနား။
- ၇၀။ လူချင်းတူလျှက် အပေါင်းခက်။
- ၇၁။ လူချင်းမတူ အကင်းထူ။
- ၇၂။ လူချင်းအတူတူ၊ ကလူတတ်က အသာယူ။
- ၇၃။ လူချို စိတ်ကောက်၊ လူဖြောင့် စိတ်တို။
- ၇၄။ လူငတိုကို အပြောခက်၊ ငါးတောင်သူကို အဖမ်းခက်။
- ၇၅။ လူငယ်ကို ခိုင်းစရာ၊ ဒါးငယ်ကို ခွတ်စရာ။
- ၇၆။ လူစကားနန်း စိုးလားရေ။
- ၇၇။ လူစကားနန်း ရှိညာလွမ်းရေ။
- ၇၈။ လူစွာကို ကိုယ့်စွာလုပ်ရို့၊ အသွင်ယူခါ ငါ့မှာတုံးတုံး။
- ၇၉။ လူစွာဆိုလိုချင် ကိုယ့်စွာဆို မပြချင်။
- ၈၀။ လူစွာနန်း ဟန်လုပ်တေ။
- ၈၁။ လူစော်သူစော်နံရေပင်။
- ၈၂။ လူစော်ကို အရှင်ခံ။
- ၈၃။ လူစွမ်းကောင်းပြ၊ အရာမဟုတ်သည်၌ သီဆုံးရ။
- ၈၄။ လူစွမ်းမစွမ်းကို ပွဲဝင်ခါမှသိ။
- ၈၅။ လူဆရပ်ခရေ အပြောခဲ။
- ၈၆။ လူဆိုးကိုထား တုံးဆိုးကို တောင်မကျော်ရ။
- ၈၇။ လူဆိုးကိုယောင် ကျားဆိုးနန်းတို့။
- ၈၈။ လူဆိုးနောက်က အလင်းလိုက်အပြစ်ဖြစ်။
- ၈၉။ လူဆိုးနန်း ငွီ တူမနီ။
- ၉၀။ လူဆိုးနန်းပေါင်းသူ၊ ထပ်တူတလဲလဲ။
- ၉၁။ လူဆိုးနန်းလူကောင်း ပေါင်းရိုးမဟိ၊ အဖြူနန်းအမဲ ရောရိုးမဟိ။
- ၉၂။ လူညွက်ကို အပြောခက်။
- ၉၃။ လူညွက်ကို အပြောခက်၊ စာနားပင်းကို အနှင်ခက်။
- ၉၄။ လူတကြောင်းဆို ကိုယ်တကြောင်းပြော။

- ၉၅။ လူတကြောင်းဆို သူတကြောင်းပြော။
- ၉၆။ လူတပြည် စိတ်တပြည်။
- ၉၇။ လူတရာ ဝါးတရာ။
- ၉၈။ လူတဦးစီ ဝါသနာတစ်ခုစီ။
- ၉၉။ လူတည်ကျင်ကို မခင်လီကေ။
- ၁၀၀။ လူတိုအပြောခက် လောင်းတိုအလှော်ခက်။
- ၁၀၁။ လူနီခြုံကြား၊ စိတ်နီဝတီဖျား။
- ၁၀၂။ လူနီတုံးကြား၊ စိတ်နီဘုံဖျား။
- ၁၀၃။ လူနပ်ကို လူပါးလိမ်။
- ၁၀၄။ လူနပ် ချမ်းသာ။
- ၁၀၅။ လူနပ်နန့် လူပါး။
- ၁၀၆။ လူနန့်ပေါင်း ကောက်ညှင်းပေါင်းလည်း မကောင်း။
- ၁၀၇။ လူနန့်မတူ နတ်နန့်မမျှ။
- ၁၀၈။ လူနန့်မတူ သူနန့်မတူ။
- ၁၀၉။ လူနန့်မတူ အမူသုန်။
- ၁၁၀။ လူနန့်မတန် မင်းဖြစ်ကြ။
- ၁၁၁။ လူနန့်မလောက် မျောက်နန့်မှောက် (လှောက်)။
- ၁၁၂။ လူပိလို့မသီ တုံးပိလို့သီ။
- ၁၁၃။ လူပါး ပုလင်းကျ။
- ၁၁၄။ လူပုစိတ်တို ခွီးပုရန်လို။
- ၁၁၅။ လူပုစိတ်တို လူချိုစိတ်ကောက်။
- ၁၁၆။ လူပုအပြောခက်၊ လှိုတိုအလှော်ခက်။
- ၁၁၇။ လူပက်စက်ကို ရက်ရက်ခွာမှ၊ ဘေးကင်းစွ။
- ၁၁၈။ လူပင်ကြီး လူကြီး ဗူးသီး။
- ၁၁၉။ လူပင်ကြီး လူကြီးဘိုးသိုး။
- ၁၂၀။ လူပင်ကြီး လူကြီးဘိုးသိုး၊ လူပင်ငယ် လူငယ်နှစ်ပြည့်။
- ၁၂၁။ လူပေါင်းလူဖော်၊ မသင့်တော်က၊ ဓနဥစ္စာ၊ ပျက်စီးရာ၏။
- ၁၂၂။ လူပိန်ညက်တုံး ခရမ်းပိန်ဒါးတုံး။
- ၁၂၃။ လူပျက်စကား လူညက်ကြား။
- ၁၂၄။ လူပျက်ဆွမ်းတင်၊ လချာတင်။

- ၁၂၅။ လူပျင်းဆီးသောက်၊ နွားပျင်းသီးပေါက်။
- ၁၂၆။ လူပျင်းလုံ့လ တခဏ။
- ၁၂၇။ လူပျိုမယားလို အိုးကိုဖောက်။
- ၁၂၈။ လူပျိုမယားလို အိုးကိုဖောက်၊ အပျိုလင်လို အိုးကိုမှောက်။
- ၁၂၉။ လူပျိုအပျိုဝင်စ ဇမ်းတတ်မှ။
- ၁၃၀။ လူပြဆွမ်းတင်။
- ၁၃၁။ လူပြောစကားနန့် ခွီးဟောင်ရေ။
- ၁၃၂။ လူပြောစကားနန့် မြိုချေစီးလားရေ။
- ၁၃၃။ လူပြောင့်စိတ်တို လူချိုစိတ်ကောက်။
- ၁၃၄။ လူဖနပ်ကိုထမ်းမှ ကိုယ့်ဖနပ်ကိုလူထမ်းမည်။
- ၁၃၅။ လူဖျက်စကား ယုံငြားကအမှား။
- ၁၃၆။ လူဖျောင်းတိုင်း မပျောင်းရ။
- ၁၃၇။ လူဖြစ်လျက် မသိခက်။
- ၁၃၈။ လူဖြစ်လျက် မသိခက်၊ လူချောလျက် အကျင့်ပျက်။
- ၁၃၉။ လူဗူးတောင်းကို မပေါင်းလီကေ။
- ၁၄၀။ လူဗောနမ်းကို ရှီအိုးပီးရေပိုင်။
- ၁၄၁။ လူမက နတ်မမျှ။
- ၁၄၂။ လူမကောင်းကို ပေါင်းဖော်မိ၊ ကြက်ချေခြံမှာ ဆံခြည်ငြိ။
- ၁၄၃။ လူမစွမ်းကို နတ်မရေ။
- ၁၄၄။ လူမစွမ်းပြင်း ချီးမွမ်းဖျင်း။
- ၁၄၅။ လူမနာလိုနား၊ ခွီးမနာလိုသွား။
- ၁၄၆။ လူမနာလို နတ်မနာလို။
- ၁၄၇။ လူမပေါ်ခင် ချီးပေါ်ရေ။
- ၁၄၈။ လူမရယ်ဆန်း။
- ၁၄၉။ လူမရောက်မြင့်မိုရ်တောင်၊ ခွီးမရောက်အိမ်မိုးခေါင်။
- ၁၅၀။ လူမသီ ငွီမယား။
- ၁၅၁။ လူမဟုတ် သူမဟုတ်။
- ၁၅၂။ လူမဟုတ် သျှင်မဟုတ်။
- ၁၅၃။ လူမင်းဘုန်းကြီး နတ်မင်းမနီနိုင်။
- ၁၅၄။ လူမိုက်ကင်းထူ မိုက်သောသူ အတူမပေါင်းရာ။

- ၁၅၅။ လူမိုက်ကိုနတ်ပြည်ပြု၊ ခွီးဖင်ဝကိုမြင်ရ။
- ၁၅၆။ လူမိုက်ကိုနတ်ပြည်တင်၊ မြင့်လို့ခုန်ချ။
- ၁၅၇။ လူမိုက်ကိုနိုင်လိုသော်၊ ဖျားယောင်း။
- ၁၅၈။ လူမိုက်ကို ယုံကြည်သူပေါင်း၊ ပျက်စီးကြောင်း။
- ၁၅၉။ လူမိုက်ကျင့်ကြံ ဖိုးမတန်။
- ၁၆၀။ လူမိုက်ကြောင့် ပညာဟိပျက်စီးရ။
- ၁၆၁။ လူမိုက်တရာ ကဲ့ရဲ့ပါလည်း ၊ ပညာဟိတစ်ယောက်၊ ချီးမွမ်းပျောက်၏။  
(လူမိုက်တရာ ချီးမွမ်းပါလည်း၊ ပညာဟိသူကဲ့ရဲ့မှုကား၊ ထိုသူပိန်ညှိုးသတင်းဆိုး၏)
- ၁၆၂။ လူမိုက်နောက်မှ အကြံရ။
- ၁၆၃။ လူမိုက်နန်၊ ငွီအတူမနီ။
- ၁၆၄။ လူမိုက်နန်ပေါင်း လူမိုက်၊ သူတော်ကောင်းနန်ပေါင်း သူတော်ကောင်း။
- ၁၆၅။ လူမိုက်နန်ပေါင်း အမှုတသောင်း။
- ၁၆၆။ လူမိုက်သားရမ်းကား လူလိမ္မာသားယဉ်ပါး။
- ၁၆၇။ လူမုန်းမှ အသက်ရည်။
- ၁၆၈။ လူများကေ ချီးများရေ။
- ၁၆၉။ လူများကေသောင်းသံ ကြက်များကေ ချီးစိုနံ။
- ၁၇၀။ လူများချီးနန် ဝက်မိုးစပ်တေ။
- ၁၇၁။ လူများစိတ်ကိုသိလိုမှု ကိုယ့်စိတ်နန်နှိုင်း။
- ၁၇၂။ လူများပြောတလ၊ မယားပြော တည။
- ၁၇၃။ လူများယောင်ရို့ ယောင်စွာရာ။
- ၁၇၄။ လူများယောင်ရို့ ယောင်စွာရာ၊ အမောင်တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ။
- ၁၇၅။ လူများလို့ ပွဲမစည်။
- ၁၇၆။ လူများသားသမီးကို ချစ်ကေမုန့်ကုန်။
- ၁၇၇။ လူများအပြစ်ကို မြင်ကေပြုံး၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို မြင်ကေ ဖုံး။
- ၁၇၈။ လူများအပြစ်ကိုရာမြင်ရေ ကိုယ့်အပြစ်ကို မမြင်။
- ၁၇၉။ လူမြင်ကေကြည့်မရ လူမမြင်ကေ ခိုးရေ။
- ၁၈၀။ လူမြင်တိုင်း ပညာမဟိ၊ တောမြင်တိုင်း နဲ့သာမဟိ။
- ၁၈၁။ လူမြင်တိုင်း မရိုး၊ ကြံမြင်တိုင်း မချို။
- ၁၈၂။ လူမြင်တိုင်းမုန်း၊ စဆီစုန်း။
- ၁၈၃။ လူမဲ့ကို ကျွဲခတ်တေ။

- ၁၈၄။ လူမဲ့ကို ပျားထိုးရေ။
- ၁၈၅။ လူမဲ့ကို နတ်မြင်ရေ။
- ၁၈၆။ လူမဲ့ကို သူကောင်းပြု ငွီနန်တကြောင့်ကြ။
- ၁၈၇။ လူမဲ့ သွားရဲ။
- ၁၈၈။ လူမှာနောင်တ ဟိတတ်စွ။
- ၁၈၉။ လူမှာနှုတ်ဗွီ၊ နွားမှာကုန်းဗွီ။
- ၁၉၀။ လူမှာဝတ်ရောင်၊ လောင်းမှာစပ်ရောင်။
- ၁၉၁။ လူမှာအကျင့် ဘုံဆင့်ဆင့်။
- ၁၉၂။ လူမှာအကြံ ခရုမှာ အဆံ။
- ၁၉၃။ လူမှာအချစ်၊ ကြက်မှာအမြစ်။
- ၁၉၄။ လူမှာအဆုံးဇာတ်၊ သံမှာအဆုံးအပ်။
- ၁၉၅။ လူမှာအမျိုးကိုချစ်၊ ခွီးမှာအရိုးကို ကြိုက်။
- ၁၉၆။ လူမှာအမျိုး၊ ကြက်မှာအရိုး။
- ၁၉၇။ လူမှာအဝတ်၊ တောင်းမှာအကွပ်။
- ၁၉၈။ လူမှာအဝတ် တောင်းမှာအကွပ် လောင်းမှာအစပ်။
- ၁၉၉။ လူယောင်သူယောင် ကြောင်သီတင်းသုံး။
- ၂၀၀။ လူယုတ်မာကြီးပွား တိုင်းပြည်မကောင်းစား။
- ၂၀၁။ လူယုတ်လူကြမ်း လူသရမ်းကို၊ ပေါင်းဖော်မပြု၊ ဝေးကွာမှု။
- ၂၀၂။ လူယုတ်လူစုတ် လူငနုတ်ကို၊ မပေါင်းဖော်ရ သိအပ်စွ။
- ၂၀၃။ လူယုတ်ဟိရာ လူယုတ်လာ။
- ၂၀၄။ လူယုံကိုပုံ အသက်ကုန်။
- ၂၀၅။ လူယုံသတ် သီတတ်တေ။
- ၂၀၆။ လူယုံသတ် သီတတ်တေ၊ နွယ်လိမ်ပတ် ပြတ်တတ်တေ။
- ၂၀၇။ လူယိုးဝါးငတ်၊ မိုယန်းယိုးဝါးစွတ်။
- ၂၀၈။ လူရတတ်ချီး ပေါက်ကမ္ဘိုး၊ ဆင်းရဲသားချီးပေါက်ကနံ။
- ၂၀၉။ လူရာကြီးရေ ခွီးကြီးရေပိုင်။
- ၂၁၀။ လူရာငယ်ရေ စကားကြွယ်။
- ၂၁၁။ လူရာငယ်ရေ စကားကြွယ်၊ ချောင်းရာငယ်ရေ စောက်နက်တေ။
- ၂၁၂။ လူရာငယ်ရေ စာသျှေမျိုး။
- ၂၁၃။ လူရဲမရဲ ပွဲဝင်ကြည့်မှသိ။

- ၂၁၄။ လူရည်ဝမှ ပါးနပ်။
- ၂၁၅။ လူရိုင်းယဉ်ခဲ၊ ဆင်ရိုင်းယဉ်လွယ်။
- ၂၁၆။ လူရိုးကေငတ်၊ လူနပ်မှ ချမ်းသာ။
- ၂၁၇။ လူရိုးကေ န၊ လူနပ်မှ ဝ။
- ၂၁၈။ လူရိုးကို သူခိုးထင်။
- ၂၁၉။ လူရွာချောင်းကိုဝင်ကေ ပေါင်းကိုရှုပ်၊ လူကြားဝင်ကေ ဒူးကိုရှုပ်။
- ၂၂၀။ လူရွာမှာကြက်မ၊ ကိုယ့်ရွာမှာ ကြက်ဖ။
- ၂၂၁။ လူလူချင်း ပေါင်းဖော်ခက်။
- ၂၂၂။ လူလူချင်း ယုံရခက်။
- ၂၂၃။ လူလူချင်း အမှုကွဲ။
- ၂၂၄။ လူလဲ တောင်မွန်မထူနိုင်။
- ၂၂၅။ လူလည်းမဖြစ်၊ သျှင်လည်းမဖြစ်။
- ၂၂၆။ လူလည်းမဖြစ်၊ မျောက်လည်း မဖြစ်။
- ၂၂၇။ လူလင်လုပ်။
- ၂၂၈။ လူလိမ္မာနောက်ကိုဆုတ်၊ ခွီးလိမ္မာပတုံးကုပ်။
- ၂၂၉။ လူလိမ္မာအရာသိတတ် အပြစ်လွတ်။
- ၂၃၀။ လူလိမ်လူကောက်ကို မမြင်၊ သစ်လိမ်သစ်ကောက်ကိုရာ မြင်။
- ၂၃၁။ လူလိမ်လူကောက် မစားလောက်။
- ၂၃၂။ လူသတင်းကို လူချင်းဆောင်၊ ပန်းသတင်းကို လီညှင်းဆောင်။
- ၂၃၃။ လူသမုတ်ကေ သစ်ငုတ်ကလည်း ကျားဖြစ်တေ။
- ၂၃၄။ လူသရမ်း ဘေးဒဏ်ထိ။
- ၂၃၅။ လူသရမ်း ဘေးဒဏ်ထိ၊ ဝက်သရမ်း ကပ်စီးမိ။
- ၂၃၆။ လူသားသမီး မွီးစပ်ရုံကြီး၊ ချီးသီးစင်ယဉ် ပြီးခယက်။
- ၂၃၇။ လူသူလေးပါး တပါးပါဝင် ငါမထင်။
- ၂၃၈။ လူဟောင်းစကား ထုံးပုံထား။
- ၂၃၉။ လူအကောင်းကို အပေါင်းဖျက်တေ။
- ၂၄၀။ လူ- အပေါင်းအဖော်ကြောင့် ပျက်။
- ၂၄၁။ လူ- အပေါင်းအဖော်ကြောင့်ပျက်၊ မြစ်- သောင်ကြောင့်ပျက်။
- ၂၄၂။ လူအရောင်နန့် ခွီးဟောင်ရေ။
- ၂၄၃။ လူအလိုက် ပေါင်းသင်းလိုက်။

- ၂၄၄။ လူအလိုကို နတ်မလိုက်နိုင်။
- ၂၄၅။ လူနာအလိုလိုက် ပေါင်းသင်းထိုက်။
- ၂၄၆။ လူအလိုလိုက် ပေါင်းသင်းမှ ကြိုက်။
- ၂၄၇။ လူအလိုသို့လိုက် ကိုယ့်အလိုသို့ပါ။
- ၂၄၈။ လူ၏ဆန္ဒကိုသိလိုပါက၊ ကြေးရိုး ငွီရိုး ပေါင်းသင်းကြည့်မှသိပါရေ။
- ၂၄၉။ လူအိမ်ကိုလားရေကြက် ခြံမှာချီးမှုံ။
- ၂၅၀။ လူအိမ်ထမင်း လှိုကားရင်း။
- ၂၅၁။ လူအိမ်လားနွား တရားပါ၊ လူအိမ်လားသား စကားပါ။
- ၂၅၂။ လူအိုကေ ကုန်း၊ ဆင်အိုကေ ကျုံး။
- ၂၅၃။ လူအိုကေ မျောက်၊ နွားအိုကေ ချောက်။
- ၂၅၄။ လူအိုကေ သောက်ခံ၊ အိမ်အိုကေ ထောက်ခံ။
- ၂၅၅။ လူအို အပျိုနန့်ငြား။
- ၂၅၆။ လူအို အပျိုနန့်ငြား၊ အချိုရွာ သကာနန့်ငြား။

**လူး**

- ၁။ လူးကောက်မှ ကြမ်းပေါက်ဖာ။

**လေ**

- ၁။ လေသာမထွ ကြားကာမျှ မယုံရ။

**လေ့**

- ၁။ လေ့ကျင့်မှ ကျွမ်းကျင်။
- ၂။ လေ့ကျင့်မှ ကျွမ်းကျင်၊ ကျွမ်းကျင်မှ တတ်သိ။
- ၃။ လေ့လာမှ ဗဟုသုတတိုး။

**လေး**

- ၁။ လေးဖက်လေးတန် သံကြိုးနန့်ဆွဲ၊ မြို့သံတွဲ။

- ၂။ လေးဖြာဩဃ ပင်လယ်မ။
- ၃။ လေးအတတ်မှာ သူများမတူ ဘစောဖြူ။

### လဲ

- ၁။ လဲကျကေခြံကိုမာန်ပါ (ဆဲ)။
- ၂။ လဲကျပြီးမှ တောင်မွန်ကို သတိရ။
- ၃။ လဲခါမကူ ထခါကူ။
- ၄။ လဲခါမထူ ထခါထူ။
- ၅။ လဲစွာမဟုတ် ထိုင်စွာရာ။
- ၆။ လဲရာမှ ဖိထိုင်။
- ၇။ လဲရာမှ ဖိထောင်း။

### လည်

- ၁။ လည်သောက်ကေစွဲ၊ တည်သောက်ကေ မွဲ။

### လယ်

- ၁။ လယ်ခထက် ချောင်းခကြီးရေ။
- ၂။ လယ်တပိုင်းထွန်ရို့၊ နွားထီးမှန်း၊ နွားမမှန်းမသိ။
- ၃။ လယ်ထွန်ကြာစီ တလင်းသိမ်းကို ယင်စီ။
- ၄။ လယ်ထွန်နီတွင်း နွားပျောက်တေ။
- ၅။ လယ်ထွန်လာရင်း နွားကိုမို့ (မေ့)။
- ၆။ လယ်ထွန်အစ နံယုန်လ။
- ၇။ လယ်နန့်စပါး မယားဟိရာ ပေါင်းပါစွာတည်း။
- ၈။ လယ်နန့်စပါးကို ကျီသွင်းမှ စိတ်ချရ။  
(လယ်မှာစပါးကို ကျီသွင်းမှစိတ်ချရ၊ အိမ်မှာမယားကို အရွယ်လွန်မှ စိတ်ချရ)
- ၉။ လယ်မှာအညက် ကုန်မှာ အတွက်။
- ၁၀။ လယ်မှာအပုပ် ဆီးမှာ အညက်။

- ၁၁။ လယ်လုပ်လည်း မိုမ်းခေါင် ခိုးစားလည်း ခွီးဟောင်။
- ၁၂။ လယ်သည်သမီး ဝမ်းလှ (ဝ)၊ ကုန်သည်သမီးခါးလှ။

### လော

- ၁။ လောက၌လူ ပြစ်ကင်းသူမဟိ။
- ၂။ လောကရီးရာ အိပ်မက်သာ။
- ၃။ လောကလူ့ဘုံ အလုံးစုံ အကုန်ပျက်စမြဲ။
- ၄။ လောကလူ့ရွာ မျက်လှည့်သာ။
- ၅။ လောကီလောကုတ်၊ မယုတ်တိုးပွား၊ အကျိုးများ။
- ၆။ လောကျိတ်တလွဲ တင်တလွဲ။
- ၇။ လော၊ ဒါ၊ မောကြောင့် အသက်ပြောင်း။
- ၈။ လောဘကြီးက လောကန္တရသင့်ရ။
- ၉။ လောဘကြီး စကားပို၊ ဒေါသကြီးစကားတို။
- ၁၀။ လောဘကြီး မီးယောင်ပူ။
- ၁၁။ လောဘတဏှာ အပြစ်သာ။
- ၁၂။ လောဘတိုက်တွန်း အမြင်ကန်း။
- ၁၃။ လောဘမီးကြီး ထိန်ထိန်ညှိမျှ။
- ၁၄။ လောဘမျိုသိပ် သူတော်စိပ်။
- ၁၅။ လောဘလွန်ကဲ၊ လူမိုက်ခဲ၊ ဘေးကြီးများစွာ တွံ့ကြုံရာ။
- ၁၆။ လောဘသန် လောကန္တရသင့်။

### လော်

- ၁။ လော်လည်းက အရှက်ကွဲခံရ။
- ၂။ လော်လည်းပြင်းထန် ကမြင်းသန်၊ လင်းပြန်ဖြစ်ရ။

### လက်

- ၁။ လက်ကြီးကေ ဆင်းရဲရေ။



- ၂။ လက်ကြောင့်ကြံ နှုတ်ကြောင့် သိ။
- ၃။ လက်ကြောင့် နှုတ်ကြောင့် ဘေးရန်ထောင်း။
- ၄။ လက္ခဏာကောင်းတိုင်း မင်းလောင်းမဖြစ်။
- ၅။ လက်ခုတ်ထဲက ရီပိုင်။
- ၆။ လက်ခုတ်ထဲမှ ရီ သွန်ချင်သွန်၊ မှောက်ချင်မှောက်။
- ၇။ လက်ခြံအားကိုး ကံမယိုးကျေး။
- ၈။ လက်ဆီးပြီးမှ နို့ခွက်လာ။
- ၉။ လက်ဆောင်ပါတကာကြီး၊ လက်ဆောင်မပါ ငပြာကြီး။
- ၁၀။ လက်ဆောင်ပါ တကာကြီး၊ လက်ဆောင်မပါ စရာကြီး။
- ၁၁။ လက်ဆောင်ပါ တကာကြီး၊ လက်ဆောင်မပါ တခါကြီး။
- ၁၂။ လက်ဆောင်ပါ တကာတော်၊ လက်ဆောင်မပါ တကာချော်။
- ၁၃။ လက်ဆောင်ပါတပြုံးပြုံး၊ လက်ဆောင်မပါ တငြိုးငြိုး။
- ၁၄။ လက်ဆောင်ပါရေဧည့်သည်မျိုး အိမ်သျှင်စိတ်မဆိုး။
- ၁၅။ လက်ဆောင်မစား၊ တလင်းသား။
- ၁၆။ လက်ဆောင်မစား၊ မယားမမည်။
- ၁၇။ လက်ဆောင်မပါ ဖုံပြာပြာ။
- ၁၈။ လက်ဆောင်မပါ ဖုံပြာပြာ၊ လက်ဆောင်ပါပျာယိပျာယာ။
- ၁၉။ လက်ဆောင်မပါ ဖုံပြာပြာ၊ လက်ဆောင်ပါမှ ရွှင်ယုယု။
- ၂၀။ လက်ဆောင်မပါ မာဇာမဖြစ်။
- ၂၁။ လက်ဆောင်မပါ မန္တန်မစူး။
- ၂၂။ လက်ဆောင်မပါ မျက်နှာမရ။
- ၂၃။ လက်ဆောင်မပါ လက်ဆယ်ဖြာ ပဏ္ဏာပြု။
- ၂၄။ လက်ညှိုးညွှန်ရာ ချောင်းဖြစ်ပါ။
- ၂၅။ လက်ညှိုးမကောင်း၊ လက်ညှိုးကိုဖြတ်၊ လက်မမကောင်း- လက်မကို ဖြတ်။
- ၂၆။ လက်ညှိုးထောင်၊ ပြောင်ပြောင်တောက်။
- ၂၇။ လက်ညှိုးမှာ ချီးလူးမဖြတ်နိုင်၊ ချီးမှာရွှံ့ကျ မပစ်နိုင်။
- ၂၈။ လက်တထောက်တင်တရာ အိမ်ရာပါယူ (နယ်ချဲ့သူ)။
- ၂၉။ လက်တန်ခြံတန် ဖယောင်းတန်။
- ၃၀။ လက်တို့စနစ်။
- ၃၁။ လက်တို့စနစ်၊ မှောင်ခိုဖြစ်။

- ၃၂။ လက်ထိပ်ထက် လက်သည်းရှည်။
- ၃၃။ လက်နန်းဖဝါး လျှာနန်းသွား။
- ၃၄။ လက်နန်းရွှီး ခြံနန်းဖျက်။
- ၃၅။ လက်ပံဆို လက်ဖန်ကြာ၊ လက်ဖန်ဆို လင်းဖန်ကြား။
- ၃၆။ လက်ပံထင်းတုံး အသုံးမကျ။
- ၃၇။ လက်ပံထင်းတုံး အသုံးမကျ၊ အနှစ်မပါ ဗလချာ။
- ၃၈။ လက်ပံပင်မှာ ဇရက်ကျယောင်။
- ၃၉။ လက်ဖျာကွတ်။
- ၄၀။ လက်မျောက် ခြံမျောက်။
- ၄၁။ လက်ရီ ခြံရီ။
- ၄၂။ လက်ဝဲကြည့်ကေလေ့ ငါ့စွာဗျာ၊ လက်ယာကြည့်ကေလေ့ ငါ့စွာဗျာ။
- ၄၃။ လက်ဝဲထိုးဆို လက်ယာထိုး။
- ၄၄။ လက်ဝဲ လက်ယာ ငါ့စွာဗျာ။
- ၄၅။ လက်ဝဲလမ်းကိုလည်း မလိုက်လီကေ့။  
(လက်ယာလမ်းကိုလည်း မလိုက်လီကေ့ အလယ်ဖြောင့်ရိုး လမ်းမရိုးရာလိုက်လီ)
- ၄၆။ လက်သမာအလုပ်ကို မျောက်ဖျက်တေ။
- ၄၇။ လက်သမားအလုပ်ကို မျောက်မလုပ်နိုင်။
- ၄၈။ လက်သာမြင် လက်သည်းရှည်။
- ၄၉။ လက်သည်းကိုဆိပ် လက်သားနာ။
- ၅၀။ လက်သည်းကြားစူးဝင်၊ မယားထိ မခံချင်။
- ၅၁။ လက်သည်းကြားစူးဝင်ရေပိုင်။
- ၅၂။ လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်။
- ၅၃။ လက်သင့်ရာထိုင်၊ စားသင့်ရာ ကိုင်။
- ၅၄။ လက်သုတ်လည်း မဖြစ် ဟင်းရည်လည်း မဖြစ်။
- ၅၅။ လက်ဥပထမ ချီးမွမ်းကြလည်း၊ နောင်ခါမုချ၊ ယှပ်ချစမ်း။

### လင်

- ၁။ လင်ကခံ မယားကစံ။
- ၂။ လင်ကောင်းကိုရှာ ဖုန်းစရာတိုင်နန်ငြား



- ၃။ လင်ကောင်းမယားခံရများ၊ မယားကောင်း လင်ခံရသူများ (နည်း)။
- ၄။ လင်ကောင်းမယား မိဖုရား။
- ၅။ လင်ကောင်းမယား မိဖုရား၊ သားကောင်းမိခင် တောင်နန်းသျှင်။
- ၆။ လင်ကောင်းရွီး ဘိန်းချီးနန်းငြား။
- ၇။ လင်ကောင်းရွီး လင်ဆွီးနန်းငြား။
- ၈။ လင်ကောင်းအိမ်သျှင် ပြုံးသွင်သွင်။
- ၉။ လင်ကိုမရိုသီ မယားအပါယ်လား။
- ၁၀။ လင်ကိုရိုသီ နတ်ပြည်ရောက်နိုင်။
- ၁၁။ လင်ကို အိမ်ဦးနတ်၊ ယောက္ခမကို မိဖုရား။
- ၁၂။ လင်ကြီးဖက်ရမ်း၊ သာကိုနမ်း၊ လင်ငယ်လမ်းက ပြုံးတတ်တေ။
- ၁၃။ လင်ကွာမိန်းမ တသသ၊ လင်သီမိန်းမ တတတ။
- ၁၄။ လင်ဆိုကေ စပါးလင်ကိုတောင် မစိုက်ချင်။
- ၁၅။ လင်ဆိုးမယား တဖားဖား။
- ၁၆။ လင်ဆိုးမယား၊ တဖားဖား၊ သားဆိုးအမိ တရိရိ။
- ၁၇။ လင်နန်းမယား၊ တလခြားက၊ ဖောက်ပြားတတ်လှ၊ ဣထိယ။
- ၁၈။ လင်နန်းမယား ယင်နန်းပျား။
- ၁၉။ လင်နန်းမယား လျှာနန်းသွား။
- ၂၀။ လင်မကောင်း မထောင်းတာ၊ လင်မဟိမရရာ။
- ၂၁။ လင်မကောင်း မယား၊ ကရားကထား၊ သားမကောင်း အမိကချီကရိ။
- ၂၂။ လင်မကောင်း မယားအပါယ်လား။
- ၂၃။ လင်မရခင် ပုခွက်ဆင်။
- ၂၄။ လင်မရခင် လက်သည်မကိုခေါ်ချင်။
- ၂၅။ လင်မရခင် သားမွီးချင်။
- ၂၆။ လင်မရစွာမှာ နားပဲ့။
- ၂၇။ လင်မရစွာမှာ ပါးယွဲ့။
- ၂၈။ လင်မျိုးကို ပီးရေခွက်၊ မယားမျိုးကို ပီးရေခွက် (ခွဲ၊ ခြား)။
- ၂၉။ လင်လိုတုံး နားပဲ့ရေ။
- ၃၀။ လင်သားမကောင်း မယားအပါယ်လား။
- ၃၁။ လင်သားရလွယ် မောင်ဖွားရခဲ။
- ၃၂။ လင်သားလိုချင် ကြင်ချင်ခက်ခဲ။

၃၃။ လင်သားအပေါ်၊ ကရုဏာ၊ မေတ္တာတရား၊ အမြဲထား။

### လင်း

- ၁။ လင်းကဲ့၊ တုံးတုံး၊ ဖျာဆိုးဖုံး၊ ဖျာဆိုးကိုလှစ်၊ ငွင်းတကိုက်။
- ၂။ လင်းကွက်ထက် စည်းမသာ။
- ၃။ လင်းချူလည်းရောက်၊ မီးကျောင်းပျောက်။
- ၄။ လင်းချူဟိရာ မီးကျောင်းမလာ။
- ၅။ လင်းဖက်လည်း လိုက်ရ၊ နှင်းတောတိုးလည်း ခံရ။
- ၆။ လင်းလင်းစင်မှ ပြစ်ပြစ်ပြုန်းမှန်း သိရေ။

### လစ်

၁။ လစ်ဟင်းခြင်းသည် ပျက်စီးခြင်းတရား။

### လိုက်

၁။ လိုက်လည်းလိုက်ယင့် စိတ်မချင့်။

### လိုင်

- ၁။ လိုင်ကြီးတရာ နဖားကြီးတပင်။
- ၂။ လိုင်ချင်းယှက် ရင်ချင်းဟပ်။
- ၃။ လိုင်ခြောင်းကို ကျော်ကေချီးဖြစ်တေ။
- ၄။ လိုင်တော်ညိတ် စိတ်တော်သိ။
- ၅။ လိုင်ပင်းချင်းတိုင်းလာရေ။

### လောက်

၁။ လောက်ကလောက်ယင့်

### လောင်

- ၁။ လောင်ဗွန်းဆီးကျရေ။
- ၂။ လောင်ရာမှာ အညွတ်ပုံ။

### လောင်း

- ၁။ လောင်းကားသုံးလံ ပေါင်းခြောက်လံ။
- ၂။ လောင်းကိုလိုက် ရှိပေါင်းဆင်။
- ၃။ လောင်းကိုလောင်းချင်းဆယ်။
- ၄။ လောင်းကိုလောင်းချင်းဆယ်၊ ဆင်ကိုဆင်ချမ်းဖမ်း။
- ၅။ လောင်းနှစ်ရာမှာ နှစ်သတ်ရာရောက်။
- ၆။ လောင်းနိုင်ကေရှိက၊ ကျွဲနိုင်ကေနောက်က။
- ၇။ လောင်းပုတိုအလှော်ခက်၊ လူပုတိုအပြောခက်။
- ၈။ လောင်းပေါက်ကိုတက်ကျိုးနန့် လှော်ရေပိုင်။
- ၉။ လောင်းပေါက်နန့် တက်ကျိုး။
- ၁၀။ လောင်းပေါက်နန့် ပေါင်းပေါက်၊ လက်ကျိုးနန့် တက်ကျိုး။
- ၁၁။ လောင်းမကောင်းမှာ စပ်မကောင်းတင်ရေ။
- ၁၂။ လောင်းမကောင်း လောင်းသျှင်ဂေါင်း။
- ၁၃။ လောင်းမကောင်း လောင်းသျှင်ဂေါင်း၊ သားသမီးမကောင်း မိဖဂေါင်း။
- ၁၄။ လောင်းမှာစပ်ရောင်၊ လူမှာဝတ်ရောင်။
- ၁၅။ လောင်းရကေတတ်မရ၊ တက်ရကေ လောင်းမရ။
- ၁၆။ လောင်းအတို အလှော်ခက်၊ လူအတို အပြောခက်။

### လာဘ်

- ၁။ လာဘ်စားတရားသူကြီး ထောင်နားနီး။
- ၂။ လာဘ်ပီးလာဘ်စား ထောင်နားပါး။
- ၃။ လာဘ်ပီးလာဘ်ယူ များရန်သူ။
- ၄။ လာဘ်လာပွားဘိ သီဝလိ၊ တန်ခိုးပြင်းထန် မောဂ္ဂလာန်။

၅။ လာဘ်လာမရ လောကတိဿ။

### လိပ်

- ၁။ လိပ်ကိုတုရို့ မျောက်အထုခံ။
- ၂။ လိပ်ကို ရိမှာချ ငိုပြု။
- ၃။ လိပ်ကိုရောင်းရို့ လိပ်ကိုဝယ်။
- ၄။ လိပ်ကြံ့စွာကို လိပ်ရာသိရေ။
- ၅။ လိပ်ခုန်ရို့ ဖုန်မထ။
- ၆။ လိပ်သျှေဖ ငါးဝီ ကိုယ့်ရင်အောက်က နှစ်ခုစီ။
- ၇။ လိပ်ဂေါင်း။
- ၈။ လိပ်ဂေါင်းပိုင် ထွက်တုံ ဝင်တုံ။
- ၉။ လိပ်ဂေါင်းပိုင် မတွက်ဝံ့တုံ တွက်ဝံ့တုံ။
- ၁၀။ လိပ်နောက်ကုန်းကို ကြောင်ခြစ်ခြစ်ရို့။  
(လိပ်နောက်ကုန်းရွှံ့ချမြင်၊ မျောက်မင်းရွာကိုဝင်၊ ရွာသူရွာသား ထောင်းထုနက်၊ ဆုံးရသက်၊ ခန္ဓာပျက်)။
- ၁၁။ လိပ်ပူစွာကို လိပ်ရာသိရေ။
- ၁၂။ လိပ်မရ ဖွတ်မရ။
- ၁၃။ လိပ်မှာပိုင် ကိုယ့်ဖက်ကိုယက်။
- ၁၄။ လိပ်ရ ဖွတ်ရ (စား)။
- ၁၅။ လိပ်လည်းမရ ဖွတ်လည်းမရ။
- ၁၆။ လိပ်လန်- လန်ရေ။
- ၁၇။ လိပ်လိုလုံ့လဟိ၊ ယုန်ပိုင်မပျင်းရိကေ။
- ၁၈။ လိပ်- ကိုယ်မှာ ဆိတ်ဂြိုဟတ်ယောင်။

### လုပ်

- ၁။ လုပ်စရာလည်း အလုပ်မဟိ၊ စားစရာလည်း ဆန်မဟိ။  
(လုပ်စရာလည်း အလုပ်မဟိ၊ စားစရာလည်း ဆန်မဟိ၊ဝတ်စရာလည်းအဝတ် စုတ်၊ တစ်ထည်လှည့်စရာမဟိ)
- ၂။ လုပ်တေကအားနန့် စားရေက ဆားနန့်။

- ၃။ လုပ်တေလည်း ပန်းထိမ်၊ ဖျက်တေလည်း ပန်းထိမ်။
- ၄။ လုပ်ဖို့ခါခေါ်၊ စားဖို့ခါဟာ။
- ၅။ လုပ်ဖို့ခါ ဂေါင်းယောင်၊ စားဖို့ခါ ဂေါင်းဆောင်။
- ၆။ လုပ်ဖို့ခါ လာပါလာပါ၊ စားဖို့ခါ သွားပါ- သွားပါ။
- ၇။ လုပ်ဖို့ခါ လောကဝတ်၊ စားဖို့ခါ ပါးကိုသတ်။
- ၈။ လုပ်ဖို့ခါ အဖပါးမှာ၊ စားဖို့ခါ အမိပါးမှာ။
- ၉။ လုပ်ဖို့ခါ ဦးကြီး စားဖို့ခါ ဂေါင်းကြီး။
- ၁၀။ လုပ်ရစွာထက် ပြောရစွာခက်။ (ညွှတ်)။
- ၁၁။ လုပ်ရာမှာလည်း မပါ၊ စားရာမှာလည်း မပါ။
- ၁၂။ လုပ်ရာလုပ်တေ အရာမမြင်။
- ၁၃။ လုပ်လီသမျှ အဘာသေ့မှာ သဲရီကျ။
- ၁၄။ လုပ်လည်းလုပ်ရ မျက်နှာမရ။
- ၁၅။ လုပ်လည်းလုပ်ရ အပြစ်တင်လည်းခံရ။
- ၁၆။ လုပ်သူတတိုင်လုပ်၊ စားသူတတိုင်စား။
- ၁၇။ လုပ်သူတစ်ယောက် စားသူတရာ မဝစာ။

### လန်

- ၁။ လန်ရာ- လန်ရေ ပြန်ရေလို့မဆို။

### လမ်း

- ၁။ လမ်းကမလား ကြောင်းကလား။
- ၂။ လမ်းကောက်ကိုရာလားလီ၊ လူကောက်နောက်ကို မလားလီကေ့။
- ၃။ လမ်းကောက်ကိုလိုက် လူကောက်ကိုပစ်။
- ၄။ လမ်းကိုထားရို့ ကြောင်းကလား။
- ၅။ လမ်းစမမြင် ကြောင်းမထင်။
- ၆။ လမ်းဆုံးကေ ရွာကိုတို့။
- ၇။ လမ်းနားကပနွဲသီး လူတိုင်းပုတ်တေ။
- ၈။ လမ်းနား ကြိမ်နှာမောင်း။

- ၉။ လမ်းနား ပျားသန်း။
- ၁၀။ လမ်းမသိ ခွီးနောက်လိုက်။
- ၁၁။ လမ်းသစ်ထွင် စူးဝင်ခံရ။

### လိမ်

- ၁။ လိမ်စရာ ရှာမရ ကိုယ်ပေါင်သားကိုယ်လိမ်။
- ၂။ လိမ်စရာ ရှာမရ ခြံခြံချင်းလိမ်။
- ၃။ လိမ်စွာမဟုတ် ညာစွာရာ။
- ၄။ လိမ်စွာမဟုတ် ဝါစော်ရာ။
- ၅။ လိမ်နိုင်ကေ ပညာဟိ၊ ညာနိုင်ကေ သမာဓိ။
- ၆။ လိမ်ဖန်များကေ အမှန်ဖြစ်တေ။
- ၇။ လိမ်ဖန်များ ကြက်တွန့်ပေါ်။
- ၈။ လိမ်ဖန်များ ကြိုးရွန်းပေါ်။
- ၉။ လိမ်ဖန်များ စကားမှန်လျက် ယုံရခက်။
- ၁၀။ လိမ်ဖန်များပြတ် လဲဖန်များ ဒူးကွဲ။
- ၁၁။ လိမ္မာကေအဖိုးထိုက်၊ မလိမ္မာကေ အဆိုးဖြစ်။
- ၁၂။ လိမ္မာဇကန်းချီးစား။
- ၁၃။ လိမ္မာတတ်ကြောင်း နည်းခံတောင်း။
- ၁၄။ လိမ္မာတတ်စီ နဲ့စပ်စီ။
- ၁၅။ လိမ္မာတတ်စီ ပြောတတ်စီ။
- ၁၆။ လိမ္မာပန်းဘဲ၊ သံနှမ်းဆွဲ။
- ၁၇။ လိမ္မာမြင်ပျင်း ဆင်းရဲအားရ။
- ၁၈။ လိမ္မာမြင်ပျင်း ဆင်းရဲအားရ ကြွယ်ဝမနာလို၊ ကိုယ့်ထက်သာမကြိုက်။
- ၁၉။ လိမ္မာမှ ကြွယ်ဝ။
- ၂၀။ လိမ်ရာမှာ ကြိုးရွန်းပေါ်ရေ။
- ၂၁။ လိမ်ရာမှာ ဆလိမ်။
- ၂၂။ လိမ်ရာမှ မရွတ်။
- ၂၃။ လိမ်လည်လှည့်ဖျား မာယာများ။

### လုံး

- ၁။ လုံးချင်းကောင်း ပေါင်းဖော်မရ။
- ၂။ လုံးချင်းကောင်း အပေါင်းမရ။
- ၃။ လုံးစိ ပတ်စိ ကွက်တိုက်မိ။
- ၄။ လုံးတန်ပေါက်တန် ကွက်မဆန်။

### လုံ

- ၁။ လုံလမထူ ကံမထူ။

### လို

- ၁။ လိုကေထည့် ပိုကေဖဲ့။
- ၂။ လိုခါဖက် မလိုခါထွက်။
- ၃။ လိုခါဖက် ရခါထိပ်နှက်။
- ၄။ လိုခါမရ ရခါမလို။
- ၅။ လိုခါမသုံး ချင်ခါသုံး။
- ၆။ လိုခါမသုံး ရခါဖြုန်း။
- ၇။ လိုချင်ကေပျားသကာ၊ မလိုချင်ကေ ခါးတမာ။
- ၈။ လိုချင်ကေ မောင်ဖြူ၊ မလိုချင်ကေ မဲတူ။
- ၉။ လိုချင်တဘဝ၊ မလိုချင်တခဏ။
- ၁၀။ လိုချင်လောဘ ဘေးတွို့ရ။
- ၁၁။ လိုချင်လောဘ၊ မခိုင်ချင် ဒေါသ။
- ၁၂။ လိုချင်လောဘ အိပ်ကြူးထိန်။
- ၁၃။ လိုစွာကိုမရ၊ ရစွာကို မလို။
- ၁၄။ လိုစွာထက် မဟိစွာခက်။
- ၁၅။ လိုတောင့်မင်းတာ။
- ၁၆။ လိုတာမင်းတာ သုံးစရာ။

- ၁၇။ လိုရာမရ ဩဌာဒုက္ခ။
- ၁၈။ လိုရာလိုရေ ပိုရေမဟိ။
- ၁၉။ လိုလျှင်ကြံဆ နည်းလမ်းရ။
- ၂၀။ လိုလျှင်ရအောင် နည်းလမ်းဆောင်။
- ၂၁။ လိုသူကျွဲစား ကျော်ဖြူယော် (လျှော်)။
- ၂၂။ လိုသည်သာဟိ ပိုသည်မဟိ။

### လွယ်

- ၁။ လွယ်ယောင်နန်းခက်၊ တိမ်ယောင်နန်းနက်။
- ၂။ လွယ်ရေဆို တိမ်ကိုယုံချင်။
- ၃။ လွယ်ရေဆို မြင့်မိုရ်တောင်ကို တက်ချင်။
- ၄။ လွယ်လွယ်နန်းမယုံရ။
- ၅။ လွယ်လွယ်- လွယ်လွယ်နန်း တွေးမရ။
- ၆။ လွယ်သာလွယ် ခက်ခဲးခဲး။

### လွတ်

- ၁။ လွတ်လား ရေငါးကြီး၊ သီလားရေသား လှ။
- ၂။ လွတ်လပ်ရေးအစ ဦးဥတ္တမက။

### လွန်

- ၁။ လွန်ကျူးမိက ဝန်ချဖို့အသင့်။
- ၂။ လွန်ကျူးမိမှ နောင်တရ။
- ၃။ လွန်ကျူးမိသမျှ ဝန်ချတောင်းပန်။
- ၄။ လွန်ရေပန်းကို ဘုရားတင်ရို့မရ။
- ၅။ လွန်လီသမျှ ကန်တော့ချ။

### လွမ်

- ၁။ လွမ်းနီတုံးမှာ မောင်ရောက်လာ။

### လှ

- ၁။ လှဂုဏ်ကိုးရိုး မာနထူ၊ ယူသူမဟိဝံးတိတိ။
- ၂။ လှဂုဏ်ကိုးရိုး မာနထောင်၊ လင်သားမရ ငေါင်းဖို့ကျ။
- ၃။ လှစီချင်လို့ မျက်နှာချယ်၊ ပါးစပ်က ပြပြ။
- ၄။ လှစီချင်ရို့ မျက်နှာချယ်၊ ပါးကယွဲ့ယွဲ့။
- ၅။ လှတိုင်းမလိုက်ကေ၊ မလှတိုင်းမပစ်ကေ။
- ၆။ လှစွာကို မက်ရို့အခက်ကြုံရ။

### လှို

- ၁။ လှိုကိုလိုက်ရို့ ပေါင်းဆင်။
- ၂။ လှိုထိုး ဖာသား။
- ၃။ လှိုနစ်ရာမှာ နှစ်သတ်ရာရောက်။
- ၄။ လှိုနံဒါးထစ်။
- ၅။ လှိုနံနှစ်ဖက်နင်း။
- ၆။ လှိုပုအလှော်ခက်၊ လှိုပုအပြောခက်။
- ၇။ လှိုပက်စဝါမကူးသာ မြောင်းငယ်မခုန်သာ။
- ၈။ လှိုပျောက်ကို လှိုနန်းရှာ။
- ၉။ လှိုဥူးထက် ထိုးဝါးယင် (လျှင်)။

### လှူ

- ၁။ လှူကေကားမြတ် စားကေကားကုန်။
- ၂။ လှူကေမြတ် စားကေကုန်။
- ၃။ လှူကေအကျိုး မြတ်နိုးသဒ္ဓါ။
- ၄။ လှူတတ်ကျွေးတတ် မြတ်။
- ၅။ လှူတတ်မှ မြတ်။
- ၆။ လှူတတ်မှ မြတ်၊ ချွတ်တတ်မှ ကျွတ်။

### လှည့်

- ၁။ လှည့်ဖန်များလည်။
- ၂။ လှည့်ဖန် မာယာ ရာဂတဏှာ။

### လှော်

- ၁။ လှော်ဖန်များ ကမ်းနားရောက်။
- ၂။ လှော်ရင်းနစ်။
- ၃။ လှော်လီ နစ်လီ။
- ၄။ လှော်လီ နစ်လီ၊ လှုပ်လီမြှုပ်လီ။
- ၅။ လှော်လည်း လှော်ယင့် လောင်းမရွှီ။

### လှစ်

- ၁။ လှစ်ပြမှ ငိုက်ကျရေ။

### လှိုင်း

- ၁။ လှိုင်းကြီးကေ ကမ်းကိုခွါ။
- ၂။ လှိုင်းကြီးကမ်းရောက် အားလုံးပျောက်။
- ၃။ လှိုင်းကြီးလှိုအောက်၊ တောင်ကြီးဖဝါးအောက်။
- ၄။ လှိုင်းလိဖြားသင့်၊ ရွက်ကိုဖွင့်။

### လှောက်

- ၁။ လှောက်ချင်ဆီလှောက် မလောက်။



### လှုပ်

- ၁။ လှုပ်တို့လှုပ်ယင့် နတ်လို့မရ။
- ၂။ လှုပ်ဖန်များ လှုပ်၊ ပြတ်ဖန်များ နူး။
- ၃။ လှုပ်လီ မြုပ်လီ။
- ၄။ လှုပ်လီ မြုပ်လီ၊ ဖုတ်လီ ညော်လီ။
  
- ၁။ လှံပုံပိုင်စိုး စန္ဒြားမျိုး၊ ဝေသာလီမှာ ကိုးဆက်စိုး။

### လှမ်း

- ၁။ လှမ်းမမိ ကမ်းသူမဟိ။

### လျှာ

- ၁။ လျှာစက်အာစက် ပြီးလွတ်ခက်။
- ၂။ လျှာစက်အာစက် လွန်ထက်မြက်။
- ၃။ လျှာဖွဲငါး။
- ၄။ လျှာဖွဲငါး၊ အာစိကျား။

### ဝ

#### ဝ

- ၁။ ဝထုပ်ဆိုကေ ပုတ်။
- ၂။ ဝထုပ်ဆိုကေ ပုတ်၊ ပုတ်ဆိုကေ ဝထုပ်။
- ၃။ ဝဖြိုးသိပ်နန့် သန်းငင်- ငင်ရို့။
- ၄။ ဝဖြိုးသိပ်နန့် သန်းစိငင်။
- ၅။ ဝရေ ဆူရေနန့်ပင်၊ အသျှေရာမွှီးရေ။
- ၆။ ဝလီ တုတ်လီ။

#### ဝါ

- ၁။ ဝါကြီး ပေါင်းယင့် ဝါကြီးမစားယင့်၊ ဝါကြီးမပေါင်းယင့်၊ ဝါကြီးစားယင့်။
- ၂။ ဝါကျွတ်ခါနီး တော်သလင်းလ ကန့်လန့်ဆီ။
- ၃။ ဝါကျွတ်တခါ တရားနာ၊ သင်္ကြန်သုံးရက် အရက်နှက်။
- ၄။ ဝါခေါင်လကလန့်၊ ကျွဲတမနန့်မဖ။
- ၅။ ဝါစရာဟိကေ ဝါသာဝါ၊ လိမ်စရာဟိကေ လိမ်သာလိမ်။
- ၆။ ဝါစွာမဟုတ် ညာစွာရာ။
- ၇။ ဝါဆိုခြံအောက် အရိပ်ပျောက်။
- ၈။ ဝါဆိုဝါခေါင် ရီဖောင်ဖောင်။
- ၉။ ဝါရာမှာ နနွင်းဗူး။

- ၁၀။ ဝါဝါမြင်တိုင်း ဘုန်းကြီးမဟုတ်။
- ၁၁။ ဝါသနာ ပါရာသို့လိုက်။
- ၁၂။ ဝါသနာ ဘာဂီဆက်တိုင်းမို့။
- ၁၃။ ဝါသနာဟိရာ အထုံပါ။
- ၁၄။ ဝါသနာအလိုက် ကောင်းကျိုးဖြစ်။
- ၁၅။ ဝါသနာအလိုက် ဆိုးကောင်းဖြစ်။

### ဝါး

- ၁။ ဝါးကောင်းကေ တောင်း။
- ၂။ ဝါးကောင်းကေ - တောင်း၊ ကိုယ်ကောင်းသကောင်း။
- ၃။ ဝါးကောင်းကေ - တောင်း၊ ကိုယ်ကောင်းသကောင်း၊ တောကောင်းဝါဒေါင်း။
- ၄။ ဝါးကိုအဖျား၊ ကြိုကိုအရင်း။
- ၅။ ဝါးကွဲရီဝင် မျိုးကွဲသူစိမ်းဝင်။
- ၆။ ဝါးစဖြာမှာပိုင် တဖက်ချွန်။
- ၇။ ဝါးဆွိုးကို ချွန်ရို့မရ။
- ၈။ ဝါးတရာ လူတရာ။
- ၉။ ဝါးတောကို ဆင်နင်းရေပိုင်။
- ၁၀။ ဝါးတောမှာ ဝါးလှရွှီး။
- ၁၁။ ဝါးတောမှာ ဝါးလှရွှီး ပိုးစားနန်တွို့။
- ၁၂။ ဝါးနှမ်းကိုသုံးဖို့မရ။
- ၁၃။ ဝါးမျက်ကြီးကေ ဒါးပဲ့ရေ။
- ၁၄။ ဝါးမျက်ဖျက်ကေ ဒါးပျက်ဖြစ်။
- ၁၅။ ဝါးရောင်းမီးလောင်ရေပိုင်။
- ၁၆။ ဝါးလုံးခေါင်းထဲ လပရေ။
- ၁၇။ ဝါးလုံးခေါင်းထက် မိုက်တေ။
- ၁၈။ ဝါးလုံးနန်ချီးသုတ်တေပိုင်။
- ၁၉။ ဝါးလုံးနင်းတုံ၊ ဝါးခြမ်းနင်းတုံ။
- ၂၀။ ဝါးလုံးပွတ်နန် ချီးကိုင်း ကိုင်းရို့။
- ၂၁။ ဝါးလုံးဖွတ် (စကား)။

- ၂၂။ ဝါးလုံးရှည်နန် ယမ်းရေ။
- ၂၃။ ဝါးအထင်းကို သုံးဖို့မရရေပိုင်။

### ဝိ

- ၁။ ဝိနည်းတတ်ကေ ပြစ်လွတ်တေ။
- ၂။ ဝိပဿနာ လောဘသာ။
- ၃။ ဝိရိယကိုဆောင် မြင့်မိုရ်တောင်။
- ၄။ ဝိရိယကိုဆောင် မြင့်မိုရ်တောင်၊ မာနတရား မြီကြီးထား၊ သမာဓိတရား ရှိဂူထား (ဝိရိယလည်းထူ၊ ကံလည်းကူ၊ လွယ်ကူခဏ၊ ကမ်းကိုရ)
- ၅။ ဝိရိယလွန်ကေ ဆွံ့ရေ၊ သဒ္ဓါလွန်ကေ တွန့်ရေ။

### ဝိး

- ၁။ ဝိးချင်ဆီဝိး ဖူးဇာပါကေနီး။
- ၂။ ဝိးတသက်သက် နီးတခြက်ခြက်။

### ဝေ

- ၁။ ဝေသာလီကမ်းထောင့်ပြိုစွာမှာ၊ ကောသမ္ဘိကနွားမ၊ ပေါင်ကျိုးရေ။
- ၂။ ဝေသာလီကြက် ကျိန်းရိမျက်။
- ၃။ ဝေသာလီကြက် ကျိန်းရိမျက် ကန်ဖေအရက်။
- ၄။ ဝေသာလီမြို့၊ ရတနာမိုယ်း ရွာသွန်းဖြိုး။

### ဝဲ

- ၁။ ဝဲ မကူး။

### ဝယ်

- ၁။ ဝယ်ခါတအာနာ ရောင်းခါတပဲ။





၂။ ဝယ်ရာလည်းမကျတောင်းရာလည်း မရောက်။

### ဝက်

- ၁။ ဝက်ဆီနန့် ဝက်ကောင်ကိုကြော်။
- ၂။ ဝက်ထီးအားကိုး။
- ၃။ ဝက်ထီးအားကိုး အားကိုကိုး အကျိုးမလှ ဖြစ်တတ်စွ။
- ၄။ ဝက်ပုပ်ကိုပစ်၊ ဆတ်ပုပ်ကိုလိုက်။
- ၅။ ဝက်ဖြစ်ပြီးနောက် ချီးကိုမယောင်နိုင်။
- ၆။ ဝက်ဖြစ်ပြီးနောက် ချီးစားဖို့စွာကို မရှက်နိုင်။
- ၇။ ဝက်မတင်ကို တောင်းကျင့်ကိုက်။
- ၈။ ဝက်မရောက်တန်းတောင်၊ လူမရောက်မြင့်မိုရ်တောင်။
- ၉။ ဝက်ဝံတင်သားကို တောင်းကျင့်ကိုက်တေပိုင်။
- ၁၀။ ဝက်သားကင်မောင်သျှင်ဖို့၊ ငါးခြောက်လှမ်းဇကန်းဖို့။
- ၁၁။ ဝက်သားနန့် ငါးဗွက်ရည် ဖစားရေပိုင်။
- ၁၂။ ဝက်သားမစား ဝက်ရည်စား။
- ၁၃။ ဝက်ဟုပ်- ဟုပ်ရို့။

### ဝင်

- ၁။ ဝင်ကေဝင်ချင်း ဆောက်နန့်ထွင်း။
- ၂။ ဝက်နို့ကြစီနှော ပျက်မသား။
- ၃။ ဝင်ပေါက်ငယ် ထွက်ပေါက်ကျယ်။
- ၄။ ဝင်ပေါက်တစ်ရာ ထွက်ပေါက်တစ်ထောင်။
- ၅။ ဝင်ရာဝင်စီ မထွက်စီကေ့။
- ၆။ ဝင်ရာအပ်ပေါက် ထွက်ရာပေါက်ဆိန်။
- ၇။ ဝင်ရေနီလည်း နောက်ကုန်း ထွက်ရေနီလည်း နောက်ကုန်း။
- ၈။ ဝင်ရန်လွယ် ထွက်ရန်ခဲ။



### ဝင်း

၁။ ဝင်းဝင်းပြောင်တိုင်း ရှိရောင်မဟုတ်။

### ဝတ်

- ၁။ ဝတ်ကျီ တန်းကျီ။
- ၂။ ဝတ်စော်ကိုလူမြင်၊ စားစော်ကို လူမမြင်။

### ဝင့်

- ၁။ ဝင့်ကြီးပါ ဘုရားရဟန္တာလည်း မလွတ်ရာ။
- ၂။ ဝင့်နာကံနာ။
- ၃။ ဝင့်နန့်ကြမ္မာ မလွတ်ပါ။
- ၄။ ဝင့်မှာအမြဲ ငရဲမှာ အပ။

### ဝန်

- ၁။ ဝန်ထမ်းလာစွာကိုမြင်၊ ကံထမ်းလာစွာကို မမြင်။
- ၂။ ဝန်နန့်အား လေးနန့်မြှား။
- ၃။ ဝန်မဟိပဲ အထုပ်သန်။
- ၄။ ဝန်သည်လာကေ ဟန်သည်ယောင်။

### ဝမ်း

- ၁။ ဝမ်းစာထက် ပန်းစာခက်။
- ၂။ ဝမ်းတထွာ၊ သမုဒ္ဒရာ။
- ၃။ ဝမ်းထဲမှာ ဆန်ပြာ- ပြာရို့။
- ၄။ ဝမ်းထဲသမုဒ္ဒရာ အူဂင်္ဂီ။
- ၅။ ဝမ်းနာထက် လွမ်းနာခက်။
- ၆။ ဝမ်းနန့်မလွယ် သားမမည်။

- ၇။ ဝမ်းနန့်မလွယ် သားမမည်၊ မိဖနုစ်ပါး မထိမ်းမြား၊ မယားမမည်။
- ၈။ ဝမ်းပူ- ဝမ်းပူချင်း။
- ၉။ ဝမ်းရိုးထက် လွမ်းရိုးခက်။
- ၁၀။ ဝမ်းရိုးဝမှ ဆွမ်းရိုးလှ။
- ၁၁။ ဝမ်းလည်းမဝ၊ ခါးလည်း မလှ။
- ၁၂။ ဝမ်းဝကေခါးမလှ၊ ခါးလှကေ ဝမ်းမဝ။
- ၁၃။ ဝမ်းဝမှ ခါးလှ။
- ၁၄။ ဝမ်းသာဝမ်းနည်း နှစ်ခုတွဲ။

**သ**

**သ**

- ၁။ သကာကိုမျောက်ခြင်- ခြင်ရို့။
- ၂။ သကာကို အချိုလောင်း။  
(သကာချောင်မှာ ကျော်သာဦးဖ လယ်လုပ်စုတ်စုတ်မြုပ် စံဂိုးဂေါင်းတင်ငိုရို့ဝင်)
- ၃။ သကာချို ပျားလက်အောက်။
- ၄။ သကာနန့်ပျား၊ တမာနန့်အခါး။
- ၅။ သကာမှတ်ရို့စား၊ ငရုပ်ကြိတ်နန့်မှား။
- ၆။ သကြားမှတ်ရို့စား ဆားနန့်မှား။
- ၇။ သကြမ်းဖင်ဆိုက် ခိုးနွယ်ရစ်။
- ၈။ သကြမ်းဖင်ဆိုက် ခိုးနွယ်ရစ်၊ အသက်တရာလူတထွာ။
- ၉။ သခင်ကြောင့်ကြ ကျွန်ဝမ်းဝ။
- ၁၀။ သခင်မကောင်း ကျွန်မကောင်း။
- ၁၁။ သခင်ရဲကေ ကျွန်ရဲရေ။
- ၁၂။ သခင်မြင့်ကေ ကျွန်တင့်ရေ။
- ၁၃။ သခင်လည်းမိုက် ကျွန်လည်းမိုက်။
- ၁၄။ သခင်လည်းမိုက် ကျွန်လည်းမိုက် အပြစ်မဆိုသာ။
- ၁၅။ သခင်ဝမ်းဝ ကျွန်ကြောင့်ကြ။
- ၁၆။ သခင်အာဏာ ကျွန်မှာတည်။

- ၁၇။ သခင်အားရ ကျွန်ဝမ်းဝ။
- ၁၈။ သင်ပန်းခိုင် တမြိုင်မြိုင် ရခိုင်ဘုရားပေါင်း။
- ၁၉။ သင်ပွင့်စ နထွော်လ၊ သင်လည်းပွဲ တပိုတွဲ။
- ၂၀။ သဦးစည်းစိမ် လူမွဲကိုပီး အိပ်ရို့မရ တကြောင့်ကြ။
- ၂၁။ သဦးလည်းလူ ငါလည်းလူ။
- ၂၂။ သဦးလည်းလူ ငါလည်းလူ၊ အမှုချင်းကွဲ ဇာကြောင့်လည်း။
- ၂၃။ သဦးသင်္ဘောပျက်စွာက၊ အရိုးမကြီး၊ ဆင်းရဲသား ဇွန်းပျောက်စွာကအရိုးကြီး
- ၂၄။ သတိကိုဆယ် စိတ်ကိုဖြေ၊ သံဝေတရားအမြဲထား။
- ၂၅။ သတိကိုဆောင် အိုယောင်မဆင်းရဲ။
- ၂၆။ သတိကို လိုသည်သာဟိ ပိုသည်မဟိ။
- ၂၇။ သတိတလုံး အမြဲသုံး။
- ၂၈။ သတိထားက ဝပြောကြွယ်၊ အရိုးများက သွားကျိုးလွယ်။
- ၂၉။ သတိမကျပ် ဆင်ကိုခနုခတ်။
- ၃၀။ သတိမထား လွဲချော်မှား။
- ၃၁။ သတိမမူ ဂူကိုမမြင်။
- ၃၂။ သတိတူက ရခဲစွ။
- ၃၃။ သတင်းရီသောက် မိုယန်းရီသောက်၊ မ ဧရာ၊ လင်ကိုးယောက်။
- ၃၄။ သတိုးဘုရာ အသျှင်ဝက်စား၊ စားရေဝါ။
- ၃၅။ သနားကေ သီနာရောက်တေ။
- ၃၆။ သနားသင့်ညှာ ဒုက္ခသာ။
- ၃၇။ သနားမှကြင်နာ၊ ကြင်နာမှချစ်ခင်၊ ချစ်ခင်မှကြည်ဖြူ။
- ၃၈။ သနားလို့ ငါးဝီပီး ညှိစော်နံရေ။
- ၃၉။ သပိတ်ခါ အိပ်ခါ။
- ၄၀။ သပွတ်အူ ဆံခြုံလိုက်။
- ၄၁။ သဘောကောင်း အခေါင်းကျန်။
- ၄၂။ သဘောယိုကရောဟိ။
- ၄၃။ သဘင်ထွန်း ပြည်စွန်း။
- ၄၄။ သဘင်သည်စကား အရူးစကား အသျှေစကား။
- ၄၅။ သဘင်သည်ဘဝ အရူးတမျှ။
- ၄၆။ သဘောက်တထည် အလယ်ထွားညက် အနားပျက်။



- ၁၂။ သားကြီးကေ အမိရှောင်၊ သမီးကြီးကေ အဖရှောင်။
- ၁၃။ သားကျွေးမှု မယားကျွေးမှု တစ်ခုပညာကိုယ်စီပါ။
- ၁၄။ သားချင်းတူကေလေ့ သွီးချင်းမတူ
- ၁၅။ သားစဉ်မြီးဆက် မြစ်လက်တက်။
- ၁၆။ သားဆိုးမိခင် တစ်ကြင်ကြင် သားကောင်းအမိတခါခါ။
- ၁၇။ သားဆိုးအမိ တရီရီ လင်ဆိုးမယား တဖားဖား။
- ၁၈။ သားဆိုးအမိ အိမ်ကပြီး။
- ၁၉။ သားတစ်ရာမြင် သျှင်တရာပြု နိဗ္ဗာန်ဆု။
- ၂၀။ သားတစ်ရာမြင် မြီးတရာရ၊ ရွယ်မလွန်က စိတ်မချရ။
- ၂၁။ သားတစ်ရာမြင် အသက်ပင်ကြီး သီခါနီးလည်း မိန်းမတိကို စိတ်မချရ။
- ၂၂။ သားတစ်ကိုရာမြင်ရေ ညွတ်ကွင်းကိုမမြင်။
- ၂၃။ သားနှောင်းကျွန်အရာ။
- ၂၄။ သားနှောင်းကျွန်အရာ ကောက်နှောင်းဆင်စာ။
- ၂၅။ သားမကောင်းအဖ၊ မယားမကောင်းလင်။
- ၂၆။ သားမကောင်းအဖ၊ မယားမကောင်းလင်၊ တပည့်မကောင်းဆရာ။  
(သားမကောင်းအဖ၊ မယားမကောင်းလင်၊ တပည့်မကောင်းဆရာ၊ ကျွန်မကောင်း သခင်၊ သမီးမကောင်း အမိ)
- ၂၇။ သားမယားကြောင့် တဖြားနှောင်း။
- ၂၈။ သားမရခင် ပုခွက်ဆင်။
- ၂၉။ သားမိုမ်းကြိုးစက် ဖကိုဖျက်။
- ၃၀။ သားမြီးမြစ်တီ၊ ကြွတ်၊ ဂျွတ်၊ ချွတ်၊ မပြတ်စဉ်လာ ခုနှစ်ဖြာ။
- ၃၁။ သားမှာအပိန်၊ ဗူးမှာအလိန်။
- ၃၂။ သာရီမှာအိပ်လို့ သားရီနားကိုစားရေ။
- ၃၃။ သားရီဝိုင်း မတတ်ခင် ဗုံဖောက်သင်။
- ၃၄။ သားလူးကျမှ ကြမ်းပေါက်ဖာ။
- ၃၅။ သားလည်းဆုံး လင်လည်းသိ ကြီးလည်းတင်။
- ၃၆။ သားလင်မကောင်း မယားအပြစ်တစ်သောင်း။
- ၃၇။ သားလိုတုံးလင်သီ။
- ၃၈။ သားသမီးကြောင့် တဖြားနှောင်း။
- ၃၉။ သားသမီးများလီ ထမင်းအိုကြီးလီ။
- ၄၀။ သားသမီးမကောင်း မိဖ၊ ကျွန်မကောင်း သခင်။

- ၄၁။ သားသမီးမကောင်း မိဖဂေါင်း။
- ၄၂။ သားသမီးမကောင်း မိဖဂေါင်း ၊ လောင်းမကောင်း လောင်းသျှင်ဂေါင်း။  
(သားသမီးမိုက်၊ လွန်ဆိုးညစ်လည်း၊ တိုက်ရိုက်မျက်မြင်၊ မိဖခင်တို့စီရင်ကွပ်ညှပ် မသတ်အပ်။)
- ၄၃။ သားသီလင်ဆုံး ကြီးတင်မြီကျ။
- ၄၄။ သားသတ်လွတ် ဘဲဥပါဘုရား။
- ၄၅။ သားသတ်ယောက်ျား အပါယ်လား။
- ၄၆။ သားဦး မြီးဦး အရူးရူး။
- ၄၇။ သားအော့ (ရယ့်)အမူရာ အဖနန့်နီးစပ်။

### သိ

- ၁။ သိကားသိယင့် မမြင်ဖူး။
- ၂။ သိကြားပီးနှင်း၊ လက်နက်ရင်းနှင့်၊ မင်းမာရယု၊ တည်ပြုအစ၊ မြို့စည်။
- ၃။ သိကြားလက်ချ လူလက်ချ။
- ၄။ သိကြားလက်ချ နတ်လက်ချ။
- ၅။ သိခါပူပန် မသိခါပြုံးဟန်။
- ၆။ သိတိုင်းလည်း မပြောကေ၊ ဟိတိုင်းလည်း မစားကေ။
- ၇။ သိရာသိစီ မမြင်စီကေ။

### သိ

- ၁။ သီကေကားမိ ချစ်တေသူကိုရှာကေတို့။
- ၂။ သီကေမြီကြီး ရှင်ကေရွှီထီး။
- ၃။ သီကေလေ့တရက် မွီးကေလေ့တရက်။
- ၄။ သီခါပြီးမှ ရယ်လို့ပြ။
- ၅။ သီချင်ရေကျား တောပြောင်း။
- ၆။ သီချောင်နီကျပ်။
- ၇။ သီစီလိုကေ ရီနန့်ပက်၊ ရှင်စီလိုကေ ဒုတ်နန့်နှက်။
- ၈။ သီစာ ရှင်စာ။
- ၉။ သီစွာနန့် အိပ်စွာမထူး။

- ၁၀။ သီဆုကိုတောင်း နာဆုသို့ရောက်။
- ၁၁။ သီတူရှင်ဖက် ကောင်းတူဆိုးဖက်။
- ၁၂။ သီဖို့ခါပြီးမှ လတုံမြည်ရေး။
- ၁၃။ သီဖို့တခါ ရှင်ဖို့တချက်။
- ၁၄။ သီဖို့တခါ ရှင်ဖို့တလှည့်။
- ၁၅။ သီဖို့နွား တောစယောင်။
- ၁၆။ သီဖို့အစ ကြမ္မာငင်။
- ၁၇။ သီဖို့အစ ဖျားရေး။
- ၁၈။ သီဖို့အနာ ဆီးမပါ။
- ၁၉။ သီဘေးကြုံ ရဲဂုဏ်ပြ။
- ၂၀။ သီရာသီချင်ရေး မပြောချင်။
- ၂၁။ သီရာသီဖို့ ဝမ်းကျမတန့်။
- ၂၂။ သီရာသီရေး ငါ့လောက်မနာ။
- ၂၃။ သီရိုးထက် နာရိုးခက်။
- ၂၄။ သီရိုးထက် ရှင်ရိုးခက်။
- ၂၅။ သီရိုးရှင်ရိုး နှစ်ခုတွဲ။
- ၂၆။ သီရေလူကြာကေမိ၊ ပျောက်တေလူရှာကေတွိ။
- ၂၇။ သီလအနံ့ ထက်အောက်နံ့။
- ၂၈။ သီလားခရေသား အလှပ၊ ရွတ်လား ရေငါး အကြီးသန်။
- ၂၉။ သီလတ်မည်ကြောက် နတ်ကိုးကွယ်။
- ၃၀။ သီလတ်မည်ကြောက် ပေါက်ထူးပေါက်။
- ၃၁။ သီလို့တောင် ဝမ်းကျမတန့်။
- ၃၂။ သီအတူ ရှင်မူမကွဲ။

**သီး**

- ၁။ သီးကောင်းလိုချင် အပင်ပြုစု။
- ၂။ သီးခါမလာ မှည့်ခါမရောက်။
- ၃။ သီးချိန်တန်သီး ပွင့်ချိန်တန်ပွင့်။
- ၄။ သီးရာယိုရေး ကြောက်တေလို့မဆို။

**သူ**

- ၁။ သူ့ကံနန့်သူ။
- ၂။ သူ့ကိုချစ်မှ ကိုယ့်ကိုချစ်။
- ၃။ သူ့ကိုတချောင်းထိုးကေ၊ ကိုယ့်ကို လေးချောင်းထိုး။
- ၄။ သူ့ကိုမနာလို ကိုယ့်မှာအကျိုးမဟိ။
- ၅။ သူ့ကိုရိုသီမှ သူကလည်းရိုသီမည်။
- ၆။ သူ့ကျေးဇူးကိုလည်း မကန်းကေ၊ အရိပ်ခိုအခက်ကိုလည်း မချိုးကေ။
- ၇။ သူ့ခေတ်နန့်သူ။
- ၈။ သူ့စွာကိုလိုချင် ကိုယ့်စွာနန့်ရင်း။
- ၉။ သူ့စွာကိုလိုချင် သူ့ကိုရိုသီ။
- ၁၀။ သူ့ဆန်စား သူ့ကြက်။
- ၁၁။ သူ့ဒါးနန့် သူ့ကိုခွတ်။
- ၁၂။ သူ့နီရာနန့်သူ။
- ၁၃။ သူ့နီရာနန့်သူ အသုံးဝင်။
- ၁၄။ သူ့ဘုရားထက် ငါ့ဘုရားသာ။
- ၁၅။ သူ့ဘုန်းနန့်သူ့ကံ။
- ၁၆။ သူ့ဘုန်းနန့်သူ့ကံ၊ သူ့လက်ရုံးနန့် သူ့ပညာ။
- ၁၇။ သူ့မယားကိုလိုချင် သူ့လင်ကိုသတ်။
- ၁၈။ သူ့မယားမျက်ရည်ကျမှ ကိုယ့်မယားဝမ်းဝ။
- ၁၉။ သူ့မသာငါပို့၊ ငါ့မသာသူပို့။
- ၂၀။ သူ့မြင်မမှန်၊ ငါမြင်မှန်၊ အမှန်လှဘိ၊ လူငတိ။
- ၂၁။ သူ့ လူကိုယ့်ဖက်။
- ၂၂။ သူ့လူငါ့ဖက်။
- ၂၃။ သူ့လှံနန့် သူ့ကိုထိုး။
- ၂၄။ သူ့မယားကိုဖျက်၊ နတ်ပြည်တက်၊ တဖက်ငါးရာ၊ အရံပါ။
- ၂၅။ သူ့သက်သီမှ ကိုယ့်သက်ချမ်းသာ။
- ၂၆။ သူ့အပြစ်နန့်သူခံ။
- ၂၇။ သူ့အရာနန့် သူ့တွင်ကျယ်။
- ၂၈။ သူ့အရိပ်ကိုလည်း ခို၊ သူ့အခက်ကိုလည်း ချိုး။

- ၂၉။ သူ့အရိုးနန်း သူ့ကိုထိုး။
- ၃၀။ သူ့အလိုသို့လိုက်မှ သူ့ကြိုက်။
- ၃၁။ သူ့အလိုသို့လိုက် သူ့ချစ်တေ။
- ၃၂။ သူ့အိုး နန်းသူ့ဆန် တန်ရုံခပ်။

### သူ

- ၁။ သူကရာဝက်သတ်ကြီး၊ ကိုယ့်လျှာကိုယ်ဖြတ်လှီး။
- ၂။ သူကောင်းသားလည်း၊ မူထားကောင်းလျှက်၊ အပေါင်းဖျက်။
- ၃။ သူကောင်းသူစံ သူမကောင်းသူခံ။
- ၄။ သူခိုးက လူအော်။
- ၅။ သူခိုးကို တန္တဂေါင်းရိပ်တေ။
- ၆။ သူခိုးကို ဒါးမြကဆုံးမ။
- ၇။ သူခိုးကို ဒါးရိုးကမ်း။
- ၈။ သူခိုးကို သီဖော်ညှိ။
- ၉။ သူခိုး- ခိုးက ကြွင်းကျန်၊ မီးလောင်က မကြွင်းကျန်။
- ၁၀။ သူခိုး- ခိုးပြီးမှ ထိုးကွင်းထ။
- ၁၁။ သူခိုးတညည့်ပျက်၊ အိမ်သျှင်ဆယ်ညည့်ပျက်။
- ၁၂။ သူခိုးထွက်ပြီးမှ လှံကိုင်။
- ၁၃။ သူခိုးမယား မငိုဝံ့ယောင်။
- ၁၄။ သူခိုးရွှီရ တပြုပြု။
- ၁၅။ သူခိုးလည်း ခိုးခါ အိမ်သျှင်လည်း အနိုးနိုး။
- ၁၆။ သူခိုးလက်က သူဝက်လူ။
- ၁၇။ သူခိုးဟိရာ ဝန်ထုပ်လာ။
- ၁၈။ သူစိမ်းချစ် ဆွဲမျိုးဆဲသလောက်သာ။
- ၁၉။ သူဌေးချီးပေါက်ကေ အစိုမနံ၊ ဆင်းရဲသားချီးပေါက်ကေ အစိုနံ။
- ၂၀။ သူဌေးဖြစ် ကျွန်ဖြစ်။
- ၂၁။ သူဌေးမှာသင်္ဘောမှောက်စွာထက်၊ ဆင်းရဲသားမှာ ခွက်ပျောက်စွာခက်တေ။
- ၂၂။ သူတကြောင်း ကိုယ်တကြောင်း။
- ၂၃။ သူတခါ ကိုယ်တခါ။

- ၂၄။ သူတပြန် ကိုယ်တပြန်။
- ၂၅။ သူတမင်း ကိုယ်တမင်း။
- ၂၆။ သူတလှည့် ကိုယ်တခါ။
- ၂၇။ သူတလှည့် ကိုယ်တလှည့်။
- ၂၈။ သူတကို ငါတမင်း။
- ၂၉။ သူတော်ကောင်းကို နတ်ကောင်းစောင်မ၊ ချမ်းသာရ။
- ၃၀။ သူတော်ကောင်းကို နတ်ကောင်းမ။
- ၃၁။ သူတော်ကောင်းကို မကောင်းကြံက ဘေးရန်ခ။
- ၃၂။ သူတော်ကောင်းကို မကောင်းကြံတတ်၊ တိရစ္ဆာန်ထက်၊ လွန်ညစ်ပတ်။
- ၃၃။ သူတော်ကောင်းကို မကောင်းကြံမိ ဘေးရန်ထိ။
- ၃၄။ သူတော်ကောင်း ဥစ္စာကို၊ ရီမှာပစ်လည်း မနစ်၊ မီးမှာပစ်လည်း မချစ်။
- ၃၅။ သူတော်ကောင်းနန်းနီ သူတော်ကောင်း၊ သူမိုက်နန်းနီ သူမိုက်။  
(သူတော်ကောင်းနန်းပေါင်းကေ စားသောက်မကုန်၊ သူမိုက်နန်းပေါင်းကေ လျှော် မောင်း(မင်း)မကုန်။)
- ၃၆။ သူတော်ကောင်း မပီ၊ ကျင့်မညီ၊ ကျင့်ခိုပြန်လည်း၊ အလွဲလွဲ။
- ၃၇။ သူတော်ကောင်းယဉ်ပါး၊ သူယုတ်မာသား ရမ်းကား။
- ၃၈။ သူတော်ကောင်း ဟိရာသူတော်ကောင်းလာ။
- ၃၉။ သူတော်မကို ဝဖြိုး (ဂေါင်းဖြိုး) လှူရေပိုင်။
- ၄၀။ သူတော်မနန်းဂေါင်းဖြိုး ဘုန်းကြီးနန်းတကာမ။
- ၄၁။ သူတော်လမ်းမှား ဆန်ရ။
- ၄၂။ သူတောင်းစားလက်နန်း ရွှီလောင်းပွန်းကို နှိုက်တေပိုင်။
- ၄၃။ သူနာလွန်မှ ဆီးသမကိုရှာ။
- ၄၄။ သူမနာ ကိုယ်မနာ။
- ၄၅။ သူမသိ ကိုယ်ပိုး။
- ၄၆။ သူမသိ ကိုယ်ပိုး မောင်ယာနိုး။
- ၄၇။ သူမိုက်ကို နာလိုမှု မြောက်မြင့်။
- ၄၈။ သူမိုက်ကိုယှောင် ရန်ကိုအောင်။
- ၄၉။ သူမိုက်စကား ရာထောင်များလည်း၊ စီးပွားကင်းဘိ၊ ကျိုးမဟိ။
- ၅၀။ သူမိုက်နန်းပေါင်းမှု၊ ထပ်ထူတလဲလဲ။  
၅၁။ သူမိုက်အလှူပြုပါမူကား ရွယ်ချူမဂ်ဖိုလ်၊ သူမလိုတည်း၊ ဆုကိုမတောင်း၊ ချီးမွမ်းကြောင်းသာ။
- ၅၂။ သူများကိုချစ်ခင်မှ သူများကချစ်ခင်မည်။



- ၅၃။ သူများကိုမကောင်း မကြံကောင်း။
- ၅၄။ သူများကိုမကောင်း မကြံကောင်း၊ ကိုယ့်ပါးမှာရောင်း။
- ၅၅။ သူများကို မနာလို ကိုယ့်မှာ အကျိုးယုတ်။
- ၅၆။ သူများကို လေးစားမှ သူများက လေးစားမည်။
- ၅၇။ သူများကိုလည်း မယုံကေ၊ ယုံပင်ယုံကေလေ မပုံကေ။
- ၅၈။ သူများကျွဲစား ငါနွားယော် (လျှော်)။
- ၅၉။ သူများငိုခါ ငါရယ်၊ ငါငိုရေခါ မခံချင်။
- ၆၀။ သူများစားဖတ်ကို ကောက်စားမှား။
- ၆၁။ သူများစိတ်ကိုလို ကိုယ့်စိတ်နန်းနှိုင်း။
- ၆၂။ သူများတံထိုးကို ကောက်မျိုမှား။
- ၆၃။ သူများထက်ကျောမှကြွား။
- ၆၄။ သူများထက်ထူး အရူး။
- ၆၅။ သူများနာကေ နာပတ်စီ၊ ကိုမနာကေကျီ။
- ၆၆။ သူများနားငှောင်နန်း ပါးပြောင်ရေ။
- ၆၇။ သူများနှာခေါင်းနန်း လီယူ။
- ၆၈။ သူများမဝလို့ ကိုယ်မစားရ။
- ၆၉။ သူများမိုမ်းခါးရေသောက်ခါသောက်၊ မသောက်ကေအရူး။
- ၇၀။ သူများမျက်ခိုးကိုရာ မြင်ရေ၊ ကိုယ့်မျက်ခိုးကိုမမြင်။
- ၇၁။ သူများယောင်လို့၊ ယောင်စွာရာ။
- ၇၂။ သူများယောင်လို့ ယောင်စွာရာ၊ အမောင်တောင်မှန်း မြောက်မှန်းမသိ။
- ၇၃။ သူများရူးခါရူး။
- ၇၄။ သူများရယ်ခါ အကျွန်နားပင်းကို လက်တို့ပါ။
- ၇၅။ သူများလည်း မစားရ၊ ကိုယ်လည်းမစားရ။  
(သူများသားမယား တစ်အိမ်လားစွာကိုရာ မြင်ရေ၊ ကိုယ့်သားမယားဆယ်အိမ် လားစွာကို မမြင်)။
- ၇၆။ သူများသားမိုးလို့ မမိုးကေအမြုံ။
- ၇၇။ သူများအတွက် ငဝက်ဝမ်းကျ။
- ၇၈။ သူများအပေါ် မသင့်မတော်မပြုရာ။
- ၇၉။ သူများအပြစ်ကို မပြောခင်၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို အယင်ရှူ။
- ၈၀။ သူများအပြစ်ကို မြင်၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို မမြင်။
- ၈၁။ သူများအပ်ကို ခိုးကေ၊ ကိုယ့်မှာပေါက်ဆိန်ပျောက်တတ်တေ။

- ၈၂။ သူယုတ်နန်းသူကောင်း မပေါင်းရိုးမှန်။
- ၈၃။ သူယုတ်ဗါလာ၊ လူ့ရုပ်မြီမှာ၊ အဆွေခင်ပွန်း၊ မမွန်းအပ်။
- ၈၄။ သူယုတ်ဟိရာသူယုတ်လာ၊ သူကောင်းဟိရာ သူကောင်းလာ။
- ၈၅။ သူရို့လဲ့ထား မှီဟင်းပုတ်၊ စားငုတ်ကျ။
- ၈၆။ သူလုပ်ငါရ မမှတ်ကြနှင့်။
- ၈၇။ သူသိမဟုတ် ကိုယ်သိဟုတ်နှင့် အသိလုပ်ဘိ၊ လူငတိ။
- ၈၈။ သူဦးသူစား၊ ငါဦးငါစား။

**သေ**

- ၁။ သေချာမှလုပ်၊ မယုတ်။

**သဲ**

- ၁။ သဲတောမှာ ရီသွန်သွန်လို့။

**သည်း**

- ၁။ သည်းခံကေ နိဗ္ဗာန်ရောက်တေ။
- ၂။ သည်းခံသဲပို့ရေ။  
(သည်းခံသဲပို့၊ သဲပို့ကျွန်းပေါ်၊ ကျွန်းပေါ်မြက်ပေါက်၊ မြက်ပေါက်နွားစား၊ နွားစား ချီးစိုက်)။
- ၃။ သည်းခံ သောင်ပေါ်ရေ။

**သော့**

- ၁။ သော့သွမ်းဟောရမ်း၊ လူငကြမ်း။

**သက်**

- ၁။ သက်ကြီးစကား၊ သက်ငယ်ကြား။
- ၂။ သက်ကြီးတရစ်၊ စုတ်စုတ်နစ်။



၃။ သက်ကြီးတရစ်၊ သက်ငယ်ပြစ်၊ ငတေမှာ လူမဖြစ်။

### သင်

- ၁။ သင်္ဘောဆင်ကေ သံမိုက်မနုမြောကေ။
- ၂။ သင်္ဘောပျက်ရာမှာ ချဉ်ပေါင်ဟင်းရောင်းလို့ လိုက်မမိ။
- ၃။ သင်မှတတ် မြင်မှမှတ်။

### သင့်

- ၁။ သင့်ရာသင့်ကြောင်း နည်းခံတောင်း။
- ၂။ သင့်ရာသင့်ရာ စားတော်ခေါ်။
- ၃။ သင့်ရာသင့်ရာထိုင်။
- ၄။ သင့်ရာသင့်ရာ လက်တို့ခေါ်။
- ၅။ သင့်သူသင့်သူ လက်တို့ယူ။

### သင်း

- ၁။ သင်းပေါင်းထိုးက လောင်းသူင်ခံ။
- ၂။ သင်းလွန်ရေကျွဲကို မြက်ကောင်းပီးလီ ဖင်ချွန်းလီ။

### သစ်

- ၁။ သစ်ကိုင်း မျောက်လျှောက်။
- ၂။ သစ်ကောက်ဝါး ကောက်ကိုရာမြင်နိုင်၊ လူလိမ်လူကောက်ကို မမြင်နိုင်။
- ၃။ သစ်ကောင်းတစ်ပင် လူကောင်းတစ်ယောက်။
- ၄။ သစ်ကိုင်း သစ်ကျိုး၊ ဝါးကိုင်း ဝါးကျိုး။
- ၅။ သစ်ကိုင်းမို့၊ ဝါးကိုင်းသစ်မို့။
- ၆။ သစ်ကိုင်းအရင်း စပ်ကိုအလယ် မထမ်းကေ။
- ၇။ သစ်ကြား ဝါးပျစ်။

- ၈။ သစ်ကြား ဝါးပျစ်၊ စူးကြား ဗူးသီး။
- ၉။ သစ်ကြီးအမျက် ပြင်မထွက်။
- ၁၀။ သစ်ငုတ်မြင့်တုံ မြက်မြင့်တုံ။
- ၁၁။ သစ်စရှည်စီ၊ သံစကိုတိုစီ။
- ၁၂။ သစ္စာမမှန် ကတိမတည် လူသဝေ။
- ၁၃။ သစ်တစ်ပင်ကောင်း ငှက်တစ်သောင်း နားနိုင်။
- ၁၄။ သစ်တိုင်းလည်း မယူကေ၊ ဟောင်းတိုင်းလည်း မပစ်ကေ။
- ၁၅။ သစ်ပင်ကောင်း လီညှင်းသာ။
- ၁၆။ သစ်ပင်ကောင်းလည်း အခေါင်းအမျက်၊ ကျီးပေါင်းဖျက်။
- ၁၇။ သစ်ပင်ကောင်းလျှက် ဒိန်းနောင်းဖျက်။
- ၁၈။ သစ်ပင်ကို အငယ်ကပြုစုမှ၊ သားသမီးကို အငယ်ကဆုံးမမှ။
- ၁၉။ သစ်ပင်ကြီးလတ် အကိုင်းပြတ်။
- ၂၀။ သစ်ပင်ကြီးအောက်၊ သစ်ပင်ငယ်မပေါက်။
- ၂၁။ သစ်ပင်ဖြောင့်က တက်ခဲလှ၊ အမှန်ပြောက နားခါးလှ။
- ၂၂။ သစ်ပင်သစ်ကေလေ့ မကောင်းကေပယ်။
- ၂၃။ သစ်ပိုင်းဝါးပိုင်းကိုရာကျော်၊ လူလိုင်းပိုင်းကို မကျော်လီကေ။
- ၂၄။ သစ်မရခင် ဝါးဖောင်ညှပ်။
- ၂၅။ သစ်ရောင်းဝါးရောင်း မတက်ကောင်း။
- ၂၆။ သစ်ဝါးကြီးစွာကိုရာ မြင်ချင်၊ လူကြီးစွာကို မမြင်ချင်။

### သိုက်

- ၁။ သိုက်ကျမ်းဖတ်ရာ နားထောင်ပါ။ ဥစ္စာရနည်းနည်း (နိုးနိုး)။
- ၂။ သိုက်ဆရာ ဘုရားဖျက်မှာ မကြောက်ပါ။
- ၃။ သိုက်တူးအရူးဖြစ်။
- ၄။ သိုက်မှာအဆုံး ငလက်ရူး၊ သူများနှုန်း တုံးလိမ့်မည်။

### သိုင်

- ၁။ သိုင်ခေါင်ညဉ့်နက် မနီရက်(ရ)။

၂။ သိုင်ခေါက်ထက် ညည့်မနက်။

### သောက်

- ၁။ သောက်စားယစ်ဝ လူဗာလ။
- ၂။ သောက်ရေအိုးမှာ တီတက်တေ။
- ၃။ သောက်လီငတ်လီ ငါးကာမီ။
- ၄။ သောက်လီငတ်လီ ဆားငန်ရီ။
- ၅။ သောက်လီငတ်လီ အာသာမပြီ (ပြယ်)။
- ၆။ သောက်လိုက်စားလိုက် မယားချစ်။
- ၇။ သောက်လိုက်စားလိုက် မယားချစ်၊ မသောက်မစား လူငနွား။

### သောင်

- ၁။ သောင်ကြောင့် မြစ်ယှက်။
- ၂။ သောင်တင်- တင်လို့။
- ၃။ သောင်ပြင်မှာ ရွတ်တေခွီးပိုင်။
- ၄။ သောင်မတင် ရီမကျ။
- ၅။ သောင်ဟိရာ သောင်ထွန်း။

### သတ်

- ၁။ သတ်စွာမနာ ဆဲစွာနာ။
- ၂။ သတ္တဝါတစ်ဦး ကံတစ်ခု။
- ၃။ သတ္တဝါတစ်ဦး မှီခိုရာတစ်ခု။
- ၄။ သတ္တိမဟိပဲ ရန်စမငင်ကေ့။
- ၅။ သတ်ရဲကေ ခံရဲရဖို့။
- ၆။ သတ်လို့မနာ ဆဲလို့နာ။

### သဒ္ဓါ

- ၁။ သဒ္ဓါမတတ် စာမတတ်။
- ၂။ သဒ္ဓါ(သတာ) တိုးပွား အကျိုးများ။
- ၃။ သဒ္ဓါယောင်ယောင် တဏှာဆောင်။
- ၄။ သဒ္ဓါ(သတာ)လို့ပီး၊ သီဆီးကိုမျှ အာဂျောက်ချ။
- ၅။ သဒ္ဓါလွန် တဏှာကျွံ။
- ၆။ သဒ္ဓါလွန် တွန့်ရေ။
- ၇။ သဒ္ဓါလွန် တွန့်ရေ၊ ဝိရိယလွန်ကေ ဆွံ့ရေ။

### သပ်

- ၁။ သပ်ပင်းရိုက်- ရိုက်လို့။

### သုတ်

- ၁။ သုတ်သင်မှ စင်ကြယ်။
- ၂။ သုတ်သင်မှ ယှဉ်းလင်း။

### သံ

- ၁။ သံကိုခွတ်လို့ မည်းသားမတက်။
- ၂။ သံကိုခွတ်လို့ မည်းသားမတက်၊ ရိုကိုခွတ်လို့ အရာမထင်။
- ၃။ သံကိုမလောက် ပီကိုလှောက်။
- ၄။ သံကို သံချိုးစား။
- ၅။ သံကို သံချင်းရိုက်။
- ၆။ သံကို သံချင်းရိုက်၊ လူကိုလူချင်းတိုက်။
- ၇။ သံကို သံဖျက် သံချိုးတက်။
- ၈။ သံဃာအား ဘုရားမဆန်သာ။
- ၉။ သံတွေခဲ၊ သားတစ်မှတ်ထင်။
- ၁၀။ သံပုရာသီးပိုင် ကြီးလီချင်လီ။

- ၁၁။ သံပူသံရဲ၊ လောင်မီးခဲထက်၊ သောကမီးကျဲ၊ သာလွန်ကဲ။
- ၁၂။ သံမှာ အပ်ဆုံး၊ လူမှာ ဇာတ်ဆုံး။
- ၁၃။ သံမှာ အပ်ဆုံး၊ လူမှာ ဘိန်းဆုံး။
- ၁၄။ သံယောဇဉ်ကြိုး ပြတ်နိုင်ခဲရိုး။
- ၁၅။ သံယောဇဉ်မီး ထိန်ထိန်ညှိမျှ။
- ၁၆။ သံလျှက်သွားကို နမ်းမိရေ ပုဏ္ဏားပိုင်။
- ၁၇။ သံလျှက်သွားကို လျှက်မှား။
- ၁၈။ သံလျှက်သွားကို ရပ်မှား။
- ၁၉။ သံသရာကြော ဆုံလည်နွား။
- ၂၀။ သံသရာထဲ တဝဲလည်လည် ရဟတ်နှယ်။
- ၂၁။ သံသရာထက် ဝမ်းစာခက်။
- ၂၂။ သံသုဘုရင်၊ အသျှင်ကောင်းမှု၊ တည်ထားပြု၊ သာဓုမခေါ်လောက်။

### သန်

- ၁။ သန်ရာသန်ရေ၊ ကြီးရေမဟိ။

### သန်း

- ၁။ သန်းခေါင်ထက် ညဉ့်မနက်။

### သုံး

- ၁။ သုံးကေကားကုန် လှူကေကားမြတ်။
- ၂။ သုံးကျောင်းထိုင် ဘုန်းကြီး၊ သုံးလင်ရ မိန်းမ။
- ၃။ သုံးတုံးကုန်မှ ခွီးချီးမှန်းသိရေ။
- ၄။ သုံးထပ်ထမင်း သုံးစီမလျှော့။
- ၅။ သုံးနှစ်ချီးခြောက်ကို ရီဆွတ်လို့နှူး။
- ၆။ သုံးနှစ်ချီးတုံး ရီဆွတ်လို့နှူး။
- ၇။ သုံးနှပ်အိပ် သုံးခါစား။

- ၈။ သုံးမှုထက် ရှာမှုခက်။
- ၉။ သုံးမှုလွယ် ရှာမှုခဲ။
- ၁၀။ သုံးသာသုံး မကုန်စီကေ။

### သွား

- ၁။ သွားကို သွားပိုးစား
- ၂။ သွားကြဲလဇ္ဇီ၊ မျက်ဆန်နီ၊ ဂုဇ္ဇိမသား။
- ၃။ သွားချီးစင်ပတ်စီလို့၊ ကြိဝယ်စားခီဆို၊ မြောက်ဥဝယ်စားလာရေ။
- ၄။ သွားချီးတင် ကြိဝယ်မစား မြောက်ဥစား။
- ၅။ သွားနုနုဆန် အနီမဟိ။
- ၆။ သွားမဟိပဲ အရိုးမွားချင်။
- ၇။ သွားမှုပြောမှု၊ စားသောက်မှု၊ သတိပြုက ဘေးမခ။

### သွို

- ၁။ သွိုကေထိုင် စွတ်ကေထ။

### သွိုး

- ၁။ သွိုးချင်းတူမှ ချစ်ကြည်ဖြူ။
- ၂။ သွိုးချင်းမတူ မကြည်ဖြူ။
- ၃။ သွိုးဖြစ် ပြည်ဖြစ်။

### သွေး

- ၁။ သွေးဖျားလှည့်ဆောင် မာယာကောင်။

### သျှင်

- ၁။ သျှင်ကြီးလာလည်းသတ်၊ သျှင်ငယ်လာလည်း သတ်။

- ၂။ သျှင်ဘုရင်ကိုးကွယ်ရာမှာ အပြစ်ပြော။
- ၃။ သျှင်ဘုရင်တစ်ခါထွက် ပဲလှော်ဆယ်ခါကျက်။
- ၄။ သျှင်ဘုရင်တရားနန်း ညီမညီ အသီးကိုစားကြည့်။
- ၅။ သျှင်ဘုရင်တင့်မှ မြို့မြင့်။
- ၆။ သျှင်ဘုရင်ဘုန်း မိုယံးသို့ချန်း တောင်ပုန်းမနီသာ။
- ၇။ သျှင်ဘုရင်မှားကေ (ပြည်သူ) ပျင်ရန်မလွယ်။
- ၈။ သျှင်မဝင်ခင် ကျောင်းထိုင်ချင်။
- ၉။ သျှင်မှာ သီလ လူမာ စာဂ။
- ၁၀။ သျှင်ရဲအောင်ဖွယ် မာန်အောင်ပို့- နတ်မရေ။
- ၁၁။ သျှင်လည်းမဖြစ် လူလည်းမဖြစ်။
- ၁၂။ သျှင်လည်းမဟုတ် လူလည်းမဟုတ်။

**ဟ**

**ဟ**

- ၁။ ဟခါကပင် အူမကိုမြင်။
- ၂။ ဟရဇား ပရဇားမှတ်လား။

**ဟာ**

- ၁။ ဟာစရီ ရပ်- ရပ်လို့။
- ၂။ ဟာရီလည်းသိ ပြည်လည်းကြို။

**ဟိ**

- ၁။ ဟိခါတန်ဆာ မဟိခါ ဝမ်းစာ။
- ၂။ ဟိခါမမြင် မဟိခါမြင်။
- ၃။ ဟိခါလင် မဟိခါ နင်။

- ၄။ ဟိခါသခင် မဟိခါ ငတင်။
- ၅။ ဟိခါအသျှင် မဟိခါနင်။
- ၆။ ဟိတိုင်းလည်း မစားရ၊ ပြောတိုင်းလည်း မယုံရ။
- ၇။ ဟိတိုင်းလည်း မပြော့။
- ၈။ ဟိတိုင်းလည်း မပြော့၊ သိတိုင်းလည်း မပြော့။
- ၉။ ဟိရေနွားလည်း ကုပ်ပီ၊ ရခီရေနွားလည်း ကုပ်ပီ။
- ၁၀။ ဟိလီသမ္မသတ္တဝါ သူငါကစ အနိစ္စ။

**ဟူး**

- ၁။ ဟူးရာပညာ သမားမှာ။

**ဟော**

- ၁။ ဟောခါတရား လုပ်ခါအမှား။
- ၂။ ဟောလီသမ္မ သဲရီကျ။

**ဟင်း**

- ၁။ ဟင်းကိုဖျက် ငပိ၊ လူကိုပြော သတိ။
- ၂။ ဟင်းကိုဖျက် ငပိ၊ သမီးကိုဖျက် အမိ။
- ၃။ ဟင်းတအိုး ဆားမြည်းတွင်းကုန်။
- ၄။ ဟင်းဖတ်ပါရာ မျက်နှာသာ။
- ၅။ ဟင်းမကောင်းကေ ငပိကို ယိုးရေ။
- ၆။ ဟင်းမဟိဂန်တို့၊ လူမဟိငါရို့။
- ၇။ ဟင်းမည်များ နပ်စာမပြည့်။
- ၈။ ဟင်းမှာလျှော့ရို့၊ ငါးမှာထိုး။
- ၉။ ဟင်းရည်ကောင်းလျှက် ငပိဖျက်။
- ၁၀။ ဟင်းရည်ကောင်းလျှက် ဆားကဖျက်။
- ၁၁။ ဟင်းရည်ကောင်းလျှက် ဆားကဖျက်၊ သမီးကောင်းလျှက် အမိဖျက်။

- ၁၂။ ဟင်းရည်တစ်ခွက် ဇွန်းဆယ်လက်။
- ၁၃။ ဟင်းရွက် ဟင်းရည်။

### ဟင်

- ၁။ ဟင်္သာလယ်ကြား ဇကုန်းနား။

### ဟိုက်

- ၁။ ဟိုက်မှမောမှန်းကိုသိ။

### ဟိုင်း

- ၁။ ဟိုင်းဆို အရွယ်အို။

### ဟောင်

- ၁။ ဟောင်ရေခွီးကို လူမထိ။
- ၂။ ဟောင်ရေခွီးလည်း မကိုက်၊ ကိုက်တေခွီးလည်း မဟောင်။  
(ဟောင်ရေခွီးလည်းမကိုက်၊ ကိုက်တေခွီးလည်း မဟောင်၊ ပြိုရေလင်လည်း မသတ်ကြီးရေခိုမ်းလည်း မရွာ)။
- ၃။ ဟောင်လွန်းရေခွီး လူမလေး။
- ၄။ ဟောင်တိုင်းလည်း မပစ်ကျေ၊ သစ်တိုင်းလည်း မလိုက်ကျေ။

### ဟောင်း

- ၁။ ဟောင်းပင်ဟောင်းကေလေ့ မကောင်းကေပစ်။

### ဟပ်

- ၁။ ဟပ်တွင်းမဲ့။

### ဟိတ်

- ၁။ ဟိတ်ကြီး ဟန်ကြီး။
- ၂။ ဟိတ်ကြီးတိုင်း မဟန်။

### ဟုတ်

- ၁။ ဟုတ်ကား ဟုတ်ယဉ် သူမခံချို။ (မခံသာ)။
- ၂။ ဟုတ်ကေဝံ မဟုတ်ကေခံ။
- ၃။ ဟုတ်ကေသာ မဟုတ်ကေနာ (ဆာ)။
- ၄။ ဟုတ်စွာဆို နာလိုခံခက်။
- ၅။ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာပြော မနှော။
- ၆။ ဟုတ်မဟုတ်သူခိုးနန် အိမ်သျှင်ရာသိရေ။
- ၇။ ဟုတ်မဟုတ် အသူ့လက်ကိုဖက်နမ်းဖို့လည်း။
- ၈။ ဟုတ်ရူပရူမောင်ဖြူမန္တရား။
- ၉။ ဟုတ်မှကျော် ပုပ်မှပေါ်။

### ဟန်

- ၁။ ဟန်ကိုကိုယ့်ဖို့ မာန်ကိုသူ့ဖို့။
- ၂။ ဟန်မကျ ပန်မကျ။
- ၃။ ဟန်မရ ဘမ်းမရ။
- ၄။ ဟန်လီ ဟန်လွ။
- ၅။ ဟန်လို ဟန်ရ။

င

င

- ၁။ ငွကြီး အရုပ်ရာကြီးရေ၊ ကြီးလေးလုံး တစ်လုံးအပါအဝင်။
- ၂။ ငွင်းတငှက်ပိုင်လိုင်ကျင်ကျင်နန့်။
- ၃။ ငွင်းတငှက် အသက်မစား။
- ၄။ ငွင်းတထက် နောက်ကျအရိုးမရ။
- ၅။ ငွင်းတမှိုင်မှိုင်လို့။
- ၆။ ငွင်းတဝဲ။
- ၇။ ငွင်းတဝဲဝဲလို့။
- ၈။ ငွင်းတဝဲရေ နွားအသုံးမကျ။
- ၉။ ငွင်းတလောက်တော့ ငှက်တိုင်းပျံနိုင်ရေ။
- ၁၀။ ငွင်းတထက် ငှက်တိုင်းလှ။

အ

အ

- ၁။ အကစပ် က ရန်ရရေ။
- ၂။ အကစပ်နန့် ကျင်ဖြစ်တေ။
- ၃။ အကစပ်သန် ရန်ဖြစ်တေ။
- ၄။ အကမတတ် ခြံကျိုးတတ်။
- ၅။ အကမတတ် ခြံချော်တတ်။
- ၆။ အကမတတ် ဖျာကျိုးတတ်။

- ၇။ အကမှာ အခုန်ပါ။
- ၈။ အကာကိုခွာ အနှစ်ကိုတို့ တရားကိုရှာ ကိုယ်မှာတို့။
- ၉။ အကာကိုခွာ အနှစ်ကိုရှာ။
- ၁၀။ အကာကိုပစ် အနှစ်ကိုယူ။
- ၁၁။ အကာကြီး ငါးရာ အကာငယ်တစ်ထောင်။
- ၁၂။ အကာထက် အနှစ်ကြီး။
- ၁၃။ အကုသိုလ်ကိုဖျောက်၊ ကုသိုလ်ကိုမြှောက်။
- ၁၄။ အကောက်ချင်း အကောက်၊ အလိမ်ချင်း အလိမ်။
- ၁၅။ အကောက်တစ်ထောင် ဝက်ဘာတောင်။  
(အကောက်သုံးဆယ် ငါပြန်ရည်၊ ပြန်ရှည်ညီမ ငါပင်ခ ပင်ခလက်အောက် ဗကျင်းတောက်၊ ဗကျင်းတောက် လက်အောက် ငရကောက်၊ ငရကောက် လက်အောက်၊ နှာခေါင်းပေါက်။)
- ၁၆။ အကောင်နန့် လက်နန့်မရှိ။
- ၁၇။ အကောင်ရာငယ်ရေ ခြာသျှေမျိုး။
- ၁၈။ အကောင်ရာငယ်ရေ စာသျှေမျိုး။
- ၁၉။ အကောင်ရာငယ်ရေ စန္ဒကူးနှယ်။
- ၂၀။ အကောင်သာကြီး လူဗူးသီး။
- ၂၁။ အကောင်းကိုအဆိုးလုပ်မရ၊ အဆိုးကို အကောင်းလုပ်မရ။
- ၂၂။ အကောင်းပြောကေ ငယောင်းဖလား။
- ၂၃။ အကောင်းပြော အဆိုးကြား။
- ၂၄။ အကောင်းမှာအဆိုးပါ၊ အဆိုးမှာ အကောင်းပါ။
- ၂၅။ အကောင်းလုပ်ခါ လူမသိ၊ မကောင်းလုပ်ခါ လူသိ။
- ၂၆။ အကောင်းလုပ် အဆိုးဖြစ်။
- ၂၇။ အကောင်းအကန်း ခတောက်ပန်း၊ ဒေါက်လန်းတချပ် ငွီတမတ်။
- ၂၈။ အကောင်းအဆိုး ပေါင်းနှစ်မျိုး။
- ၂၉။ အကန်း စဆီမကြောက်။
- ၃၀။ အကန်းမှာ ညည့်နန့်နိ တလဲလဲ။
- ၃၁။ အကုန်အရသိတတ်မှလျှင်၊ ကိစ္စကြီးငယ်၊ ဆောင်ရွက်လွယ်၏။
- ၃၂။ အကျောခံ လန်တတ်တေ။
- ၃၃။ အကျင့်ကောင်းတိုင်း အမျိုးမကောင်း၊ အမျိုးကောင်းတိုင်း အကျင့်မကောင်း။
- ၃၄။ အကျင့်ကောင်းမှ လူပေါင်းဆန့်။

- ၃၅။ အကျင့်ချော် ငရဲရွာ။
- ၃၆။ အကျင့်ဆိုးသွမ်း လူဗွီကြမ်း။
- ၃၇။ အကျင့်ထူး ဗျူးမှာကျ။
- ၃၈။ အကျင့်ပျက် အောက်ရနက်။
- ၃၉။ အကျင့်မှောက်မှား ငရဲလား။
- ၄၀။ အကျင့်မှန် နိဗ္ဗာန်ရောက်။
- ၄၁။ အကျင့်မှန် သစ္စံ။
- ၄၂။ အကျင့်လွန် နိဗ္ဗာန်ချော်။
- ၄၃။ အကျင့်ကိုဆောင် အပြစ်ကိုယှောင်။
- ၄၄။ အကျိုးကိုလိုလို့ ညောင်ရီလောင်း ပတ်ထမ်းကျရေ။
- ၄၅။ အကျိုးကိုလို အပြစ်ပို။
- ၄၆။ အကျိုးအကြောင်းကို စုံလင်ယောင်မသိပဲ အယမ်းမပြုရ။
- ၄၇။ အကျိုးအကြောင်း ဆိုးအကောင်း။
- ၄၈။ အကြားအမြင်ဟိမှ ဗဟုသုတတိုး။
- ၄၉။ အကြီးဂေါင်းဆောင် အငယ်နောက်လိုက်။
- ၅၀။ အကြီးမှာ သူရာ၊ အငယ်မှာ ပိုင်စရာ။
- ၅၁။ အကြီးရှက်ကေ ရယ်ရေ၊ အငယ်ရှက်ကေ ငိုရေ။
- ၅၂။ အကြည့်တတ်မှ မြင်။
- ၅၃။ အကြည့်တတ်မှ မြင်၊ အဆီးတတ်မှ စင်။
- ၅၄။ အကြောသင့်ရာ အိုး။
- ၅၅။ အကြောသင့်ရာ အိုး၊ အနာဟိရာ ထီး။
- ၅၆။ အကြင်ဟိမှ အချစ်ဟိ။
- ၅၇။ အကြောက်လည်း ခံရသိယင့်၊ ချီးလည်းယိုရသိယင့်။
- ၅၈။ အကြောက်ဟိမှ အရှက်ဟိ။
- ၅၉။ အကြောင်မှာ အကျားဖြစ်။
- ၆၀။ အကြောင်းကိုမသိလို့ ဖယောင်းကို ငပိထင်။
- ၆၁။ အကြောင်းဆုံကေ ရဲဂုဏ်ပြရေ။
- ၆၂။ အကြောင်းနန့် အကျိုး၊ အကျိုးနဲ့ အကြောင်း။
- ၆၃။ အကြောင်းပေါ်မှ အကြံရှာ။
- ၆၄။ အကြောင်းမလှ ဟန်မကျ။

- ၆၅။ အကြောင်းမသိ မှင်းကျိုးစိ ဖုတ်ပျာစား ဖန်ဆိမ့်ဆိမ့်။
- ၆၆။ အကြောင်းမသိလို့ ငပိကိုဖုတ်စားမိ။
- ၆၇။ အကြောင်းလျှော် တောင်ပေါ်ရီစီး။
- ၆၈။ အကြောင်းသိချင်။
- ၆၉။ အကြောင်းသိချင်မှ၊ အရိပ်အကဲကို နားလည်။
- ၇၀။ အကြောင်းသင့်၊ ကျောက်ပြင်ကရီဆင်း။
- ၇၁။ အကြောင်းဟိက ဇကန်းပိုင်ပိုင်းအာ။
- ၇၂။ အကြောင်းဟိမှ အကျိုးပေါ်။
- ၇၃။ အကြံကောင်းတစ်ချက်၊ အနီကောင်း တစ်သက်။
- ၇၄။ အကြံကုန် ဝဠုန်ဆားချက် ပြာကိုလျှက် (ယက်)။
- ၇၅။ အကြံကြီး ပျက်စီးတိုင်။
- ၇၆။ အကြံဆန်း ရဟန်းကျောင်းနန့်မနီရ။
- ၇၇။ အကြံတူ ရန်သူမှတ်။
- ၇၈။ အကြံတူ ရန်သူ၊ အလုပ်တူငြူစူ။
- ၇၉။ အကြံမတူ အိမ်သူမဖြစ်။
- ၈၀။ အကြံမတတ် သမ္မာန်ခတ်၊ အလုပ်မမြင် ရဲသားဝင်။
- ၈၁။ အကြံမနိုင် ဉာဏ်မပိုင်။
- ၈၂။ အကြံများ ဉာဏ်ကောင်းပေါ်။
- ၈၃။ အကြံလိုကေ ဂေါင်းသုံးလုံးကိုမိန်း။
- ၈၄။ အကြံလိုကေ ဒူးသုံး၊ ချောင်းကိုမိန်း။
- ၈၅။ အကြံလိုကေ သူအိုကတောင်း။
- ၈၆။ အကြမ်းမှု အနုနန့်အောင်။
- ၈၇။ အကွဲဟိက ရီဝင်ရေ။
- ၈၈။ အကွဲဟိက ရီဝင်ရေ၊ အပေါက်ဟိက လီဝင်ရေ။
- ၈၉။ အကွပ်တစ်ချက် လက်တစ်ချက်။
- ၉၀။ အကွပ်မဟိရေကြမ်း ပရမ်းပတာ။
- ၉၁။ အကွပ်မဟိရေ ကြမ်း ပရမ်းပတာ၊ အဖမဟိရေသား ကရားကထား။
- ၉၂။ အကွပ်မဟိကြမ်း အပျက်လွယ်။
- ၉၃။ အကျွမ်းဝင် အပင်ပေါက်တေ။
- ၉၄။ အကြွီးတင် သျှင်ဘုရင် ဆပ်လိမ့်မည်။



- ၉၅။ အခါကောင်း လတပေါင်း။
- ၉၆။ အခါကောင်းလည်း အလာနှောင်း။
- ၉၇။ အခါအငန် မှန်မမှန်ကို ဝေဖန်စဉ်းစား ပဏ္ဍိတ်များ။
- ၉၈။ အခက်ကိုညွတ် အကိုင်းကိုဖြတ်။
- ၉၉။ အခက်ကို အရွက်ဖုံး။
- ၁၀၀။ အခက်ကို အရွက်ဖုံး၊ အနှစ်ကို အကာဖုံး။
- ၁၀၁။ အခက်ကြီး အရိပ်မြိုင်။
- ၁၀၂။ အခက်ကြီး အရိပ်မြိုင်၊ အသက်ကြီး အသိပိုင်။
- ၁၀၃။ အခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်ဘိ ရဲသတ္တိ။
- ၁၀၄။ အခက်အခဲကို ဖြေယုင်းနိုင်ဘိ ပညာဟိ။
- ၁၀၅။ အခင်ခေါ် သမီးကိုလိုချင်။
- ၁၀၆။ အခင်ခေါ် သမက်တော်ချင်။
- ၁၀၇။ အခေါက်ကိုခွါ အနှစ်ကိုရွာ။
- ၁၀၈။ အခေါက်ကိုပစ်မှ အနှစ်ရ။
- ၁၀၉။ အချိမှာ အချောင်ထုတ်တေ။
- ၁၁၀။ အချိအချောင်။
- ၁၁၁။ အညွှန်ကိုကစပ် ဂေါင်းထက်ခြံတက်။
- ၁၁၂။ အညွှန်ကိုကစပ် ဂေါင်းထက်ခြံတက် ခွီးကိုကစပ် ပါးယက်နားယက်။
- ၁၁၃။ အညွှန်ခါနင် ကြီးခါလင်။
- ၁၁၄။ အညွှန်ခါအရူးချေ၊ ကြီးခါအရူးကြီး။
- ၁၁၅။ အညွှန်ထက် အကြီးညွှန်။
- ၁၁၆။ အညွှန်မသိ မင်းမသိ ဘုန်းကြီးမသိ။
- ၁၁၇။ အချက်ကိုမသိ သမက်ကိုသူခိုးထင်။
- ၁၁၈။ အချက်ကိုမသိ သမက်ကိုသူခိုးထင်၊ ငှက်ကိုမသိ ဇရက်ကိုခြိုးထင်။  
(အချက်ကျကျ၊ တစ်ခွန်းဟက၊ ရာထောင်သိန်းသောင်း၊ စကားပေါင်းလည်း၊ ပြုပျက်ကွဲ)။
- ၁၁၉။ အချက်အချာမဟိ ပျက်စီးရ။
- ၁၂၀။ အချက်အချာမသိ ပျက်စီးရ။
- ၁၂၁။ အချက်အလက်ပိုင်မှ အနိုင်ရ။
- ၁၂၂။ အချစ်ကိုတဏှာဖုံး၊ အနှစ်ကို အကာဖုံး။
- ၁၂၃။ အချစ်ကိုပစ် တရားကိုလိုက်။

- ၁၂၄။ အချစ်ကို ဖျက်၊ တရားကို မက်။
- ၁၂၅။ အချစ်ကိုမြင်ကေပြုံး၊ အပြစ်ကိုမြင်ကေဖုံး။
- ၁၂၆။ အချစ်ကိုယုံ ငွီကုန်အပ်၊ အိမ်ထောင်ပြုန်းတတ်။
- ၁၂၇။ အချစ်ကိုယုံ အသက်ကုန်။
- ၁၂၈။ အချစ်ကိုရှည်စီ ရန်ကိုတိုစီ။
- ၁၂၉။ အချစ်ကြီး မျောက်ထီးကိုလည်း နတ်သားထင်။
- ၁၃၀။ အချစ်ကြီး အမုန်းကြီးတတ်သည်။
- ၁၃၁။ အချစ်ကြီး အမျက်ကြီး။
- ၁၃၂။ အချစ်ကြောင်းကြောင့် အသက်ပြောင်း။
- ၁၃၃။ အချစ်ကြောင့် အပြစ်ဖြစ်။
- ၁၃၄။ အချစ်ငွီကြောင့် ဘေးဒဏ်ထောင်း။
- ၁၃၅။ အချစ်ဆောင် အမိုက်မှောင်။
- ၁၃၆။ အချစ်တော်မှ အမျက်တော်ယှ။
- ၁၃၇။ အချစ်ပုံ အသက်ကုန်။
- ၁၃၈။ အချစ်မညီ လကွယ်သီ။
- ၁၃၉။ အချစ်များ သောကပွား။
- ၁၄၀။ အချစ်များ အမျက်ပွား။
- ၁၄၁။ အချစ်ရိုးထက် စစ်ရိုးခက်။
- ၁၄၂။ အချစ်ရိုးထက် မင်းရိုးခက်။
- ၁၄၃။ အချစ်ရိုးထက် ဝမ်းရိုးခက်။
- ၁၄၄။ အချစ်ရိုးထက် အာဏာရိုးခက်။
- ၁၄၅။ အချစ်လာကေပြုံး၊ အပြစ်လာကေ ဖုံး။
- ၁၄၆။ အချစ်ဝင် အကန်းသွင်။
- ၁၄၇။ အချစ်ဝင် အပြစ်စင်။
- ၁၄၈။ အချစ်ဝင် အပြစ်မမြင်။
- ၁၄၉။ အချစ်သည် မေ့ဆီးနုနုတူ။
- ၁၅၀။ အချစ်သည် အကန်းနုနုတူ။
- ၁၅၁။ အချစ်ဟိက အပြစ်ဟိ။
- ၁၅၂။ အချစ်ဟိက အပြစ်ဟိ၊ အဆစ်ဟိက အမြစ်ဟိ။
- ၁၅၃။ အချစ်ဟူသမျှ ဒုက္ခသာ။

- ၁၅၄။ အချစ်ဟူသမျှ လှသည်သာ။
- ၁၅၅။ အချစ်ဦး မြီးဦးရတောင် မမေ့နိုင်။
- ၁၅၆။ အချိပ်မှာ အစောင်းပါ။
- ၁၅၇။ အချိန်ကာလကို အလွဲသုံးစားမဖြုန်းရ။
- ၁၅၈။ အချိန်ကာလ မဆိုင်းတွ။
- ၁၅၉။ အချိန်ကုန်ဆုံး ထမင်းဖြုန်း။
- ၁၆၀။ အချိန်ကုန် ပြန်ယူမရ။
- ၁၆၁။ အချိန်ကိုသာ လူ့အနိုင်ယူရမည်၊ လူ့ကို အချိန်မနိုင်စေရ။
- ၁၆၂။ အချိန်တန် နွားပိန်ကန်လိမ့်မည်။
- ၁၆၃။ အချိန်တန် အိမ်ကိုပြန်။
- ၁၆၄။ အချိန်နတ္ထ၊ ဖိုးထိုက်လှ။
- ၁၆၅။ အချိန်နန်းဖြားရီ လူ့ကိုမစောင့်။
- ၁၆၆။ အချိန်နှောင်းလည်း အခါကောင်းသိယင့်။
- ၁၆၇။ အချိန်မတော်အခါမသင့်၊ ကံကော်ပင်မှာ သာနိုးပွင့်။
- ၁၆၈။ အချိန်မတော် အလားမသင့်။
- ၁၆၉။ အချိန်မသိအဝစား၊ ခရီးမသိအရောက်လား။
- ၁၇၀။ အချိန်ယှိခိုက် လုံ့လစိုက်။
- ၁၇၁။ အချိန်လွဲကေ ထမင်းငတ်တေဆိုရေယောင်။
- ၁၇၂။ အချိန်လွန်ကေ ပြန်မရ။
- ၁၇၃။ အချို့များကေ ရီလျောက်၊ ရီများကေ အချို့လျောက်။
- ၁၇၄။ အချို့ရွာ သကာနန်းတို့၊ အပျိုရွာ ကညာနန်းတို့။
- ၁၇၅။ အချို့ဟိရာ ယင်နားလာ။
- ၁၇၆။ အခြံလေးချောင်းသား ငါမစား၊ ဖွတ်ကအိမ်မျှောင် ငါမယောင်။
- ၁၇၇။ အခြေအနေအရ ကျင့်သုံးမှ နေရာကျ။
- ၁၇၈။ အခြေအနိမဟိပဲ စိတ်နိမြင့်။
- ၁၇၉။ အခြီးကြူ၊ နီပူလတ်တေ၊ ကတုတ်ချောင် မဲဒေါင်မိကို၊ လွမ်းတတ်တေ။
- ၁၈၀။ အခွံကိုခွါ အနှစ်ကိုရှာ။
- ၁၈၁။ အခွံကိုပစ် အနှစ်ကိုယူ။
- ၁၈၂။ အဂုရီတွင်းတူး အဂုရီကြိုင်သောက်။
- ၁၈၃။ အဂေါင်းကားလွတ် မြီးတုံးကျပ်။

- ၁၈၄။ အဂေါင်းချရာ အခြံသိ။
- ၁၈၅။ အဂေါင်းတပြည် တင်တပြည်။
- ၁၈၆။ အဂေါင်းမပေါ်ခင် ဖင်ပေါ်။
- ၁၈၇။ အဂေါင်းမရ အခြံမရ။
- ၁၈၈။ အဂေါင်းမလွတ် မတုံးမလွတ်။
- ၁၈၉။ အဂေါင်းမဟိ မခြံမဟိ။
- ၁၉၀။ အပြိုကိုမနိုင် နားရွက်ကိုကိုင်။
- ၁၉၁။ အငယ်ခါကြီးချင် ကြီးခါငယ်ချင်။
- ၁၉၂။ အငိုက်တရာပြည့်ကေ တရီးရ။
- ၁၉၃။ အငိုလွယ်လျက် အရှိုက်ခက်။
- ၁၉၄။ အငြင်းကြီးရေလူ ခွီးနန်းတူ။
- ၁၉၅။ အငြင်းကြီး ရန်ဖြစ်။
- ၁၉၆။ အငြင်းအခုံဖြစ်ပွား စီးပွားပျက်ပြားရ။
- ၁၉၇။ အငြိုးသန်ရန်များရေ။
- ၁၉၈။ အစကောင်းခဏပေါင်း၊ အနှောင်းမတိုင် ပျက်စီးနိုင်။
- ၁၉၉။ အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ။
- ၂၀၀။ အစစ အရာရာ မယားလိမ္မာမှ ကြွယ်ဝ။
- ၂၀၁။ အစထွင်ကေ ထုံးဖြစ်တေ။
- ၂၀၂။ အစမကောင်း အနှောင်းမသေချာ။
- ၂၀၃။ အစမသေသပ် နှောင်းလည်းမသေသပ်။
- ၂၀၄။ အစာကိုရာမြင်ရေ ထောင်ချောက်ကို မမြင်။
- ၂၀၅။ အစာကိုရာမြင်ရေ များကိုမမြင်။
- ၂၀၆။ အစာကိုလည်းပြ ဒုတ်ကိုလည်း ပြ။
- ၂၀၇။ အစာမဖြစ် အနာဖြစ်။
- ၂၀၈။ အစာလည်းဆီး၊ ဆီးလည်းဆီး။
- ၂၀၉။ အစာဝကေ ဌာနကိုပြန်။
- ၂၁၀။ အစာလည်းဆီး၊ ဆီးလည်း အစာ။
- ၂၁၁။ အစားကိုစုတ် အလုပ်ကြာ။
- ၂၁၂။ အစားကြီးကေ ချီးအန်ရေ။
- ၂၁၃။ အစားကြီးကေ စားပိုးနှင့်လို့ သီတတ်တေ။

- ၂၁၄။ အစားကြူးကေ သီ၊ တရားကြူးကေ ကြီ။
- ၂၁၅။ အစားကြီးကေ အစီးလောင်ရေ။
- ၂၁၆။ အစားကြီးကေ အရိုးတစ်ချောင်းပစ်ရရေ။
- ၂၁၇။ အစားကြူးဇူကော စားပို့နင်းလို့ သီရရေ။
- ၂၁၈။ အစားကြူးနက် ကိုယ်မတက်။
- ၂၁၉။ အစားကြူးသူ ကိုယ်မဆူ။
- ၂၂၀။ အစားဆင်းရဲ အနီမဲ့။
- ၂၂၁။ အစားတစ်ဆုပ်နန့် ခါးပုပ်မှ အိမ်ကိုပြန်ရ။
- ၂၂၂။ အစားတစ်ဆုပ် အပြောတပုတ်။
- ၂၂၃။ အစားတစ်ဆုပ် အလုပ်မှာတကုပ်ကုပ်။
- ၂၂၄။ အစားတစ်ဆုပ်နန့် ပါးအုပ်ခံရ။
- ၂၂၅။ အစားတစ်လုပ် အပြောတစ်ဆုပ်။
- ၂၂၆။ အစားတသိတ်၊ လိုင်ကိုညိတ်၊ အအိပ်ညဉ့်လုံး ထမင်းဖြုန်း။
- ၂၂၇။ အစားပင်ပန်း အဝတ်နွမ်း။
- ၂၂၈။ အစားမညီကေ အင်ရေ၊ အလုပ်မညီကေ ပင်ရေ။
- ၂၂၉။ အစားမတော်တစ်လုပ်၊ အပြောမတော်တစ်ခွန်း။
- ၂၃၀။ အစားမတော်တစ်လုပ်၊ အလှမ်းမတော်တစ်လှမ်း။
- ၂၃၁။ အစားမပါ အစာမဖြစ်။
- ၂၃၂။ အစားမဟိကျွန်ယု၊ အဝတ်မဟိ ဗလာချာ။
- ၂၃၃။ အစားမဟိပွတ်၊ အဝတ်မဟိ စွတ်။
- ၂၃၄။ အစားမဟိသိုင်ခေါင်မွတ်၊ အဝတ်မဟိ မွန်းတည့်ချိုင်း (ချမ်း)။
- ၂၃၅။ အစားမှာ ဂေါင်၊ အလုပ်မှာ ယောင်။
- ၂၃၆။ အစားမှာ စူဇကာ၊ အအိပ်မှာ ကာလနဂါး။
- ၂၃၇။ အစားမှာ လက်တစ်ဆစ်၊ ပြောလီဖို့ မိုမ်းကိုးနှစ်။
- ၂၃၈။ အစားလွန်ကေ ဘေး၊ တရားကြူးကေ မွဲ။
- ၂၃၉။ အစားလွန်ကေ တေး၊ အပြောလွန်ကေ ဆဲ (မုန်း)။
- ၂၄၀။ အစားလွန်ကေ အန်၊ စကားလွန်ကေ ခံ။
- ၂၄၁။ အစားဝရေခွီး မဟောင်။
- ၂၄၂။ အစားသုံးထပ် အဝတ်လင်းယတ်။
- ၂၄၃။ အစားအစာ မဝစာ အဝတ်လင်းယတ် ခါးဆီးပတ်။

- ၂၄၄။ အစားအစာမဝစာ၊ အိပ်ရာဖုန်းဆိုး၊ အုန်းကောက်ရိုး။
- ၂၄၅။ အစားအတွက် အရှက်ရ။
- ၂၄၆။ အစားအတွက် အသက်သီရ။
- ၂၄၇။ အစားအသောက် မီးယောင်တောက်၊ အလုပ်အကိုင် ချီးမနိုင်။
- ၂၄၈။ အစားအသောက် မီးယောင်တောက်၊ အလုပ်အကိုင် ငုတ်တုတ်ထိုင်။
- ၂၄၉။ အစားအသောက် မီးယောင်တောက်၊ အလုပ်အကိုင် မတ်တတ်ထိုင်။
- ၂၅၀။ အစိထဲက အညွှောက်ထွက်။
- ၂၅၁။ အစည်းကြီးကေ ပြတ်ကျတတ်တေ။
- ၂၅၂။ အစင်ဆီး မရောနို့ရီ မင်းသာကီ။
- ၂၅၃။ အစစ်ဟိကေ အတုဟိ။
- ၂၅၄။ အစဉ်ပါ အညွှာတန်းလန်းဗူးခရမ်း။
- ၂၅၅။ အစဉ်မှာမတူ အမိမရ။
- ၂၅၆။ အစောင်းမှာ အချိပ်ပါ။
- ၂၅၇။ အစိမ်းလည်းလောင် အရောင်လည်းလောင်။
- ၂၅၈။ အစိုးရအမှုထမ်း၊ ကမ်းနားသစ်ပင်။
- ၂၅၉။ အစွက်မြင်ကေထ၊ အသို့မြင်ကေထိုင်။
- ၂၆၀။ အဆမတန် အဖိုးကြီးမှာ အထုပ်သန်။
- ၂၆၁။ အဆာကျယ်ကေ လာဘ်ပိတ်တေ။
- ၂၆၂။ အဆာမပြေ ငါးကာမေ။
- ၂၆၃။ အဆီတခြား အသားတခြား။
- ၂၆၄။ အဆဲလည်းခံ ပွီးရွက်လန်။
- ၂၆၅။ အဆဲပြည့်ရေစပါးနဲ့ ငိုက်တေ။
- ၂၆၆။ အဆက်ပါ ပြီး မလွတ်ရာ။
- ၂၆၇။ အဆင်ခြင်ကင်းက ဒုက္ခနန့်တို့ရ။
- ၂၆၈။ အဆင်တတ်မှ လှ၊ အပီးတတ်မှ ရ။
- ၂၆၉။ အဆင်တတ်မှ လှ၊ အလှူတတ်မှ ရ။
- ၂၇၀။ အဆင်မတတ် မလှ၊ အပြောမတတ် ထောင်ကျ။
- ၂၇၁။ အဆင်းကောင်းလျက် အကျင့်ပျက်။
- ၂၇၂။ အဆင်းကိုမက် ပျက်မနန့်ငြား။
- ၂၇၃။ အဆင်းမလှရာမှာ ပွီးထူ။

- ၂၇၄။ အဆင်းမှာ သျှင်ကစွဉ်း၊ ပညာမှာ သျှင်သာရိပုတ္တရာ။
- ၂၇၅။ အဆစ်တိုကေ ကြံချိုမှားယောင်။
- ၂၇၆။ အဆစ်ဟိက အမြစ်ဟိ။
- ၂၇၇။ အဆစ်ဟိက အမြစ်ဟိ၊ အချစ်ဟိက အပြစ်ဟိ။
- ၂၇၈။ အဆောက်ကိုခေါက် အမောက်နာ။
- ၂၇၉။ အဆောက်ထက် အမောက်သန်။
- ၂၈၀။ အဆိပ်ပင်ကိုရီလောင်း- လောင်းလို့။
- ၂၈၁။ အဆန်လှော်မှ အသင့်ကျ။
- ၂၈၂။ အဆန်းတတ် ထောင်နားကပ်။
- ၂၈၃။ အဆန်းမြင် ကောင်းယောင်ထင်။
- ၂၈၄။ အဆန်းမြင်တိုင်း မလိုက်နိုင်။
- ၂၈၅။ အဆန်းမြင်လိုက်တိုင်း ရွံဖွယ်ဖြစ်။
- ၂၈၆။ အဆုံးမသတ် လောဘဓာတ်။
- ၂၈၇။ အဆိုးကိုလျှင် အကောင်းပျင်၊ ကောင်းကျင်တုံလစ်၊ အဆိုးဖြစ်။
- ၂၈၈။ အဆိုးကိုလျှင် အကောင်းပျင်မဖြစ်၊ အကောင်းကို အဆိုးပျင်မဖြစ်။
- ၂၈၉။ အဆိုးမှာ အကောင်းပါ။
- ၂၉၀။ အဆိုးဟိကေ အကောင်းချမ်းသာ။
- ၂၉၁။ အဆိုးဟိကေ အဆိုးရောက်။
- ၂၉၂။ အဆိုးဟိမှ အကောင်းသက်သာ။
- ၂၉၃။ အဆိုအကောင်း ကျိုးအကြောင်း။
- ၂၉၄။ အဆိုးအကောင်း မစဉ်းစား လူငနွား။
- ၂၉၅။ အညစ်ကြီး ငှက်ဖျားသင့်။
- ၂၉၆။ အညစ်အကြေးဟိရာ ယင်ရောက်လာ။
- ၂၉၇။ အညောင်းခံခါ ပါးစပ်၊ အရသာခံခါလျှာ (ယှာ)။
- ၂၉၈။ အညောင်းခံ အဆီစားရ။
- ၂၉၉။ အညံ့ခံကေ ဖိစီးရေ။
- ၃၀၀။ အညွှာတန်းတန်း ဗူးခရမ်း။
- ၃၀၁။ အညှီဟိကေ ယင်အုံရေ။
- ၃၀၂။ အညှော်ခံကေ ညှော်ဝရေ။
- ၃၀၃။ အညှော်ခံကေ အနာရင်းရေ။

- ၃၀၄။ အညွှက်ဆိုးဟိရာ ခွီးချိုးပါ။
- ၃၀၅။ အညွှက်ဟိလျှင် ခွီးမစင်။
- ၃၀၆။ အတုကိုပင် အစစ်ထင်။
- ၃၀၇။ အတုမြင် အတတ်သင်။
- ၃၀၈။ အတူတူမဲ တူ နှုတ်ခမ်း တိုးမရမ်းကေ။
- ၃၀၉။ အတက်မှာ အလက်ထွက်။
- ၃၁၀။ အတက်ရှည်လတ် အကိုင်းပြတ်။
- ၃၁၁။ အတင်အယုတ် ဒေါသထွက်။
- ၃၁၂။ အတင်းကြီးကေ ပြတ်တေ။
- ၃၁၃။ အတင်းကြီးကေ ပြတ်တေ၊ အလျော့ကြီးကေ မမြည်။
- ၃၁၄။ အတင်းကြီးမို့ဟင်း၊ နှစ်ခေါက်ချိုး၊ အိုးထဲဝင်။
- ၃၁၅။ အတင်းခံကေ ကျားရဲကိုက်လို့ သီတတ်တေ။
- ၃၁၆။ အတင်းခံကေ လန်တတ်တေ။
- ၃၁၇။ အတင်းစကားမယားကိုတောင် မပြောရ။
- ၃၁၈။ အတိုက်အဆိုင် မလုပ်ကိုင်ရ။
- ၃၁၉။ အတိုင်ဟိက အဖောက်ဟိ၊ အဖောက်ဟိက အတိုင်ဟိ။
- ၃၂၀။ အတိုင်းထက်အလွန်၊ တမ်းခွန်နန် ကုက္ကား။
- ၃၂၁။ အတိုင်းအတာ မဟိကယုက်စီးရ။
- ၃၂၂။ အတောင်ညောင်း ကိုင်းဟောင်းမှာနား။ (ကျ)
- ၃၂၃။ အတောင်မပေါက် ယုံမရောက်။
- ၃၂၄။ အတောင်ဟိလျက် ယုံရန်ခက်။
- ၃၂၅။ အတောင်းများကေ မုန်း။
- ၃၂၆။ အတောင်းများမုန်း၊ အပီးများ ယှုံး။
- ၃၂၇။ အတောင်းဟိမှ အပီးဟိ။
- ၃၂၈။ အတတ်ခံ ငမုန်ကျွန်ဖြစ်။
- ၃၂၉။ အတတ်ခံ သိန်းတန်ဦးဖအူချာလို့မှာ တက်ခတ်ကျ။
- ၃၃၀။ အတတ်ဆန်းရဟန်း ကျောင်းနန်မနီရ။
- ၃၃၁။ အတတ်နန် တူရေ မိတ်ဆွေမဟိ။
- ၃၃၂။ အတတ်ပညာကို နည်းသည်ဟူ၍ မမှတ်ရ။
- ၃၃၃။ အတတ်ပညာ နည်းငယ်မဆိုသာ။

- ၃၃၄။ အတတ်ပညာ ရခဲစွာ။
- ၃၃၅။ အတတ်လွန် ပုန်ကန်ရာရောက်။
- ၃၃၆။ အတိတ်ကကံ ပစ္စုပ္ပန်၊ တရံမစဲ၊ ခံရမြဲ။
- ၃၃၇။ အတန်ရာကောင်း အလွန်မကောင်း။
- ၃၃၈။ အတိန်အနက် သိတတ်မှ ပညာဟိ။
- ၃၃၉။ အတိမ်းအစောင်းကို သတိထားက မမှား။
- ၃၄၀။ အတိုကို မကြည့်ကေ အရှည်ကို ကြည့်။
- ၃၄၁။ အတိုးများ အရင်းပြုတ်။
- ၃၄၂။ အတွဲအကြိုဟိမှ နည်းမျိုးစုံ။
- ၃၄၃။ အတွေးခေါင်လို့ ဂေါင်းပြောင်။
- ၃၄၄။ အတွက်ပေါ် အကြိရ။
- ၃၄၅။ အတွင်းလူ ပြင်လူဖြစ်။
- ၃၄၆။ အတွင်းလူမရှိသီကေ ပြင်လူမရှိသီ။
- ၃၄၇။ အတွင်းသား အားနာမှ ပြင်သားအားနာ။
- ၃၄၈။ အထများကေ ထိုင်ရာကပ် (ကျပ်)။
- ၃၄၉။ အထအထိုင် ယိမ်းယိုင်ယိုင်၊ အစားတဆုပ် ငုတ်စုတ်စုတ်။
- ၃၅၀။ အထီးဆို ယင်ဖိုကိုတောင် မနားရ။
- ၃၅၁။ အထဲက ဝမ်းသာလုံး၊ ပြင်က မုန်းတုံးတုံး။
- ၃၅၂။ အထဲက ဆံခြုံ သပွတ်အူ။
- ၃၅၃။ အထဲဝမ်းသာ ပြင်မာန်ပါ။
- ၃၅၄။ အထည်စုတ်လည်း ရွှံထုပ်တဲ့မြပဝါ။
- ၃၅၅။ အထည်မဟိပဲ အထုပ်သန်။
- ၃၅၆။ အထည်သန်တိုင်း ဝန်မမှန်။
- ၃၅၇။ အထည်ခံ လွန်ပါလီယက်၊ အိပ်ရာအောက် ချောက်ခွက်နက်။
- ၃၅၈။ အထယ်များ မယားပြော။
- ၃၅၉။ အထက်ကိုကြည့်လည်း ကောင်းကင်၊ အောက်ကိုကြည့်လည်း မြိမြင်။
- ၃၆၀။ အထက်ကို ဘဝင်၊ အောက်ကို အဝီစိ။
- ၃၆၁။ အထက်စမ္မလေ၊ အောက်ကြက်ရှည်၊ အလယ်သက်ပုန်း၊ စပါးကျုံး။
- ၃၆၂။ အထက်သိကြား၊ အောက်နဂါး အလယ်ဘုရား။
- ၃၆၃။ အထင်ကြီး သွီးနားထင်ရောက်။

- ၃၆၄။ အထင်ကြီး သွီးမြောက်တေ။
- ၃၆၅။ အထင်ကြီး အောက်သွီးမြောက်။
- ၃၆၆။ အထင်နန့်အမြင် မဆင်ခြင်က၊ လွဲမှားတတ်တေ။
- ၃၆၇။ အထင်သဲလို့ အမြင်နည်းရေ။
- ၃၆၈။ အထမ်းထက် အဆွဲလီးရေ။
- ၃၆၉။ အထိုင်ကိုမြစီ အလက်ကိုကြိစီ။
- ၃၇၀။ အထိုင်ကြီးဖင်ပိရေ။
- ၃၇၁။ အထိုင်မတတ် ဖြစ်စွာနန့်တူရေ အပြောမတတ် ဆဲစွာနန့်တူရေ။
- ၃၇၂။ အထောင်းလည်းခံ ပွီးရွက်လန်။
- ၃၇၃။ အထုပ်သန်တိုင်း ဝန်မပါ။
- ၃၇၄။ အထိန်းမဟိ ခြည်ခင်ပရမ်းပတာ။
- ၃၇၅။ အထိန်းမဟိ ခြည်ခင် အဖမဟိသား အကွပ်မဟိကြမ်း။
- ၃၇၆။ အထုံပါရာ ဝါသနာ။
- ၃၇၇။ အထွက်လွယ်လျက် အဝင်ခက်။
- ၃၇၈။ အထွက်အဝင် ရှုဆင်ခြင်။
- ၃၇၉။ အထွက်အဝင်ရှုဆင်ခြင်မှ ကျိုးယိုစွ။
- ၃၈၀။ အနာကြီးဆီးတိုက်မဝင်။
- ၃၈၁။ အနာခံမှ အသာစံရ။
- ၃၈၂။ အနာတစ်ခြား ဆီးတစ်ခြား။
- ၃၈၃။ အနာနန့်ဆီး တည့်အောင်ပီး။
- ၃၈၄။ အနာပေါ် ဒုတ်ကျ။
- ၃၈၅။ အနာမမြင် ဆီးမတင်။
- ၃၈၆။ အနာမသိ ဆီးမဟိ။
- ၃၈၇။ အနာမသိ ဆီးမဟိ အနာဟိရာ ဆီးချက်ရှာ။
- ၃၈၈။ အနာမသိ ဆီးမဟိ အနာသိက ဆီးဟိ။
- ၃၈၉။ အနာမဟိလို့ ကန်ကောက်ကို မီးထိုး။
- ၃၉၀။ အနာမဟိ အနာရှာ။
- ၃၉၁။ အနာမဟိ အနာရှာ၊ အနာမရ စအိုပြု။
- ၃၉၂။ အနာများကေ သိ၊ ကြီးများကေ ကြိ။
- ၃၉၃။ အနာမြင် ယင်ကြဲ။

- ၃၉၄။ အနာမြင် ယင်အံ့။
- ၃၉၅။ အနာမှန်ကင်း ဆီးဝါးကင်း။
- ၃၉၆။ အနာရှာ အထစ်တို့၊ အပြစ်ရှာ အနာတို့။
- ၃၉၇။ အနာလည်းစား ယင်လည်းစား။
- ၃၉၈။ အနာဟိကေ ယင်သိရေ။
- ၃၉၉။ အနာဟိ ခနုထိ။
- ၄၀၀။ အနာဟိရာ ယင်အံ့လာ။
- ၄၀၁။ အနာဟိရေအိုး ဒုတ်မိုးကေကွဲ။
- ၄၀၂။ အနားပတ်လည် မျောက်ဖျက်တေ အလည်တရိုး ဝက်ငယ်တိုး။
- ၄၀၃။ အနားမကွပ်တေ ကြမ်း အပျက်လွယ်။
- ၄၀၄။ အနားမနောက် အလယ်နောက်။
- ၄၀၅။ အနီမဟိ လောက်ကိုက်ခွီး။
- ၄၀၆။ အနီးမွှီးမှ အဝီးကြိုင်။
- ၄၀၇။ အနီးမွှီးမှ အဝီးကြိုင် အတွေးကောင်းမှ အသိပိုင်။
- ၄၀၈။ အနူမာန ဆုံးမကြ။
- ၄၀၉။ အနူတောမှာ ပွီးထူက လူချောလုပ်။
- ၄၁၀။ အနူတောလူချော။
- ၄၁၁။ အနည်းမြင်တိုင်းမပစ်ကေ၊ အများမြင်တိုင်း မလိုက်ကေ။
- ၄၁၂။ အနက်ထိုး အကျိုးယုတ်။
- ၄၁၃။ အနိုင်ပြော ဒေါသပါ။
- ၄၁၄။ အနိုင်မရ လက်နက်ချ။
- ၄၁၅။ အနပ်လွန် ဖျာထမ်းကျရေ။  
(အနံ့ကောင်းမကောင်း နှာခေါင်းမှသိရ အရသာကောင်းမကောင်း လျှာဖျားမှသိ)
- ၄၁၆။ အနွယ်ကိုမက် အမျိုးကိုမဖျက်ကေ။
- ၄၁၇။ အနွယ်ကိုလည်း မဖျက်ကေ ဥစ္စာကိုလည်း မမက်ကေ။
- ၄၁၈။ အနှစ်ကိုအကာဖုံး အချစ်ကို တဏှာဖုံး။
- ၄၁၉။ အနှစ်မသိ မှင်းကျိုးစိ ဖုတ်ပျာစား ဖန်ဆိမ့်ဆိမ့်။
- ၄၂၀။ အနှစ်မဟိရေတော ကြက်ဆူပင် မင်းမူ။
- ၄၂၁။ အနှမ်းခံကေ ဘာကျရေ။
- ၄၂၂။ အနှမ်းခံ ပတ်ထမ်းကျ။

- ၄၂၃။ အနှမ်းထက် အသွတ်တပိုးသာ။
- ၄၂၄။ အပါးနီ တခြက်ခြက် အဝီးနီတသက်သက်။
- ၄၂၅။ အပါးမွှီးမှ အဝေးကြိုင်။
- ၄၂၆။ အပီးလွယ်လျှက် အတောင်းခက်။
- ၄၂၇။ အပီးလွယ်လျှက် တောင်းရခက်။
- ၄၂၈။ အပီးဟိကေ အယူဟိ။
- ၄၂၉။ အပီးအကမ်းဟိမှ အဖော်ရ။
- ၄၃၀။ အပုသွေ့မရခင် ပုခွက်ဆင်။
- ၄၃၁။ အပူချင်းတူကေလေ့ ဆင်းရဲချင်းမတူ။
- ၄၃၂။ အပေါ်ကပျားသကာ အထဲက ခါးတမာ။
- ၄၃၃။ အပေါ်ကပျား အထဲက မျှား။
- ၄၃၄။ အပင်ကောင်းလျှက် ပြိုင်ညောင်ဖျက်။
- ၄၃၅။ အပင်ကောင်းလျှက် ပြိုင်ညောင်ဖျက် ရုပ်ချောလျက် အကျင့်ပျက်။
- ၄၃၆။ အပင်ကောင်းလျှက် ပြိုင်ညောင်ဖျက် အသီကောင်းလျက် ပိုးလေက်ဖျက်။
- ၄၃၇။ အပင်ကိုစစ် အမြစ်မြီက။
- ၄၃၈။ အပင်ကို အသီးသတ်။
- ၄၃၉။ အပင်ကြီးတိုင်း အသုံးမဝင်။
- ၄၄၀။ အပင်ကြီးတိုင်း အသုံးမဝင် လူကြီးတိုင်း အရာမရောက်။
- ၄၄၁။ အပင်ကြီး အရိပ်မြိုင် အသက်ကြီးအသိပိုင်။
- ၄၄၂။ အပင်ကြီး အသီးငယ်ရေ ညောင်။
- ၄၄၃။ အပင်ကြီးအောက် အပင်သွေ့မပေါက်။
- ၄၄၄။ အပင်သွေ့အောက် အပင်ကြီးမခိုသာ။
- ၄၄၅။ အပင်တိုင်း အပွင့်မပွင့်။
- ၄၄၆။ အပင်တိုင်း အပွင့်မပွင့် လူမြင်တိုင်း အသိဉာဏ်မလင်း။
- ၄၄၇။ အပင်ထက်အခက်သန်။
- ၄၄၈။ အပင်ရာငယ်ရေ အနှစ်ပြည့်။
- ၄၄၉။ အပင်လဲရာ နွယ်ပြတ်ပါ။
- ၄၅၀။ အပင်သန် ခက်လန်ကျ။
- ၄၅၁။ အပင့်အရစ် မနိုင် ရခိုင်ကို မိန်း (မေး)။
- ၄၅၂။ အပေါက်ကြီးမှာ အဆိုကြီးလို။



- ၄၅၃။ အပေါင်ဆိုကေ အဖိုးမတန်။
- ၄၅၄။ အပေါင်းလွယ်လျှက် အယုံခက်။
- ၄၅၅။ အပေါင်းအသင်းအလိုက် ဆိုးကောင်းဖြစ်။
- ၄၅၆။ အပိတ်သီမှ အဆိုလုံ။
- ၄၅၇။ အပုပ်ကို မြင်ကေ ယင်အံ့။
- ၄၅၈။ အပုပ်ဟိက အနံ့လာ။
- ၄၅၉။ အပုံပြော လူနန်းမနေ့။
- ၄၆၀။ အပျော်ကြူး အပျင်းထူ။
- ၄၆၁။ အပျော်လိုက် စီးပွားဆုတ်နစ်။
- ၄၆၂။ အပျော်သန် အပျင်းလွန်။
- ၄၆၃။ အပျက်မြင်ပြုပြင် မကောင်းမြင် သွန်သင်။
- ၄၆၄။ အပျက်လွယ် အပြုခဲ။
- ၄၆၅။ အပျက်အပျက်နန့် နှာခေါင်းသွီးထွက်။
- ၄၆၆။ အပျက်ခက် အဖျက်လွယ်။
- ၄၆၇။ အပျင်းကြီးသူ ရောဂါထူ။
- ၄၆၈။ အပျင်းကြီး အငတ်နန့်တို့။
- ၄၆၉။ အပျိုမသျှ လင်လို အခါကိုတန့်လို့မရ။
- ၄၇၀။ အပျိုရှာ အအိုနန့်ငြား။
- ၄၇၁။ အပျိုလင်လို အိုကိုမှောက် လူပျိုမယားလို အိုးကိုဖောက်။
- ၄၇၂။ အပျိုဟိရာ လူပျိုလာ၊ မြက်ဟိရာ နွားလာ။
- ၄၇၃။ အပျိုဟိရာ လူပျိုလာ အသီးဟိရာ ငှက်လာ။
- ၄၇၄။ အပြုထက် အဖျက်လွယ်။
- ၄၇၅။ အပြုမှာ အမူပါ။
- ၄၇၆။ အပြောက ဝတီဘုံ မနောက ကလိမ်ခြံ။
- ၄၇၇။ အပြောကိုင်းဖြတ် လူဆောက်ခတ်။
- ၄၇၈။ အပြောကောင်းမှ နားထောင်ကောင်း။
- ၄၇၉။ အပြောကောင်းမှ နားဝင်ချို။
- ၄၈၀။ အပြောကောင်းလျှက် အလုပ်ခက်။
- ၄၈၁။ အပြောကောင်း အထောင်းချမ်းသာ။
- ၄၈၂။ အပြောကြီး အယုံခက်။

- ၄၈၃။ အပြောဆိုကေတောင်လိုမောက် အလုပ်ဆိုကေ သူများအောက်။
- ၄၈၄။ အပြောတစ်ခွန်း အရယ်တစ်ခွန်း။
- ၄၈၅။ အပြောတတ်က ရန်မရ။
- ၄၈၆။ အပြောတတ်မှ အနိုင်ရ။
- ၄၈၇။ အပြောမတော်တစ်ခွန်း၊ အလားမတော်တစ်လှမ်း။
- ၄၈၈။ အပြောမတတ် ဆဲစွာနန့်တူ။
- ၄၈၉။ အပြောမတတ်ထောင်ကျ အဆင်မတတ် မလှ (မျောက်မ)။
- ၄၉၀။ အပြောမတတ် အပတ်မပြီ။
- ၄၉၁။ အပြောမှာ တပြစ်ပြစ် အလုပ်မှာ တမူဖြစ်။
- ၄၉၂။ အပြောမှာအောက် အစားမှာနောက်။
- ၄၉၃။ အပြင်းကြီး ရန်ဖြစ်။
- ၄၉၄။ အပြင်းကြီး ပျက်စီးတိုင်။
- ၄၉၅။ အပြင်းလွန် ရန်ရတတ်တေ။
- ၄၉၆။ အပြင်းသန် ရန်ရ။
- ၄၉၇။ အပြစ်ကိုပင် အကျိုးထင်။
- ၄၉၈။ အပြစ်ကိုဖျောက် ငရဲကိုကြောက်။
- ၄၉၉။ အပြစ်ကိုယှောင် အကျိုးကိုဆောင်။
- ၅၀၀။ အပြစ်တင် မယင်ကေ စကားပြော မကြမ်းကေ။
- ၅၀၁။ အပြစ်ပါကေဖုံးဖိ အချစ်လာကေ ပြုံးစိ။
- ၅၀၂။ အပြစ်မဟိ အပြစ်ရှာ။
- ၅၀၃။ အပြစ်ကိုရှာ အနာကိုတို့။
- ၅၀၄။ အပြစ်ရှာ အနာတို့ အချစ်ရှာ ကညာတို့။
- ၅၀၅။ အပြစ်ဟိရေအိုး ဒုတ်မိုးကြည့်။
- ၅၀၆။ အပြစ်ဟိရေအိုး ဒုတ်မိုးခါကပင်ကွဲ။
- ၅၀၇။ အပြစ်ဟိရေအိုးပုတ် မဖုတ်ခင်ကပင် ကွဲ။
- ၅၀၈။ အပြိုင်အဆိုင် ကျွဲနိုင်လူ ရေပိုင်။
- ၅၀၉။ အပြောင့်ကြည့်ကေ အပြောင့် အကောက်ကြည့်ကေ အကောက်။
- ၅၁၀။ အပြန်ဟိက အလှန်ဟိရမည်။
- ၅၁၁။ အပြိန်းအလုပ် မသေချာ ဗလာဖြစ်။
- ၅၁၂။ အပွီးမြင် အပင်သိ။





- ၅၇၃။ အမောက်ထက် အဆောက်ကြီး။
- ၅၇၄။ အမောက်ထက် အဆောက်သန်ကျွန်ယေဖဒါး။
- ၅၇၅။ အမောင်မိတ္တာ ချောရာ။
- ၅၇၆။ အမောင်လည်းရောက် ငါနွားပျောက်။
- ၅၇၇။ အမောင်လည်းရောက် နွားလည်းပျောက်၊ အမောင်သူခိုး ငါမယိုး။
- ၅၇၈။ အမောင်အမောင် ယောင်တောင်တောင် အမောင်တောင်မှန်းမြောက်မှန်းမသိ။
- ၅၇၉။ အမိန်း (အမေး)ဟိမှ အဖြေဟိ။
- ၅၈၀။ အမိန်းဟိမှ အဖြေဟိ၊ အရောင်းဟိမှ အဝယ်ဟိ။
- ၅၈၁။ အများကောင်းယောင် လိုလားဆောင်၍ ဟန်ဆောင်စကားပြောသူများကို သတိထား။
- ၅၈၂။ အများအကျိုးဆောင် ကိုယ့်အကျိုးအောင်။
- ၅၈၃။ အမျက်ကိုတန့် ဇောမာန်ညွတ်၍။
- ၅၈၄။ အမျက်ကိုယှား အရှက်ကိုထား။
- ၅၈၅။ အမျက်ကျောက်မှန် ညွှန်မှာမနစ်။
- ၅၈၆။ အမျက်ကြီးက ပျက်စီးရ။
- ၅၈၇။ အမျက်ကြီး ပျက်စီးတိုင်။
- ၅၈၈။ အမျက်ထား ရန်ပွား။
- ၅၈၉။ အမျက်ထားရို့ အမှားနန်တို့။
- ၅၉၀။ အမျက်ထွက်လွယ် ဒေါသစွယ်။
- ၅၉၁။ အမျက်ထွက်လွယ် ဒေါသစွယ်၊ လက်လွန်ပြီးမှ နောင်တရ။
- ၅၉၂။ အမျက်ဝင် အကန်းသွင်။
- ၅၉၃။ အမျိုးကတရာပဒကာသီး (သင်္ဘောသီး)က တစ်လုံး။
- ၅၉၄။ အမျိုးကောင်းတိုင်း အကျင့်မကောင်း။
- ၅၉၅။ အမျိုးကိုထိ မချီယောင်နာ။  
(အမျိုးကိုလိုသဖြင့် သူတစ်ယောက်ကို စွန့်ရာ၏။ ရွာတစ်ရွာလိုသဖြင့် အမျိုးကို စွန့်ရာ၏။ ဇနပုဒ်ကိုလိုသဖြင့် တစ်ရွာကိုစွန့်ရာ၏။ မိမိအကျိုးဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်သဖြင့် ကား၊ မြေပြင်အားလုံးကိုသော်လည်း စွန့်ရာ၏။)
- ၅၉၆။ အမျိုးဆရာ အားမနာ။
- ၅၉၇။ အမျိုးမတော် အမို့မရ။
- ၅၉၈။ အမျိုးမုန်း အဆုံးခုနှစ်ရက်။
- ၅၉၉။ အမျိုးများကေ စားအိုးမဖွင့်နိုင်။

- ၆၀၀။ အမျိုးများကေ ထမင်းငတ်တေ။
- ၆၀၁။ အမျိုးမှန်မှ အဖိုးတန်၊ အဖိုးတန်မှ အမျိုးမှန်။
- ၆၀၂။ အမျိုးသန်စင် သာဂီဝင်။
- ၆၀၃။ အမြင်နည်းလို့ အထင်သဲရေ။
- ၆၀၄။ အမြင်မလှ သူတော်မဆံတောက်ချ၊ ဖိုးသူတော်ဆံထုံးကြီး၊ ဘုန်းကြီးဂေါင်းဖြိုး။
- ၆၀၅။ အမြင်မှန် အကြံရ။
- ၆၀၆။ အမြင်လွယ်လျှက် အလုပ်ခက်။
- ၆၀၇။ အမြင်သာဆိုး သာကီမျိုး
- ၆၀၈။ အမြင့်ကြို ဂျန်းပြန်ဆင်းလိမ့်။
- ၆၀၉။ အမြင့်တက် အမှည့်စားရနိုးနိုး။
- ၆၁၀။ အမြစ်ခိုင် လီတိုက် မကျွတ်နိုင်။
- ၆၁၁။ အမြစ်ရှာမြီက အပြစ်ရှာကိုယ်က။
- ၆၁၂။ အမြတ်ကိုလိုလို့ နှင်းခံတစ်ပွဲယွ။ (လျှော့)။
- ၆၁၃။ အမြတ်ကိုလို အရင်းနန့်နိုး။
- ၆၁၄။ အမြတ်ထဲက အယှုံးကျ။
- ၆၁၅။ အမြဲမသားရကေ ထူးချွန်။
- ၆၁၆။ အမိုးကိုနုတ် အသားကနာ။
- ၆၁၇။ အမိုးချင်းတူကေလေ့ အရောင်ချင်းကွဲ။
- ၆၁၈။ အမွန်းတင်လီ ဂုဏ်ယွ (လျှော့) လီ။
- ၆၁၉။ အမှားကိုပစ် အမှန်ကိုလိုက်။
- ၆၂၀။ အမှားတို့မှ အမှန်ရ။
- ၆၂၁။ အမှားပင်မြင် အပြစ်တင် မယင်ကေဟု (ဦး)။
- ၆၂၂။ အမှားမြင်ပြုပြင်၊ မကောင်းမြင်သွန်သင်။
- ၆၂၃။ အမှားဟိက အမှန်ဟိ။
- ၆၂၄။ အမှားဟိမှ အမှန်တရားရ။
- ၆၂၅။ အမှားအမှန် ဟိကောင်းပြန်။
- ၆၂၆။ အမှားအမှန် ဤနှစ်တန်ကို ဝေဖန်စူးချ ပဏ္ဍိတ။
- ၆၂၇။ အမှီမဟိ နီရာမကျ။
- ၆၂၈။ အမှုဖြစ် အရင်းလိုက်။
- ၆၂၉။ အမှုလှန်ကေ ခြင်းပေါ်ရေ၊ လူလှန်ကေ အခြင်းပေါ်ရေ။



- ၆၉၀။ အရေအတွက်များနှင့် အရေအချင်းမဟိ။
- ၆၉၁။ အရေးကျသွီးနီးရာစီ။
- ၆၉၂။ အရေးကြီးကေ သက်လုံကောင်းရဖို့။
- ၆၉၃။ အရေးကြီး သွီးနီးရာခို။
- ၆၉၄။ အရေးကြီးမှ အကြောင်းပေါ်။
- ၆၉၅။ အရေးကြီး ရဲဂုဏ်ပြ။
- ၆၉၆။ အရေးထဲမှာ အရာပေါ်။
- ၆၉၇။ အရေးပေါ် အရာရောက်မှ လူတော်။
- ၆၉၈။ အရေးမစစ် ဘေးဖြစ်တတ်။
- ၆၉၉။ အရေးမပေါ် အရာမထင်။
- ၇၀၀။ အရေးမပေါ် အရာမရောက်။
- ၇၀၁။ အရေးဟိလျှင် အကြောင်းပေါ်။
- ၇၀၂။ အရည်ကိုမြင်မှ အဖတ်ကိုစုတ်။
- ၇၀၃။ အရည်မရ အဖတ်မရ။
- ၇၀၄။ အရည်မဲ့ အဖတ်မဲ့။
- ၇၀၅။ အရည်များစီ ဆားငန်စီ။
- ၇၀၆။ အရည်လည်းမရ အဖတ်လည်း မရ။
- ၇၀၇။ အရည်ကြူးကေ အဖတ်ပါရေ။
- ၇၀၈။ အရည်ကြူး အငိုထူး။
- ၇၀၉။ အရောဝင် ရိုသ်ခြင်းကင်း။
- ၇၁၀။ အရောဝင် အထဲဝင် ပြင်ထွက်။
- ၇၁၁။ အရောဝင် အပင်ပေါက်။
- ၇၁၂။ အရက်မူး ကျွဲခိုးပေါ်။
- ၇၁၃။ အရက်ယစ်ခါမှ အမျိုးသားစကားပြောဖြစ်တေ။
- ၇၁၄။ အရက်ယစ် မိုက်စိတ်ပေါ်။
- ၇၁၅။ အရင်းကမတက် အဖျားကတက်။
- ၇၁၆။ အရင်းကိုစစ် အမြစ်မြီက။
- ၇၁၇။ အရင်းကြီး အမြတ်ကြီး။
- ၇၁၈။ အရင်းထဲက ဂါဂကျ။
- ၇၁၉။ အရင်းထက် အစီးကြီး။

- ၇၂၀။ အရင်းထက် အဖျားသန်။
- ၇၂၁။ အရင်းဖြတ် အဖျားဖြတ်။
- ၇၂၂။ အရင်းမစစ် တက်ခတ်လိုက်။
- ၇၂၃။ အရင်းမစစ် အဖျားမစစ်။
- ၇၂၄။ အရင်းမရ အနှစ်မရ။
- ၇၂၅။ အရင်းမရ အဖျားမရ။
- ၇၂၆။ အရင်းမဟိကုန် သိကြားကုန်။
- ၇၂၇။ အရင်းမဟိသူက အမြတ်ကြီးလိုချင်။
- ၇၂၈။ အရင်းမဟိ အဖျားမဟိ။
- ၇၂၉။ အရင်းလဲကေ အဖျားထင်းဖြစ်။
- ၇၃၀။ အရင်းလဲ အမြစ်ပြတ်။
- ၇၃၁။ အရင်းလှုပ် အဖျားတွန့်။
- ၇၃၂။ အရင်းအဖျားဖြစ်။
- ၇၃၃။ အရစ်ဖော် အမြောင့်ပေါ်။
- ၇၃၄။ အရပ်ကူပါ လူကူပါ။
- ၇၃၅။ အရပ်ကောင်းမှ အလောင်းလှ။
- ၇၃၆။ အရောက်အပေါက်ဟိမှ စည်ပင်သာယာ။
- ၇၃၇။ အရောင်ကောင်းတိုင်း ကျောက်ကောင်းမဟုတ်။
- ၇၃၈။ အရောင်တောက်တိုင်း စိန်မဟုတ်။
- ၇၃၉။ အရောင်ဝင်းတိုင်း ရွှံ့မဟုတ်။
- ၇၄၀။ အရောင်ဟတ်တိုင်း စိန်ကျောက်မမှတ်ရ။
- ၇၄၁။ အရောင်းလောင်ကေ အစိမ်းလည်းလောင်ရေ။
- ၇၄၂။ အရောင်းဟိမှ အဝယ်ဟိ၊ အမိန်းဟိမှ အဖြေဟိ။
- ၇၄၃။ အရောင်းအဝယ်ဟိမှ စည်ကား။
- ၇၄၄။ အရိပ်ကောင်း ငှက်တစ်သောင်းခိုနိုင်။
- ၇၄၅။ အရိပ်ကို ခွီးဟောင်ရေပိုင်။
- ၇၄၆။ အရိပ်ကိုလည်းခို အခက်ကိုလည်းချိုး။
- ၇၄၇။ အရိပ်ကိုလိုချင် နီပူကို မလားကေ။
- ၇၄၈။ အရိပ်ပြလို့ အကောင်မမြင်။
- ၇၄၉။ အရိပ်မလာခင် နီပူကစောင့်။

- ၇၅၀။ အရိပ်မြင် အကောင်ထင်။
- ၇၅၁။ အရိပ်လို အပင်ခို။
- ၇၅၂။ အရိပ်အကဲကို နားမလည် ချီသငယ်ကျားစာဖြစ်။
- ၇၅၃။ အရိပ်အကဲကိုသိမှ အကျိုးဟိ။
- ၇၅၄။ အရုပ်ကသောတာပန် အကျင့်ကတာတီလန်။
- ၇၅၅။ အရုပ်ဆိုးကေလေ့ အမျိုးရွှိနန်းသူ။
- ၇၅၆။ အရုပ်ဆိုးသူ ကဲ့ရဲ့ပူ။
- ၇၅၇။ အရုပ်မျိုးသုံးဆယ်ပြု ပြရို။
- ၇၅၈။ အရုပ်ရာဆိုးရေ အမျိုးရွှိနန်းဆက်။
- ၇၅၉။ အရုပ်ရာဆိုးရေ အရည်မှာပန်းဖင်းမိ။
- ၇၆၀။ အရုပ်လှလျက် အကျင့်ပျက်။
- ၇၆၁။ အရမ်းတိုးတိုင်း လိုစိုးမပြည့်။
- ၇၆၂။ အရိုအသီမဟိ ပျက်စီးတိုင်။
- ၇၆၃။ အရိုးကိုခွီးမွှားရေပိုင်။
- ၇၆၄။ အရိုးကို အသားဖုံး၊ အလင်းကို အမိုက်ဖုံး။
- ၇၆၅။ အရိုးတခြား အသားတခြား။
- ၇၆၆။ အရိုးပင်ကြိုကြို အရိပ်ခန်းခန်း။
- ၇၆၇။ အရိုးမရ အရိမရ။
- ၇၆၈။ အရိုးမဟိလဆာ လှုပ်(လို)တိုင်းရ။
- ၇၆၉။ အရိုးမြက်တေ ခွီးပိုင်။
- ၇၇၀။ အရိုးမွှားကေသွားကျိုးလွယ်၊ သတိထားကေ တိုးပွားကြွယ်။
- ၇၇၁။ အရွယ်ကိုထောက် နှစ်ယောက်ကျ တစ်ပုလင်း။
- ၇၇၂။ အရွယ်လွန် ယူသူယား၊ ပန်းပွင့်ရွှန် ပန်သူယား။
- ၇၇၃။ အရွက်ထက် အခက်များ။
- ၇၇၄။ အရိုဆင်ခေါင်း မဲ့သန်းထောင်း။
- ၇၇၅။ အရိုထွား ညက် အနောက်ပျက်၊ အလယ်တရိုး ရှိထီးမိုး။
- ၇၇၆။ အရှည်ကိုသာကြည့် အတိုကို မကြည့်ကေ။
- ၇၇၇။ အရှက်ကင်းကေ အကြောက်လည်းကင်း။
- ၇၇၈။ အရှက်ကင်းမဲ့ လူငကြ။
- ၇၇၉။ အရှက်ကိုထား အမျက်ကိုယား။

- ၇၈၀။ အရှက်နန့် လူလုပ်၊ အသက်နန့် လူမလုပ်ကေ။
- ၇၈၁။ အရှက်မဟိကေ ကြီးစိုကြီးစဲး။
- ၇၈၂။ အရှက်ဟိမှ အကြောက်ဟိ။
- ၇၈၃။ အရှက်ချင်းအတူတူ အသက်ယူကွဲ။
- ၇၈၄။ အလကားနီ အကျိုးမဟိ။
- ၇၈၅။ အလကားနီ အချိန်ကုန်။
- ၇၈၆။ အလကားနီ အလကားဖြစ်။
- ၇၈၇။ အလကားပီး ရွီးချယ်ဖို့မလို။
- ၇၈၈။ အလကားရတိုင်း မယူရ။
- ၇၈၉။ အလကားရရေနှွား သွားကိုဖြုတ်ကြည့်ဖို့မလို။
- ၇၉၀။ အလကားရ ဝမ်းပြည့်ယောင်စား။
- ၇၉၁။ အလကားရ အလကားကုန်။
- ၇၉၂။ အလကားရ အလကားစား။
- ၇၉၃။ အလာနှောင်းကေလေ့ အခါကောင်းသိယင့်။
- ၇၉၄။ အလားများကေ မုန်း၊ အသုံးများကေ ပြုန်း။
- ၇၉၅။ အလားတလမ်း အလာတလမ်း။
- ၇၉၆။ အလားရွှန် အပြန်ခက်။
- ၇၉၇။ အလားလား အပါးပါး။
- ၇၉၈။ အလားဟိမှ အလာဟိ၊ အလာဟိမှ အလားဟိ။
- ၇၉၉။ အလားအလာဟိမှ ခင်မင်ရင်းနှီး။
- ၈၀၀။ အလိဇီထိုး အကျိုးယုတ်။
- ၈၀၁။ အလိုဝါသနာ ပစ်ခွာမရ။
- ၈၀၂။ အလီးသန် ဂျန်းပြန်ဆင်း။
- ၈၀၃။ အလုအငင် ဒေါသပင်။
- ၈၀၄။ အလှူအလှူနန့် တအိတ်ကုန်။
- ၈၀၅။ အလေ့အလာဟိမှ ဉာဏ်မြင်မြော်။
- ၈၀၆။ အလဲများကေ ဒူးကွဲရေ။
- ၈၀၇။ အလည်ကိုမလိုက်စားကေ သေရည်ကိုမကြိုက်မှားကေ။
- ၈၀၈။ အလည်များကေ မုန်း၊ အသုံးကြီးကေ ပြုန်း။
- ၈၀၉။ အလက်တခြား အခြံတခြား။

- ၈၁၀။ အလင်လိုက် အပြစ်ဖြစ်။
- ၈၁၁။ အလင်အပင်။
- ၈၁၂။ အလင်းကိုရှာ အမိုက်ခွာ။
- ၈၁၃။ အလိုက်မသိက အရှက်ရ။
- ၈၁၄။ အလိုက်မသိက အားမနာရာရောက်။
- ၈၁၅။ အလိုက်အလာဟိမှ အဆင်ပြေ။
- ၈၁၆။ အလုပ်ကိုမှန်စီ အသုံးကိုတန်စီ။
- ၈၁၇။ အလုပ်ကိုရာပြိုင် အစားနန့် အဝတ်ကို မပြိုင်ကေ။
- ၈၁၈။ အလုပ်ကိုသန် အစားနွံမှ ချမ်းသာရ။
- ၈၁၉။ အလုပ်တူပြုစု အကြံတူ ရန်သူ။
- ၈၂၀။ အလုပ်ထက် အပြောလွယ်။
- ၈၂၁။ အလုပ်မမြင် တောင်းရက်သင်။
- ၈၂၂။ အလုပ်မမြင် တောင်းရက်သင်၊ အလုပ်မတတ် သမ္မာန်ခတ်။
- ၈၂၃။ အလုပ်မမြင် ရဲသားဝင်။
- ၈၂၄။ အလုပ်မလုပ်ခင် စားပေါက်သင်။
- ၈၂၅။ အလုပ်မလုပ်ပဲ ဖဲသာလိုချင်။
- ၈၂၆။ အလုပ်မဟိကေ အစားလည်းမဟိနိုင်။
- ၈၂၇။ အလုပ်မဟိကြောင်ကိုရီခိုး။
- ၈၂၈။ အလုပ်မာ ကူလီ၊ အစားမှာ မခြံတခြံ၊ အဝတ်မှာ ဗဒါးရီ။
- ၈၂၉။ အလုပ်မှာ တငိုက်ငိုက်၊ အပြောမှာ တပြစ်ပြစ်။
- ၈၃၀။ အလုပ်မှာ သူများအောက်၊ အပြောမှာ တောင်လိုမှောက်။
- ၈၃၁။ အလုပ်-လုပ်မှ အကျိုးခံစားရ။
- ၈၃၂။ အလုပ်ဟိမှ အစားဟိ။
- ၈၃၃။ အလုပ်အကိုင် ငုတ်စုတ်ထိုင်၊ အစားအသောက် မီးယောင်တောက်။
- ၈၃၄။ အလုပ်အကြံ စည်းမလွန်ရ။
- ၈၃၅။ အလိမ်နန့်အညာ။
- ၈၃၆။ အလိမ်နန့် အတွန့်။
- ၈၃၇။ အလိမ္မာ အလိမ္မာချင်း။
- ၈၃၈။ အလိမ်မိန်း အကောက်ဖြေ။
- ၈၃၉။ အလိမ်များကေ ကြက်တွန့်ဝင်ရေ။

- ၈၄၀။ အလိမ်များကေ ပြတ်၊ နှုတ်ဖန်များကေ ကျွတ်။
- ၈၄၁။ အလိမ်များကေ ပြတ်၊ ထဖန်များကေ အထိုင်ကပ်။
- ၈၄၂။ အလိုကုန်တန် အကြံလိုရင်း။
- ၈၄၃။ အလိုကြီး အရနည်း။
- ၈၄၄။ အလိုကြီး အရနည်း၊ အပျိုကြီး အမိဆဲ။
- ၈၄၅။ အလိုမတူ မကြည်ဖြူ။
- ၈၄၆။ အလိုမတူ အိမ်သူမမည်။
- ၈၄၇။ အလိုမပြီး အဖြားဝီး။
- ၈၄၈။ အလိုလိုက် အမိုက်စော်ကားရေ။
- ၈၄၉။ အလိုဟိခါ ငါ့ကိုရှာ၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ငါ့ကိုပယ်။
- ၈၅၀။ အလိုဟိခါ ငါနားပင်းကို လက်တို့ပါ။
- ၈၅၁။ အလိုဟိခါရကေ ကျေးဇူးသျှင်။
- ၈၅၂။ အလွန်အကျူး နဖူးနန့်ဦး။
- ၈၅၃။ အလွန်အကျွံ အဖိုးကြီးမှာ အထုပ်သန်။
- ၈၅၄။ အလွမ်းထက် အပန်းခက်။
- ၈၅၅။ အလွမ်းမက် အခက်ကြို။
- ၈၅၆။ အလှချောင်- ချောင်ရေ။
- ၈၅၇။ အလှချောင်မှ အလှောင်ကျရေ။
- ၈၅၈။ အလှဆင်ကေ မျောက်ဖြစ်တေ။
- ၈၅၉။ အလှထူး ဘီလူးဖြစ်။
- ၈၆၀။ အလှူဒါန စိုက်ပျိုးမှ သုခရမှာ။
- ၈၆၁။ အလှူပွဲတစ်ခါလုပ် ပြိတ္တာလေးကောင်ဖြစ်။
- ၈၆၂။ အလှူရှင်မှန်းသိအောင် မဏ္ဍပ်တိုင်တက်ပြ။
- ၈၆၃။ အလှောက်ကောင်း အထောင်းချမ်းသာ။
- ၈၆၄။ အဝါကြီး နနွင်းဗူးဖြစ်။
- ၈၆၅။ အဝီမစိ သရီမိုးကြိုးပစ်။
- ၈၆၆။ အဝီမတတ် ကိုယ်ငတ်။
- ၈၆၇။ အဝီကယောင် ရန်ကင်းပြောင်။
- ၈၆၈။ အဝီကလာမည့်ဘေး မြော်တွေး။
- ၈၆၉။ အဝီကလူကို အဝတ်နန့်ခြောက် အပါးကလူကို အိမ်နန့်ခြောက်။



- ၈၇၀။ အဝီကို အဝတ်နန်းခြောက် အပါးကို အစားနန်းခြောက်။
- ၈၇၁။ အဝီနီစုံယောင်မိန်း၊ အပါးနီစုံယောင် ကြည့်။
- ၈၇၂။ အဝီနီ တသက်သက်၊ အပါးနီ တခြက်ခြက်။
- ၈၇၃။ အဝေဆို သဝေထိုးရေ။
- ၈၇၄။ အဝေဆို အရွယ်အို။
- ၈၇၅။ အဝယ်ကျမှ အဝကျယ်မှန်းသိရေ။
- ၈၇၆။ အဝယ်ခံ ကျွန်ဖြစ်။
- ၈၇၇။ အဝင်နက် အထွက်ခက်။
- ၈၇၈။ အဝင်လွယ်လျက် အထွက်ခက်။
- ၈၇၉။ အစားမပါ ဗရချာ စားစရာမရှိ ကြီးအတိ။
- ၈၈၀။ အဝတ်မဟိ ပုတ်ချုပ်နီ။
- ၈၈၁။ အဝတ်မဟိ မွန်းတည့်ချမ်း အစားမဟိ သိုင်ခေါင်မွတ်။
- ၈၈၂။ အသပြာစားပြီး ဖလာစကားမပြောကေ။
- ၈၈၃။ အသရီမဟိခုံးစံမိ ကျွန်ရှက်တေလည်း နုမချီ။
- ၈၈၄။ အသာ - အသာလား ဖန်များရောက်။
- ၈၈၅။ အသားကိုလိုလို အရိုးကိုတောင်းရေ။
- ၈၈၆။ အသားစား ပေါက်တေ။
- ၈၈၇။ အသားထဲက လောက်ဖြစ်တေ။
- ၈၈၈။ အသားမကပ် အရိုးဖတ် ခွီးမွားရေပိုင်။
- ၈၈၉။ အသားမကပ် အရိုးဖတ်တူ ကာမဂုဏ်။
- ၈၉၀။ အသားမဖြစ် ပြည်ချဉ်းဖြစ်။
- ၈၉၁။ အသားမြင်ကေလာ အရိုးမြင်ကေခွါ။
- ၈၉၂။ အသားရောင်ကောင်းတိုင်း မိန်းမကောင်းမဟုတ်။
- ၈၉၃။ အသားလိုအရိုးတောင်း။
- ၈၉၄။ အသားလွတ် ချောင်ရေ။
- ၈၉၅။ အသားလွတ် လူနပ်ယောင်။
- ၈၉၆။ အသားဝင်းဝါ အရသာချိုအီး ရနံ့မိုး မသုံးစွဲရ။
- ၈၉၇။ အသိခေါက်ရက် အဝင်နက်။
- ၈၉၈။ အသိတလုံးအမြတ်ဆုံး။
- ၈၉၉။ အသိကိုလိမ်မရ အရှင်ကိုလိမ်ရ။

- ၉၀၀။ အသီးကိုလို အပင်ကိုကိုင် သမီးကိုလို အမိအဖကိုကိုင်။
- ၉၀၁။ အသီးတစ်ရာအညှာတစ်ခု။
- ၉၀၂။ အသီးမြင်တိုင်းစား အဆိပ်သီးနန်းမှားတတ်တေ။
- ၉၀၃။ အသီးမှာသရက် အရွက်မှာလက်ဖက် အသားမှာဝက်။
- ၉၀၄။ အသီးသီးက အပင်ပျက်စီးရ။
- ၉၀၅။ အသီးသီးက အပင်ပျက်စီးရ သားသမီးဟိက မိဖအရွက်ရ။
- ၉၀၆။ အသီးဟိက ငှက်ရောက်၊ အပျိုဟိက လူပျိုရောက်။
- ၉၀၇။ အသည်းဆန်ခါ ဗရင်ဂျီနာ။
- ၉၀၈။ အသည်းမကြင် အအူကြင်၊ အအူမကြင် အသည်းကြင်။
- ၉၀၉။ အသက်ကို ပညာစောင့်။
- ၉၁၀။ အသက်ကိုရာ အသိခံ၊ အကျင့်မဖောက်ပြန်။
- ၉၁၁။ အသက်ကြီးတိုင်း ပညာမဟိ။
- ၉၁၂။ အသက်ကြီးတိုင်း ပညာမဟိ အပင်ကြီးတိုင်း အနှစ်မဟိ။
- ၉၁၃။ အသက်ကြီး ပုတီးလက်ကိုင်လုပ်။
- ၉၁၄။ အသက်ကြီး အရက်နန်းမိ။
- ၉၁၅။ အသက်ကြီး အသိပိုင်။
- ၉၁၆။ အသက်ဆံဖျား သည်းအူယား။
- ၉၁၇။ အသက်တစ်ချောင်း မသီကောင်း။
- ၉၁၈။ အသက်တစ်ရာ ချီးတဖြာဖြာ။
- ၉၁၉။ အသက်တရာ မနီရ အမှုတရာတို့။
- ၉၂၀။ အသက်တရာ လူတစ်ထွာ။
- ၉၂၁။ အသက်တစ်ရာလူတစ်ထွာ၊ သကြစ်ဖင်ဆိုက် ဒိုးနွယ်ရစ်။
- ၉၂၂။ အသက်ထက် အရွက်တင်း။
- ၉၂၃။ အသက်နန့် လူမလုပ်ကေ အရွက်နန့်လူလုပ်။
- ၉၂၄။ အသက်မသိ အလှူမမြောက်။
- ၉၂၅။ အသက်ရှည်ကေလေ ဘုန်းမကြီး၊ ဘုန်းကြီးကေလေ အသက်မရှည်။
- ၉၂၆။ အသက်ရှင်လျက် လီယူခက်။
- ၉၂၇။ အသက်ရှင်လျက်သိ အသက်သိလျက် ရှင်။
- ၉၂၈။ အသက်လည်းဆုံး တရားယုံး။
- ၉၂၉။ အသက်လည်းဆုံး ဥစ္စာပြုန်း။



- ၉၃၀။ အသင်လည်းမင်း ငါလည်းမင်း။
- ၉၃၁။ အသင်းကြီးကေ မင်းမနိုင်။
- ၉၃၂။ အသစ်ကိုပင်ကောင်းယောင်ထင်၊ အဟောင်းမြင်က ပစ်ချင်လှ။
- ၉၃၃။ အသစ်မြင်တိုင်း မလိုက်ကေ၊ အဟောင်းမြင်တိုင်း မပစ်ကေ။
- ၉၃၄။ အသစ်မြင် လိုချင်၊ အဟောင်းမြင် ပစ်ချင်။
- ၉၃၅။ အသတ်လည်းခံ ပွီးရွက်လန်။
- ၉၃၆။ အသတ်လည်းခံရ ယော်လည်းယော်ရ။
- ၉၃၇။ အသိပ်အသိုကောင်းမှ ပွားတိုး။
- ၉၃၈။ အသံကားနွား လူကားဖား။
- ၉၃၉။ အသံကားဝက်သံ ခြံရာကား လူခြံရာ။
- ၉၄၀။ အသံကောင်းလျက် နာရန်ခက်။
- ၉၄၁။ အသံကြားသနား မျက်နှာမြင်ချစ်ခင်။
- ၉၄၂။ အသံကြောင့် ဖားသီ။
- ၉၄၃။ အသုံးကြီးကေ ပြုန်း၊ အပြောကြီးကေ မုန်း။
- ၉၄၄။ အသုံးထက် အဖြုန်းများ။
- ၉၄၅။ အသုံးထက် အသဲကြီး။
- ၉၄၆။ အသုံးနန်အဖြုန်း တန်တော်ရုံသုံး။
- ၉၄၇။ အသုံးလွယ်လျက် အရခက်။
- ၉၄၈။ အသုံးလွန် ကျွန်အရာရောက်။
- ၉၄၉။ အသွားကိုနှေးနှေး စကားကိုဖြည်းဖြည်း။
- ၉၅၀။ အသွားတစ်တိုင် အပြန်တစ်တိုင်။
- ၉၅၁။ အသွားလွတ်ရို့ အနှောင့်မလွတ်။
- ၉၅၂။ အသွီးမြင်ကေ ထိုင်၊ အစွတ်မြင်ကေ -ထ။
- ၉၅၃။ အသွီးကိုမြင် တို့အထင်၊ အသွင်ဟိက မျက်နှာဝ။
- ၉၅၄။ အသွင်မတူ အိမ်သူမဖြစ်။
- ၉၅၅။ အသျှင်ကောင်း ကျွန်ပန်းကောင်းပန်ရ။
- ၉၅၆။ အသျှင်ကြောင့်ကြ၊ ကျွန်ဝမ်းဝ။
- ၉၅၇။ အသျှင်ပီးရေ အဝတ် မဝတ်ရက်ခြတက်။
- ၉၅၈။ အသျှင်ပင်ကြီးလည်း အချိုးအမြောက်မဟိက မကြီးပွား။
- ၉၅၉။ အသျှင်ပြည်မှာ မနီရ တောင်းမှောက်ထိုင်။

- ၉၆၀။ အသျှင်မိုး နိချင်းကြီး။
- ၉၆၁။ အသျှင်မြင့် ကျွန်တင့်။
- ၉၆၂။ အသျှင်ရဲကေ ကျွန်လည်းရဲ။
- ၉၆၃။ အသျှင်လည်းယစ် ကျွန်လည်းယစ် အမိုက်မဆိုသာ။
- ၉၆၄။ အသျှင်ဝမ်းဝ ကျွန်ကြောင့်ကြ။
- ၉၆၅။ အသျှင်အာဏာ ကျွန်မှာတည်။
- ၉၆၆။ အသျှင်အားရ ကျွန်ဒဏ်ဝ။
- ၉၆၇။ အဟောင်းမြင်တိုင်း မပစ်ကေ အသစ်မြင်တိုင်း မလိုက်ကေ။
- ၉၆၈။ အဟောင်းဟိက အသစ်ချမ်းသာ။
- ၉၆၉။ အဟောင်းအသစ် နှစ်မျိုးဖြစ် အသစ်ကောင်းစမြဲ။
- ၉၇၀။ အအအိမ်မက် မက်ကောင်း။
- ၉၇၁။ အဥငါးလည်း ပြင်တက် အဥမဟိငါးလည်း ပြင်တက်။
- ၉၇၂။ အဦးစားကြောင် နံပျောင်ပျောင်။
- ၉၇၃။ အဦးစားကြောင် အလယ်ရောင်။
- ၉၇၄။ အအူကြင်မှ အသည်းကြင်၊ အသည်းကြင်မှ အအူကြင်။
- ၉၇၅။ အအူဆွဲငင် အသည်းကြင်။
- ၉၇၆။ အအူတင်းမှ သီလဖြောင့်။
- ၉၇၇။ အအူတိုစကားများ။
- ၉၇၈။ အအူမတင်း သီလဖြောင့်။
- ၉၇၉။ အအိပ်ကိုမလွန်ကေ အလိုကို မကြီးကေ။
- ၉၈၀။ အအိပ်ကြီးသူ ညည့်တို၊ မအိပ်နိုင်သူ ညည့်ရှည်။
- ၉၈၁။ အအိပ်မှာကာလနဂါး အစားမှာ ဇူကော အလှူမှာ ဝေသန္တရာ။
- ၉၈၂။ အအိပ်လွန်ကေဘေး အသုံးကြီးကေမဲ့။
- ၉၈၃။ အအိပ်လွန်မောဟ အမျက်ကြီးဒေါသ။

**အ**

- ၁။ အာကလူ အူကသား။
- ၂။ အာကာယုံဝဲ မြို့သံတွဲ။
- ၃။ အာဂါဝုယူ ယူသူလယ်လုပ် စုန်းစုန်းမြှုပ်။

- ၄။ အာစိထည့်ထားရေကျားပိုင်။
- ၅။ အာဏာကို သုံးတတ်မှ၊ ဂုဏ်ကိုထားတတ်မှ၊
- ၆။ အာဏာကိုသုံးတတ်မှ၊ ပတ္တမြားကို တန်ဖိုးသိတတ်မှ။
- ၇။ အာဏာဟိတိုင်း မသုံးရ၊ ဥစ္စာဟိတိုင်း မဖြုန်းရ။
- ၈။ အာနာဖျက် ပြားစိဖြစ်။
- ၉။ အာမဝန္တခံပြီးမှ နောက်ကိုလွဲ။
- ၁၀။ အာရုံတရား မလိုက်စား။
- ၁၁။ အာရုံလိုက်စား သီလတရားပျက်ပြား။
- ၁၂။ အာလဲမလောက် လျှာလဲမလောက်။
- ၁၃။ အာသာမပြီ ငါးကာမီ။

**အား**

- ၁။ အားကလည်းကြီး စည်ကလည်းတီး။
- ၂။ အားကလည်းနည်း ကျားကလည်း ဆွဲ။
- ၃။ အားကိုးလို အားကြောပြတ်။
- ၄။ အားကြီးကေ အာပတ်မလာ။
- ၅။ အားကြီးရာ နောက်ကိုပါ။
- ၆။ အားကြီးရာ အာပတ်မလာ။
- ၇။ အားနာကွန်ဆောင်လို့ ဝယောင်စား။
- ၈။ အားနာကွန်နန့် ထည့်မလောက်။
- ၉။ အားနာ အကျိုးယုတ်။
- ၁၀။ အားမတန် မာန်ကိုလျော့ (ယော့)။
- ၁၁။ အားမနာ ပါးမကျိုး၊ ယောက္ခမကို နဖားထိုး။
- ၁၂။ အားမဟိကေလေ ဉာဏ်ဟိနိုင်မှ။
- ၁၃။ အားမဟိလို့ ဆားနန့်စားကေ ရင်ဆာရေ။
- ၁၄။ အားဟိသောသူ အားနည်းသူကို မနှိပ်စက်ရ။

**အု**

- ၁။ အူမတောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်။

- ၂။ အူမ- မတောင့် သီလမဖြောင့်။

**အီး**

- ၁။ အီး(အေး)ယောင်နန့် အပူဆိုက်။
- ၂။ အီးသူကို ရီကူ၊ ပူသူကို အပူတိုက်။
- ၃။ အီးအတူ ပူအမျှ။

**အေ**

- ၁။ အေကိုယ် အေဘဝမှာစံ၊ ထိုကိုယ် ထိုဘဝမှာ ခံ။
- ၂။ အေဇမ္ဗူ ငါ့ပိုင်လူမဟိ။
- ၃။ အေတေကေ- အေတေ။
- ၄။ အေနိမြင် နက်ဖန်ပျောက်။

**အဲ**

- ၁။ အဲ အဲ - အဲ အဲ နန့် တအဲတည်း။
- ၂။ အဲအုံးအာမခံ။
- ၃။ အဲအုံးခံတိုင်း အာမခံရာမရောက်။
- ၄။ အဲအုံးခံမှ နှစ်သက်။
- ၅။ အဲအုံးခံရာ ဝက်ပါ။

**အည်း**

- ၁။ အည်းကိုကြီး အဖအရာ၊ အည်းမကြီး အမိအရာ။

**အက်**

- ၁။ အက္ခရာတစ်လုံး ဘုရားတစ်ဆူ။
- ၂။ အက်ချီးဆိုယင့် ကိုယ်စားယင့်။



၃။ အက်မိမှ ထက်ပက်ကျမှန်းသိ။

### အင်

၁။ အကျီနှင့်သုတ် မျက်နှာဖီးကွက်ရုပ်။

### အင်း

၁။ အင်းမှာတကွက်၊ ဆီးမှာ တစ်ခွက်။

### အိုက်

၁။ အိုက်စွာနုန့် ရီတွင်းထဲကျစွာနုန့် အဆင်သင့်။  
၂။ အိုက်ရာမှာ ဟိုက်။

### အိုင်

၁။ အိုင်ကြီးတိုင်း ငါးမဟိ။  
၂။ အိုင်တစ်အိုင်မှာ ငပြီမတစ်ကောင် မမီးသာ။  
၃။ အိုင်တွဲတိုင်း ခြံဆီး။  
၄။ အိုင်ထက် လိပ်ကြီး  
(အိုင်ပစ်သမားငါး၊ နွဲ့ဆရာပါး၊ ဒါးမြတန်းကား၊ ဆွဲမျိုးကိုတောင်းပီးမစားနိုင်၊ အိုင်မြင်တိုင်း ကြာမပေါက်)  
၅။ အိုင်မြင်တိုင်း ကြာမပေါက်၊ စကားပြောတိုင်း အရာမရောက်။  
၆။ အိုင်မှာနီလို့ မီးကျောင်းကိုရန်ရှာ။

### အောက်

၁။ အောက်ကကျကေ ဖက်ကိုက်။  
၂။ အောက်ကလည်း နီရ၊ ရီပက်လည်းခဲရ။  
၃။ အောက်ကဟောင်းလောင်း မုန့်ဆီးပေါင်း။  
၄။ အောက်ကဟောင်းလောင်း မြင်မကောင်း။



၅။ အောက်ကျကေ နောက်ကျရေ။  
၆။ အောက်ညှံခဲကေ ဖိစီးရေ။  
၇။ အောက်မဲ့ညို ချိုပါလျက်၊ မနာလို ငပိကဖျက် (ဆားကဖျက်)။  
(အောက်မဲ့ညိုချိုပါလျက် မနာလို ငပိကဖျက် တူနှစ်ကိုယ်ချစ်ပါလျက် မနာလို ကြားကဖျက် (အမိဖျက်))  
၈။ အောက်အောက်စပ်စပ်၊ ကြွက်နားရွက်ကို ၊ ဆင်မှာတပ်ယောင်။  
၉။ အောက်အောက်စပ်စပ် လိပ်အကိုယ်မှာ၊ ဆိတ်ပြိုင်တပ်ယောင်။

### အောင်

၁။ အောင်ကျော်ခေါ်ကေ ရင်သံပေါ်ရေ။  
၂။ အောင်ကျော်ခေါ်ခါ ဘုရားမထူး။  
၃။ အောင်ရာအောင်စီ မယှုံးစီကေ။

### အောင်

၁။ အောင်နိုင်ကေ အကျိုးဟိ။  
၂။ အတ္တဟိတ ပရဟိတ။  
၃။ အပ်နဖားမှာ ခြည်မျှင်ပါယောင်။  
၄။ အပ်နန့်ထွင်ဖို့စွာကို ပေါက်ဆိန်နန့်ပေါက်ရေ။  
၅။ အပ်ပေါက်တရာ ဆောက်ရာတချက်။  
၆။ အပ်ပေါက်တရာ ဖာသားဖာ။  
၇။ အပ်ပေါက်တရာ ဖာသားဖာ၊ အလုပ်အကိုင် ငုတ်စုတ်ထိုင်။  
၈။ အပ်ဖျားခန့် အပ်နဖား။  
၉။ အပ်ဖျားရာကို ပေါက်ဆိန်ရာလုပ်။  
၁၀။ အပ်ရာထင်လို့ ပေါက်ဆိန်ရာမထင်။  
၁၁။ အပ်ရိုးမထင် အပ်ကြောင်းမထင်။  
၁၂။ အပ်လားရာ ခြည်မျှင်ပါ။  
၁၃။ အပ်ဝင် ပေါက်ဆိန်ထွက်။  
၁၄။ အပ်သွား ဒရစီ ဖာသားစီ။

### အိတ်

- ၁။ အိတ်ပေါက်ဆန်ယို၊ အပြောပို စကားယို။
- ၂။ အိတ်ပေါက်ဆန်ယို၊ အပြောသန် စကားလွန်။
- ၃။ အိတ်ပေါက်နန့် ဆန်ခဲ။
- ၄။ အိတ်ပေါက်နန့် ဖားကောက်။
- ၅။ အိတ်မှာမပါ အိမ်မှာမဟိ။
- ၆။ အိတ်သွန် ဖာမှောက်။
- ၇။ အိပ်ကြူးမောဟ၊ လိုချင်လောဘ။
- ၈။ အိပ်ကြူးလွန်သူ ရောဂါထူ။
- ၉။ အိပ်ကွန်ဆောင်က နှိုးရခက်။
- ၁၀။ အိမ်မက်ကောင်း နောက်ထပ်မက်ချင်။
- ၁၁။ အိမ်မက်နန့် ပေါက်မင်းဖြစ်။
- ၁၂။ အိပ်ရာမှာနောက် ထရာမှာ အရင်။
- ၁၃။ အိပ်ရာဝင်ခါ မီးထွန်းပါ။
- ၁၄။ အိပ်ရာဝင်ခါ မီးမထွန်းပဲ မအိပ်ရာ။
- ၁၅။ အိပ်လို့မခြံ စည်တီးလို့ မနိုး။
- ၁၆။ အိပ်လို့ မခြံ စည်တီးလို့ မနိုး၊ စားလို့မခြံ ဆန်တကျီမလောက်။
- ၁၇။ အိပ်သူထက် အိပ်ကွန်ဆောင်သူကို နှိုးရခက်။

### အုဋ်

- ၁။ အုဋ်ကြား ညောင်ပေါက်။
- ၂။ အုဋ်ကြား မြက်ပေါက်။
- ၃။ အုဋ်အရောရော ကျောက်အရောရော။

### အုပ်

- ၁။ အုပ်ထိန်းသူကောင်းမှ ငြိမ်းချမ်း။

### အိမ်

- ၁။ အိမ်ကခွါ အိပ်ရာဖျာဆိုး အုန်းကောက်ရိုး။
- ၂။ အိမ်ကမယားကို စကားအကုန်မပြောကေ့။
- ၃။ အိမ်ကလာခါ အခပ်ခပ်၊ ကူးတိုးဆိပ်မှာရောက် ငုတ်စုတ်စုတ်။
- ၄။ အိမ်ကအဆိုး မောင်းကာကြီး။
- ၅။ အိမ်ကြီးပျဉ်ထောင် ပုဇွန်ကြောင်။
- ၆။ အိမ်ကြက်ချင်း အိုးမည်းသုတ်။
- ၇။ အိမ်သျှင်ကို ဧည့်သည်နှင့်။
- ၈။ အိမ်သျှင်မကောင်း အိမ်မကောင်း။
- ၉။ အိမ်သျှင်မကောင်း အိမ်မကောင်း၊ ရွာသျှင်မကောင်း ရွာမကောင်း။
- ၁၀။ အိမ်တဆောင် မီးတပြောင်။
- ၁၁။ အိမ်တိုင်းလည် ပွဲတိုင်းငါ။
- ၁၂။ အိမ်တိုင်းလည် ပွဲတိုင်းပြ။
- ၁၃။ အိမ်တွင်းအိမ်ပ၊ နှစ်ဌာနတွင်း အိမ်တွင်းစကား၊ ပြင်မပြောရ။
- ၁၄။ အိမ်တွင်းထရုံ အပြင်မကာရ။
- ၁၅။ အိမ်ကမယား၊ အိမ်ကြောက်ကျား။
- ၁၆။ အိမ်ထောင်ပြု လွယ်မှုမထင်ကေ့။
- ၁၇။ အိမ်ထောင်ပြု အမှုပရဗ္ဗိ။
- ၁၈။ အိမ်ထောင်လည်းကြံ လင်လည်းသိ၊ ကြံမြီလည်းကျ ကံဆိုးမ။
- ၁၉။ အိမ်ထောင်အရိုး ခက်မကြီး။
- ၂၀။ အိမ်နားကဆီးသမားကို သမားယောင်မထင်။
- ၂၁။ အိမ်နီလူတရာထက် ဒေသန္တရတရက်ထွက်သူက တန်ဖိုးဟိ။
- ၂၂။ အိမ်နီးချင်း ချီးပုံမြင်လို့ ဝက်မွီးစပ်။
- ၂၃။ အိမ်နီးချင်း ဆွဲမျိုးလုပ်ရန် ဟင်းခွက်ပြန်။
- ၂၄။ အိမ်နီး ဝက်ရောင်း။
- ၂၅။ အိမ်ပြန် ကျွဲနွား အစားမစား။
- ၂၆။ အိမ်မသာ ဧည့်သည်မလာ။
- ၂၇။ အိမ်မဟိ ရာမဟိ ပြင်ထားဒုန်းပိုင်။
- ၂၈။ အိမ်မှာလှိုကား၊ လောင်းမှာဇရာ၊ လှည်းမှာဝင်ရိုး။

- ၂၉။ အိမ်မျှောင် မတုံးပြတ် တဖြတ်ဖြတ်။
- ၃၀။ အိမ်ရာတည်ထား ကြိုးနန်းနွား။
- ၃၁။ အိမ်ရာတည်ထောင် ကြိုးနန်းနှောင်။
- ၃၂။ အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်။
- ၃၃။ အိမ်ရှိကမ်း အိမ်ဒေါက်ကို မကူးစီရ။
- ၃၄။ အိမ်ရှိပူ အိမ်ဒေါက် မချမ်းသာ၊ အိမ်ဒေါက်ကပူ အိမ်ရှိ မချမ်းသာ။
- ၃၅။ အိမ်သာလို့ ဧည့်လာ။
- ၃၆။ အိမ်သူမယား ဖောက်ပြန်ငြားက၊ ဓနဥစ္စာမတင်ရာ။
- ၃၇။ အိမ်သူမိန်းမ၊ ကူထွီယ၊ စိမက်မသုံး၊ အယမ်းဖြုန်းက ပြုန်းတတ်စွ။
- ၃၈။ အိမ်သူမိန်းမ၊ ကူထွီယ၊ စိမက်မသုံးမှ၊ ချမ်းသာကြ။
- ၃၉။ အိမ်သူလိမ္မာ ဥစ္စာမကုန်။
- ၄၀။ အိမ်အိုကေ ကျားကန်။
- ၄၁။ အိမ်အိုကေထောက် လူအိုကေ သောက်။
- ၄၂။ အိမ်အိုကေ မထောက်ကေ၊ လူအိုကေ မသောက်ကေ (မမြင်မတော်)။
- ၄၃။ အိမ်အိုကို အပျင်ခက်၊ လူအိုကို ဆုံးမခက်။
- ၄၄။ အိမ်အိုကို အပျင်ခက်၊ လူအိုကို ပြုစုခက်။

### အုန်း

- ၁။ အုန်းတပင်နန့် ကျွဲတမနန့် မဖ။
- ၂။ အုန်းပင်မှာ သပြာကပ်- ကပ်လို့။
- ၃။ အုန်းသီးခွံ ကြောင်ရီကြက်၊ တရောသံနန့်နှက်။
- ၄။ အုန်းသီးခွံနီ၊ ကြောင်ရီကိုကြက်၊ တရောတံ ဟန်ယောင်လုပ်ကေ ကျေးရုပ်ငှက်နန့်။

### အို

- ၁။ အိုကေသောက်ပီး၊ ပြိုကေ ထောက်ပီး။
- ၂။ အိုကြီး ဆင်းရဲ တဖွဲဖွဲ။
- ၃။ အိုစာ မင်းစာ။
- ၄။ အိုရာအိုရေ ပြိုမကျိုး။

### အိုး

- ၁။ အိုးကမပူ စလောင်းပူ။
- ၂။ အိုးကအပဲ့၊ စလောင်းကရွဲ။
- ၃။ အိုးကင်းပူမှာ ရီပေါက်ကျယောင်။
- ၄။ အိုးကောင်းမှ ရီလုံ၊ အိမ်သူကောင်းမှ လုံခြုံ။
- ၅။ အိုးကြီးကွဲကေလေ အိုးသျှဟိရေ။
- ၆။ အိုးကြီးကွဲ အိုးခြမ်းကျန်။
- ၇။ အိုးကွဲဖိုထဲ သွင်းယောင်။
- ၈။ အိုးကွဲမှာ ရီထည့်လောင်း။
- ၉။ အိုးသျှတစ်လုံး ခွက်သျှဖုံး ပြီးသိပြီးသွင် ဝါကြီးမလင်။
- ၁၀။ အိုးချင်းထား အိုးချင်းထိ၊ ကြိုးချင်းထား ကြိုးချင်းငြိ။
- ၁၁။ အိုးတလုံး ခွက်တချပ်။
- ၁၂။ အိုးတော်လုပ် ဖုတ်ရင်းကမကျက်။
- ၁၃။ အိုးတိုင်းလက်ကျ၊ ခွက်တိုင်းင။
- ၁၄။ အိုးတန် ဆန်ခပ်။
- ၁၅။ အိုးနန့်ဆန် တန်ရုံခပ်။
- ၁၆။ အိုးတန် ဆန်ခပ်၊ ပြည့်ကျင့်ဝတ်။
- ၁၇။ အိုးနန့် တန်ရုံ ဆန်ခပ်။
- ၁၈။ အိုးနန့်တန်ရုံ ဆန်ခပ်၊ လူနန့်တန်ရုံ ဝတ်။
- ၁၉။ အိုးနန့်တန်အိုး ခွက်နန့်တန် ခွက်။
- ၂၀။ အိုးနန့်တန်ရုံ ဖုံး၊ လူနန့်တန်ရုံ သုံး။
- ၂၁။ အိုးပေါက်နန့် ရီခဲ၊ တောင်းပေါက်နန့် ဆန်ခဲ။
- ၂၂။ အိုးဖုံးလုံလို့အိုး ဖင်ကအပေါက်။
- ၂၃။ အိုးဖိုထဲ မသွင်းခင် လှယောင်ပျင်။
- ၂၄။ အိုးမပူဘဲ ခွက်ပူ။
- ၂၅။ အိုးမလုံ အုံကပွင့်။
- ၂၆။ အိုးမှာထည့် ခွက်မှာကျ။
- ၂၇။ အိုးမှာပြည့်မှ ခွက်မှာထည့်။
- ၂၈။ အိုးမှာဖိုပျက် ကွဲခြအက် ခတ်လို့မရ။

- ၂၉။ အိုးယွဲကို စလောင်းယွဲနန့်ဖုံး။
- ၃၀။ အိုးလောင်းကို မီးကျောင်းတက်တေပိုင်။

**၉**

**၉**

- ၁။ ဥကိုလိုရို့ ကြက်မကို အစာကျွေး။
- ၂။ ဥဒေါင်းကို စာကတုံပြန်ချင်။
- ၃။ ဥဒေါင်းကို စာဆုံးမယောင်။
- ၄။ ဥဒေါင်းကိုမင်းတင် စွာကိုဖြန့်ပြ။
- ၅။ ဥပဒေတရား ကလောင်ဖျား။
- ၆။ ဥပဒေဟာ ခါးမှာပါ။
- ၇။ ဥပဒါန်ကြောင့် ဥပါဒ်ရောက်။
- ၈။ ဥပဒါန်စွဲလမ်းရာ တဏှာပါ။
- ၉။ ဥပုတ်လက်စကို ဥပုတ်ဖြို။
- ၁၀။ ဥပျောက်ကြက်မ၊ မြီအပြင်ကို မြီတင်ယက်သို့။
- ၁၁။ ဥပျောက်ကြက်မ၊ သားပျောက်နွားမ။
- ၁၂။ ဥဖို့ကြက်မဟုတ်၊ ချီးစိုက်ဖို့ ကြက်မရာ။
- ၁၃။ ဥယျာဉ်ကောင်းလျှက်၊ ပေါင်းမြက်တက်။
- ၁၄။ ဥယျာဉ်မှာ မျောက်ရီလောင်းရေပိုင်။
- ၁၅။ ဥလည်းမဟုတ် ပန်းလည်းမဟုတ်။
- ၁၆။ ဥဩတွန်ကျူး လတန်ခူး။
- ၁၇။ ဥဩရီသောက် မင်းဆက်ပျောက်။

**ဦး**

- ၁။ ဦးကနင်း ပဲ့ကထောင်။

- ၂။ ဦးကနင်း ပဲ့ကပေါ်၊ ပဲ့ကနင်း ဦးကပေါ်။
- ၃။ ဦးကပေါ်ဦးကစီး၊ ပဲ့ကပေါ် ပဲ့ကစီး။
- ၄။ ဦးကြီး ဦးကြီးနန့် ကုတ်ကိုဖိစီး။
- ၅။ ဦးကြီး- ဦးကြီးနန့် ဖင်အူကိုနုတ်။
- ၆။ ဦးဂေါင်းကားလွတ်၊ မတုံးကျပ်။
- ၇။ ဦးဂေါင်းတရာ ပညာတစ်ခု။
- ၈။ ဦးဂြိုလ်ကိုမနိုင် နားရွက်ကိုကိုင် (ဆွဲ)။
- ၉။ ဦးစပါး ပဲ့ပြောင်း၊ ပဲ့စပါး ဦးပြောင်း။

**ဥစ်**

- ၁။ ဥစ္စာကံစောင့်၊ အသက်ဉာဏ်စောင့်။
- ၂။ ဥစ္စာကို များရေမမှတ်ရ။
- ၃။ ဥစ္စာကို များရေမမှတ်ရ၊ ပညာကို နည်းရေမမှတ်ရ။
- ၄။ ဥစ္စာကိုလည်း မမက်ကျေ၊ သစ္စာကိုလည်း မဖောက်ကျေ။
- ၅။ ဥစ္စာကိုလည်း လှ၊ တုတ်ကိုလည်း လှ။
- ၆။ ဥစ္စာကိုလို၊ ဥစ္စာနန့်ရင်း။
- ၇။ ဥစ္စာပျောက်၊ တစ်ယောက်ကိုယိုး။
- ၈။ ဥစ္စာပြည့်မှု ခြံသို့စု။
- ၉။ ဥစ္စာမဟိက ကြံတိုင်းမမြောက်။
- ၁၀။ ဥစ္စာမဟိ ကတိမတည်။
- ၁၁။ ဥစ္စာမဟိ ကတိမတည် လူသဝေ။
- ၁၂။ ဥစ္စာမဟိကနင်၊ ဥစ္စာမဟိက အသျှင်သခင်။
- ၁၃။ ဥစ္စာမဟိ လှူရဲဘိ လှူချမ်းသာ။
- ၁၄။ ဥစ္စာများမြောင် မာနထောင်။
- ၁၅။ ဥစ္စာလိုက မပျင်းရ။
- ၁၆။ ဥစ္စာလိုက ခက်ခဲမှာ မဂ်ဖိုလ်ရလိုက ကျင့်ကြံမှ။
- ၁၇။ ဥစ္စာလို ပညာနန့်ရင်း။
- ၁၈။ ဥစ္စာလွန်က မာနကြွ။
- ၁၉။ ဥစ္စာဟိရာ မျက်နှာပါ။

- ၂၀။ ဥစ္စာဟိရာ ရင်း၊ မျက်နှာဟိရာ ပင်း။
- ၂၁။ ဥစ္စာဟိရာ ဥစ္စာလာ။
- ၂၂။ ဥစ္စာဟိရင်း၊ မျက်နှာပင်း။
- ၂၃။ ဥစ္စာဟိလည်း၊ မလှူရဲကေ လူမဲ့။

### ဥ

- ၁။ ဥုံခံမန္တာန် ဖြစ်။
- ၂။ ဥုံတလှည့်ဖွင်းတလှည့်။
- ၃။ ဥုံမခံဂါထာ မစူး။

### ဇ

- ၁။ ဇရာမြုပ်မှ လောင်းပေါက်မှန်းသိ။
- ၂။ ဇည့်ခံကောင်းမှ ဇည့်သည်လာ။
- ၃။ ဇည့်သည်ကောင်းက အိမ်သားစားမကုန်။
- ၄။ ဇည့်သည်ကြာကေမှန်း။
- ၅။ ဇည့်သည် ညည့်နက်အတည်းခက်။

### ဈ

- ၁။ ဣတ္ထိယမူ၊ ရူပကောင်းလျက်၊ ဆံထုံးဖျက်။
- ၂။ ဣတ္ထိယမူ၊ ရူပကောင်းလျက်၊ အကျင့်ဖျက်။
- ၃။ ဣတ္ထိဝင်္ဂီ၊ နဒီဝင်္ဂီ။
- ၄။ ဣတ္ထိဟူက ကောက်တတ်စွ။

**မျက်နှာပုံး အဓိပ္ပါယ်**

ရခိုင်ဘုရင်မင်းပါကြီး တည်ထားကိုးကွယ်ခရေ သျှစ်သောင်းဘုရားမှ  
ရုပ်လုံး ရုပ်ကြွတိကို မြောက်ဦးမြို့မှ ကိုရွှေမောင်သာ  
ပီးပို့ရေပုံကို မောင်မောင်စော ပြန်လည် စွီးဆွဲဖော်ပြပါသည်။



### ထင်ကတ်ပါဠိပျာယ်

ရခိုင်ညွန့်ဖူးအမှတ် (၂) ထွက်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ရခိုင်ညွန့်ဖူးအမှတ်(၃) ကို ၁၉၉၅ခု၊ ဩဂုတ်လမှာ ထုတ်ဝေပါရေ ယင်းစာအုပ်ကစပြီးကေ ရခိုင်ညွန့်ဖူးဝတ္ထုပြိုင်ပွဲကိုလေ့ လုပ်ခပါရေ။ ရခိုင်ညွန့်ဖူးအမှတ်(၄) အတွက် ပြိုင်ပွဲဝင် ဝတ္ထုတိုကို ၁၉၉၅-ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၃၀)ရက် နေ့ နောက်ဆုံးထားဗျာယ်ပို့ပါလို့ ဖိတ်ခေါ်ခပါရေ။

ယကေလေ့သွ အေန်နီတိုင် ပြိုင်ပွဲဝင်ဝတ္ထု(၁၀)ပုဒ်ရာ ရောက် တေအပြင် ရခိုင်ညွန့်ဖူး (၄)အတွက် ဆောင်းပါးစာမူရောက်ရှိမှုမှာလေ့ အလွန်နည်းပါးရေ၊ ရခိုင်ညွန့်ဖူးစာအုပ် ဆက်တိုက်ထွက်လာဖို့နန့် ဆောင်းပါးကောင်းတိုပုံနှိပ်အက္ခရာတင်နိုင်ဖို့အတွက်ကား စဉ်းစားမရ ဖြစ်နီပါဗျာယ်။

ရခိုင်စာပေကို ချစ်မြတ်နိုးရေ စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် ရှိရေစာမူ ချေနန့်ဖြစ်တေပိုင် ထုတ်လိုက်ပါကေ ရိုက်စားနီရေလို့ ထင်လိကတ်ဖို့ ဗျာယ်-----။

**ရခိုင်သားကြီးစာပေ**

H I

### ရခိုင်ရိုးမ မဂ္ဂဇင်း

ကို

နာယက

သျှင်အုန်း၊ ဓညဦး

စာတည်းချုပ်

မောင်ခံဖော်

စာတည်း

ရမ္မာဝတီပညာစာရ ပန်းအောင်  
မောင်ခိုင်အောင်ရို့က ဦးဆောင်ပြီး  
ရခိုင်ဝေါဟာရ ရခိုင်ဘာသာစကားများဖြင့်  
ခိုင်ဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေလားရန်  
ကြိုးပမ်းနီပါသည်။

# ဇာကုန်လားချင့်

ရခိုင်ညွန့်ဖူး(၃)မှာ ဝတ္ထုတိုပြိုင်ပွဲအတွက် စာမူဖတ်ခေါ်ခေါ်ပေးရ။ ယင်းပြိုင်ပွဲ ကို ဝင်ပြိုင်ရေ ဝတ္ထုတိုထဲမှာ ရခိုင်ရိုးရာပုံပြောဝတ္ထုတိုကို “ရခိုင်ရိုးရာ ဝတ္ထုများ” လို့ နာမေတပ်ဗျာယ် စာအုပ်အဖြစ်ထုတ်ဝေပါမေလို့ ကျွန်တော်ကတတ်ပြုခါပေးရ ယင်းပိုင်ကတတ်ပြုပြီး ရေလောက်ကပင် ဒေနိန် ထိ ရခိုင်ရိုးရာဝတ္ထုတစ်ပုဒ်လေ့ မရောက်လာလိဗျာယ် ရောက်ရှိနိုင်ရေ ဝတ္ထုတိုနုနု ပီးပို့ရေ စာမူရှင်တိုကို ဖော်ပြပါမေ။

- ၁။ ငါပေ မောင်ပြူး (သံတွဲ)
- ၂။ လူဆိုရေသတ္တဝါ မင်းပြားမင်းသိန်းဇံ
- ၃။ လိပ်ကမ္ဘာမ လှမိုး (စစ်တွေဒီဂရီကောလိပ်)
- ၄။ ငပျင်းထွေ ပန်းမြောင်းခိုင်စောသိန်း
- ၅။ ဉာဏ်မိလို့ အသက်ရှင်ရစွာ သန်းလှိုင်(တမန်းသား)
- ၆။ မယားကညာစောသန္တာ မခင်သိန်း(ပေါက်တော)
- ၇။ စွီးစကားကို ကျားယုံလို့ မင်းပြားမင်းသိန်းဇံ
- ၈။ မကောင်းဉာဏ်နုနုဘေးဒဏ် ဒေါ်ရွှေစိန်ဖြူ (ကန်ဆိပ်)
- ၉။ သံကိုးမောင်း ဘသိန်းတင်(ပေါက်တော)
- ၁၀။ နတ်ပြည်ကျ ဘုန်းကြီး ရမ္မာဝတီလှအောင်ရွှေ
- ၁၁။ နားပင်းအစိုင် နတ်မြစ်မာဃ နတ်မြစ်မာဃ
- ၁၂။ ဖားပြုတ်ကေ မြတ်စော(မြောက်ဦး)
- ၁၃။ ကြိုးကိုးလံ ကျော်ဇော်ထွန်း
- ၁၄။ အဖိုးသျှင်ပြောရေ နက္ခတ်ဝတ္ထု ဆရာချစ်(စစ်တွေ)
- ၁၅။ စာမသျှေ ခင်သီတာအေး၊ အေးအေးမူ  
အထက(၃) စစ်တွေ
- ၁၆။ အဘာသမက် အထွီးသျှေ လှလှစန်း၊ အေးအေးဇံ  
အထက(၃) စစ်တွေ

စုစုပေါင်း (၁၆)ပုဒ်ရာ ရောက်ပါသိမ့်ရေ ယင်းထဲက ရိုးရာဝတ္ထုဟုတ်မဟုတ် လေ့ မစစ်ဆေး ရပါသိမ့် ဒေ(၁၆)ပုဒ်ထဲကို ပုံနှိပ်ဖို့လဲ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ယင်း(၁၆)ပုဒ်ကို စာအုပ်အဖြစ်ထုတ်ပါက ရခိုင်သားတိုမှာ ရခိုင်ရိုးရာဝတ္ထုရေ “ဇာကုန်လားချင့်” လို့ တခြားလူမျိုးတို မီးပါကေ။ ကျွန်တော်ဇာပိုင်ပြောလိုက်ရပါဖို့လဲ?

## ရခိုင်လှမြင့်

အင်္ဂလိပ်တီရေ - အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရအဘိဓာန်ကို ထုတ်တေ  
 ဂျာမန်တီရေ - ဂျာမန်ဝေါဟာရအဘိဓာန်ကို ထုတ်တေ  
 ကျွန်တော်ရေ - ရခိုင်ဝေါဟာရ အဘိဓာန်ကို ထုတ်တေ

အသျှင်စက္ကိန္ဒ  
 အသျှင်ဝါသဝရီဂျီးရေ -

အကောင်းဆုံး၊ အစုံဆုံး  
 အသေသပ်ဆုံး

ရခိုင်ဝေါဟာရအဘိဓာန် ကိုယ်စီ၊  
 စောင့်နို့ကတ်ပါ။

ရခိုင်သားကြီးစာပေ